

HAASTE JA LOPPUTULOS

HAASTE

Kaupungin keskustassa historiallinen tausta, aikaisemmat suunnitteluratkaisut ja poliittiset painotukset luonnollisesti määrittävät alueen jokaista neliösenttimetriä. Samaan aikaan kaupunkistrategia asettaa useita haasteita, koska Tampere on julistanut pyrkivänsä hiilineutraaliksi jo vuoteen 2030 mennessä eli viisi vuotta aikaisemmin kuin muu Suomi. On totta, että suomalaiset rakastavat kunnan kilpajuoksua, mutta Tampereen läntisen keskustan suunnittelusta vastaavilla on edessään joukko pulmia, joihin kaivataan selkeitä vastauksia. Sellaisia ovat muun muassa seuraavat seikat:

- Kävelyn ja pyöräilyn lisääminen ja autoilun vähentäminen.
- Tuhansien uusien asukkaiden houkuttelemisen alueelle samalla, kun säilytetään tärkeitä viheralueita ja vapaa-ajan mahdollisuuksia, jotka vaikuttavat viihtyvyyteen..
- Kaupallisen ytimen vahvistaminen pysäköintipaikkojen vähentymisestä huolimatta.
- Julkisen ja yksityisen sektorin välisten yhteishankkeiden ja tiimityön aktivoiminen tilanteessa, jossa osapuolten välillä ei aina vallitse luottamusta.
- Keskustorin kehittäminen Tampereen tärkeimpänä aukiona: miten Keskustoria tulisi käyttää tulevaisuudessa?

- Miten vetovoimatekijöitä voisi lisätä ja kulttuurilaitoksia tukea?
- Miten tärkeät työpaikat voisi säilyttää läntisessä keskustassa, kun muualla Tampereella kehitetään jatkuvasti uusia yritysalueita

Näitä ja monia muita kysymyksiä on pohdittu monitahoisien yhteissuunnitteluprosessin aikana.

TAMPEREEN LÄNTISEN KESKUSTAN VISIO: WEST*

Visiotyön charrette-prosessin aikana nousi esiin keskeisiä teemoja, jotka esiteltiin tamperelaisille suorassa verkkolähetyksessä keskiviikkona 30. syyskuuta 2020. Yksi teemoista oli Keskustorin kehittäminen WEST*-vision sydämenä: luodaan uusi talvipuutarha, liikkumiskeskus, uusia kävelysiltoja ja innostavia tapahtumia vuoden ympäri sekä uudenlainen elävä ja monikäyttöinen kaupunkikortteli, ”kulttuurisilmukka”, joka yhdistää kaikki läntisen keskustan kulttuurikohteet toisiinsa. Toinen keskeinen teema oli WEST*-alueen puistojen ja viheralueiden elävöittäminen uusien, aktiiviseen liikkumiseen perustuvien kulkuyhteyksien avulla: tähän sisältyy myös Kauppakadun muuttaminen kävelypainotteiseksi ja sen yhdistäminen uutta elämää saavaan Hämeenpuistoon. Kolmantena aiheena esiin nousivat asumisen ja pysäköinnin kehittämismahdollisuudet sekä rakennuskorkeuteen liittyvät linjaukset läntisen keskustan keskeisellä alueella.

”Tutustuimme alueen muihin yrityksiin ja kaupunginvaltuuston väkeen kokonaiskuvan hahmottamiseksi – nyt kaikki näkevät koko vision. Jatkossa ymmärrämme kokonaiskuvaa paremmin, ja se helpottaa päätöksentekoa.”

YHTEISTOIMINNALLINEN CHARRETTE

1.1 Miksi yhteistoiminnallinen charrette?	8
1.2 WEST*-prosessi	10

SUUNNITTELUALUSTUS

2.1 Sidosryhmien tavoitteet	15
2.2 Asiantuntijoiden suunnittelualustus	16
2.3 Yleinen suunnittelutyöpaja tamperelaisille	18
2.4 Avainteemat	20

VISIO WEST*

3.1 Yhteissuunnittelun konsepti	24
3.2 Vision yleissuunnitelma	38
3.3 ”Kesytetään autot” - liikkuminen	42
3.4 Pohjois-eteläakseli: vihreä yhteys	52
3.5 Itä-länsiakseli: yhdistetään kulttuurikohteet	68
3.6 Keskustori - Tampereen sydän	76
3.7 Yhdeksän korttelin kaupallinen ydin	94
3.8 Lisää asumista keskustaan	100
3.9 Yritys- ja työpaikka-alueet	112
3.10 Vesi vetovoimatekijänä - Tammerkoski ja Ratinan suvanto	114

INNOVAATOT JA KESTÄVYYS

4.1 Innovaatiostrategia	124
4.2 GreenScenario	128
4.3 Kestävyys: tavoitteet ja työkalut	130

JATKOVAIHEET

5.1 Vision päätekijät	138
5.2 Seuraavat vaiheet Tampereen kaupungille	140
5.2 Poliittikka ja WEST*-kaupunkitiimi	142

LIITTEET

6.1 Avoin osallistumisalusta verkossa	146
6.2 Verkkokysely taloyhtiöille	148
6.3 Käytännön suunnittelutyöpajat	
6.4 WEST*-vision näyttelytaulut	158
6.5 Viiden tähden keskusta -näyttelytaulut	178

SISÄLTÖ

3

Seuraavat yhteistyökumppanit osallistuivat WEST*-visiotyöhön

 TAMPERE	Tampereen kaupunki
 D-KULMA OY	Raitiotieallianssi
 EQ	D-Kulma
 FINNPARK	EQ
 LAHTISET YHTYMÄ	Finnpark
 Metsä	Lahtiset Yhtymä
 PIRKANMAA	Metsä Group/ TAKO
 SÄRKÄNNIEMI	POK/ Sokos
 SPONDA	Särkänniemi
 FINLAYSON AREA	Sponda
 VTS KODIT	Varma
	VTS-Kodit

KAIKKI VISIOON SISÄLTÄVÄT SUUNNITELMAT EIVÄT OLE KAUPUNGIN TAI MUIDEN YHTEISTYÖKUMPPANEIDEN VOIMASSA OLEVIEN SUUNNITELMIEN JA MALLIEN MUKAISIA. VISIOTYÖSSÄ PYRITTIIN TUOMAAN VAPAASTI KESKUSTELUUN UUSIA NÄKÖKULMIA, MISTÄ JOHTUEN TOIVEENA OLI TEHDÄ MYÖS ESITYKSIÄ, JOTKA EIVÄT VASTAA VOIMASSA OLEVIA PÄÄTÖKSIÄ TAI SUUNNITELMIA. ESITETTYJEN SUUNNITELMIEN TOTEUTTAMISKELPOISUUTTA JA JATKOKEHITYSTÄ TARKASTELLAAN TARVITTAESSA MYÖHEMMIN.

TOIMITUS
JULKAISUJA: TAMPEREEN KAUPUNKI
VISIOINTITYÖRYHMÄ: JTP (LONTOO), EBLE MESSERSCHMIDT PARTNER (TÜBINGEN), ANDREW CAMERON ASSOCIATES (LONTOO), RAMBOLL STUDIO DREISEITL (HAMPURI), IDEASCOUT (TAMPERE)
PROSESSIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS: VON ZADOW INTERNATIONAL
TAITTO: ANDREAS VON ZADOW
GRAFIikka: JTP, FRED LONDON, VERNA HAHTOLA
TOIMITTAJAT: MIKKO SIITONEN, FRED LONDON, ANDREAS VON ZADOW.

jtp
MASTERPLANNERS PLACEMAKERS

EBLE MESSERSCHMIDT PARTNER
Architekten und Stadtplaner PartGmbH

ACA
TRAFFIC PLANNERS

RAMBOLL
STUDIODREISEITL

RAMBOLL
TAMPERE OFFICE

ideascout
CO • DESIGN • EXECUTE

VON ZADOW INTERNATIONAL
leadership | coaching | change | events | cities

LÄNTISEN KESKUSTAN VISIOTYÖ

TAMPERE WESTERN CENTRE • VISION WORKS • FEBRUARY - SEPTEMBER 2020

VON ZADOW INTERNATIONAL

IBL MESSERSCHMIDT PARTNER

RAMSÖLL

TAMPEREEN KAUPUNKI

1

YHTEISTOIMINNALLINEN
CHARRETTE

1. ERITTÄIN MONIMUTKAISET TILAN- TEET

Charrette-työpajat ovat erinomainen menettelytapa tilanteissa, jotka koskevat lukuisia sidosryhmiä ja liittyvät strategiaan ja erittäin merkittäviin kaupunkisuunnittelupäätöksiin, koska ne mahdollistavat kaikkien ympäristöllisten, poliittisten ja taloudellisten intressien oikeudenmukaisen ja läpinäkyvän huomioimisen.

2. AIKAISEMMAT PROSESSIT EIVÄT TUOTTANEET TULOSTA

Charrette-prosessi tilataan usein, kun normaalit kehitystyökalut kuten arkkitehtuurikilpailut eivät ole tuottaneet tyydyttävää tulosta. Joskus charrette-työpajoja käytetään ratkaisemaan konflikteja ja pättitilanteita, jotka ovat tärkeän tulevaisuuden kehityksen tiellä.

3. ULKOPUOLISTEN TUOREITA NÄKE- MYKSIÄ

Charrette-prosessin kannalta on olennaista, että sitä johtaa ulkopuolinen, kokenut ja monialainen ammattilaisryhmä. Tiimin jäsenten riippumattomat ja neutraalit näkemykset mahdollistavat paikalliset prosessit ja sellaisten suunnitteluohdotusten tuottamisen, jotka vastaavat alustusta, heijastelevat aikaisemmin esitettyjä ideoita ja huomioivat sidosryhmien toimintasuunnitelmat. Ne saattavat tarjota uusia ajatusmalleja pitkään jatkuneisiin ongelmiin.

4. VIESTINNÄN VAUHDITTAMINEN

Charretten perusajatus on saattaa sidosryhmät yhteen, mikä kannustaa näkökantojen ja ajatusten vaihtoon samalla, kun osallistujat kehittävät yhdessä ratkaisuja. Se luo liikevoimaa, jonka tuottamiseen kaikki sidosryhmät ovat tervetulleita vaikuttamaan mukaan lukien julkisen ja yksityisen sektorin toimijat ja paikalliset, alueelliset ja jopa kansalliset viranomaiset. Tämän aikaansaaminen ei ole aina helppoa, mutta koska charrette ei luo pelkästään foorumia, jossa voi tulla nähdyksi ja kuulluksi, vaan

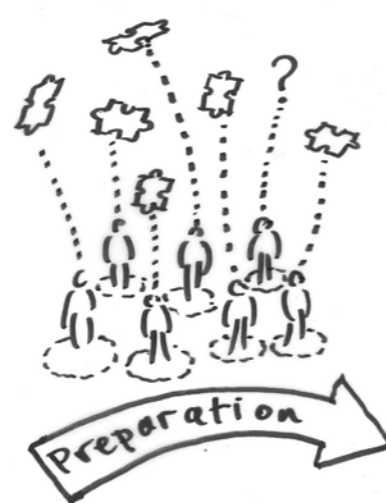
myös mahdollisuuden vaihtaa ja tuottaa uusia ajatuksia, jopa kaikkein merkittävimmät toimijat osallistuvat yleensä niihin. Tämä puolestaan mahdollistaa projektiviestinnässä sellaiset läpimurrot, joita ei perinteisiä suunnitteluprosesseja käytettäessä todennäköisesti syntyisi.

5. PAREMPIA PÄÄTÖKSIÄ

Kaupunkisuunnittelutilanteen läpikäyminen yhdessä niin, että kaikki eri sidosryhmät ja päätöksentekijät voivat osallistua keskusteluun ja kehittämistyöhön, tuottaa huomattavasti paremman käsityksen tilanteeseen liittyvistä ongelmista sekä asioista, joita tulee tai ei tule tehdä. Tuloksena päätökset, kuten julkiset suunnitteluohjeet ja yksityiset sijoitukset, pystytään tekemään huomattavasti parempaan tietopohjaan nojaten.

6. LISÄRESURSSIT

Charrette-prosessit tuottavat usein enemmän kuin alkuperäisessä alustuksessa on arvioitu. Luovan työn, jännittävien tulosten ja tulevaisuuden mahdollisuuksien innoittamana joukkoon liittyy uusia sidosryhmiä ideoineen, kun ne ymmärtävät hankkeen kaikkia osapuolia hyödyttävän luonteen. Charrette-työpajojen osallistujat löytävät usein uusia julkisen rahoituksen tapoja, joilla tuetaan hankkeen toteutumista. Charrette-raporttia voidaan myös

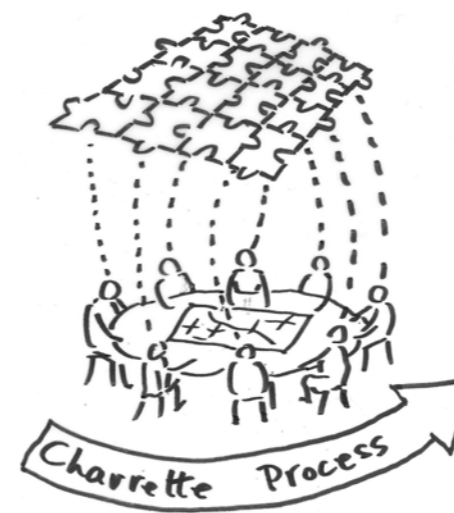
hyödyntää erinomaisena erilaisten tulevien aloitteiden markkinointityökaluna.

7. NOPEAMPI KEHITYS

Yhteistoiminnan kautta suuri joukko tärkeiden sidosryhmien jäsenistä ja päätöksentekijöistä saa paremman käsityksen tilanteen monimutkaisuudesta, mikä helpottaa jatkotoimia; charrette-työpajoilla on läpimurtovaikutus, joka voi nopeuttaa kehitysprosessin etenemistä.

8. TOIMIVAMPIA TULOXSIA

Charrette-prosessin holistinen näkökulma toimii perustana yhtenäisemmille ratkaisuille: ilman yhtenäistettyä suunnittelua ei saada aikaiseksi korkealaatuisia ja paikkaidentiteettiä luovia ratkaisuja. Alueen tuleville käyttäjille ja asiakkaille tarkoitettujen tilojen, palveluiden ja käyttötarkoitusten suunnittelu ei saa perustua yksilölliseen laatikkoajatteluun tai yksityisessä omistuksessa olevien kiinteistöjen rajoihin. Charrette-työpajat antavat osallistujille mahdollisuuden luopua laatikkoajattelusta, jolloin tulokset ovat kaikkien kannalta toimivampia.

9. PAREMPAA KESTÄVYYTTÄ

Yhteistoiminnallinen ajattelu johtaa integroidumpiin, kestävämpiin ja ihmislähtöisempiin ratkaisuihin, jotka tukevat sosiaalista elämää ja terveyttä sekä lisäävät resurssien jakamista, infrastruktuuria ja kestävää liikkuvuutta.

10. VALMISTAUTUMINEN JULKISEEN OSALLISTUMISEEN

Charrette-työpajat tarjoavat turvallisen, luottamuksellisen ilmapiirin, joka mahdollistaa läpinäkyvän ja luovan viestinnän sidosryhmien välillä. Valinnaisena jatkotoimenpiteenä prosessiin voidaan osallistaa myös laajempi joukko ihmisiä yhteisösuunnitteluprosessien kautta.

11. TIIMIN RAKENTAMINEN

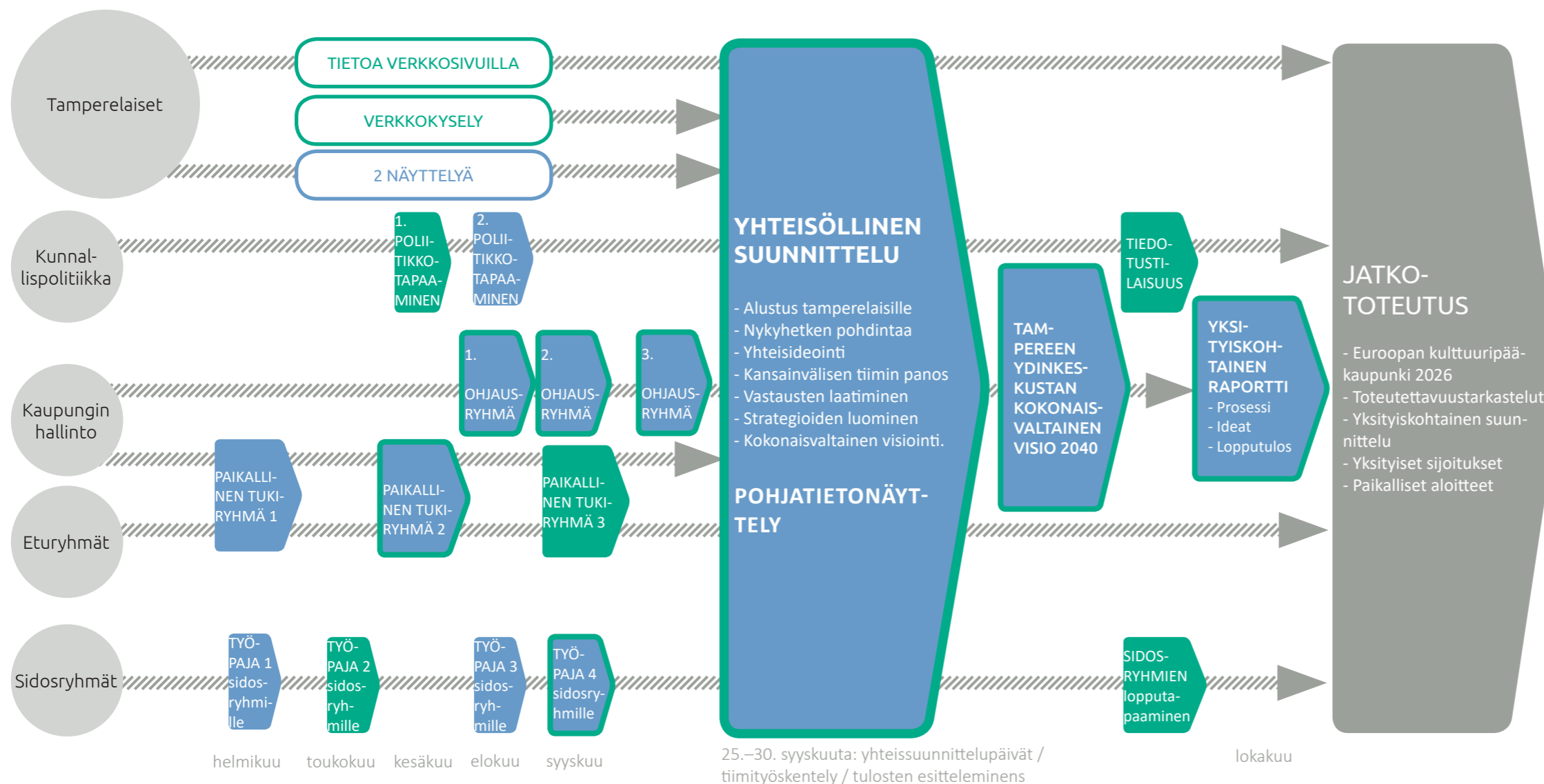
Erittäin monimutkaisissa ja paineenalaisissa hankkeissa charrette-prosessi auttaa tunnistamaan avaintemoja ja viestimään niistä erilaisista toimijoista ja aloitteentekijöistä koostuvalle tiimille. Tyypillisesti tämä johtaa toimijoita yhdistävään tiiviiseen yhteistyöhön sen sijaan, että jokainen niistä toimisi itsenäisesti aiheuttaen konflikteja osapuolten välillä.

LÄNTISEN KESKUSTAN VISIOTYÖ

TAMPERE WESTERN CITY • VISION WORK

2020 – YHTEISTOIMINNALLISEN VISIOTYÖPROSESSIN VAIHEET - PAIKALLA • VERKOSSA • YHDISTELMÄ

WEST+-PROSESSIN SUUNNITTELU

Tampereen kaupunki kutsui Von Zadow Internationalin ja JTP:n johtaman kansainvälisen tiimin toteuttamaan yhdeksän kuukauden mittaisen, sidosryhmiä ja kaupunkilaisia laajemminkin osallistavan charrette-prosessin, jonka aikana syntyi visio nimeltä WEST+ kaupungin läntisen keskustan kehittämiseksi.

Yhdeksänkuuisessa prosessissa oli mukana laaja joukko asiantuntijoita, kaupungin suunnitteluosastoja, eturyhmiä ja poliittisten puolueiden edustajia.

Yleisölle avoimen Tampere WEST+ -charretten aikana järjestettiin sidosryhmille useita työpajoja ja tapaamisia, kävely- ja pyöräilykiertoja sekä kaikille avoimia käytännön suunnittelutyöpajoja.

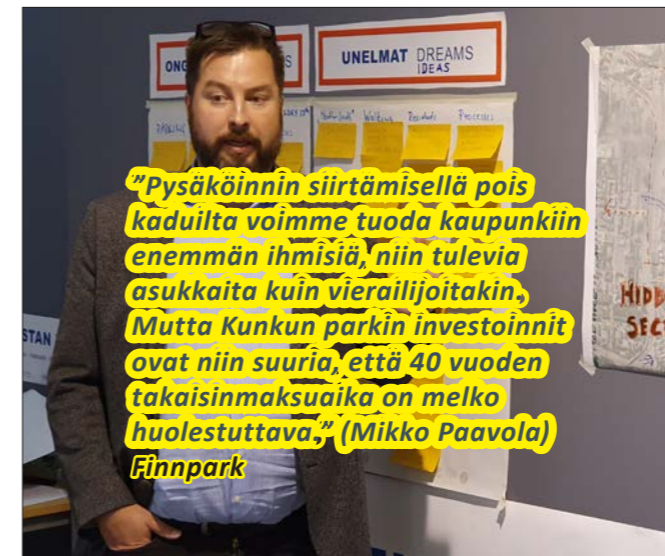
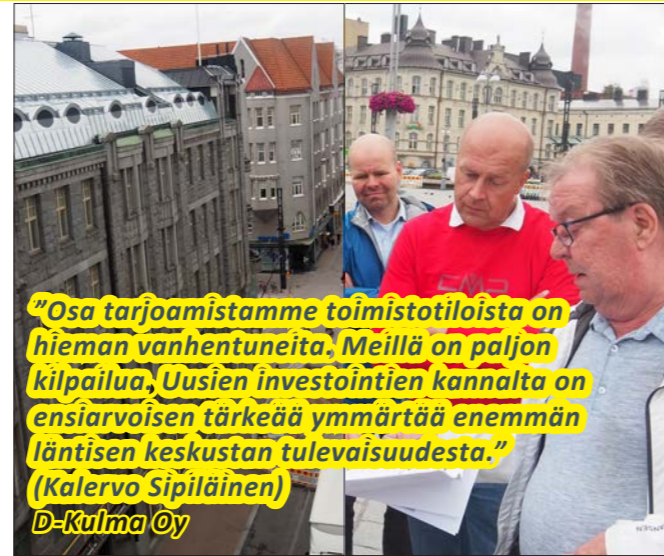
Odottamattoman COVID-19-tilanteen vuoksi moni fyysinen tapaaminen täytyi korvata verkkopohjaisella viestinnällä, ja se osoittautui hämmästyttävän tuottoisaksi menetelmäksi. Yhteydenpidon ja kokousten määrä kasvoi ajan mittaan, ja lopulta visiointiprosessiin osallistui tavalla tai toisella yli 750 henkilöä.

Tamperelaisia pyydettiin kertomaan näkemyksiään ja tulevaisuuden haaveitaan verkossa toteutetun karttakyselyn avulla. Tamperelaiset kutsuttiin myös osallistumaan kaksipäiväisiin avoimiin yhteissuunnittelupäiviin.

Kansainvälinen työryhmä mahdollisti monitahoisien, osallistavan prosessin, jonka avulla lisättiin osapuolten yhteisymmärrystä ja luotiin yhteistoiminnan keinoin uusi visio: WEST+ kattaa vision avaintemat, kehittämisstrategian, kuvitetun yleissuunnitelmakonseptin, jatkosuositukset sekä yksityiskohtaisen visiotyöraportin.

Niin yksityiset toimijat kuin Tampereen kaupunkikin lähtevät viemään toimenpide-ehdotuksia eteenpäin.

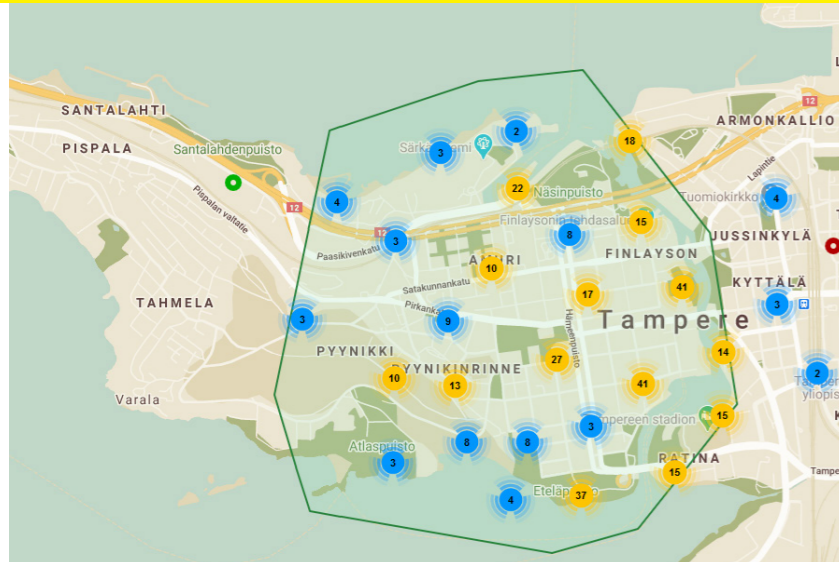
Visiotyön kenties tärkein painopiste oli yhteisöllisessä johtamisessa, jossa radikaaleilla uusilla prosesseilla voidaan jouduttaa yhteishankkeita ja tiimityötä julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Esimerkkinä tästä on WEST+-kaupunkitiimin luominen.

2.3 YLEINEN SUUNNITTELUKYÖPAJA TAMPERELAISILLE

SUUNNITTELUALUSTUS 19

**WEST KULTTUURI
JA HISTORIA**
**CULTURE AND
HISTORY**

KÄYTÄNNÖN SUUNNITTELUKYÖPAJAT

Osana syyskuussa 2020 järjestettyjä yhteissuunnittelupäiviä tamperelaiset kutsuttiin osallistumaan kaksipäiväisiin avoimiin työpajoihin suunnittelualueella. Käytännön suunnittelutyöpajojen avulla osallistujat vaihtoivat aktiivisesti ajatuksia ja mielipiteitä visiotyön yhdeksästä pääteemasta. Tuloksena kertyi runsaasti asiantuntemusta ja paikallistietämystä, ja jokaista pääteemaa koskien saatiin ehdotuksia. Lisätietoja työpajasta löytyy liitteestä.

**VIHERALUEET,
PUISTOT JA RANTA-
ALUEET**
**GREEN AREAS,
PARKS AND SHORE
AREAS**

**AMURI JA
PYYNIKINTORI**
**AMURI AND
PYYNIKINTORI**

VERKKOPOHJAINEN OSALLIS- TUMISTYÖKALU

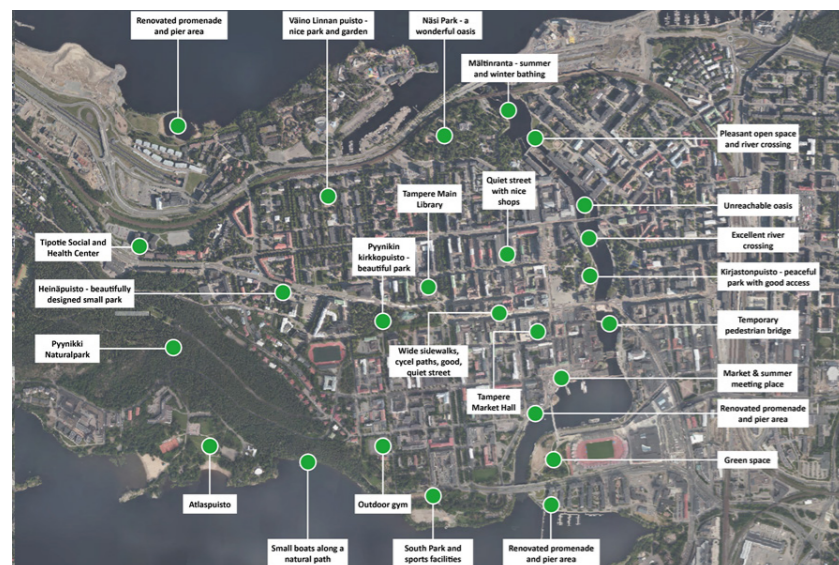
Koronavirustilanteen vuoksi monet eivät halunneet osallistua yleisiin tapaamisiin vaan halusivat ilmaista mielipiteensä ja ajatuksensa Create Communities verkkotyökalun avulla. Saadut yli 450 kommenttia sisälsivät:

- ruusuja
- risuja
- unelmia ja toiveita.

**LIIKENNE
TRAFFIC**

**LAPSET, NUORET JA
LAPSIPERHEET**
**CHILDREN, YOUNG
PEOPLE, AND
FAMILIES**

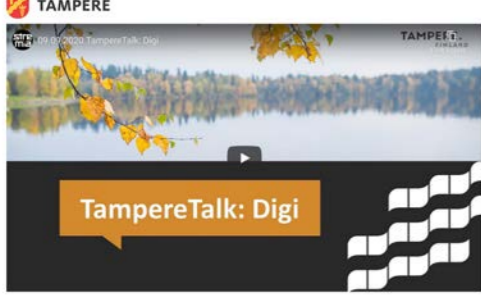
**KÄVELYN JA
PYÖRÄILYN REITIT**
**PEDESTRIAN AND
CYCLING ROUTES**

HÄMEENPUISTO

**SÄRKÄNNIEMI JA
FINLAYSON**
**SÄRKÄNNIEMI UND
FINLAYSON**

**KESKUSTORI JA
KAUPALLINEN YDIN**
**CENTRAL SQUARE
AND COMMERCIAL
HEART**

SEURAAVAT AVAINTEEMAT ON TIIVISTETTY TAMPERE WEST+ YHTEISSUUNNITTELUPROSESSIN TULOKSISTA.

1. TUETAAN WEST+-VISIOALUEEN UUDISTUMISTA

Tampereen läntisellä keskustalla on vahva perintö, joka muodostuu ainutlaatuisista tai miellyttävistä rakennuksista, kaduista ja aukioista sekä piilotetuista aarteista. Alueelta kuitenkin puuttuu identiteetti ja tarkoitus, monien kaupunkikeskusten tavoin sen on kohdattava monia haasteita, kuten vähittäiskaupan ja vapaa-ajan murros ja COVID-19:n aiheuttamat seuraukset. Läntisen keskustan on luotava itsensä uudelleen ainutlaatuisiin vahvuksiensa nojaten, jotta alueelle saadaan uutta elämää ja toimintaa. Näin WEST+-alueesta muodostuu jälleen houkutteleva paikka asumiselle ja liike-elämälle.

”Herätetään läntinen keskusta jälleen eloon!”

2. ELVYTETÄÄN PUISTOT JA VIHERALUEET

Keskeinen osa läntisen keskustan luonnetta ovat saavutettavat puistot ja viheralueet, joita kaupunkilaiset arvostavat. Pandemia on muistuttanut ihmisiä viheralueiden merkityksestä hyvinvoinnille ja elämänlaadulle. Tamperelaisilla on kuitenkin vahva näkemys siitä, että viheralueet kaipaavat panostuksia erityisesti laadun, yhteyksien luomisen sekä toimintojen osalta. Lisäksi moniin rakennettuihin kaupunkikortteleihin voitaisiin lisätä vihreyttä.

”Vihreää on riittämiin, mutta laatua ja monipuolisuutta kaivataan lisää.”

3. ELVYTETÄÄN VERKOSTOT

Monet kadut erityisesti kaupallisessa ytimessä kaipaavat investointeja, jotta niistä syntyy houkuttelevia vierailu- ja oleskelupaikkoja. Ruutukaavan katuhierarkian avulla on mahdollista määrittää luonteeltaan erilaisia alueita. Katujen muuttamista kävelypainotteisiksi voidaan kokeilla erilaisilla pilotoinneilla ja luoda näin ihmisläheisempiä tiloja ja käyttötarkoituksia. Kaupungissa tulisi olla houkuttelevia aukioita ja avoimia tiloja. Kortteleista saadaan kutsuvampia luomalla läpikulkureittejä sekä intiimejä sisäpihoja. Julkisten tilojen tulisi palvella sekä kesä- että talviaktiviteetteja, ja jokaisella tilalla tulisi olla oma identiteettinsä, vaikka ne ovatkin osa laajempaa kokonaisuutta.

”’Pieni on kaunista’ – luodaan pieniä paikkoja, jotka ovat toimivia ja merkityksellisiä.”

4. KESYTETÄÄN AUTOT JA EDISTETÄÄN AKTIIVISTA LIKKUMISTA

Useat osallistajat kokevat, että autot hallitsevat läntistä keskustaa ja eri liikkumistapojen välille tarvittaisiin parempi tasapaino. Vuonna 2021 avautuva raitiovaunuliikenne muuttaa liikkumisen painopisteitä, ja keskustassa kehitetäänkin kävelyn ja pyöräilyn reittejä sekä Koskipuiston ja Kirjastonpuiston välisiä siltayhteyksiä. Kannustamalla aktiivisempaan liikkumiseen parannetaan myös katujen ja paikkojen laatua. Katujen muuttamista kävelykaduiksi sekä katujen yksisuuntaisuuden poistamista tulisi tarkastella.

”Vahvistetaan kävelyn ja pyöräilyn reittejä järvien välillä ja yleisesti koko läntisen keskustan alueella.”

KAIKKI LAINAUKSET OVAT VISIOTYÖN OSALLISTUJILTA.

5. LUODaan KORTTELEITA

Kehittämällä kaduista käveltävämpiä ja asuttavampia edistetään uusien kortteleiden ja kohteiden syntymistä läntisen keskustan alueella. Uusi kulttuurisilmukka voi määritellä uuden kaupunkikorttelin, joka liittyy yhteen Tammerkosken ja Keskustorin idässä sekä Pyyrikintorin lännessä. Silmukka yhdistäisi monia keskeisiä voimavaroja ja yhteensä yhdeksän kaupallisen keskustan korttelia. Hämeenpuiston kehittäminen luo myös parannetun pohjois-eteläsuuntaisen yhteyden, joka yhdistää Särkänniemen, Näsinpuiston ja Eteläpuiston alueet toisiinsa. Viihtyisät ja käveltävät korttelit houkuttelevat kävijöitä alueelle ja tuovat sille elinvoimaa.

”Viher- ja kaupunkiverkkoja sekä yhteyksiä olisi vahvistettava ja määriteltävä uudelleen.”strengthened and be redefined.”

6. KEHITETÄÄN KESKUSTORIA

Keskustorilla on keskeinen asema WEST+-visiossa, mutta se ei tällä hetkellä hyödynnä mahdollisuuksiaan kaupungin liitoskohtana ja elinvoiman ajurina. Katutasen pysäköinnin poistaminen ja korvaaminen uudella talvipuutarhalla ja liikkumiskeskuksella auttaa alueelle saapuvia suunnistamisessa ja tarjoaa ympärivuotisessa käytössä olevan houkuttelevan tilakokonaisuuden, joka avautuu osaksi toria. Ympärivuotinen tapahtumakalenteri, joulumarkkinat mukaan lukien, vahvistaa alueen kävelyvirtoja ja kävijöiden levittäytymistä kaupallisessa ytimessä ja sen ulkopuolella. Uudet kävelysillat kosken yli tuovat molemmat koskenrannat yhteen ja muodostavat yhtenäisen puistoalueen, joka liittyy osaksi Keskustoria.

”Keskustori ei toimi kunnolla – paljon potentiaalia vielä hyödyntämättä.”

7. RAIKASTETAAN HÄMEENPUISTO

Hämeenpuisto on läntisen keskustan tärkein etelä- ja pohjoispuolen yhdistävä viherreitti, joka aikoinaan suunniteltiin keskeiseksi kaupunkitilaksi. Visiotyön osallistajat halusivat kuitenkin parantaa puiston laatua ja tunnelmaa, vähentää autojen määräävää asemaa sekä kohentaa kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Osallistajat kaipasivat myös lisää vaihtelua bulevardille ja enemmän kiinnostavia toimintoja reitin varrelle.

”Hämeenpuistoa tulisi päivittää, lisätä inhimillistä mittakaavaa ja keskittyä vähemmän liikenteeseen ja pysäköintiin.”

8. TUODaan ELÄMÄÄ JA TOIMINTAA

Tällä hetkellä läntisen keskustan alueella on jo monia tapahtumia ja toimintoja, mutta niiden linkittyminen toisiinsa vaatisi kokonaisvaltaisempaa suunnittelua. Erityistä huomiota on kiinnitettävä nuorille ja nuorille aikuisille suunnattuihin tiloihin ja toimintoihin. Kaiken kaikkiaan uuden kulttuurikorttelin luominen voisi sisältää koko vuoden kestävä ohjelman laatimisen ja hallinnoimisen.

”Yhdistämällä kaikki voidaan luoda kokonaisuus, joka on enemmän kuin osiensa summa!”

9. OMAKSUTAAN OSALLISTAVA PROSESSI

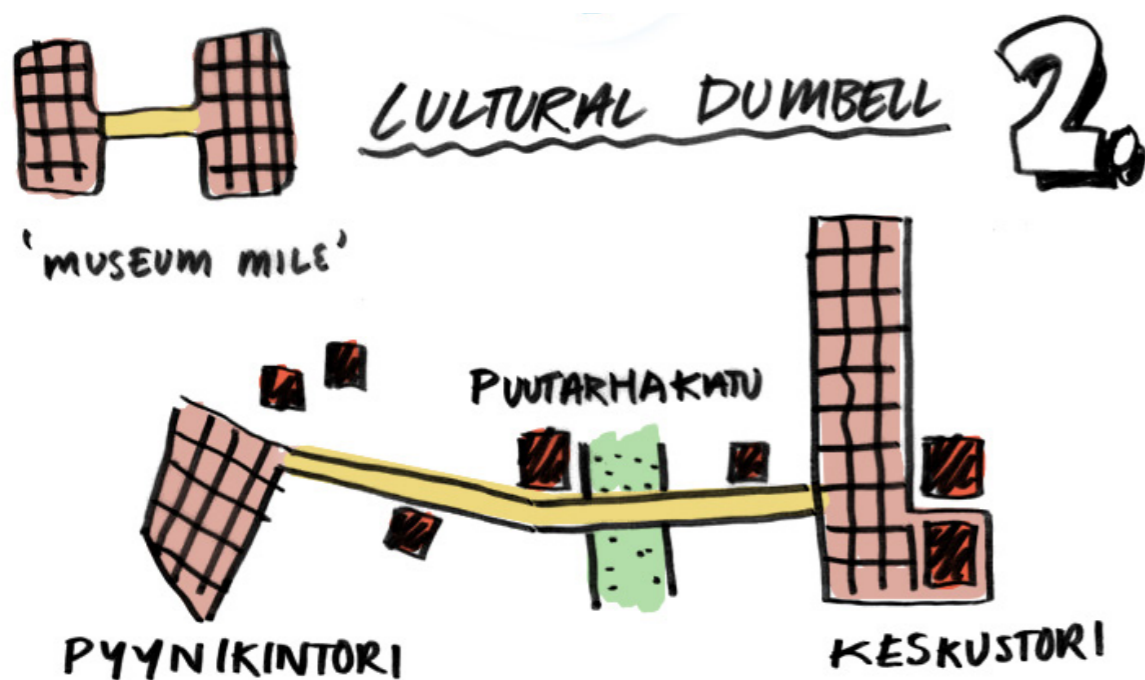
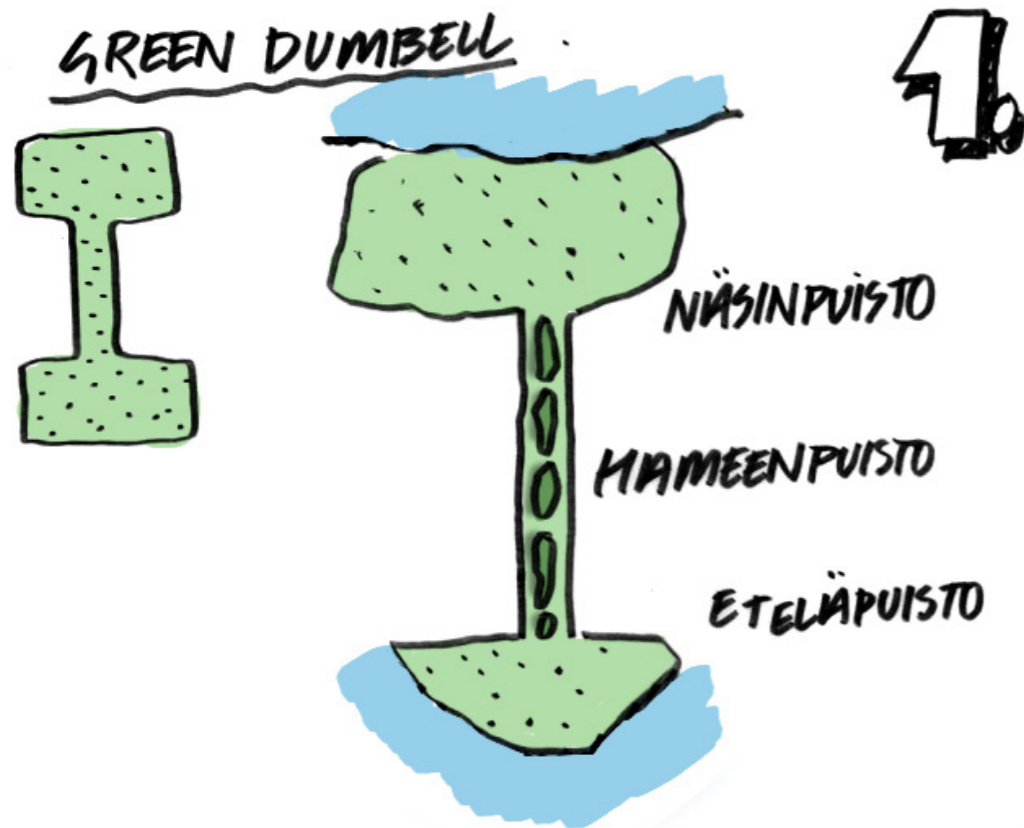
Koko WEST+-visiotyön ajan osallistajat ovat arvostaneet sitä, että heidän mielipidettään ja ideoitaan on kysytty ennen suunnitelmien laatimista ja viimeistelyä. Työn keskeisin tulos on se, että osallistumisprosessia tulee jatkaa ja WEST+-tiimi tulee perustaa viemään prosessia eteenpäin ja toteuttamaan visiota. Projektien monimutkaisuus ja laajuus vaihtelevat, mutta niiden avulla on mahdollista kokeilla ja testata edullisia mutta tehokkaita ja nopeita ratkaisuja läntisen keskustan kehittämiseksi!

”Läntisestä keskustasta tulisi muodostua ainutlaatuinen paikka, ja haluamme olla merkittävä osa tätä!”

3

VISIO WEST+

MONIA ULOTTUVUUKSIA

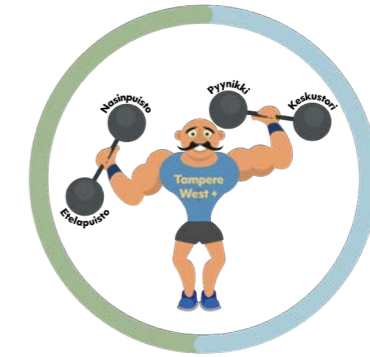
Kaupungit ovat luonnostaan monitahoisia. Historian kerroksia jää jatkuvasti uuden infrastruktuurin ja rakentamisen alle, minkä ansiosta kaupunki on alati muuttuva ympäristö. Jotta kaupungit voisivat toimia kunnolla, niiden **julkisten tilojen on kuitenkin noudatettava selkeää kaavaa**, jonka avulla niin asukkaat kuin vierailijatkin pystyvät käyttämään tiloja, suunnistamaan niissä ja hahmottamaan niitä.

Yhteistoiminnallisen charrette-prosessin aikana Tamperetta ja sen kaupunkikuvaa tarkasteltiin yhdessä kaupunkilaisten kanssa, ja vuoropuhelun tuloksena syntyi WEST+-visio kaupungin läntiselle keskustalle.

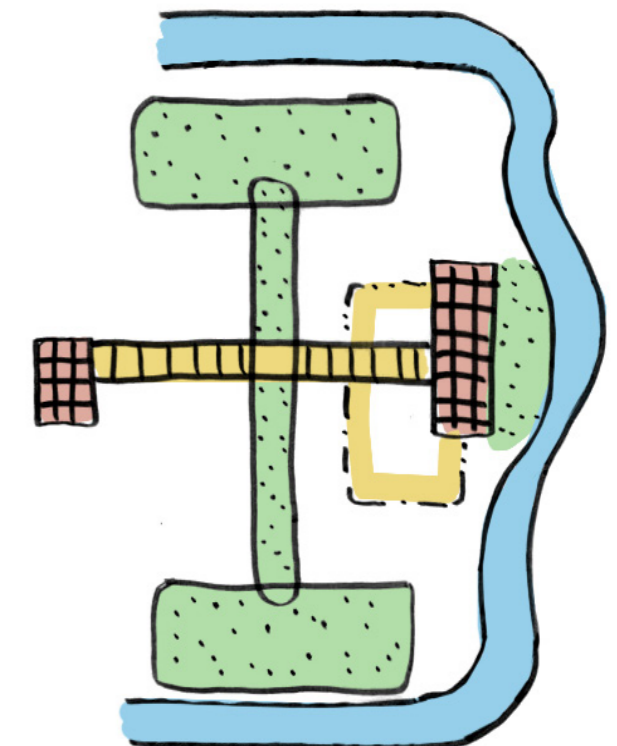
Tamperetta luonnehtii sen **ainutkertainen suhde vesialueisiin** sekä niihin suoraan kytkeytyviin kahteen viheralueeseen: keskustan pohjoisosassa sijaitsevaan Näsinpuistoon ja eteläpäässä sijaitsevaan Eteläpuistoon. Niiden välissä kulkee Hämeenpuisto, vaikuttava vihreä esplanadi, joka yhdessä Näsinpuiston ja Eteläpuiston kanssa muodostaa pohjois-eteläsuuntaisen, käsipainon tai lankarullan muotoisen **"vihreän silmukan"**.

Keskustamaisemaan kuuluvat myös **rakennetut julkiset tilat**, joista suurin on tapahtumien ja julkisten kokoontumisten keskittymänä toimiva Keskustori. Keskustan länsipäässä sijaitsee lisäksi Pyynekintori, suurehko aukio sekin. Nämä kaksi aukiota liittyvät toisiinsa useiden katujen kautta, ja niistä varsinkin Puutarhakadun varrella sijaitsee suuri joukko tärkeitä julkisia rakennuksia. Visiotyössä tätä linkkiä alettiin tarkastella kulttuurireittinä, joka sitoo yleiset aukiot toisiinsa ja muodostaa itä-länsisuuntaisen rakennettujen kaupunkitilojen **"kulttuurisilmukan"**.

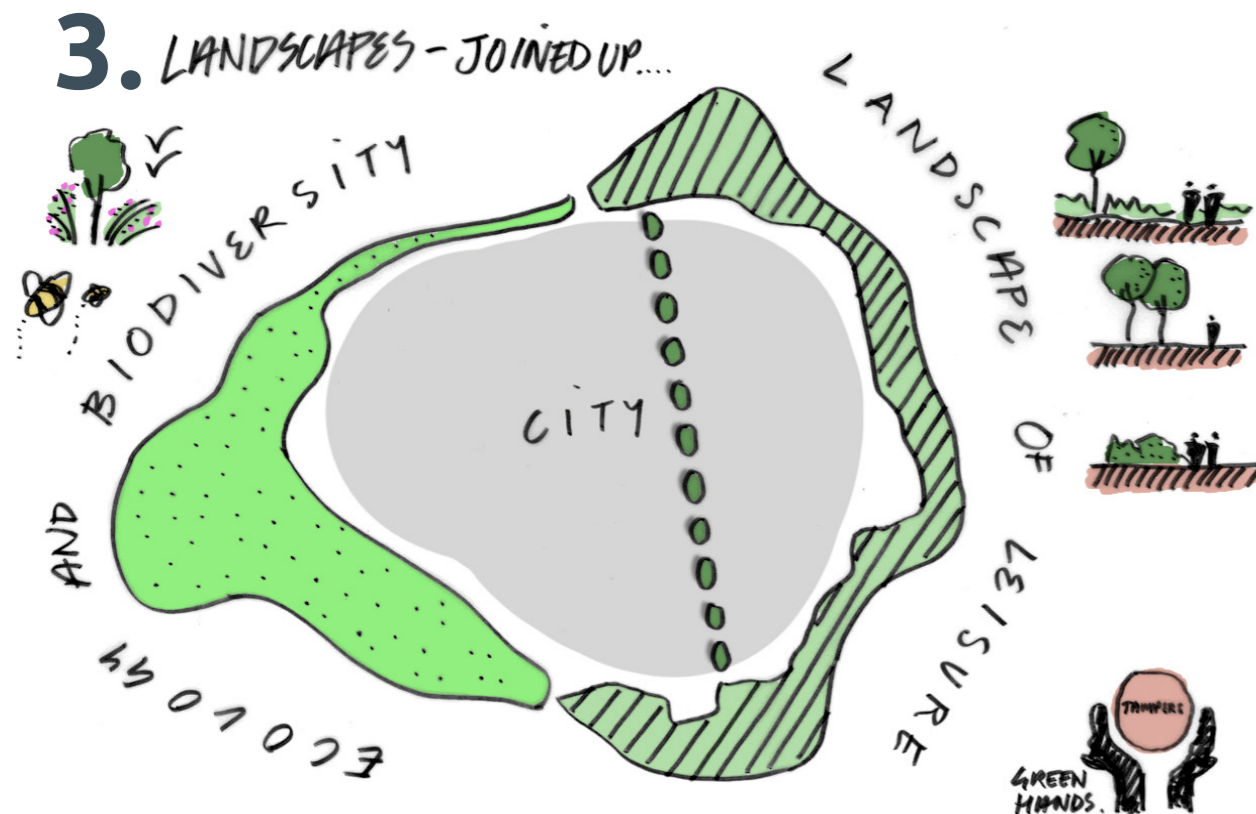
Kun nämä kaksi kaupunkikuvaan muodostuvaa silmukkaa sekä niiden yhteys Tammerkoskeen ja Tampereen kaupalliseen ytimeen tuotiin yhteen, alkoi läntisen keskustan WEST+-visiolle hahmottua selkeä kehys.

CITY DIAGRAM

3.1 YHTEISSUUNNITTELUN KONSEPTI

WEST+ KAAVIO

Hahmotuvan "kaavion" täydentämiseksi tarkasteltiin muitakin tekijöitä. Ihmiset ovat yhä enemmän alkaneet tiedostaa viheralueiden merkityksen, oli kyse sitten liikunta- ja rentoutumisympäristöstä, ruoankasvatuksesta, luonnon monimuotoisuudesta ja elinympäristöjen luomisesta tai yksinkertaisesti kauniista maisemasta.

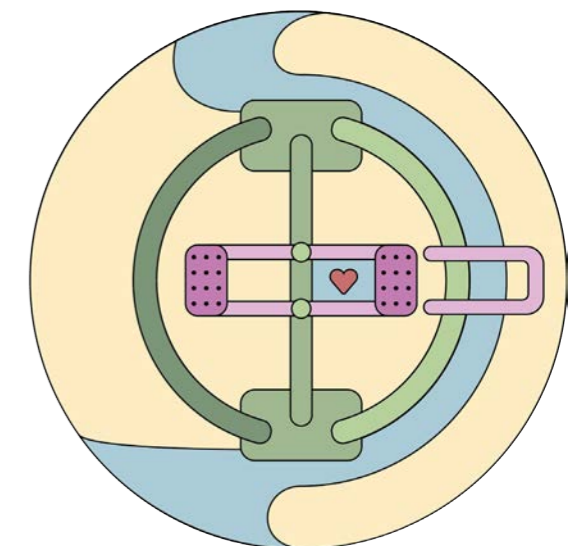
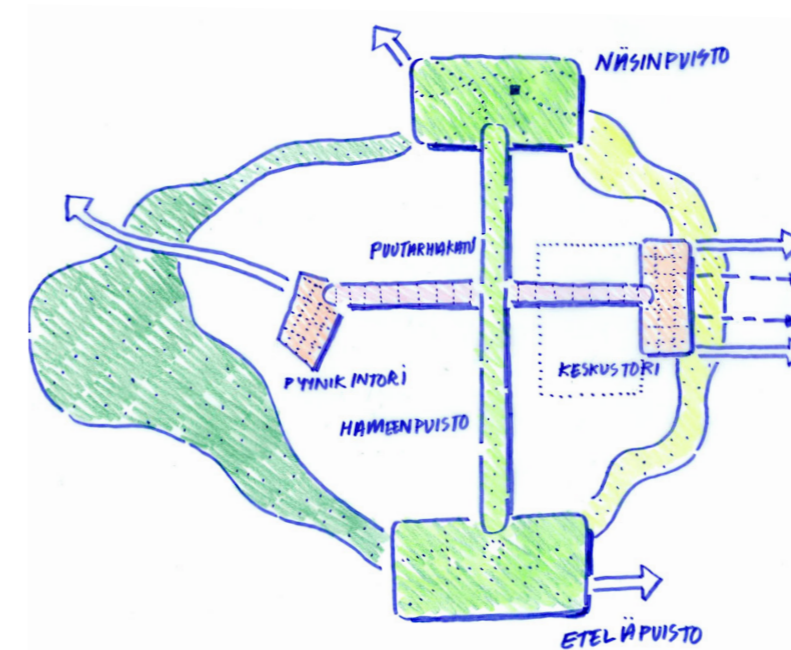
Tampereen keskustan länsipuolella avautuu laajoja viheralueita, ja niiden yhdistäminen läntisen keskustan pohjois- ja etelälaidan puistoihin tuo monia etuja: **läntinen maisemakaari** yhdistää junaradanvarren alueet vakiintuneisiin metsäalueisiin ja muodostaa maisema-alueen, jossa korostuvat ekologisuus ja luonnon monimuotoisuus.

Alueen itäpuolella kosken tuntumassa sijaitsee lukuisia suunnitellumpia viheralueita, joista WEST+-visiossa hahmotellaan **vapaa-ajan maisema**, joka ulottaa Näsinpuiston vehreyden pohjoisesta

koskenvarrtta pitkin etelään. Tämä voidaan saavuttaa monin keinoin käyttämällä pysty- ja vaakasuuntaista ja jopa kelluvaa kaupunkivihreää yhteyden muodostamiseksi.

WEST+-aluetta kiertävä vihreä kehä muodostaa yhtenäisen maisema-alueen ja luontoa elvyttävän verkoston, jonka myötä paitsi kaupunkilaiset myös luonto itse saavat viheralueista mahdollisimman suuren hyödyn.

Viimeinen tärkeä tekijä WEST+-vision yhdistävän luonteen kannalta on tuottaa yhteyksiä varsinaisen läntisen keskusta-alueen ulkopuolelle Särkänniemeeseen ja kosken itärannalle: tarkoituksena on luoda yhtenäinen keskusta-alue, joka on kutsuva ja avoin muuhun kaupunkiin nähden.

1841

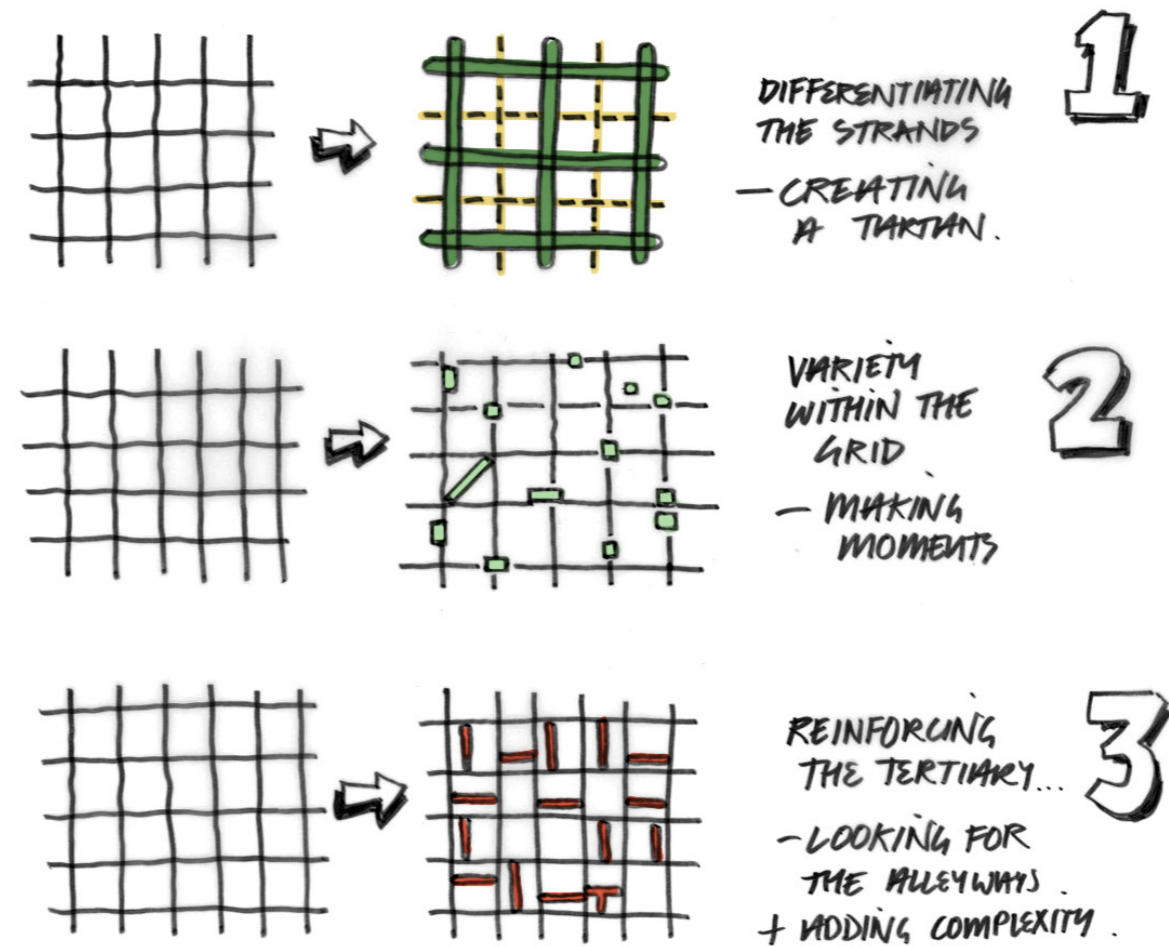

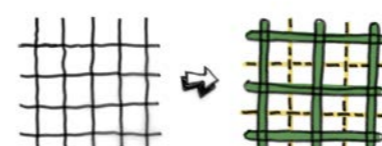
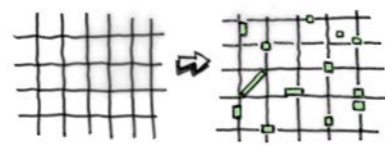
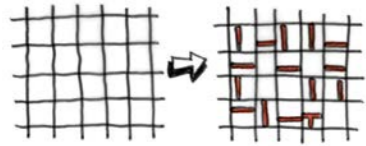
1897

ENEMMÄN IRTI RUUTUKAAVASTA

Ruutukaavaa noudattavat kaupungit ovat helposti hahmotettavia, ja niiden kulkuyhteydet noudattavat loogista järjestelmää. Ruutukaavan sisäinen vaihtelu tai sen vastaisesti toimivat yksityiskohdat kuitenkin luovat kaupunkikuvaan mieleenpainuvia kohteita ja antavat sille luonnetta.

WEST+-visio esittää kolme keinoa, joilla ruutukaavasta saadaan enemmän irti läntisen keskustan rakenteen rikastamiseksi ja omaleimaisuuden lisäämiseksi.

3.1 YHTEISSUUNNITTELUN KONSEPTI

KATUVERKON VAHVISTAMINEN – TAKAKUJAT KÄYTTÖÖN JA LISÄÄ MONIMUOTOISUUTTA

Katuverkon selkeys on tärkeää, mutta tonteilta kortteleiden sisältä löytyy mahdollisuuksia luoda erilaisia tiloja ja elävöittää julkista elämänpiiriä. Juuri intiimit tilat ja niiden ihmisen kokoinen mittakaava ja visuaalinen vaihtelevuus toimivat usein väkimagneetteina, joihin ihmiset luonnostaan kokoontuvat ja joissa he haluavat viipyä. Läntisen keskustan korttelit tarjoavat useita mahdollisuuksia nostaa etualalle tiloja, joita nykyään pidetään kuolleina takapihoina, ja luoda kaupungin halki polveileva elävien kujien ja vaihtoehtoisten reittien verkosto.

VAIHTELUA RUUTUKAAVAAN – LUODAAN HETKIÄ

Ruutukaavan elävöittämisen ja naapurustomaisen kaupunkivihreän näkökulmasta visiotyössä tarkasteltiin erilaisten hetkien luomisen ajatusta. Tarkastelimme esimerkkejä parhaista ja viihtyisimmistä ruutukaavarakenteista ympäri maailmaa: tutkimme, miten nokkelia tiloja saatiin aikaan Barcelonassa, kun neljän kiinteistön muodostamia kortteleita yhdistettiin viistoilla kadunkulmauksilla, tai New Yorkissa, missä kaupunkirakenteeseen muodostui pienten puistojen verkosto. Pienet koetut hetket tuovat ruutukaavaan iloa, ja niitä voi nykyään luoda vaikkapa parklet-katuterassialueilla, jotka rakennetaan kahden pysäköintiruudun kokoiseen tilaan ja jotka voivat yhdessä tuoda kaupunkiin lisää vihreää ilmettä.

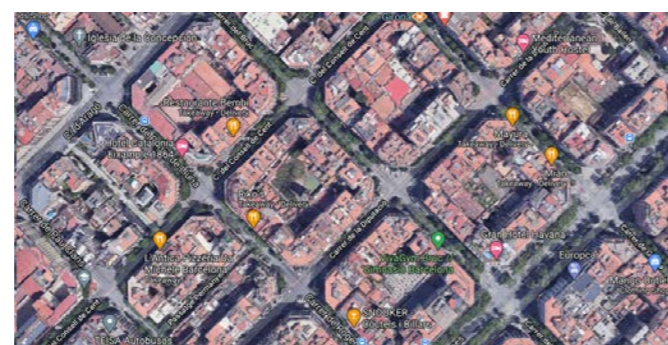
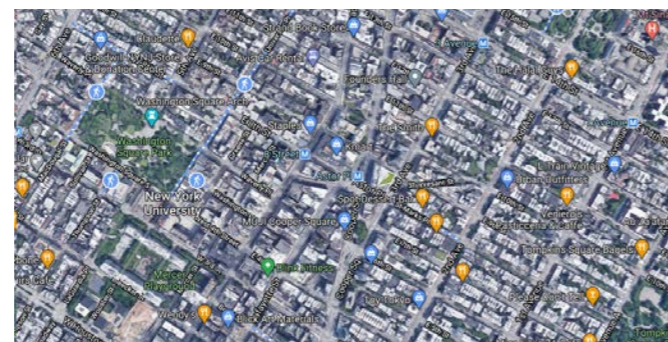
ERIYTETÄÄN RISTIKON TASOT – SKOTTI-RUUTUKAAVA

Ruutukaava perustuu toisiinsa kohtisuoraan liittyviin katuihin, mutta niiden luonne ja toiminta voivat vaihdella huomattavasti riippuen siitä, missä katu sijaitsee, mitä toimintoja sen ympäriltä löytyy ja millaisia liikennemuotoja varten katu on tarkoitettu. Ruutukaavan tasaista ristikköä voidaan muokata muistuttamaan enemmän monitasoista skottiruutukuviota, jossa toisistaan eriytyvät juonteet käyttäytyvät eri tavoin mutta liittyvät toisiinsa ja muodostavat helposti tunnistettavan ja hahmotettavan kokonaisuuden.

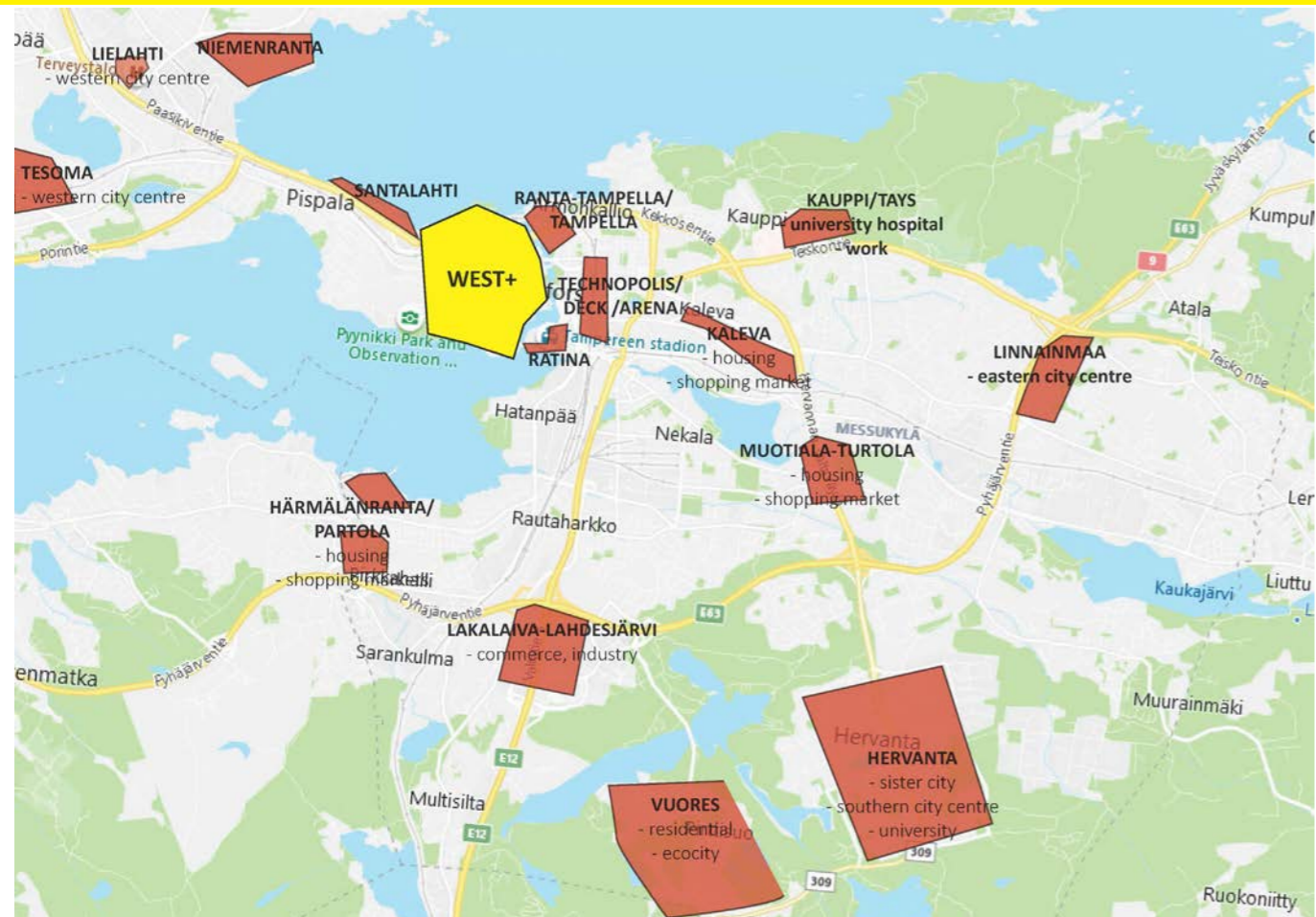
Kaaviokuvassa näkyy keskustan raitiotie sekä joukko päällekkäisiä ja limittäisiä katuristikoita, jotka

hyödyntävät kaupunkirakennetta uudella tavalla. Jotkut kaduista säilyvät autoteinä, kun taas toiset muuttuvat hitaan liikkumisen väyliksi, joilla painotetaan pyöräilyä ja kävelyä ja joilla autoliikennettä hidastetaan ja rajoitetaan. Lopulta osa kaduista kaavoitetaan pelkästään kevyen liikenteen väyliksi, joilla huoltoliikenne rajoittuu tiettyihin aikoihin.

Näin katuverkosta saadaan enemmän irti ja se vastaa asukkaiden ja vierailijoiden tarpeisiin.

- 1 Raitiovaunureitti
- 2 Autoilureitit
- 3 Hitaan liikkumisen reitit: painotus pyöräilyssä ja kävelyssä, autoilu sallittu mutta rajoitetusti ja hidastetuina ajonopeuksin
- 4 Jalankulkureitit
 - jalankulku etusijalla
 - huoltoliikenne hiljaiseen aikaan

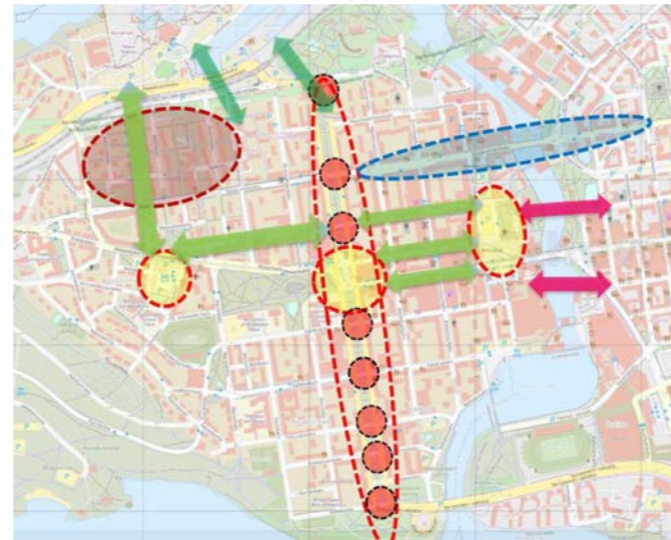

Tampereelle on toteutettu tai vielä rakentamassa useita laadukkaita alueita asukkaiden ja sijoittajien kasvavan kysynnän tyydyttämiseksi, ja niiden joukossa WEST+ on paras ja oikeastaan ainoa paikka niille, jotka eivät omista tai halua omistaa autoa. WEST+ tarjoaa asumista, ostosmahdollisuuksia, kulttuuria, koulutuspalveluita, historiaa, vapaa-ajan mahdollisuuksia ja liikuntapalveluita sekä vihreyttä ja veden läheisyyttä. Sieltä on erinomaiset yhteydet raitiovanulla, linja-autolla, laivalla ja junalla.

Yhdistetään tärkeät viher- ja vesialueet kävely- ja pyöräilypainotteiseen katuverkkoon.

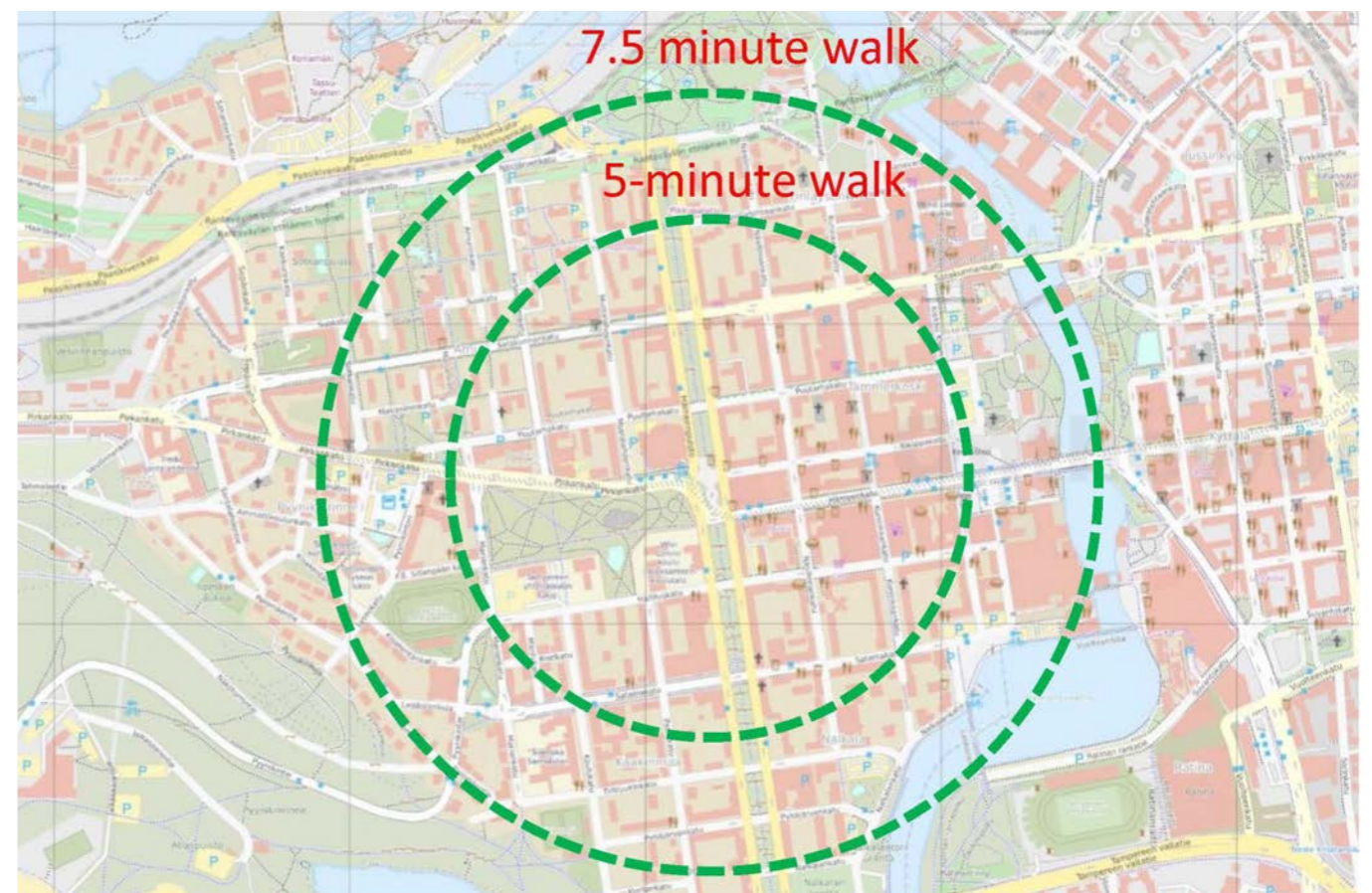
Päivitetään WEST+-alueen keskeiset yhteydet: Hämeenpuisto (puisto ja shared space), Hämeenkatu (ratikka), Kauppakatu (kävely), Puutarhakatu (pyöräily) ja Sotkankatu (vihreä puutarhamainen yhteys).

WEST+: KÄVELTÄVÄ KAUPUNKI

WEST+-visioalueen koko ja sen katu- ja kulkureittiverkon luonne osoittavat, että läntinen keskusta soveltuu ihanteellisesti käveltäväksi kaupungiksi: suurin osa kohteista on helposti saavutettavissa korkeintaan kymmenen minuutin (800 metrin) kävelymatkan päässä Hämeenpuiston keskeisestä alueesta.

WEST+-aluetta koskevien suunnitelmien tulisi hyödyntää tätä kaupungin ominaispiirrettä ja kannustaa kaupunkirakenteen tiivistämiseen keskusta-alueita kohti, kaupallisen ytimen korttelit mukaan lukien, sekä edistää kävely- ja pyöräilypainotteista suunnittelua. Tämä puolestaan edistää autotonta tai ainakin merkittävästi vähemmän autoilua vaativaa elämää, kun uusi raitiotie ja siihen liittyvä linja-autoliikenne tekevät kaupungista kestävämmän ja vähentävät autoilun hallitsevaa asemaa. Kaupungin mittasuhteiden ansiosta myös Tampereen viher- ja ranta-alueet ovat helposti saavutettavissa kävelen ja pyöräillen.

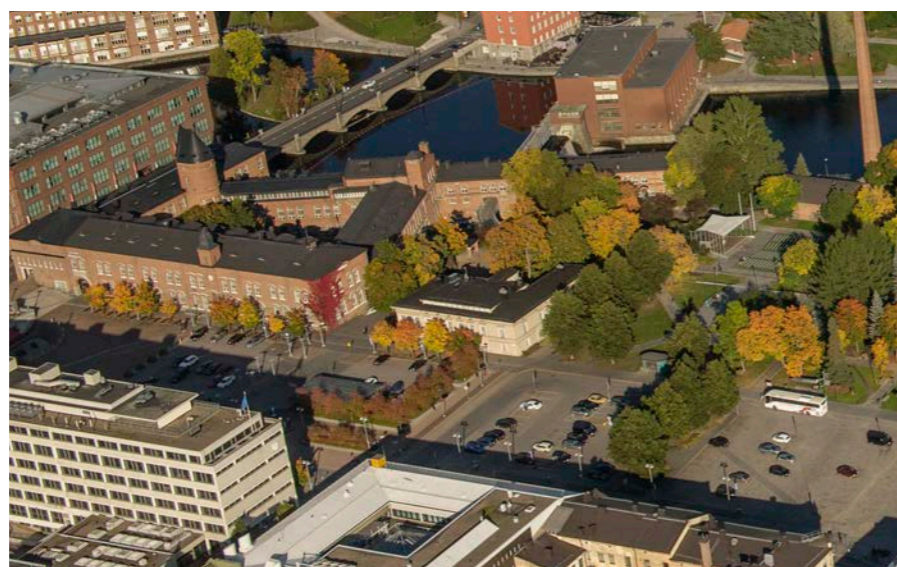

"Ilmastonmuutoksen hillitseminen ei voi onnistua autoilua vähentämättä!"

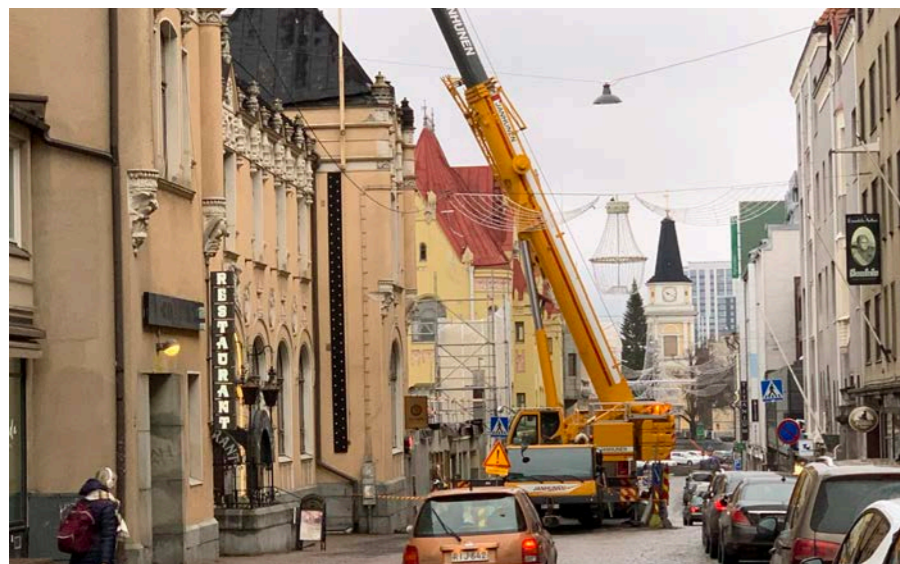
Driving Down Emissions: Transportation, land use, and climate change. Smart Growth America & Transportation for America 2020. (Selvitys liikenteen, maankäytön ja ilmastonmuutoksen yhteydestä Yhdysvalloissa.)

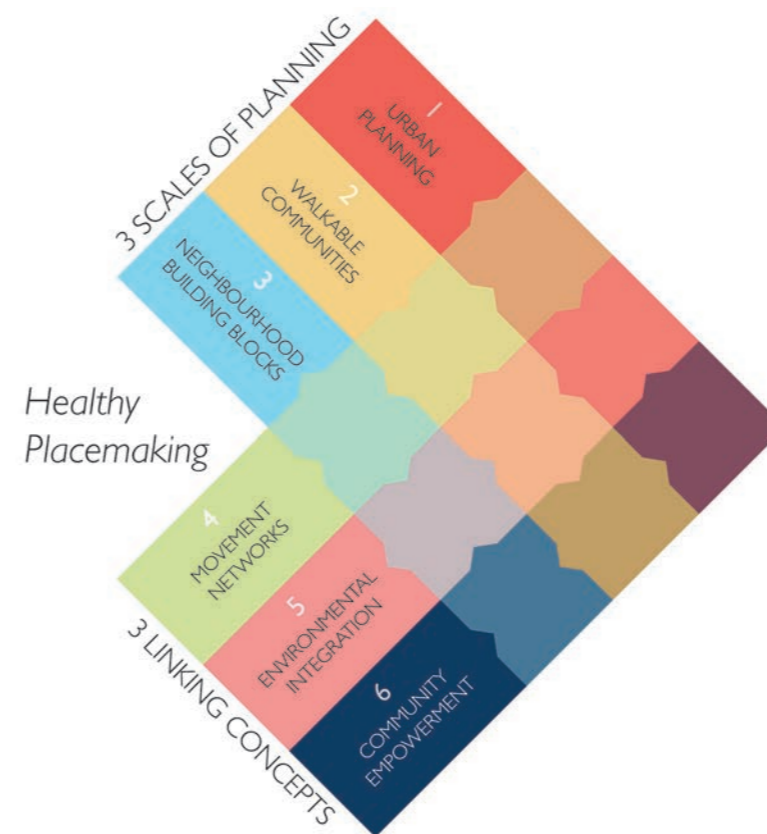
Laukontorissa on potentiaalia upeaksi kaupunkikohteeksi. Sieltä on erinomaiset kulkuyhteydet kaikkiin ilmansuuntiin: torilla kulkureitit kohtaavat etelään ja Ratinan suvantoon avautuvassa julkisessa tilassa. Tällä hetkellä Laukontorin paraatipaikka toimii kuitenkin lähinnä pysäköinti-alueena. (Valokuva: VZI.)

Keskustori, Tampereen keskeinen pääaukio, on tällä hetkellä suurelta osin pintapysäköinnin käytössä, ja taannoin järjestetyissä työpajoissa päättäjien kanssa vallitsi yksimielisyys siitä, että kaikki pysäköinti torilla täytyy viedä maan alle. (Valokuva: Tampereen kaupunki.)

Kauppakatu on Tampereen keskustan ensimmäinen, historiallinen ostoskatu, jonka kauniina päätteenä näkyy Tampereen Vanha kirkko. Kuitenkaan Kauppakatu ei ole kävelykatu, vaan pysäköinti on sallittu kapean väylän molemmin puolin. (Valokuva: VZI.)

Hyvinvointia lisäävän kaupunkisuunnittelun Healthy Placemaking kaavio.

Ruudukon yhdeksän risteyskohdan väliin jäävät väriblokkit saavat kukin oman värinsä, mikä viestii siitä, että kaikki kuusi kaaviossa mainittua periaatetta liittyvät toisiinsa. Tässä korostuu se, että kunkin periaatteen yksinään tuomat hyödyt ovat toissijaisia siihen kokonaisvaikutukseen nähden, joka niiden yhdistämisellä saadaan aikaan. Yhdistäminen ja integrointi ovat keskeisen tärkeitä käsitteitä hyvinvointia edistävässä kaupunkisuunnittelussa. (Fred London: Healthy Placemaking.)

HYVINVOIVA WEST+

Yksi hyvinvointia edistävän kaupunkisuunnittelun peruseriaatteista on luonnon integrointi kaupunkirakenteeseen: vihreän luonnon ja veden läheisyydessä vietetyllä ajalla on monia suotuisia terveysvaikutuksia. Neurotieteelliset tutkimukset ovat osoittaneet, että ihmisissä syntyy luonnostaan myönteinen vaste luonnon vihreyteen riippumatta siitä, missä ympäristössä se koetaan.

Luontokokemukset vähentävät stressiä ja lisäävät hyvinvointia, ja on osoitettu, että kasvillisuuden läheisyydessä vietetty aika voi auttaa mielenterveysongelmista ja fyysisistä sairauksista kärsiviä ihmisiä.

Tampereen kaupunki on tehnyt paljon töitä paitsi säilyttääkseen vihreät tilansa myös laajentaakseen niitä yhdistämällä niitä toisiinsa, jotta syntyisi vihreitä yhteyksiä kaupungin eri osien välille. Joissain tapauksissa paikallisten asukkaiden painostus on saanut estettyä luontoarvoiltaan tärkeiden alueiden katoamisen, kun ne ovat olleet uhattuina suunniteltujen rakennushankkeiden vuoksi. On siis selvää, että luonnon integroinnin osalta Tampere saa erinomaiset pisteet asukkaidensa hyvinvoinnin edistäjänä.

On kuitenkin myös osa-alueita, joilla kaupunki ei ole onnistunut edistämään hyvinvointia yhtä hyvin – huomattavimpana näistä mainittakoon kaupungin keskustaan saapuvien autojen suuri määrä. Esimerkiksi

Laukontorissa on potentiaalia upeaksi kaupunkikohteeksi. Sieltä on erinomaiset kulkuyhteydet kaikkiin ilmansuuntiin: torilla kulkureitit kohtaavat etelään ja Ratinan suvantoon avautuvassa julkisessa tilassa. Tällä hetkellä Laukontorin paraatipaikka toimii kuitenkin lähinnä pysäköinti-alueena. Myös lähellä sijaitseva Keskustori, Tampereen keskeinen pääaukio, on tällä hetkellä suurelta osin pintapysäköinnin käytössä, ja taannoin järjestetyissä työpajoissa päättäjien kanssa vallitsi yksimielisyys siitä, että kaikki pysäköinti torilla täytyy viedä maan alle. Kolmas esimerkki on historiallinen Kauppakatu, jolla pysäköinti on sallittu kapean väylän molemmin puolin.

TERVEEMPÄÄ ELÄMÄÄ

Keskeinen osa-alue Tampereen WEST⁺-visiossa – jolla on myös kaupungin suunnitteluviranomaisten tuki – on kävelyn ja pyöräilyn edistäminen päästöttömimpinä ja niin ollen terveellisimpinä liikkumismuotoina keskusta-alueilla. Tätä pyrkimystä tukee myös pian avautuva raitiotieliikenne, josta tulee paitsi uuden vuosituhannen keskeinen liikkumismuoto myös kaupungin statussymboli, jolla Tampere osoittaa olevansa tosissaan.

Tampereen läntinen keskusta on kaunis alue kasvavassa kaupungissa, ja sijaintinsa ja asemointinsa ansiosta siitä voi tulla myös erittäin terveellinen paikka asua, työskennellä, oppia ja viettää vapaa-aikaa. Tällä hetkellä autoliikenne hallitsee keskustaa, ja yksi tärkeimmistä syistä kannustaa ihmisiä vaihtoehtoisten liikkumismuotojen käyttämiseen arjessa on se, että autottomuus voi auttaa kaikenikäisiä elämään terveempinä.

Ihmisillä on tapana pitää terveyttä itsestään selvyytenä, kunnes he sairastuvat, ja yhä

useampi on alkanut ymmärtää, että elinympäristöjemme suunnittelulla voi olla suuria vaikutuksia terveyteemme ja hyvinvointiimme – niin hyvässä kuin pahassa.

Viime vuosina lääketieteessä on otettu uskomattomia edistysaskelia ja löydetty parantavia hoitoja lukuisiin erilaisiin sairauksiin, mikä on nostanut elinajanodotetta merkittävästi ympäri maailmaa. Kuitenkin samalla, kun lääketieteen näennäinen ”turvaverkko” saa elämän tuntumaan helpolta, sen odottamattomana seurauksena suuri osa terveydenhuollon ammattilaisten työstä kuluu nykyään täysin ennalta ehkäistävien elintapasairauksien hoitamiseen. Asiaan on havahduttu myös koronapandemian myötä, kun perussairauksista kärsivien potilaiden osuus sairauteen kuolleista on ollut 90 prosentin luokkaa.

Moottoriajoneuvoliikenne on merkittävä heikon ilmanlaadun aiheuttaja, ja vakavin uhka ovat fossiililla polttoaineilla kulkevien autojen myrkylliset päästöt. Autoilun hiilidioksidipäästöt

ovat suuria ja pahentavat ilmastokriisiä, ja jos tilanne jatkuu nykyisellään, Tampere ei pääse hiilineutraaliustavoitteeseensa vuoteen 2030 mennessä. Sähköautot eivät tuota hiilidioksidipäästöjä, mutta tienpintojen kuluminen ja mikroskooppiset pölyhiukkaset, joita myös sähköautojen jarrut ja renkaat nostattavat ilmaan, voivat aiheuttaa keuhkoissamme kroonisen tulehdustilan.

Mainittujen terveyshaasteiden merkittävimpiä riskejä ovat hengityselinsairaudet, liikkumattomuus ja lihavuus, mutta riskejä voidaan vähentää järjestämällä kaupunkitiloja uudelleen niin, että ne mahdollistavat terveellisemmän elämäntavan. Terveysriskeillä on tietenkin suurin yhteys

hyvinvointivaikutuksiin, mutta liian autokeskeisestä kaupungista kannattaa pyrkiä pois myös monesta muusta syystä.

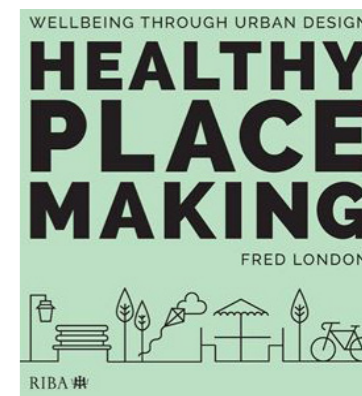
Julkisen liikenne, taksit mukaan luettuina, vie kyllä katutilaa muiden autojen tavoin, mutta linja-autot ja taksit pysyvät paikoillaan vain lyhyitä aikoja eivätkä aiheuta yksityisautoilun tavoin ruuhkia, jolloin liikenne on sujuvampaa. Kun liikkuvien autojen määrää ja pintapysäköintiä rajoitetaan, julkiset tilat voivat tiivistyä ja muuttua elävämmiksi. Kavennetut ajoradat ja levennetyt jalkakäytävät mahdollistavat sen, että kahvilat, baarit ja ravintolat voivat levittäytyä ulos ja muodostaa ”parklet”-katuterasseja, mikä lisää sosiaalista vuorovaikutusta, kun ihmiset voivat tavata toisiaan suunnitellusti ja satunnaisesti. Se voi myös vapauttaa tilaa muihin tarkoituksiin, kuten lähiyrityksille, uusille asunnoille, leikkialueille ja kaupunkivihreälle. Autoliikenteen vähentäminen tekee kaduista turvallisempia ja terveellisempiä jalankulkijoille ja pyöräilijöille, ja tätä vaikutusta voi vahvistaa edelleen, kun kevyelle liikenteelle annetaan etuajo-oikeus risteyksissä.

Fred Londonin kirjassa *Healthy Placemaking* esitellään tietarkasti terveempään kaupunkiin kuuden ydinteeman avulla:

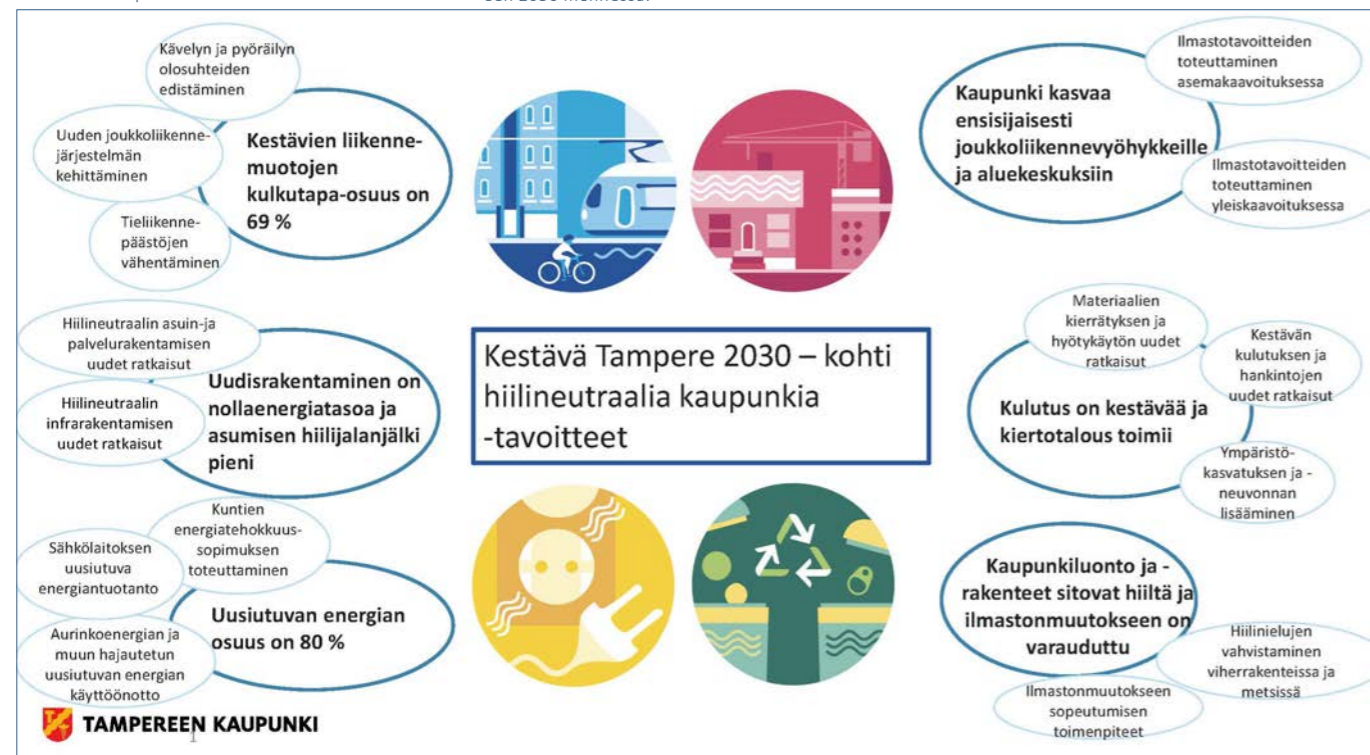
- kaupunkisuunnittelu
- käveltävät yhdyskunnat
- hyvän asuinalueen rakennuspaikat
- liikkumisen verkostot
- luonnon integroiminen
- yhteisön voimaannuttaminen.

Jokaisen teeman kohdalla esitetään yleiskatsaus ongelmista ja niiden ratkaisuisista sekä ratkaisujen käytännön soveltamisesta esimerkein ja ennakkotapauksin havainnollistettuna. Londonin kirja on merkkiteos, joka tarjoaa kaupunkisuunnittelijoille, arkkitehteille ja yleissuunnittelijoille tarvittavaa tietoa ja opastusta heidän oman roolinsa ymmärtämiseksi terveempien paikkojen suunnittelussa ja käytännön toteutuksessa.

<https://www.architecture.com/riba-books/books/urban-design-planning-housing-and-infrastructure/planning/product/9781859468838-healthy-placemaking-wellbeing-through-urban-design.html>

WEST⁺-visiotyössä sovellettavat kaupunkisuunnitteluperiaatteet pyrkivät tukemaan Tampereen tavoitetta hiilineutraaliudesta vuoteen 2030 mennessä.

Keskustori - Tampereen sydän

- 1 Uusi julkinen tila, jossa kauppoja, ravintoloita ja kauppa-aukio.
- 2 Uusi talvipuutarharakennus, joka jatkaa Keskustorin itäosan vihreää tilaa ja rajaa pääasiallisen kokoontumisalueen etelässä.
- 3 Uudistettu vihreä puistoyhteys Keskustorilta kosken yli jalankulkusilloin.
- 4 Pohjoinen "hotelliaukio", jossa uusi liikumiskeskusrakennus pyöräilyreitit yhteydessä.

Kulttuurisilmukka

- 5 Pyöräilyreitti idästä Pyynikintorille.
- 6 Pyynikintorin bussiterminaali ja julkinen viheralue.
- 7 Palvelut viheralueella Hallituskadun varrella.

Kävelyreitit kosken rannoilla ja sen yli

- 8 Uudet sillat kosken yli Koskipuistoon.
- 9 Jatkettu kävely-yhteys Finlaysonilta Laukontorille.
- 10 Kävelyreittien ja rakennusten rajapintoja parannetaan.

Hämeenpuisto

- 11 Katujäsentelyn tasapainottaminen jalankulun ja pyöräilyn painottamiseksi, mukaan lukien ylitykset.
- 12 Paviljongit ravintolatoiminnalle käsittäen sekä ulko- että sisätilat.

Eteläpuisto

- 13 Uudet urheilumahdollisuudet ranta-alueilla.
- 14 Klingendahlin länsipuolen tonttien kehittäminen.
- 15 Virkistyskehä.

Yhdeksän korttelia

- 16 Julkisen tilan parannukset.
- 17 Kauppakatu kävelykatuna.

Laukontori

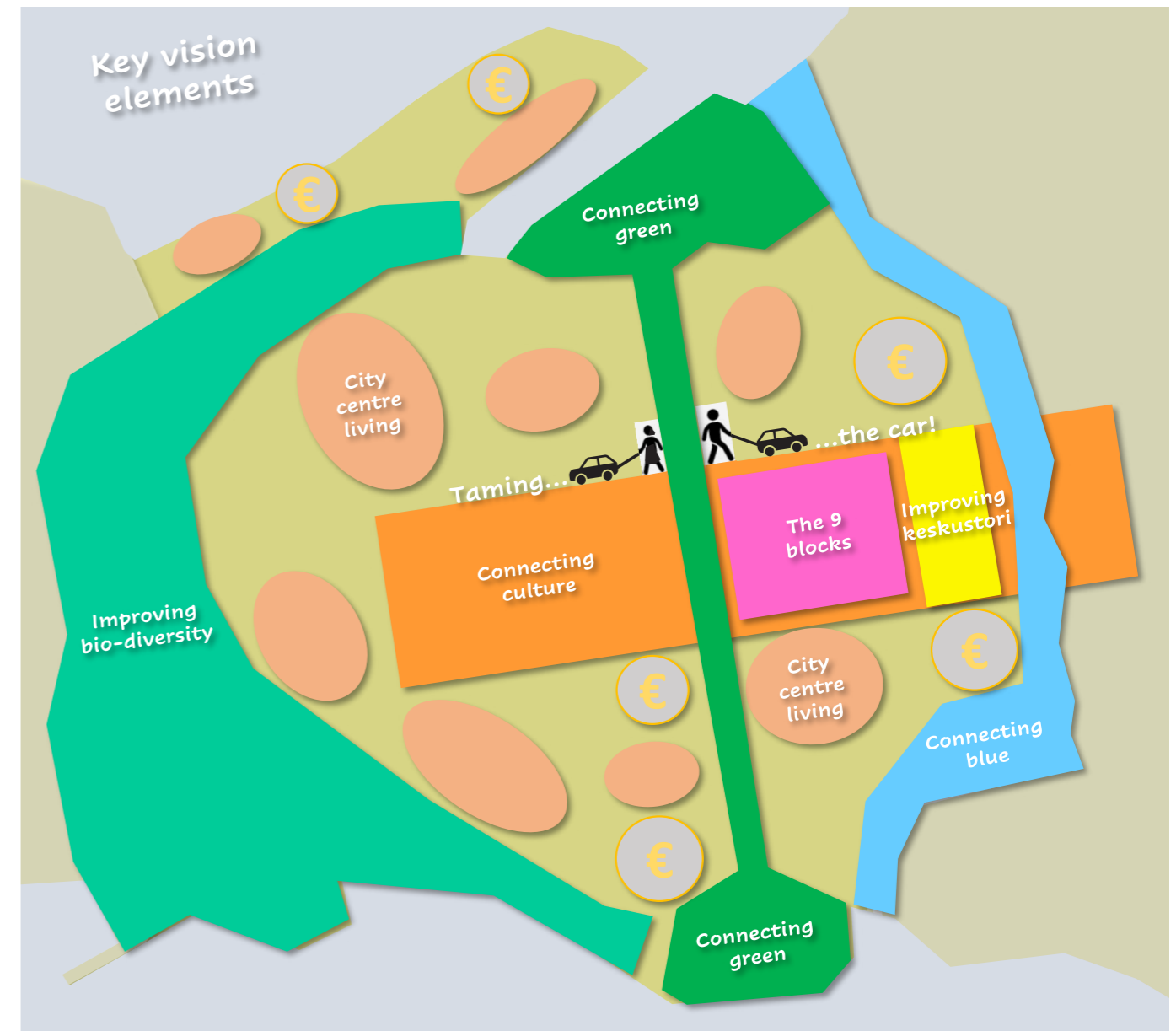
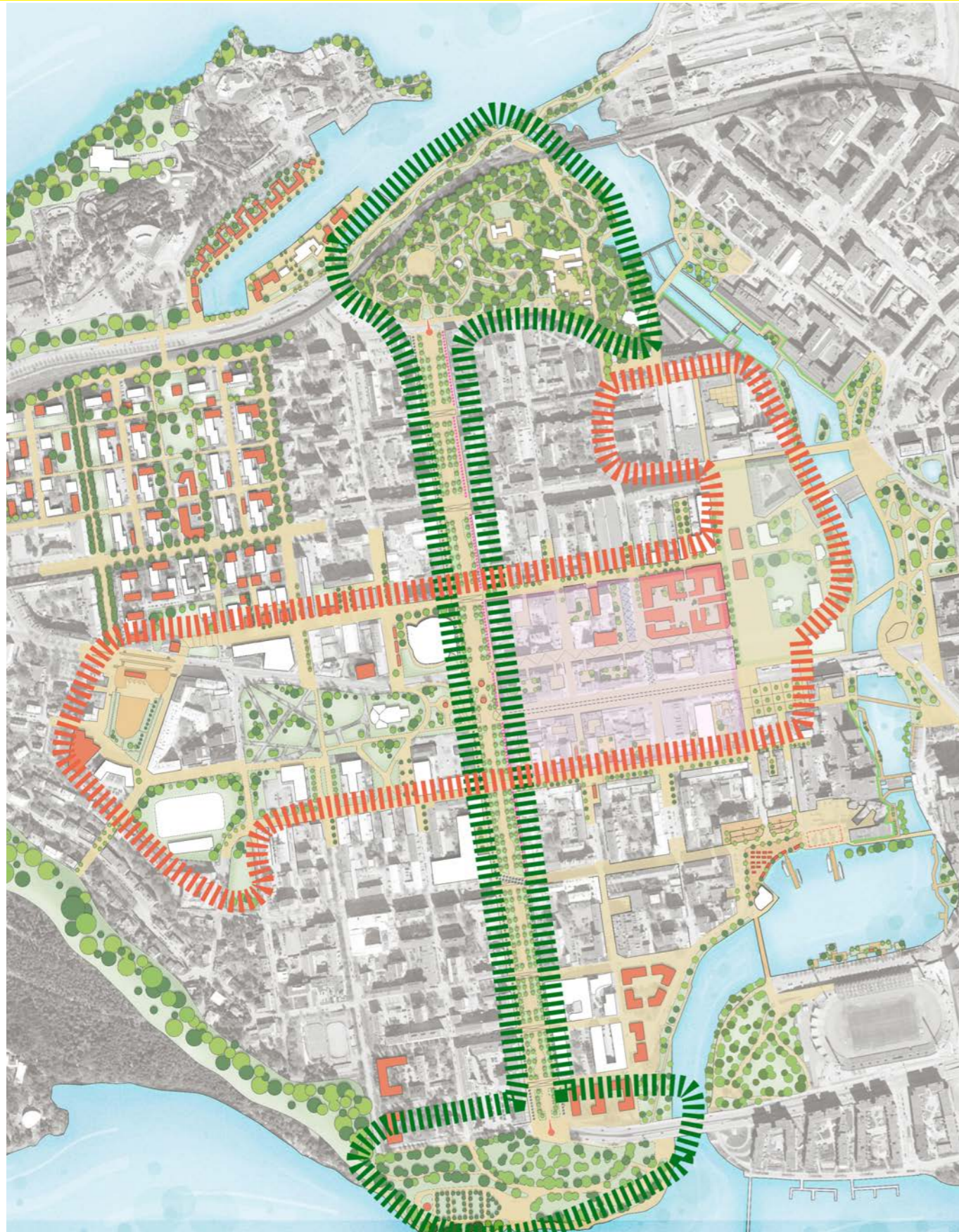
- 18 Houkuttelevia paikkoja, jotka avautuvat etelään Tammerkoskelle.
- 19 Tilaa jäsentävät puistokujat.

Amuri

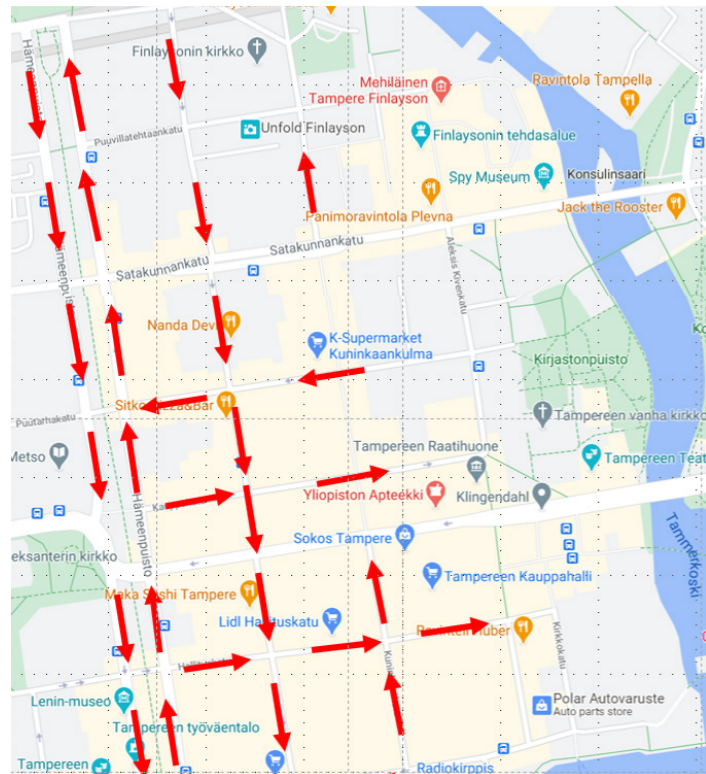
- 20 Pysäköinnin järjestäminen maanalaisiin laitoihin tai monikerroksisiin halleihin, tilan vapautuminen rakennuksille.
- 21 Uusien monitoimirakennusten keskus, muun muassa marketti ja päiväkotit.
- 22 Pohjois-eteläsuuntaisen vihreän yhteyden vahvistaminen.

Mustanlahden satama

- 23 Kioskeja sekä opasteet Särkänniemeen Keskustorilla ja Hämeenpuistossa.
- 24 Panostukset Särkänniemeen alueeseen ja Mustanlahden satamaan.

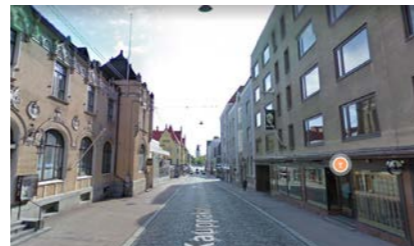
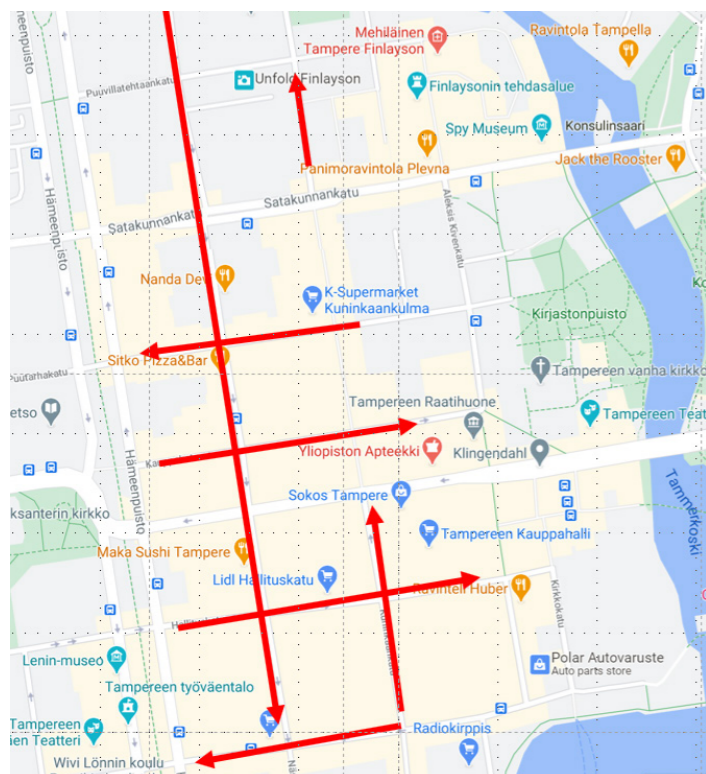

POISTETAAN KATUJEN YKSISUUNTAISUUS PAREMPIEN KATUTILOJEN LUOMISEKSI

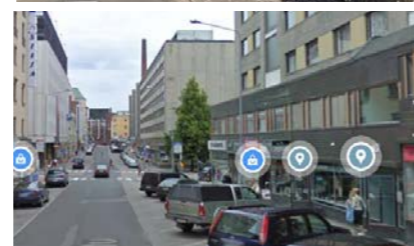
Nykyinen yksisuuntaisuus: miksi sitä tarvitaan ja voisiko sen poistaa?

Hämeenpuisto pois luettuna alueella on seitsemän katua, jotka voisi palauttaa kaksisuuntaisiksi. Ihmisen kokoinen mittakaava, hitaampi liikenne sekä vähemmän

Alustavan katselmuksen mukaan kaikki yksisuuntaiset kadut mahtuisi palauttamaan kaksisuuntaisiksi, mutta tämä vaatii tarkempaa suunnittelua risteysuunnitelmiin ja mallinnuksiin.

Keskeiselle alueelle 30 kilometrin tuntinopeusrajoitus. (Google Maps/Street View.)

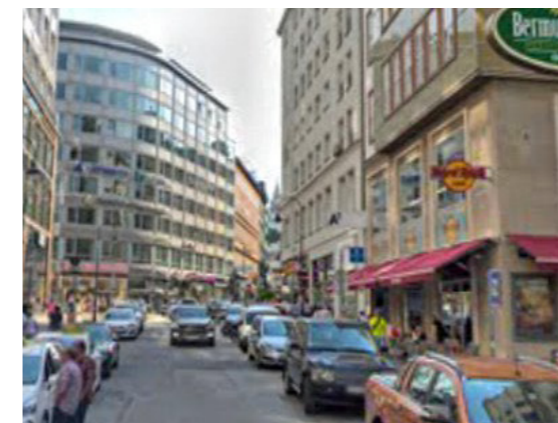

TEISTÄ KADUIKSI JA PAIKOIKSI

WEST+ -alueella on käveltävä mittakaava, ja useimpiin kohteisiin on korkeintaan 10 minuutin (800 metrin) kävelymatka alueen ytimestä. Charrette-prosessin aikana kuulumme useilta osallistujilta, että kaupunkia pitäisi kehittää kävely- ja pyöräily-ystävällisemmäksi. Tällä hetkellä kadut ja paikat näyttisivät useissa kohdissa painottavan enemmän moottoriajoneuvoja. Osallistujien mielestä joitain nykyisistä kaduista voisi päivittää vastaamaan paremmin jalankulun ja pyöräilyn tarpeisiin poistamalla autoliikenteen tiettyinä kellonaikoina (skottiruutukaava). Niin ne auttaisivat luomaan kaupungin poikki ulottuvia kävely- ja pyöräily-yhteyksiä, jotka yhdistäisivät tärkeitä paikkoja, viheralueita ja kosken ja järvien rantoja. (Käsipaino-/lankarullavertaus.)

WEST+ -alueen ytimessä on autojen hallitsema yksisuuntaisten katujen verkko. Historiallisesti nämä

kadut olisivat kaikki olleet yksisuuntaisia, ja charrette-prosessin osallistajat olivat sillä kannalla, että niiden palauttamista kaksisuuntaisiksi tulisi arvioida ja harkita. Lukuisat esimerkit muista kaupungeista maailmalta ovat osoittaneet, että yksisuuntaiset tiet nostavat ajonopeuksia (vastaantulevan liikenteen puuttuessa) ja lisäävät ajoneuvokilometrejä ja päästöjä. Useissa kaupungeissa onkin päädytty muuttamaan aikaisemmin yksisuuntaisia järjestelmiä kaksisuuntaisiksi. Kunkin kadun kohdalla tulisi tietenkin huomioida, miten kevyt liikenne saadaan mahtumaan kadulle ja millaisia vaikutuksia sillä olisi autojen pysäköintiin.

Wienissä katu muutettiin paikaksi vuonna 2018 (Google Images).

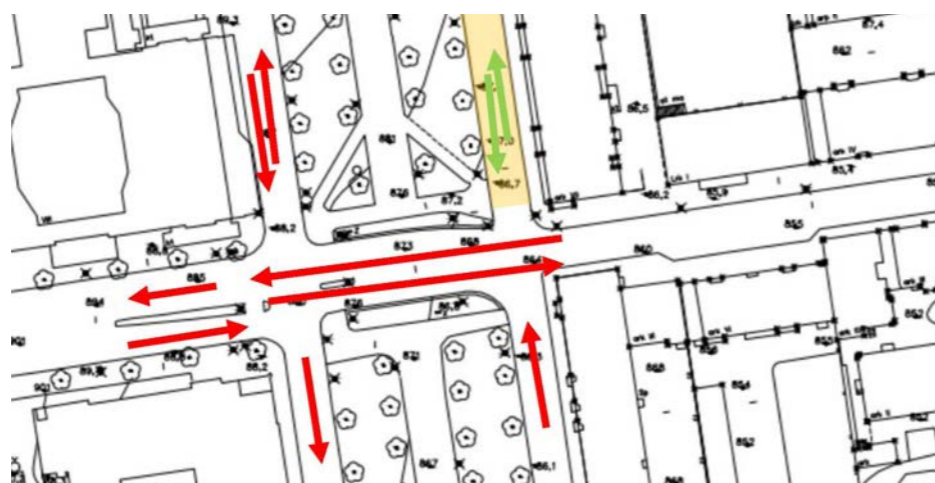
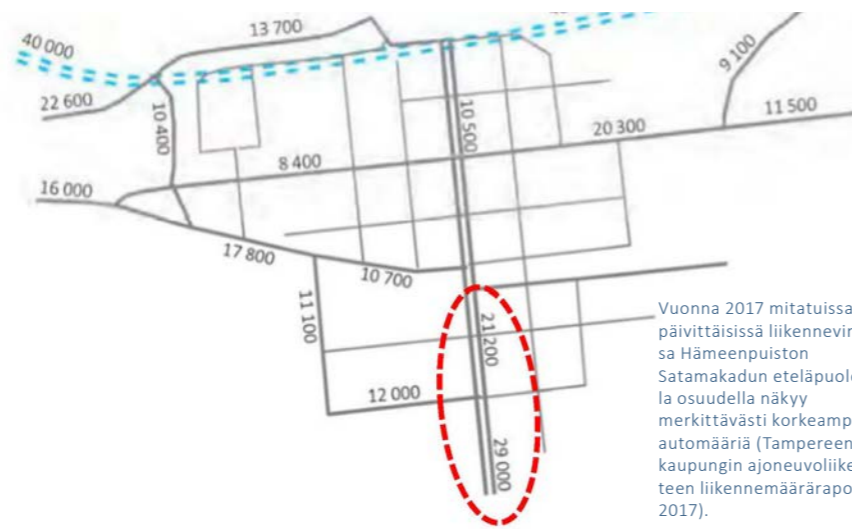
Archwayn risteysalue Lontoossa – ennen muutosta ja sen jälkeen (Google Images).

Hämeenpuiston läntinen ja itäinen ajoväylä (Valokuvat: Verna Hahtola).

3.3 "KESYTETÄÄN AUTOT" – LIIKKUMINEN

VAPAUTETAAN HÄMEENPUISTO! TASAPAINOTETAAN TIEVERKKO

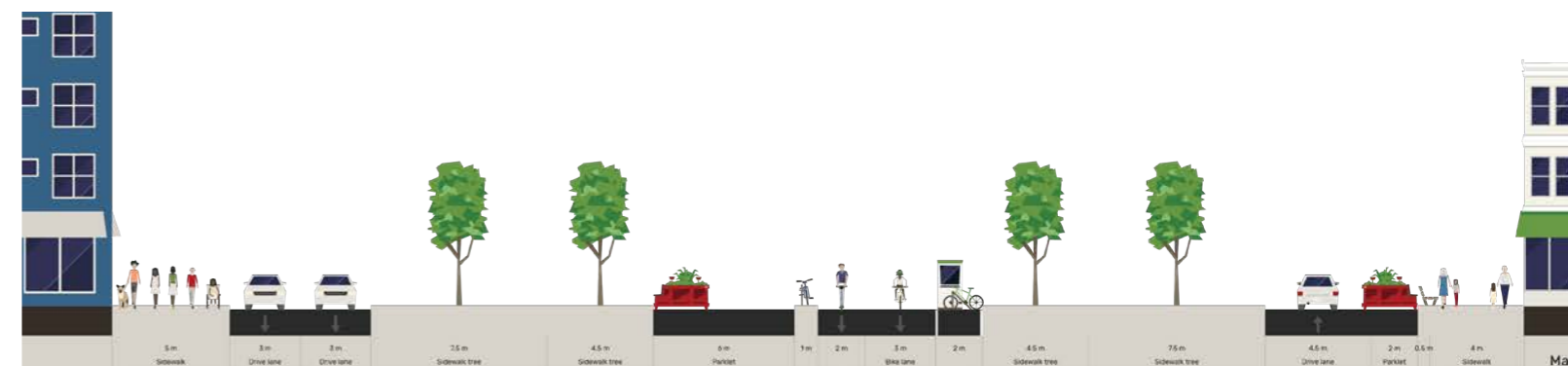
Hämeenpuisto muodostaa Tampereen läntisen keskustan tärkeimmän pohjois-eteläsuuntaisen väylän, ja monet visiotyön osallistujat olivat sitä mieltä, että sitä pitäisi käyttää enemmän käyntikohteena ja että yksisuuntainen autoliikenne puiston molemmin puolin saa sen tuntumaan paikoin eristäytyneeltä saarekkeelta. Hämeenpuiston eteläosassa liikennemäärät ovat huomattavia – noin 30 000 ajoneuvoa vuorokaudessa – ja osallistujien mielestä tällä osuudella olisikin syytä säilyttää nykyiset neljä ajokaistaa. Pohjoista kohti siirryttäessä liikennemäärät kuitenkin laskevat, ja visiotyön aikana ehdotettiin, että Hämeenpuiston länsilaidan väylä Satamakadulta pohjoiseen muutettaisiin kaksisuuntaiseksi niin, että se imisi valtaosan autoliikenteestä ja puiston itälaita voitaisiin muuttaa

paremmin jalankulkua palvelevaksi alueeksi, jossa on enemmän tilaa kävellä, pyöräillä ja istuskella. Tämä osuus voitaisiin myös päällekkäällä uudesta, mutta kuten aikaisemmin todettiin, järjestelyn kokeileminen ensin voisi olla hyvä ensimmäinen vaihe.

Hämeenpuiston ajonopeudet tulisi laskea 40:stä 30 kilometriin tunnissa länsipuolella ja 20 kilometriin tunnissa itäpuolella ihmisläheisemmän ympäristön luomiseksi.

Ehdotuksia esittäneet ymmärsivät, että mainittuja ideoita täytyy testata liikennemallinnuksella ja konseptisuunnittelun keinoin, ja me suosittelemmekin, että tämä olisi mahdollinen seuraava työvaihe.

Hämeenpuiston pohjoisosan poikkileikkaus. Nykyinen tilanne: 1 pysäköintikaista, 2 ajokaistaa, ei erillistä pyöräkaistaa. Testattava ehdotus (alempi kuva): Levennetyt jalkakäytävät molemmin puolin, 1 pysäköintikaista ja 2 ajokaistaa länsilaidalla sekä 1 pysäköintikaista ja 1 huoltoajokaista (ei läpiajoa) itälaidalla. Pyöräily keskellä tai, jos tapahtumat estävät pyöräilyn, huoltoajokaistalla itälaidalla.

UUSIA MAHDOLLISUUKSIA HÄMEENPUISTON ITÄLAIDALLA

Hämeenpuiston itäisen laidan käyttäminen shared space tilana pitäisi sisältää seuraavaa:

- Liikenteen estevaikutus keskustan itäisen ja läntisen osan välillä pienenesi.
- Liikennemelu ja päästöt vähenisivät puistossa ja puiston itäpuolen asuinkortteleissa. Läntisen väylän varrella on paljon enemmän julkisia ja kaupallisia toimintoja.
- Tilojen laatu paranisi. Puiston käyttäjät eivät jäisi saarroksiin autokaistojen väliin.
- Virkistyksen, liikunnan, taiteen, vapaa-ajanvieton, leikkipaikkojen, myyntikojujen, pyöräilyn ja kävelyn tilat paranisivat ja laajenisivat.
- Asukkaille, asiakkaille ja vierailijoille vapautuisi pysäköintitilaa.
- Tilapäisiä palvelutoimintoja voisi laajentaa, kuten tavarantoimitusta ja jäähdytysautoja puistossa järjestettävälle myyntitapahtumille ja festivaaleille sekä ravintoloille.
- Hämeenpuiston itäisen varren yritysten asiakasvirrat ja elinvoimaisuus kohenisivat huomattavasti.

Oikealla: Näkymäkuva Hämeenpuiston itäilaidasta (havainnepiirros: Robbie Polley, robpolley@me.com; valokuva: Google Street View).

Vasemmalla alhaalla: Brighton New Road (Google Images).

Vasemmalla keskellä: Clematis Street, West Palm Beach (Google Images).

Vasemmalla ylhäällä: Potsdam Hegelallee (Valokuva: VZI).

HÄMEENPUISTON ITÄLAITA: POHJOISOSA HITAAN LIIKKUMISEN SHARED SPACE -TILAKSI?

Hämeenpuiston itäilaita Satakunnankadulta pohjoiseen tulisi muuttua paremmaksi julkiseksi tilaksi kävelyille, pyöräilylle ja istuskelulle. Tämä osuus voitaisiin myös päällystää uudestaan, mutta kuten aikaisemmin todettiin, järjestelyn kokeileminen ensin voisi olla järkevä ensimmäinen vaihe.

Hämeenpuiston ajonopeudet tulisi laskea 40:stä 30 kilometriin tunnissa puiston länsipuolella ja 20 kilometriin tunnissa puiston itäpuolella ihmisläheisemmän ympäristön luomiseksi.

Ehdotuksia esittäneet ymmärsivät, että mainittuja ideoita täytyy testata liikennemallinnuksella ja konseptisuunnittelun keinoin, ja me suosittelemekin, että tämä olisi mahdollinen seuraava työvaihe.

ALKUUN KOKEILUJA

Katu ympäristön kohentuminen voi viedä aikaa, ja katuverkon uudelleen kaavoitus ja muutosten toteuttaminen voi olla pitkä ja kallis prosessi. Moniin kaupunkeihin onkin kehittynyt erilaisten kokeilujen kulttuuri uusien katujärjestelyiden ja teiden sulkemisten testaamiseksi: alueet saadaan muokattua kokeilumielessä varsin nopeasti, kun katusuusia suljetaan liikenteeltä esimerkiksi istutuslaatikoiden ja opastuskylttien avulla ja kalustetaan sitten kierrätetyillä tai muuten edullisilla katuhuonekaluilla, jotta voidaan tarkastella, miten tila otetaan käyttöön. Paikkojen käyttäjät ja sidosryhmät ovat avainasemassa, kun muutosten onnistumista arvioidaan sekä ennen kokeiluja että niiden jälkeen. Tämä olisi nopea ja edullinen tapa kokeilla uusia katujärjestelyitä, jota tulisi soveltaa myös WEST*-alueen kehitystyössä.

Uuden vuosituuhannen tavarantoimitus- ja huoltopalveluita: pyörälähetit, droonit, robotit, toimitusten koordinointi ja yhteistoimitukset, jätehuolto ja kierrätys.

Alhaalla: Ennen miljoonia euroja maksavia uudistamistöitä on viisasta kokeilla erilaisia vaihtoehtoja ja ratkaisuja käytännössä pikakokeiluiden muodossa. (Valokuvat: Google Images.)

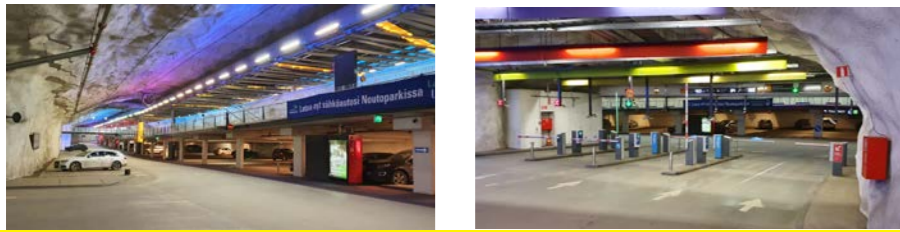

UUTTA LIKKUMISTEKNOLOGIAA

Tampereen raitiotie ja sen mukanaan tuoma uudenlainen näkemys kaupungista on uusi lähtökohta WEST*-kehitystyölle. Visiossa tavoitellaan autotonta kaupunkielämää. Uutta liikumisen teknologiaa on jo saatavilla, ja sitä tulisi ottaa käyttöön myös Tampereella. Sähköpotkulaudat ovat jo ilmestyneet kaduille, mutta kaupungin pitäisi tutkailla myös muita teknologioita ja aloitteita liikumisen sujuvoittamiseksi. Näitä ovat muun muassa auton jakamispalvelut, sähköautojen latauspisteet sekä kuljettajattomat henkilöautot ja bussit. Uusia mahdollisuuksia voisi löytyä myös keskeisiin paikkoihin tuotavista liikumiskeskuksista, ja lisäksi voisi tarkastella yhteistoimitusten ja yhteishuoltopalveluiden mahdollisuuksia, uudenlaisia tavarantoimitusteknologioita (droonit, kuljettamattomat ajoneuvot jne.) sekä jätehuollon tehostamista ja kierrätyksen lisäämistä.

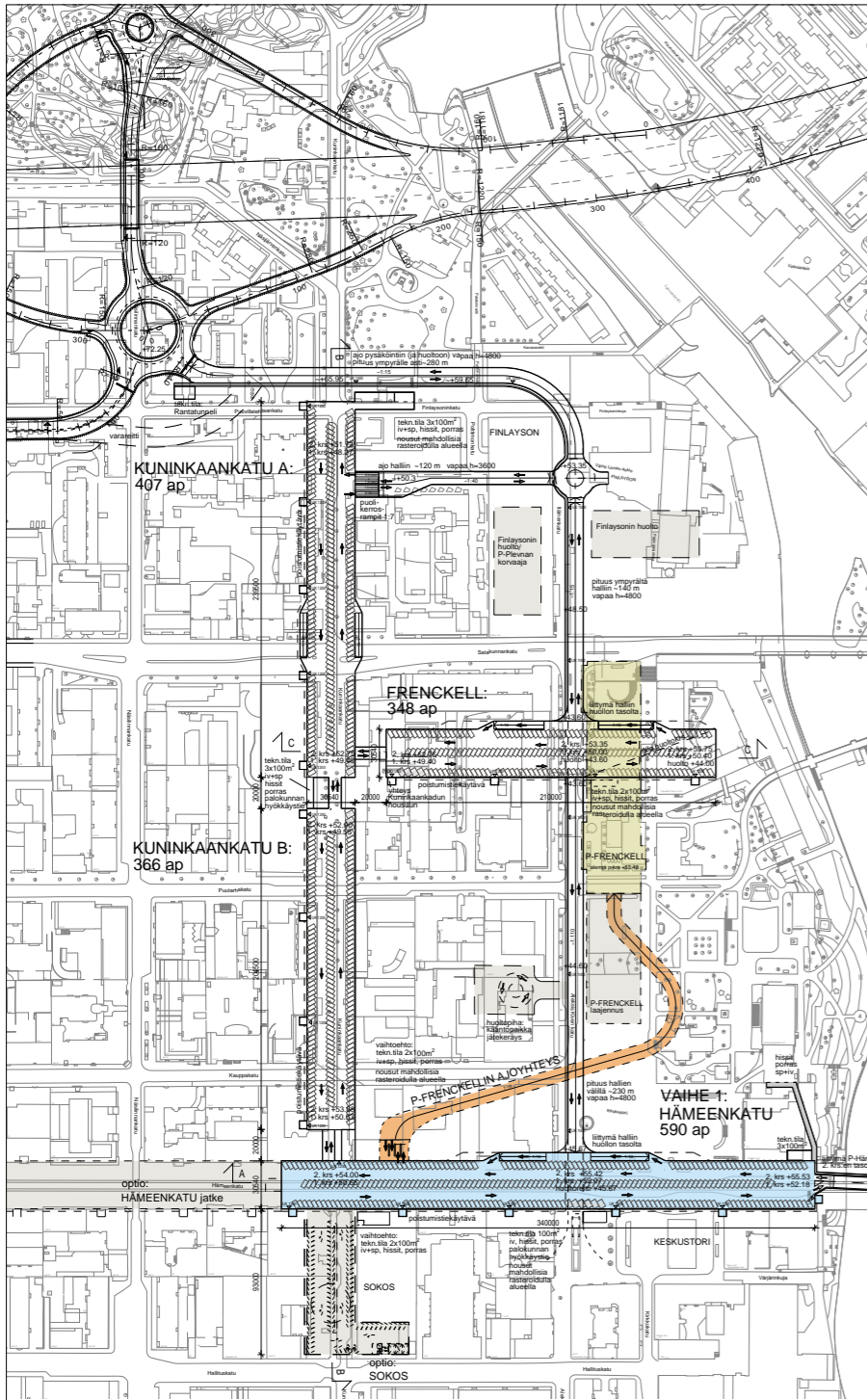
WEST*: kokeilualusta sähköautoille ja kuljettamattomille autoille? (Havainnekuva: Google Images.)

Alhaalla: Tampereen ratikka muuttaa kaupunkikuvaa ja vaikuttaa merkittävästi WEST*-vision tulevaisuuteen. (Havainnekuva: Tampereen Ratikka)

Uusi Kunkun parkin "kevytversio" voisi yhdistyä nykyiseen P-Hämppiin (valokuvat: EMP).

3.3 "KESYTETÄÄN AUTOT" – LIKKUMINEN

SUUNNITELMASSA	1 711 ap
Hämeenkatu	590
Kuninkaankatu A	407
Freckell	348
Kuninkaankatu B	366

YHDYSTUNNELI P-FRECKELL

KUNKUN PARKISTA VOISI HARKITA KEVYTVERSIOTA

Charrette-prosessin aikana esitettiin uusia ehdotuksia Kunkun parkista, Hämeenkadun alle suunnitellusta pysäköintihallista, johon käynti tapahtuisi nykyisen P-Freckellin kautta (uusi laitos yhdistyisi idässä nykyiseen maanalaisen pysäköinnin laitokseen).

Ehdotukset ovat pienimuotoisempia ja edullisempia kuin suunnittelutiimin aikaisemmin näkemät suunnitelmat, jotka kattoivat suurempia pysäköintialueita ja monimutkaisia maanalaisia risteyskäyntejä.

Muokatut ehdotukset saivat kannatusta (niitä tulisi tutkia lisää tarkemmassa tarkastelussa), koska ne tukisivat monia muita charrette-prosessin myötä esiin nousseita ehdotuksia, mutta aikataulullisista ja kustannuksellisista syistä niiden tutkiminen tulisi erottaa monista muista ehdotetuista charrette-projekteista, jotka voisi käynnistää paljon nopeammalla aikataululla.

Nykyinen käynti P-Freckelliin voisi yhdistyä uuteen Kunkun parkin "kevytversioon" (valokuva: ACA).

UUTTA PYSÄKÖINTIPOLITIikkaa KAIVATAAN

WEST*-visiossa läntiseen keskustaan kaivataan lisää ihmisiä ja elämää, uusia käyttötarkoituksia sekä parempaa käveltävyyttä. Tampere on houkutteleva ja suhteellisen edullinen paikka asua, ja visiotyön aikana kuulumme, että tämä voisi houkuttaa kaupunkiin nuorempia sukupolvia, joille yksityisautoilu ei ole niin haluttava ja välttämätön liikkumismuoto. Kaupungin käveltävän mittakaavan, uuden ratikan ja erinomaisten junayhteyksien ansiosta auton (tai vähemmän autoilua vaativa) elämä WEST*-alueella on realistista.

Charrette-työn aikana katsottiin, että nykyinen pysäköintipolitiikka rajoittaa uudisrakentamiselle soveltuvia paikkoja: sen mukaan uusista asuinrakennuksista saa olla enintään 300 metrin kävelymatka pysäköintilaitokseen, vaikka yksinkertaiset analyysit ovat osoittaneet, että matkan kasvattaminen 500 metriin mahdollistaisi autottomien tai vähäautoisten alueiden rakentamista.

Yhtä tärkeä kysymys on nykyinen rakennuslupavaatimus, jonka mukaan jokaista 110–170 asuineliömetriä kohti pitää rakentaa pysäköintipaikka yhdelle autolle. Yhä useammissa

Nykyinen keskitettyä pysäköintiä koskeva kaavamääräys määrittelee kodin ja pysäköintilaitoksen väliseksi enimmäisetäisyydeksi 300 metriä. Tämän määräyksen mukaan moni läntisen keskustan ydinalueista jää ilman ainuttakaan niitä palvelevaa pysäköintilaitosta.

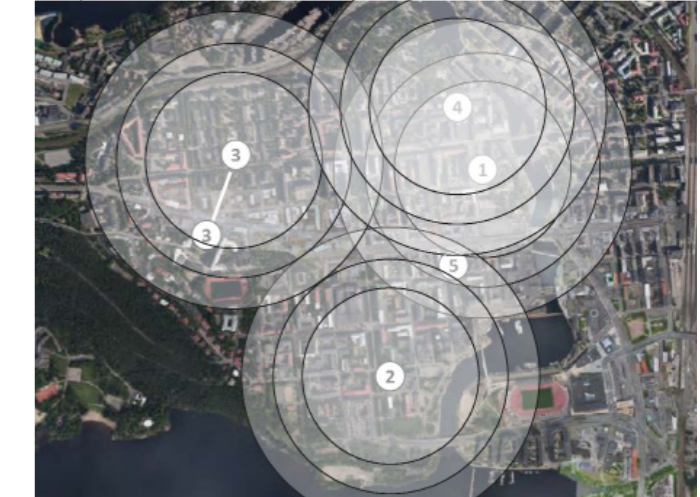

eurooppalaisissa kaupungeissa vaadittujen pysäköintipaikkojen määrää on alettu vähentää, ja esimerkiksi Berliinissä vaatimus on laskettu nolnaan. Mainituissa kaavamääräyksissä piilee mahdollisuus muutokseen, jota Tampereen kaupungin tulisi nähdäksemme harkita.

Congestion charging, limitation for delivery vehicles and access limitations for ultra low emission cars would strongly support the creation of a healthy and more liveable place in WEST*

WEST*-visiossa ehdotettu uusi määräys kasvattaisi sallitun etäisyyden pysäköintilaitokseen 500 metriin, joka vastaa noin kuuden minuutin kävelymatkaa.

Talvihuvituksia Näsä- ja Pyhäjärvien jäällä (valokuvat: Visit Tampere Laura Vanzo).

3.4 POHJOIS-ETELÄAKSELI: VIHREÄ YHTEYS

STRATEGIA JA SUUNNITTELUOHJEITA ETELÄPUISTON KEHITTÄMISELLE

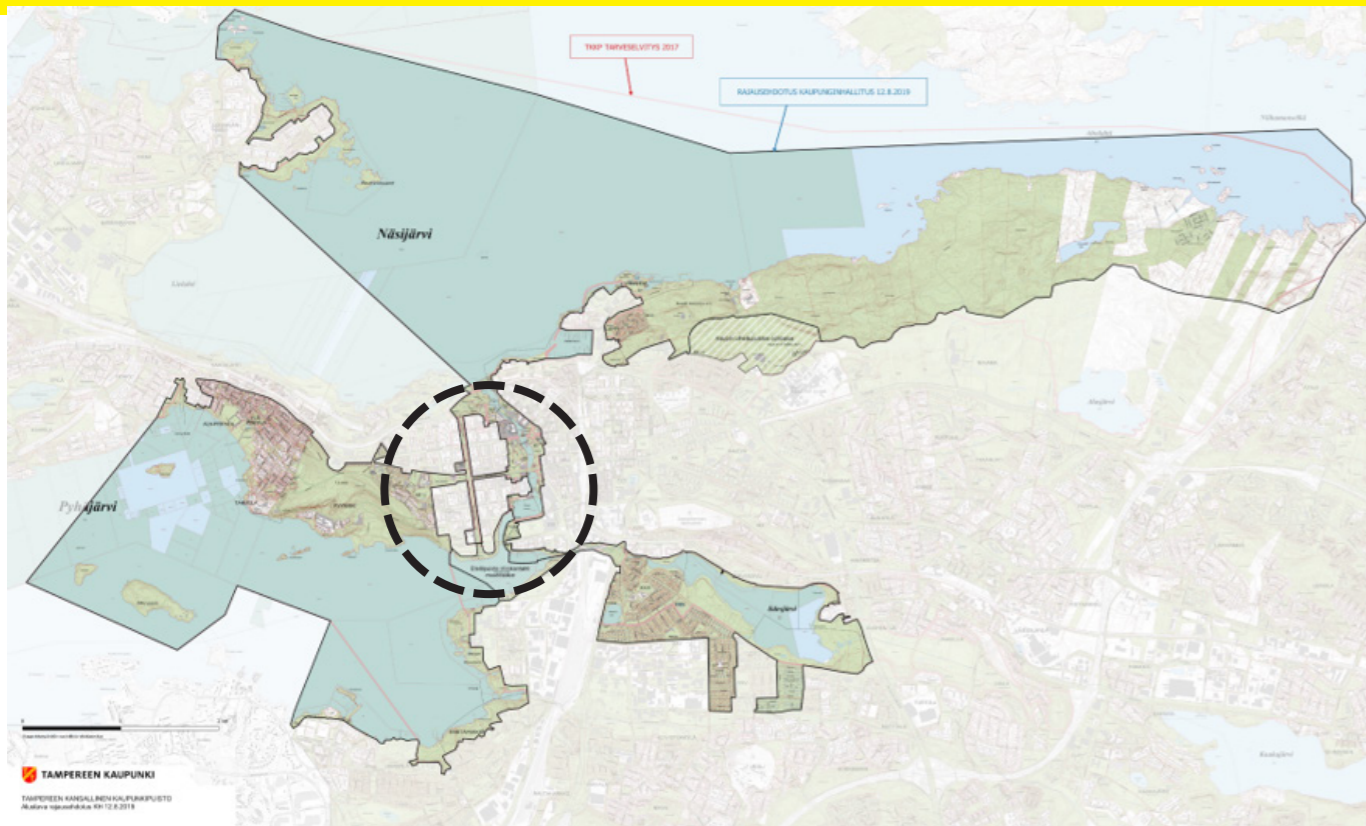
Visit Tampere -sivuston mukaan ”Eteläpuisto on koko kaupungin olohuone, puisto ja metsä. Järvimaisemat, lenkkipolut ja rauha saavat sinut uskomaan olevasi kaukana keskustan vilkseestä”.

Kaupungilla ei tällä hetkellä ole voimassa olevaa linjausta alueen kehittämisestä. Kaupunginhallitus on linjannut, että Viinikanlahden uuden kaupunginosan kehittäminen toteutetaan ennen Eteläpuiston ja Nalkalan alueita. De Gamlas Hemin ja entisen kulkutautisairaalan kortteleita voidaan kehittää samaan aikaan kuin Viinikanlahden aluetta.

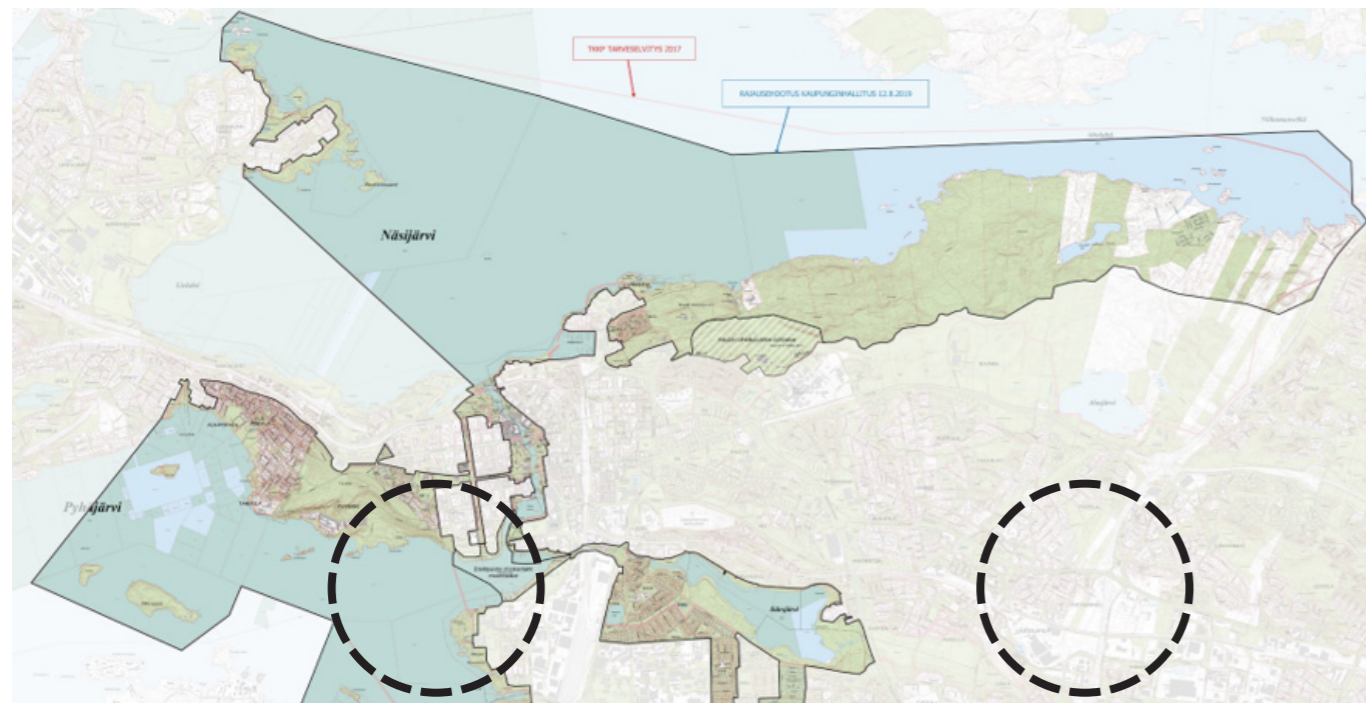
Pidimme tämän mielessä, kun ryhdyimme selvittämään Eteläpuiston potentiaalia. Eteläpuiston suunnittelustrategia hioo ja vahvistaa Tampereen luonnetta, paikkaidentiteettiä ja arvoja, ja tarkoituksena on soveltaa alueen luonto- ja kulttuuriperintöä ja muokata sitä niiden pohjalta viihtyisäksi ja toimivaksi alueeksi asukkaille, työntekijöille ja vierailijoille. Eteläpuiston maisemassa piilevä potentiaali voidaan tuoda esiin ja valjastaa käyttöön, ja puisto voidaan liittää kiinteäksi osaksi kaupungin julkisten viheralueiden verkostoa, jonka mittakaava on inhimillinen ja jossa aktiivisen ja passiivisen vapaa-ajanvieton ja virkistyskäytön toiminnot sekoittuvat nokkelasti toisiinsa. Näin Eteläpuisto muuntuu vierailukohteeksi, joka houkuttelee upealla sijainnillaan järven rannassa, dynaamisilla luonnonympäristöillään sekä huikkeilla maisemillaan. Eteläpuistosta voi tulla paikka, jossa Tampereen nykyisten ja tulevien asukkaiden ja vierailijoiden toiveet muuntuvat aidosti julkiseksi, vihreäksi ja käytinkohdemaiseksi puistomaisemaksi.

Ilmakuva sekä historiallinen kuva Eteläpuistosta ja Hämeenpuistosta (valokuvat:Tampereen kaupunki).

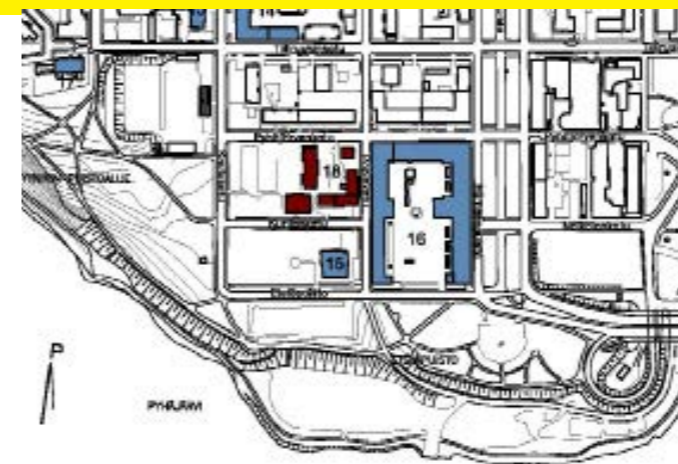

Ote kansallisesta kaupunkipuistostrategiasta: keskiössä Tampere ympäristöineen.

Eteläpuisto suhteessa kansalliseen kaupunkipuistostrategiaan.

Vihreät ja avoimet tilat WEST-visionalueella.

1 Alkoentien kirkko (1881)	10 Svonisko-sosietätin (sv. 1901-1902)
2 Synnyshöytö Mäntyn saarella (sv. 1912)	11 ent. Suomen 9100, ryl. Sosiaal- ja terveystalo (sv. 1906, 1916-1926)
3 Yhteiskoulun lähtö (1901)	12 Työväen Pyyriin koulu (1902, 1903)
4 ent. Hääkylä, ryl. Luostarisaunanpöytäseppä (1900, 1900)	13 Takouskoulu (1905)
5 Alkoentien koulu (1875, 1886, 1914)	14 Pyyriin paristo (1897, 1905)
6 ent. Tehtailman oppilaitos (1915, 1934)	15 Du gamla tunti, ryl. Pihareunan musiikkiosasto (1905)
7 Koulukadun päiväkoti (ent. Fanny-Carlsonin saarella) (1904)	16 ent. Kängöndölin vankilakalasto (1897, 1904, 1926, 1935, 1946)
8 Työväen koulu (1900, sv. 1905, 1912, 1930)	17 Pyyrientie 1924
9 Eläkkeemest. ent. svenstika-sosietätin (1926)	18 Ent. kulttuuritalonrakennus (1892-1895, 1900, 1951)

Historiallisesti merkittävät rakennukset ja rakenteet.

ETELÄPUISTO – SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHTA

Aivan ensimmäiseksi tarkastelimme Eteläpuiston tilannetta laajemmassa mittakaavassa ymmärtääksemme kansallisen kaupunkipuistokonseptin vaikutuksia ympäristöön, luonnon monimuotoisuuteen ja ekologiisiin olosuhteisiin. Eteläpuisto on tärkeä osa laajempaa verkostoa. Sen sijainti viheralueiden jatkumoiden etelänapana, Hämeenpuiston ja Särkänniemen eteläisenä vastaparina, toimii linkkinä, joka yhdistää Pyyrikin luonnonomaisuuden etelärannan ja kosken kautta kaupungin keskustaan.

Avarat vihreät tilat: suunnitellut virkistystoiminnot

Koulukadun luistelukenttä: urheilu-/liikuntatoiminnot

Metsäiset vihreät keuhkot + uimaranta

Soutupalveluita järven rannassa

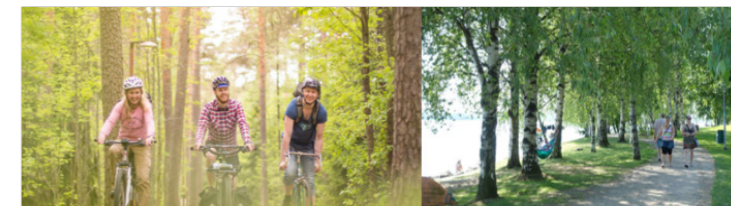
Pyyriikki

Yhteys Nalkalaan

Puiden ja kasvillisuuden luonne

Pyöräily, patikointi, vapaa-ajanmahdollisuudet

Tilapäinen (tai pysyvä) skeittipuisto

ETELÄPUISTO – TILAPÄISTOIMINNOISTA UUSIA MAHDOLLISUUKSIA

Eteläpuiston laatu perustuu paitsi ympäristön luonto- ja virkistysarvoihin myös ohjelmoituihin ja spontaaneihin (väliaikaisiin) aktiviteetteihin, jotka luovat asukkaille ja muille kävijöille mahdollisuuksia vierailta, kokoontua ja nauttia elämästä puistossa.

Kuvissa on esitetty toimintoja ja tapahtumia, kuten skeittipuisto, ravintolapalveluita ja jopa väliaikainen rantapromenadi, jotka hyödyntävät järvenrantasijaintia.

Väliaikaiset toiminnot suunnitelluista epämuodollisiin aktiviteetteihin tarjoavat mahdollisuuksia erilaisiin kokeiluihin Eteläpuistossa (lähde: Tampereen kaupunki 2017/2018).

ETELÄPUISTO – RATKAISTAVIA KYSYMYKSIÄ

Yteläpuistoa koskien herää kuitenkin kolme ensisijaista kysymystä, jotka tulee ratkaista, jotta puistoa voidaan parantaa ja se voidaan muuttaa mittavaksi, vahvaksi puistoksi, joka on kiinteä osa Tampereen viherverkostoa. Sen lisäksi, että kaupunki tarvitsee linkin Pyynikin viheralueiden ja koskenrannan sekä keskustan pohjoisosien välille, Eteläpuiston tulevaisuuden kohdalla tulee pohtia ja ratkaista seuraavia seikkoja:

1. Yhteys Hämeenpuistoon ja jalankulkijaystävällisen linkin luominen: pohjois-eteläsuuntaisen puistoalueen selkeä ja tunnistettava eteläkärki

muotopuutarhoineen kertoo Eteläpuiston historiallisista puutarhaperinteistä. Ylikasvaneen kasvillisuuden vuoksi se on kuitenkin suhteellisen piilossa tai sitä ei hahmoteta selkeästi. Myös muistomerkki jää piiloon puistossa.

2. Liikenteen merkittävä estevaikutus: tämä koskee lähinnä Hämeenpuiston ja Eteläpuiston risteyskohtaa sekä Ratinan ja WEST*-alueen välistä siltayhteyttä.

3. Tilojen elvyttäminen ja tehokkaampi hyödyntäminen Eteläpuistossa ja sen ympärillä. Entisen speedwayradan aluetta ja kulkureittejä rantatörmän varrella täytyy tarkastella kriittisesti.

Hämeenpuiston liikenne muodostaa esteen ja haasteen Eteläpuiston yhdistämiselle keskustan pohjoosiin – kuinka alueen kulttuuriperintöä voisi tuoda paremmin esiin?

Uusi jalankulkuyhteys (myös pyöräilijöille) parantaisi puistoalueen visuaalista ja esteettistä ilmettä sekä sen hahmottamista: visuaalinen, esimerkiksi pystysuuntainen elementti merkittävässä sisääntulossa Ratinan suunnasta viestisi vahvemmin WEST*-alueelle saapumisesta kosken yli kulkevalta sillalta.

Eteläpuistossa on valjastamatonta potentiaalia, kuten entinen speedwayrata järven rannassa. Kulkuyhteyksiä rantaan tulisi kuitenkin miettiä uusiksi.

Kohteita Kotkan kansallisessa kaupunkipuistossa.

Monikäyttöisiä ja monipuolisia toimintoja, joita voisi pohtia Eteläpuiston tulevaa luonto-, virkistys- ja liikuntakäyttöä tarkasteltaessa.

INSPIRAATIOTA ETELÄPUISTOA VARTEN

Kotkan kansallinen kaupunkipuisto on erinomainen esimerkki suuren avoimen tilan luonto-, virkistys- ja vapaa-ajan arvojen hyödyntämiseksi osana seudullista vihverkostoa. Kotkan alueella on useita kaupunkipuistoja.

Esimerkiksi Katariinan Meripuisto on 1700-luvulta peräisin olevan Ruotsinsalmen linnoituksen raunioiden ympärille rakennettu yli 20 hehtaarin suuruinen ulkoilu- ja virkistysalue. Puistosta löytyy laaja niittyalue, inspiroiva leikkipuisto, onkimispaikkoja, frisbeekoreja, kiveen upotettu ksylofoni sekä erinomaisia piknikpaikkoja – yksi upea kivinen retkipöytä sijaitsee aivan meren rannassa. Puistoalueen niemenkärjestä löytyy hiljentymispaikaksi tarkoitettu rakennettu Ankkuriluoto, johon pääsee pientä siltää pitkin. Luotoa hallitsee vanha 1800-luvulta säilynyt purjelaivan ankkuri.

Kolmas esimerkki on Isopuisto, Kotkansaaren laajin rakennettu puistoalue, joka perustettiin vuonna 1801 valmistuneen Pyhän Nikolaoksen ortodoksisen kirkon ympärille. Isopuisto on englantilaistyylinen maisemapuisto, jossa maaston muodot, luonnonpuisto ja käyttäjien muodostamat polut ovat toimineet suunnittelun lähtökohtina. Puistossa on kaksi leikkikenttää, urheilukenttä ja kahluuallas lapsille sekä oma alue koirille.

Kotkan puistot osoittavat luovuutta ja arvostavaa asennetta niin rakennettuja kohteita ja suunniteltuja toimintoja kuin suurempiakin alueita ja vapaampaa virkistyskäyttöä, kuten eväretkiä, metsäkävelyitä, patikointia ja retkeilyä, kohtaan. Talvellakin on tarjolla monenlaisia aktiviteetteja kaikenikäisille.

Lähde: www.visitkotkahamina.fi

Historical image of Eteläpuisto during transformation, similar angle

Puiden, harjun ja rinteiden arvostus ja liittäminen tulevaan suunniteluun

Yhteys Pyynikille, virkistys- ja urheilutarjonta, luonto

Selkeät polku- ja reittiopasteet, jotka johdattavat Pyynikintorille ja keskustaan

Uudet käyttötarkoitukset, joiden keskiössä on ihminen

Vähemmän liikennettä ja melua – yhteys Hämeenpuistoon

Perinnön ja kulttuurirakenteiden säilyttäminen

Tilojen parempi hyödyntäminen, läntisen keskustan reunan korostaminen

Yhteys Hämeenpuistoon

Ei liikennettä, viheryhteydet

Sijainti veden äärellä ja yhteys koskelle keskeisiä viihtyvyystekijöitä

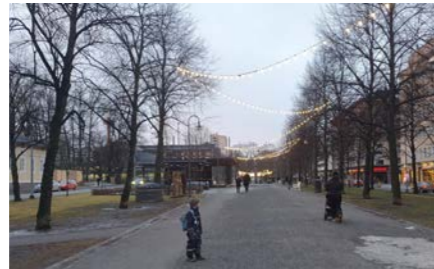

Pysyvät ja väliaikaiset käytöt, kuten skeittipuisto tai pop-up-puistot
Don't forget the temporary and exciting uses such as skating or pop-up parks

Sijainti veden äärellä

Hämeenpuiston esplanadi on erittäin pitkä ja enimmäkseen tyhjä (valokuva: Verna Hahtola).

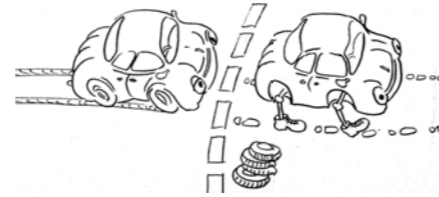
Ylhäällä: Vaatimaton valaistus (valokuva: EMP).

Keskellä: Kiehtovampi valaistus.

Alhaalla: Valotaidetta Varsovan Lazienki-puistossa (Valokuva: Fred London).

Innostavat paviljongit voivat tarjota monenlaista tietoa ja palveluita matkailijoille, puiston käyttäjille ja lähialueen asukkaille. (Oikealla: Tukholma. Alhaalla vasemmalla: Tullin alueelle esitetty

Ylhäällä: Hämeenpuistoa käytetään tapahtuma-alueena. Tapahtumia voisi olla lisääkin.

Keskellä ja alhaalla: Autot hallitsevat puiston ylittäviä risteyskohtia. Kevyen liikenteen tulisi olla etusijalla. (Valokuva: EMP, pilapiirros: JTP.)

3.4 POHJOIS-ETELÄAKSELI: VIHREÄ YHTEYS

HÄMEENPUISTO - VIHREÄ YHTEYS POHJOISESTA ETELÄÄN

Hämeenpuisto on historiallisesti tärkeä ja keskeinen elementti ydinkeskustan kaavassa. Se näkyy jo Engelin vuonna 1830 laatimassa asemakaavassa, ja se on suojeltu rakennetun kulttuuriympäristön kansallisesti merkittävänä osana (RKY 2009). Esplanadin ajoratojen väliin jäävä viheralue on 38 metriä leveä ja 1,3 kilometriä pitkä, ja se on nimetty puistoksi. Puistoa ja varsinkin sen keskeisiä ja pohjoisia osuuksia on perinteisesti käytetty monenlaisiin tarkoituksiin, kuten festivaalien, myyntitapahtumien, liikunta- ja monien muiden suurten tapahtumien järjestämiseen. Suurimman osan vuodesta puisto on kuitenkin ”tyhjillään”. Komeat puurivit puiston molemmin puolin ja leveä kulkureitti niiden välissä muodostavat arvokkaan esplanadin. Puiston hyvin muodollinen ulkoasu palvelee ensisijaisesti sen käyttötarkoitusta keskeisenä liikenneväylänä eikä juuri korosta kauneuden kokemusta tai kannusta kulkijoita jäämään viettämään puistoon aikaa. Puisto on enemmän este kuin yhdistävä linkki, eikä se houkuttele ihmisiä jäämään nauttimaan tilasta. Hämeenpuiston pohjoisosan itäpuolisen ajoväylän sulkemisen läpikulkuliikenteeltä olisi merkittävä edistysaskel, joka parantaisi puiston käyttömahdollisuuksia vuoden ympäri. Charrette-prosessin aikana tuotiin esiin runsaasti ideoita siitä, miten Hämeenpuistoa voitaisiin kohentaa ja muuttaa kaavamääräysten rajoissa jo nykyään pyörivien väliaikaisten tapahtumien lisäksi. Osallistujat ehdottivat mm. seuraavaa:

- Patsaita ja taideinstallaatiota tulisi olla koko

puiston pituudelta.

- Puistoon voisi rakentaa pieniä paviljonkeja erilaisia käyttötarkoituksia varten, kuten ravintoloita ja baareja tai näyttelyitä ja infokioskeja, tarjoamaan enemmän toimintaa ja palveluita myös talvella ja sateella.
- Paviljongit voisivat olla ekologisesti ”vihreitä”, ja niistä voisi järjestää suunnittelukilpailun, jonka kilpailuehdotukset olisivat vetovoimatekijä itsessään ja toisivat puistoon eurooppalaisia arkkitehtuurityylejä ja rakennusmateriaaleja.
- Hämeenpuiston ylittävät katuristeykset tulisi suunnitella uusiksi, jotta esplanadin jatkuvuus parantuisi ja kevyt liikenne nousisi etusijalle.
- Puistoon tulisi kehittää uusi helppotajuinen opastusjärjestelmä, jonka avulla ihmiset hahmottaisivat Hämeenpuiston yhteyksiä sen pohjois- ja eteläpuolisiin puistoalueisiin, Särkänniemeeseen, kulttuurisilmukan kohteisiin ja moniin muihin vetovoimaisiin kohteisiin.
- Parempi valaistus muuttaisi Hämeenpuiston luonteen täysin, ja viherelementtien lisääminen toisi lisää vaihtelua kävelymatkalle esplanadin varrella.
- Kookkaista taideteoksista Hämeenpuiston molemmissa päissä saattaisi olla apua visuaalisessa suunnistamisessa, ja ne voisivat itsessään toimia opasteina. Dublinin suuri teräsneula Spire (ks. vasen sivu) on tästä hyvä esimerkki, ja kenties tekstiiliteollisuudesta tunnettu Tamperekin voisi kehittää neulasta oman versionsa?

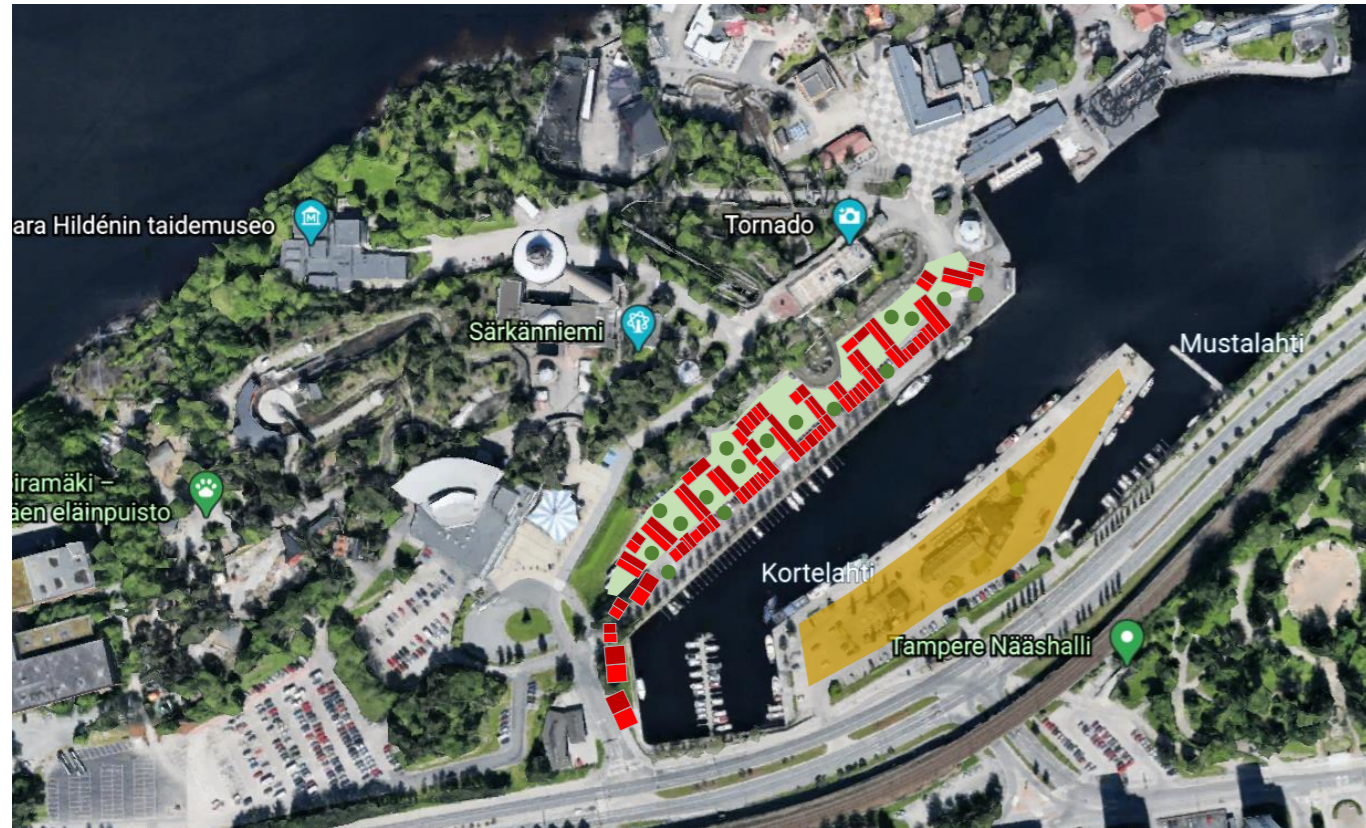
WEST+-sidosryhmien kierros Hämeenpuistossa elokuussa 2020

Särkänniemen huvipuisto
(Visit Tampere / valokuvat:
Laura Vanzo).

3.4 POHJOIS-ETELÄAKSELI: VIHREÄ YHTEYS

Särkänniemen tuleviin kehitysvaiheisiin voisi kuulua rantarakentamista Mustanlahden satamaan ja etelään avautuvine julkisivuineen – maantasokerroksen elävät, erilaiset käyttötarkoitukset yhdistyisivät ylempien kerrosten asumiseen. (Ylempi kuva: Google Maps. Alakuvan esimerkki Bergenistä. Viereisen sivun kuva: VZI.)

Onkiniemen ränsistynyt tehdasrakennus on kätketty kaunotar. Ympärivuotisen, monipuolisen käytön tukemiseksi rakennuksesta voisi tehdä startup-yrittäjien, media-alan ja muiden luovien alojen keskuksen. (Vasemalla: MY Study 2018. Oikealla: VZI.)

NÄSINPUISTO – LINKKI SÄRKÄNNIEMEEN

WEST+-visioalueen pohjoisosassa sijaitseva Särkänniemen huvipuisto on tärkeä matkailukohte, joka on tuonut Tampereelle miljoonia kävijöitä ympäri suomea. Koko Särkänniemen alue Mustanlahden satama-alue mukaan luettuna on korvamerkitty sijoitus- ja uudistuskohteeksi huvipuiston nykyisen tarjonnan parantamiseksi ja erilaisten uusien käyttötarkoitusten mukaan tuomiseksi. Tällaisia ovat muun muassa tilat uusille yrityksille ja start-upeille, luovan alan ja kulttuurisektorin toimijoille sekä majoitustoiminnalle. WEST+-visiossa on ymmärretty, miten tärkeää on liittää Särkänniemi ympäristöstrategioihin sekä kaupallisiin ja markkinointistrategioihin, ja lisäksi on tunnistettu alueen potentiaali osana asumisen strategiaa. Charrette-prosessin aikana nousi esiin ideoita satama-alueen elävöittämisestä uudisrakentamisella, jossa satamaan avautuvat aktiiviset maantasokerrokset erilaisine toimintoineen yhdistyisivät ylempien kerrosten asumiseen ja majoitustoimintaan. Kaikkialla muualla Pohjois-

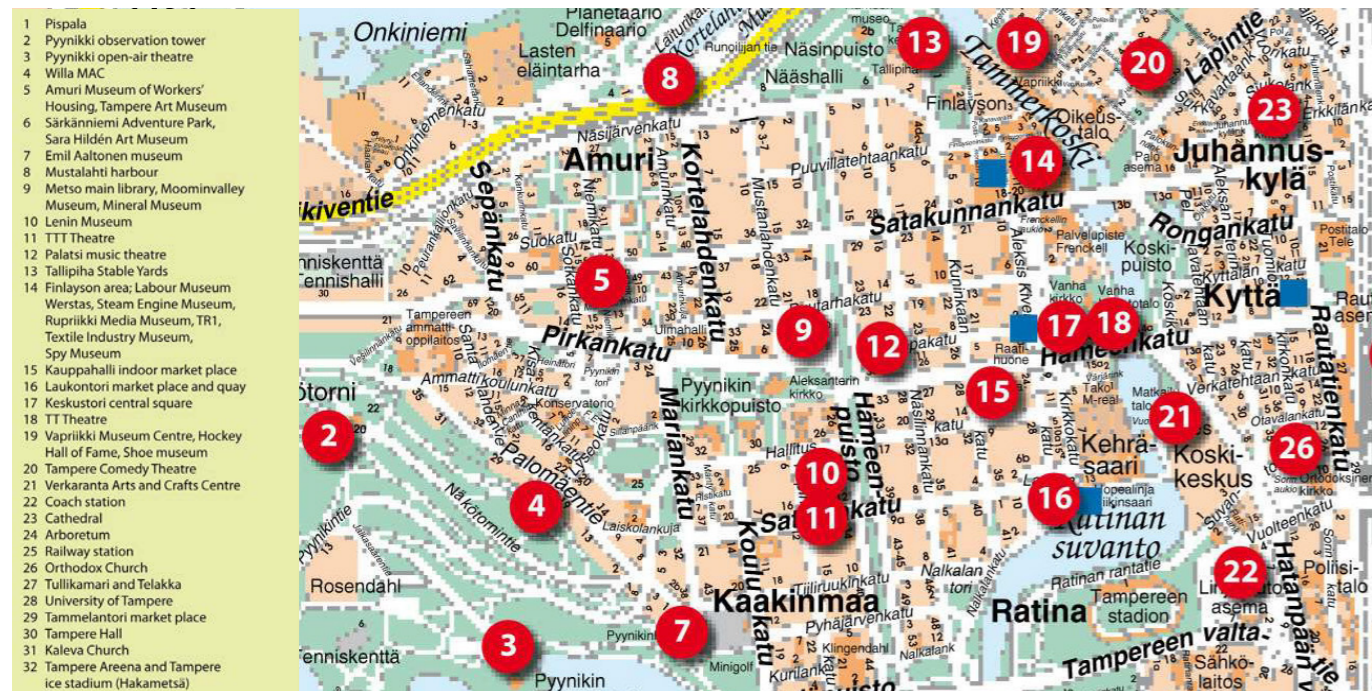
Euroopassa ja ympäri maailmaa satama-alueita on kehitetty upeina ja arvokkaina asuin-, työskentely- ja vierailupaikkoina – vierailijoita varten alueet tarjoavat ravintoloita, kahviloita, baareja ja erilaisia matkailukohteita. Tällainen lähestymistapa voisi tuoda lisäarvoa Särkänniemen kehittämiseen, ja tuloksena voisi olla houkutteleva paikka ympärivuotista toimintaa ja asumista varten, mikä toisi lisää ihmisiä ja elämää WEST+-alueen pohjoisosaan ja koko Tampereelle. Matkalla Särkänniemeen on useita jo olemassa olevia ja ehdotettuja käyntikohteita, kuten visiosuunnitelmasta ja ehdotetusta kulttuurisilmukasta käy ilmi. Niiden myötä ihmiset löytäisivät uuden opastusjärjestelmän avustavina kiehtovia kävely- ja pyöräilyreittejä matkan varrelta. WEST+-vision osatekijöitä ja Näsinpuistosta Eteläpuistoon kulkevia yhteyksiä sekä Pyykin kautta kulkevia kiertoreittejä ja muita kulkuyhteyksiä voidaan vahvistaa entisestään Hämeenpuistoa koskevien ehdotusten avulla.

Kulttuuria Seattlen jalkakäytävillä. Vasemmalla: Cha-cha-cha-tanssiaskelet. Oikealla: Jimmy Hendrixin patsas. (Valokuvat: Fred London.)

3.5 ITÄ-LÄNSIAKSELI: YHDISTETÄÄN KULTTUURIKOHTEET

Tampereen matkailukartalla näkyvistä reilusti kulttuurikohteita. Alapuolella Google Earth satelliittinäkymä.

KULTTUURISILMUKKA

Osana WEST+-analyysia ja kaupunkikaavion kehittämistä hahmottui käsipainon tai lankarullan muotoinen "kulttuurisilmukka", joka on tärkeä tekijä reittien ja yhteyksien vahvistamisen kannalta ja nivoo Pyyntintorin ja Keskustorin rakennetut kohteet ja tilat yhteen.

Alustavan kulttuurikartoituksen perusteella tunnistettiin joukko julkisia laitoksia ja rakennuksia, jotka vahvistivat, että Tampereelta löytyy paljon nähtävää ja tekemistä, mutta kohteiden opastuksen todettiin olevan heikolla tolalla siitä huolimatta, että ne voisivat tuoda läntiseen keskusta lisää elämää. Erylisesti yhden kadunvälin päässä Hämeenkadun pääväylästä, Puutarhakadulla ja Hallituskadulla, on lukuisia kulttuurikohteita, ja visioteemi ryhtyikin

hahmottelemaan reittiä, joka toisi ne kaikki saman kattoidean alle.

Kulttuurimaili on vakiintunut käsite, joka on käytössä useissa kaupungeissa maailmalla, ja sen avulla kulttuurilaitokset voivat ryhmittyä saman lipun alle ja hyötyä kaikki toistensa kävijävirroista, mikä vahvistaa myös kaupungin brändiä vierailijoiden silmissä. Nyky-yhteiskunnassa, jossa kokemuksia arvostetaan yhtä paljon kuin omaisuutta, ajatus kulttuurimailia kiertäessä vietetystä päivästä, kaksi tai kolme museota tai galleriaa kerrallaan, tuntuu houkuttevalta, ja myös hotellit ja ravintolat hyötyisivät lähialueelle viikonlopuksi tai pidemmäksi aikaa saapuneista vieraista.

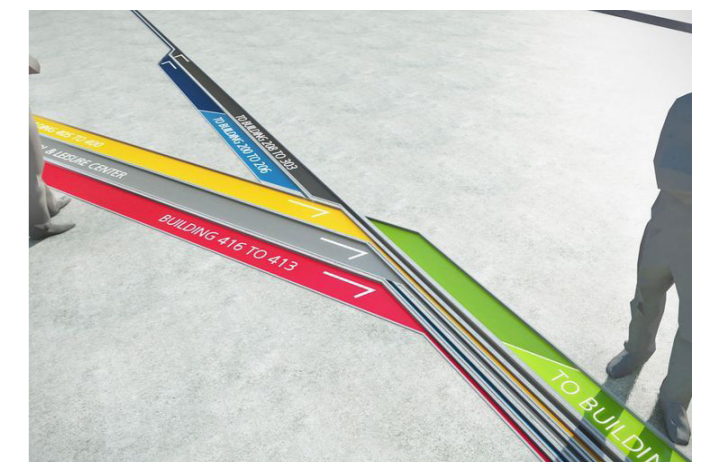
KULTTUURISILMUKAN BRÄNDÄYS

The Brändityö voisi tapahtua aluksi virtuaalisesti ja tuottaa kartan, joka yksinkertaisesti yhdistäisi kulttuurikohteet toisiinsa niin, että kävijöiden on helppo suunnistaa kohteesta toiseen, mutta älypuhelinsovelluksen ja sosiaalisen median avulla konseptia on helppo päivittää sisältämään virtuaalisesti ohjattuja selfie-kierroksia tai jakamiskohteita Instagramissa tai muilla alustoilla. "Verkkopolun" avulla kulttuurilaitokset voivat lisätä sovellukseen lisätietoja näyttelyistä tai lähettää seuraajille kohdennetusti muistutuksia ainutkertaisista tapahtumista tai alennuksista.

Kulttuurisilmukkaa tulisi markkinoida myös fyysisessä maailmassa reitin varrelle sijoitetuilla opasteilla, katukalusteisiin integroiduilla kartoilla sekä julisteilla, maisemointiratkaisuilla ja installaatioilla, jotka toimisivat kohteita yhdistävinä ja reittiä merkitsevinä visuaalisina houkuttimina tai astinkivinä.

Esimerkkejä erilaisten kulttuurisilmukoiden merkitsemisestä ja markkinoinnista sosiaalisessa mediassa ja selkeiden opasteiden ja lattiamerkintöjen avulla (Lissabon, New York, Manchester).

Kulttuurisilmukkaa juhlistavia tapahtumia ja festivaaleja. Ylhäällä: Tampereen Teatterikesä. Keskellä: Ideas City Festival, Lontoo. Alhaalla vasemmalla: Design and Fashion Festival, Montreal. Alhaalla oikealla: The Great Exhibition Road

Kulttuurisilmukan merkitsemistä taiteen avulla. Ylhäällä vasemmalla: Maman-veistos Bilbaossa. Oikealla ylhäällä: Lide-näyttely Berliinissä. Alhaalla vasemmalla: MAAT, Lissabon. Alhaalla oikealla: Olympic Park, Lontoo.

KULTTUURISILMUKAN MERKITSEMINEN

Kulttuurisilmukan merkitsemiseen voivat osallistua kulttuurilaitokset itse tuomalla näyttelyitä kadulle, "mainostamalla" kokoelmiaan ja tuomalla aiheeseen liittyvää toimintaa julkiseen tilaan. Tämä voisi pitää sisällään yksinkertaisia näyttelyitä, pysyvämpiä lasivitriinejä tai sponsoroituja taideteoksia, joiden suoraviivainen sijoittelu johdattaa vierailijan aina seuraavaan kohteeseen. Vaihtoehtoisesti esimerkiksi jotain tiettyä ikonista veistosta voisi siirtää eri paikkoihin silmukan varrella, jotta mielikuva reitistä vahvistuisi paikallisten ja vierailijoiden mielessä. Julkisilla tiloilla ja reitin maisemoinnilla on myös merkitystä silmukan hahmottamisen ja imagon kannalta. Lontoon esimerkissä Exhibition Roadin katu ympäristö muodostaa laajan, ikonisen julkisen tilan, joka nivoo yhteen useita kulttuurilaitoksia. Tampereella käytännöllisempi ja kustannustehokkaampi keino voisi olla istuttaa värikkäitä puita kadunristeyksiin tai muuttaa kadun päällystystä tietyissä kohdissa reitin varrella niin, että visuaalisista vihjeistä muodostuisi kaupungin halki kulkeva polku.

Helpoin keino vahvistaa kulttuurin kuluttajien mielikuvakarttaa kulttuurisilmukasta on kuitenkin yksinkertaisesti laatia kulttuurisilmukalle suunnitelma ja ohjelma. Muistot syntyvät kollektiivisista kokemuksista, ja kulttuurisilmukasta voisi tulla Tampereen kulttuurielämän uusi ydin. Kaupungissa järjestetään jo monia innostavia ja mielenkiintoisia tapahtumia, ja elokuvajuhlien ja teatterikesän tapahtumia sekä useita muita suuria ja pieniä spektaakkeleita voisi järjestää nimenomaan kulttuurisilmukan varrella. Tämä toisi väkeä keskustaan, ja tapahtumien järjestäjien välinen synergia vahvistaisi näin WEST⁺-alueen tarjontaa.

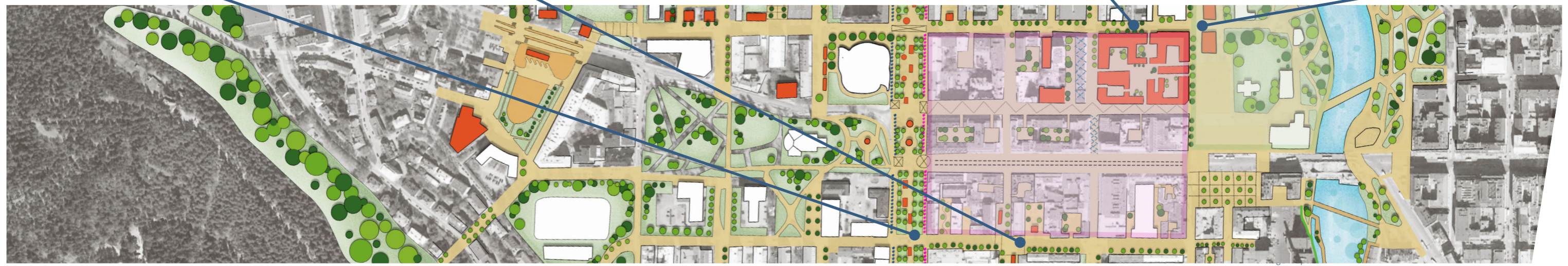
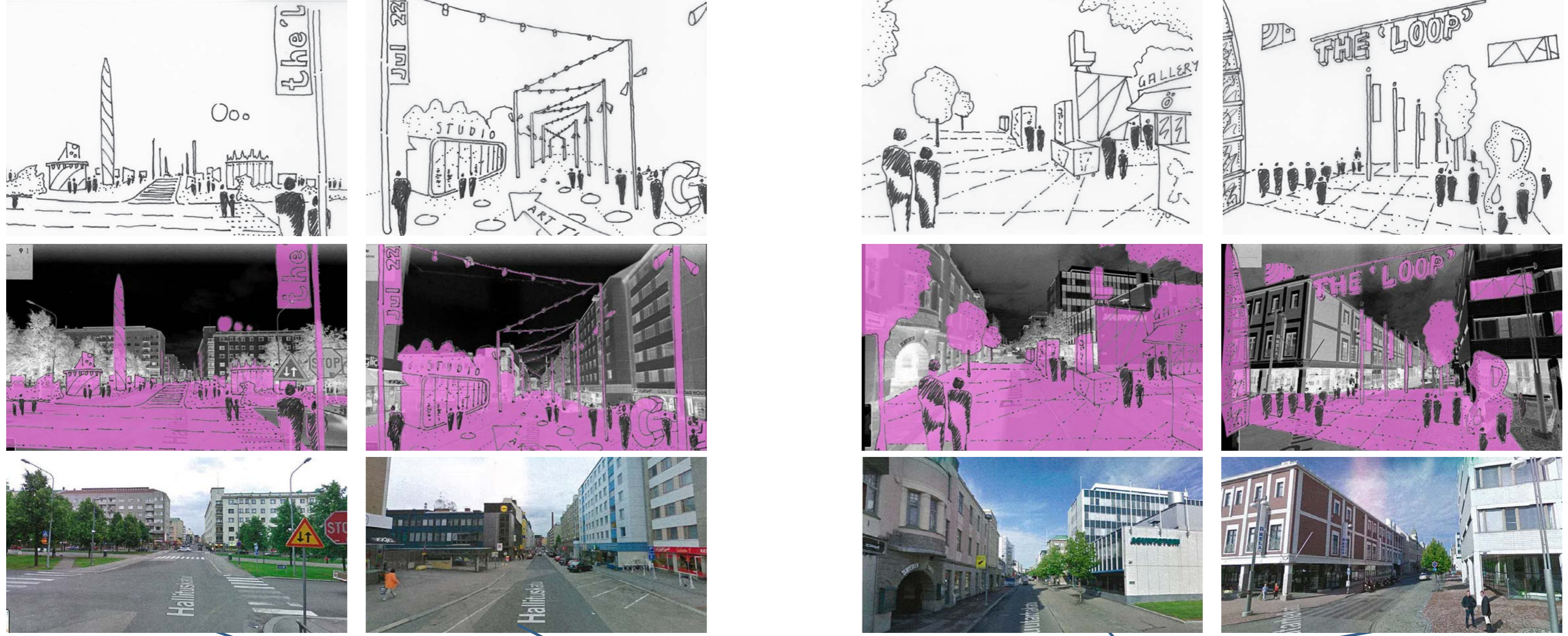

Lontoossa kyltit rakennuksissa ja erityinen kadun päällystys merkitsevät museomailia Exhibition Roadilla (valokuvat: JTP).

Havainnekuvienv avulla Puutarhakadun ja Hallituskadun varsille voi kuvitella erilaisia toimenpiteitä, jotka muodostaisivat silmukan ja hahmottelisivat sen reitin laajemmassa asemakaavassa. Uusi silta Värjärinkujalta Verkatehtaanpuistoon ulottaisi kulttuurisilmukan myös kosken itärannalle, missä se jatkuisi pohjoiseen Koskipuistoa pitkin ja Finlaysonin alueen kautta takaisin Keskustorille.

3.5 ITÄ-LÄNSIAKSELI: YHDISTETÄÄN KULTTUURIKOhteET

Ilmakuva lounaasta kohti läntistä keskustaa.

KESKUSTORI: TORIAUKIOSTA TAMPEREEN TODELLISEKSI SYDÄMEKSI

Keskustori on Tampereen keskeinen julkinen aukio ja kaupungin tuleva sykkivä sydän. Hämeenkadun pääväylän varrella, Tammerkosken länsipuolella sijaitsevan Keskustorin ympäristöstä löytyy useita tärkeitä hallinto-, kulttuuri- ja historiallisia rakennuksia ja rakenteita, kuten Raatihuone, Vanha kirkko ja Tampereen Teatteri. Vuoteen 1936 saakka Keskustori tunnettiin nimellä Kauppatori.

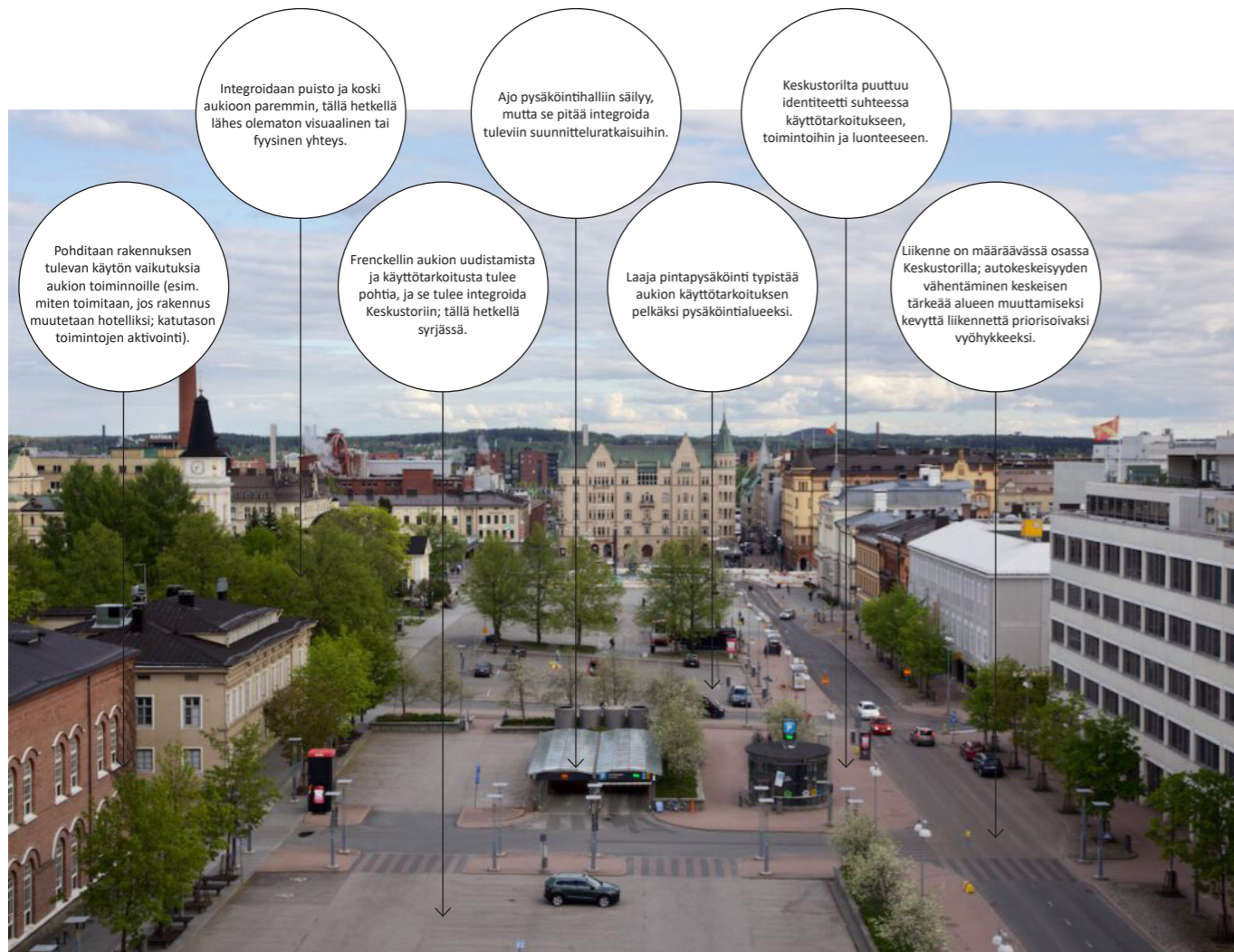
Keskustorille hahmoteltu uusi konsepti Tampereen sydämenä vahvistaa ja kunnioittaa nykyisiä olosuhteita: keskeinen sijainti ja hyvät kulkuyhteydet julkisen liikenteen solmukohtana, uusi raitiotie, keskustan kaupallinen ydin ja sijainti kävelyetäisyydellä Hämeenpuistosta, Nalkalasta ja kosken rannasta.

Jotta Keskustorista muodostuisi todellinen kaupungin sydän, se kuitenkin kaipaa useita parannuksia, joiden avulla paikan hienoja ominaisuuksia voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla. Nykyään aluetta hallitsevat autot ihmisten sijaan, ja painopistettä tulisikin muuttaa jalankulkijoita ja pyöräilijöitä suosivaksi. Seuraavilla sivuilla esitellyssä visiossa tarkastellaan Keskustorin huomattoman timantin ominaisuuksia, historiallista merkitystä ja potentiaalia.

Tampereen sydän

Analyysi Keskustorista, valokuva Finlaysonilta etelään.

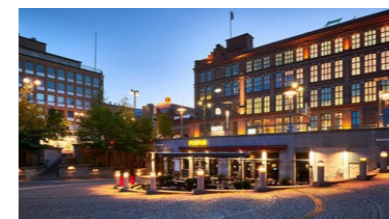
Näkymä pohjoiseen kohti Finlaysonin aluetta.

Näkymä itään kohti Vanhaa kirkkoa.

KESKUSTORIN TILALLINEN LUONNE

Keskustorilta löytyy useita mahdollisuuksia kohentaa sitä, mitä alueella jo on. Kun tilaa tarjotaan suurille tapahtumille ja myös kausitapahtumille, kuten joulutorille tai luistinradoille, Keskustorista voi tulla vuoden ympäri toimiva monitoimiaukio. Tori voi tarjota muutakin kuin kahvila- tai ravintolapalveluita katutasokerroksissa: siitä voi tulla koko Tampereen keskustan vetovoimatekijä. Keskustorilla pitäisi hyödyntää Kirjastonpuiston viheraluetta kosken länsirannalla, ja se pitäisi yhdistää vastarannan Koskipuistoon. Niin tällä hetkellä tärkeät, kulttuuriin ja hallintoon liittyvät käyttötarkoitukset saavat tuekseen Keskustoriin käyntikohteena liittyviä toimintoja ja spontaaneihin tapahtumiin liittyviä mahdollisuuksia, ja Keskustorista voi tulla Tampereen kaupungin sydän, joka saa elinvoimansa sitä ruokkivista ”suonista”: kaupungin asukkaista, mahdollisuuksista ja toiminnoista.

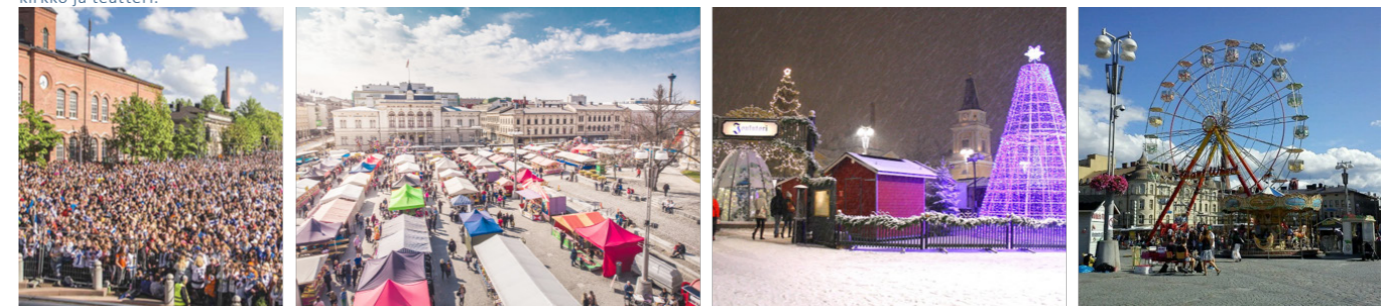
Finlaysonin alue ja Frenckellin aukio, jossa kellaritason kahvila.

Yhteiskunnallisia ja historiallisia kohteita: kirkko ja teatteri.

Vihreää aukion itäpuolella; yhteydet melko heikot ja maastonkorkeus muuttuu merkittävästi koskea kohti.

Vaikutelmia Tampereen Keskustorista: suuria tapahtumia ja väkijoukkoja, toripäiviä, joulutori, viihde- ja huvitapahtumia.

Keskustorin kehitysvaiheita 1870–1950 sekä historiallinen valokuva keskellä toriaukiota sijainneesta rakennuksesta.

HISTORIASTA VINKKEJÄ TULEVAISUUTEEN

Tampereen varhaisimmista vaiheista ja 1800- ja 1900-lukujen taitteen kehityksestä alkaen Keskustorista muodostui kaupungin keskeinen aukio, jota rakennuskanta osin täydensi (ks. viereisen sivun kuva) ja josta kehkeytyi lopulta laaja päällystetty alue kaupungin ydinkeskustaan.

Historian tarjoamat vihjeet paljastavat potentiaalia hyödyntää menneisyyden rakennusperintöä jakamalla aukio kahtia. Tämä vahvistaisi Keskustorin tilallista ja toiminnallista identiteettiä perinteitä kunnioittaen mutta samalla tulevaisuuteen katsoen, kun yhteydet paranisivat paitsi paikallisesti torilla myös suhteessa Tampereen avointen julkisten tilojen järjestelmään laajemminkin.

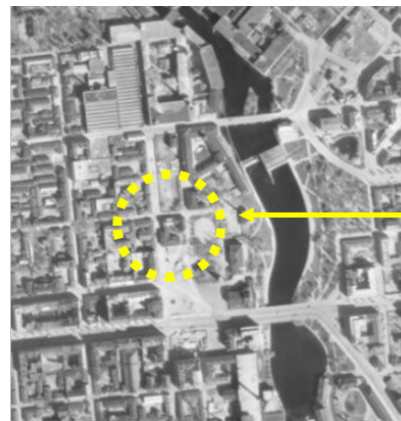
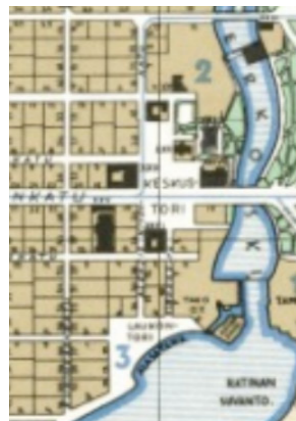
Rakennus keskellä Keskustoria; valokuva vuodelta 1880.

Ilmakuva Keskustorista kohti pohjoista/luodetta.

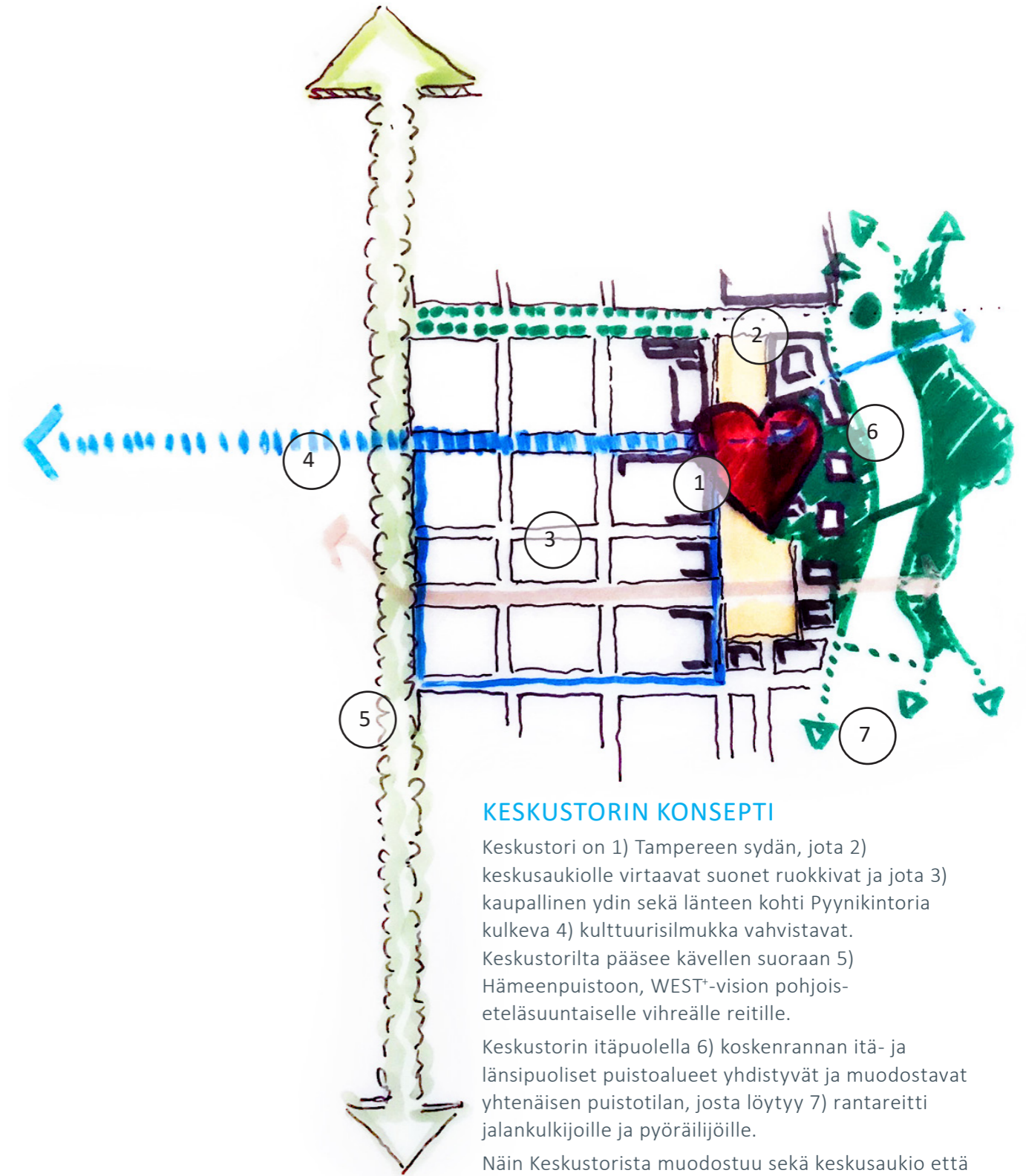

Historiallinen valokuva Keskustorista, Hämeenkadun varresta kohti länttä.

Keskustoria 1880-luvulla, jolloin toria kutsuttiin Kauppatoriksi: vasemmalla Sandbergin talon ensimmäinen osa valmistuneena ja keskellä Mallin tontin rakennuksia (kuva: Väprikin kuva-arkisto).

Keskustorin aikaisempien vaiheiden merkitys alueen kehittämisen kannalta.

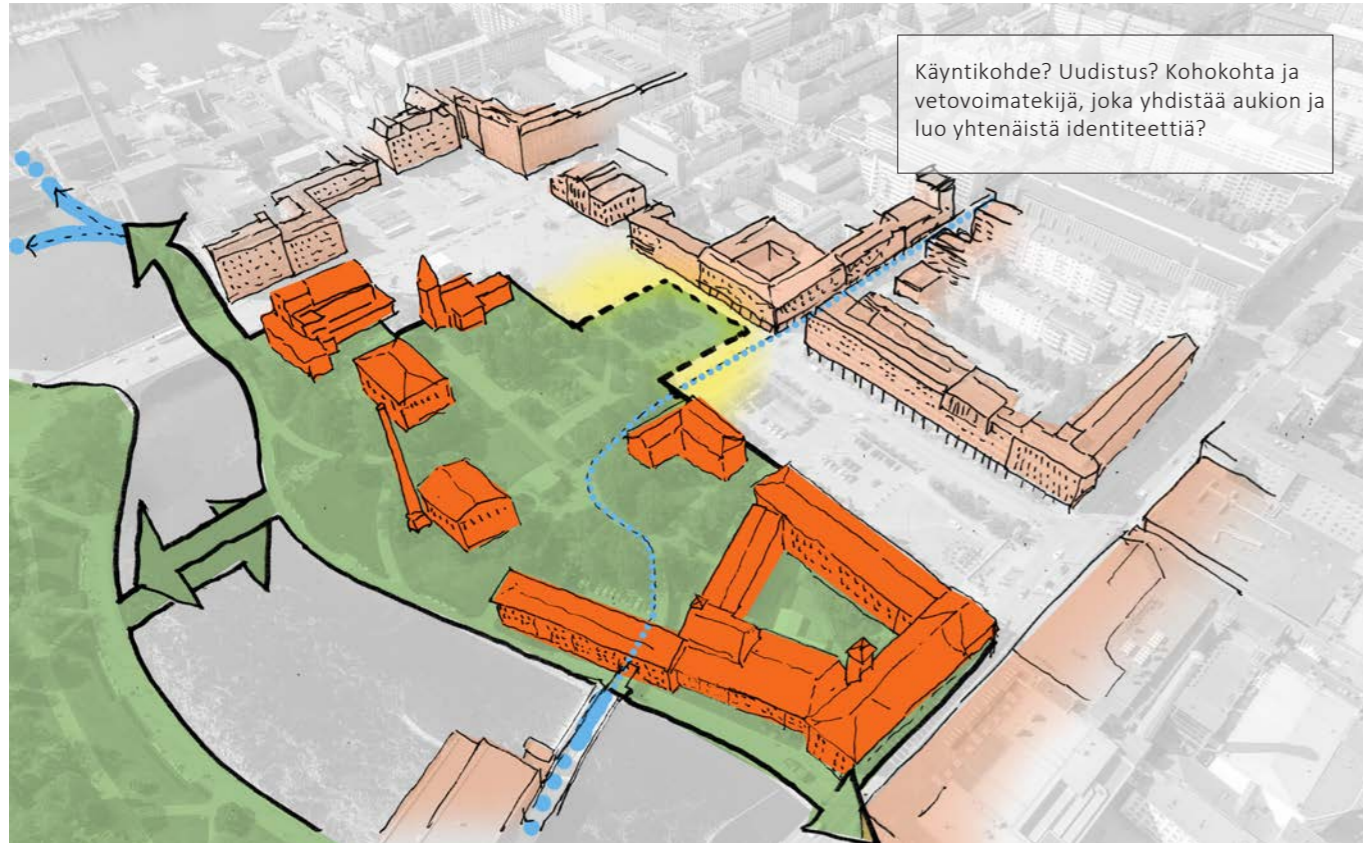
KESKUSTORIN KONSEPTI

Keskustori on 1) Tampereen sydän, jota 2) keskusaukiolle virtaavat suonet ruokkivat ja jota 3) kaupallinen ydin sekä länteen kohti Pyynikintoria kulkeva 4) kulttuurisilmukka vahvistavat. Keskustorilta pääsee kävellen suoraan 5) Hämeenpuistoon, WEST+-vision pohjois-eteläsuuntaiselle vihreälle reitille. Keskustorin itäpuolella 6) koskenrannan itä- ja länsipuoliset puistoalueet yhdistyvät ja muodostavat yhtenäisen puistotilan, josta löytyy 7) rantareitti jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Näin Keskustorista muodostuu sekä keskusaukio että vierailukohde: sekä lähtöpaikka että pääte piste.

Konseptiluonnos Keskustorin kaupunkisuunnitteluratkaisujen vaikutuksista Tampereeseen laajemmin.

Uudistus 1: huomio sisäänpäin kääntyneisiin viheralueisiin ja niiden puutteellisiin yhtymäkohtiin ympäristönsä kanssa: yhtenäisen identiteetin luominen myös aukiolle.

Uudistus 2: Kirjastonpuisto puutarhoineen osaksi toriaukiota ja puistot yhdistetään kosken molemmiin puolin – keskelle syntyy uusi vetovoimatekijä ja käyntikohde.

MITÄ TAMPERE TARVITSEE? MITEN KESKUSTORI VOI VASTATA TARPEISIIN?

Tällä hetkellä Kirjastonpuisto jää syrjään Keskustorin toriaukioiden nähtävyyden. Toriaukio, Tampereen paraatipaikka, puolestaan toimii enemmän liikennevyöhykkeenä kuin ihmisiä ja kävijöitä varten tarkoitettuna paikkana.

Keskustorin ulkotilat koostuvatkin nykyisellään irrallisista, erillisistä alueista. Koskenvarren Kirjastonpuisto jää torilta katsottuna piiloon ja toriaukio puolestaan ammottavaksi avoimeksi tilaksi, jota autopysäköinti hallitsee. Visiointi tarkasteli mikroliikkeitä, jotka voivat siivittää kehitystä, ja ehdottaakin Keskustorille uutta käyntikohdetta, joka houkuttelisi ihmiset takaisin toriaukiolle.

Uusi talvipuutarha tarjoaa ratkaisun, joka yhdistäisi avoimet tilat. Uusi rakennelma tarjoaisi tilaratkaisun

suureen avoimeen tilaan, mutta se olisi toisaalta julkinen ja yhteydessä ympäristöönsä ja tarjoaisi erilaisia käyttömahdollisuuksia. Avainsana on nimenomaan monitoimisuus. Talvipuutarha tarjoaisi tilaa suurille tapahtumille, mutta samalla myös pienempien tapahtumien järjestäminen mahdollistuisi. Ratkaisu poistaisi torin pysäköintitoiminnot ja integroisi maanalaisen pysäköintilaitoksen sisäänajon rakenteeseen, samalla kun se mahdollistaisi uudenlaisen rinne- ja porraskäytävän Frencckellin aukiolle. Talvipuutarhassa voisi järjestää tapahtumia vuoden ympäri, jolloin aukion kova, avoin maisema muuttuisi ihmisiä varten tarkoitetuksi paikaksi.

Uudistettu Keskustori.

Syksyisin ja talvisin Keskustori ei tarjoa mitään lämmintä ja viihtyisää tilaa (valokuva: Visit Tampere, Sangyune Lee).

3.6 KESKUSTORI – TAMPEREEN SYDÄN

Inspiraatiota: Crossrail, Iso-Britannia.

Inspiraatio: Crossrail, Iso-Britannia.

Inspiraatio: Crossrail, Iso-Britannia.

Havainnekuva ehdotetusta talvipuutarhasta: Kirjastonpuiston monitoimilaajennus, käyntikohte, liikkumiskeskus ja keskipiste.

KESKUSTORI - VISIO

1. Talvipuutarha ja pääaukio
2. Kahvila ja liikkumiskeskus
3. Frenckellin aukio
4. Eteläinen aukio
5. Kirjastonpuisto
6. Koskipuisto

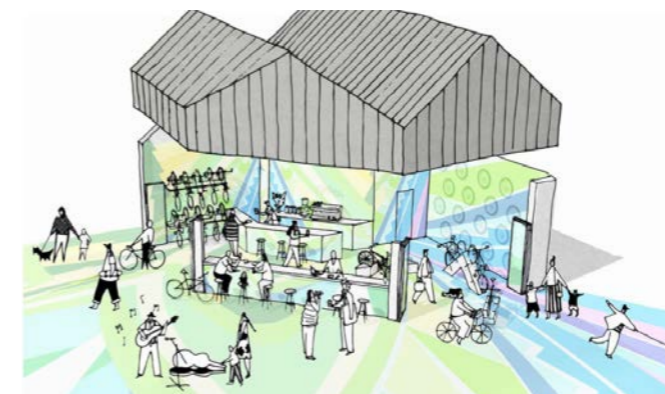
7. Shared space tilaa kulttuurisilmukan varrella
8. Kaupallinen ydin
9. Kävely-/pyöräily sillat
10. Konsulinsaari: "aarresaariyhteys"

TALVIPUUTARHA JA KIRJASTONPUISTO

1. Kahvila ja talvipuutarhan pohjoispuoli
2. Katto, jonka ali voi pyöräillä
3. Talvipuutarha
4. Shared space / kulttuurisilmukka

5. Yhteys puistoon
6. Nopean pyöräilyn reitti
7. Aukio
8. Avoimet näymät koskelle
9. Uusi siltayhteys

LIKKUMISKESKUS

Talvipuutarharakennuksen pohjoispuolelle, Puutarhakadulta saapuvan itä-länsisuuntaisen pyöräilyn pääreitillä varrella ja pysäköintilaitoksen sisäänajon kohdalle ehdotetaan uutta liikkumiskeskusta. Keskus toimisi talvipuutarhan epämuodollisempana vastaparina, ja sinne voisi sijoittaa monenlaisia toimintoja, kuten sisä- tai ulkokahvilan, pyörä- ja potkulautakorjaamon sekä kaupunkipyöräin ja -lainaamon. Lisäksi keskuksen voisi sijoittaa muita vuokrattavia tiloja ja lipunmyyntipisteen torien yhteisölliseen käyttöön ja aktiviteetteihin liittyen.

Monitoimikahvila ja tapahtumutila.

Puutarhoja ja kiertävä polku.

Katettu alue julkista ja yksityiskäyttöä varten.

Monikäyttöinen Granary Square Kings Crossin rautatieasemalla Lontoossa (valokuva: Fred London).

KESKUSTORI - ETELÄINEN AUKIO

1. Keskustorin pääasiallinen kokoontumisaukio, soveltuu suurille ja pienille tapahtumille
2. Suojatie
3. Raitiotie ja bussipysäkit
4. Keskustorin eteläinen aukio
5. Parannettu siltayhteys
6. Yhteys koskenrannan polulle
7. Uudelleen järjestelty aukio
8. Monitoimiauukio: vesielementti, luistinrata, avointa tilaa
9. Lisää toimintoja katutasokerroksiin aukion aktivoimiseksi
10. Kävelykatuyhteys Laukontorille ja Nalkalaan.

Esimerkkejä monitoimiauukioista: kuivaa maata, vettä ja jäätä. Bordeaux (Ranska), Vilvoorde (Belgia), Vejlen Maria Park (Tanska), Köln (Saksa).

Luodaan pieniä sopukoita istuskelemista ja virkistyskäyttöä varten sekä suuria tiloja, joissa siirrettävä kalustus mahdollistaa tapahtumien järjestämisen.

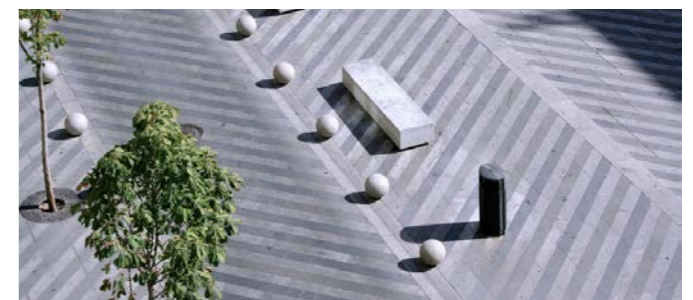

FRENCKELLIN AUKIO – KESKUSTORIN POHJOINEN AUKIO

1. Turvallinen kadunylitys Finlaysonin alueelle
2. Huomio aukioalueen pohjoispään identiteettiin: alikulkutunnelin sisäänkäynnin korostaminen
3. Jalankulkureitin korostaminen
4. Uusi porraskaisurinnerratkaisu Frencckellin aukiolle
5. Tasaisempi kansi, autoliikenne ja pysäköintialue poistetaan
6. Talvipuutarhan pohjoisosa (kahvila, onitointitila, sis. liikumiskeskus)
7. Kavennettu ajorata
8. Pyöräily-yhteys
9. Ulkokahvila
10. Sisäänajo maanalaiseen pysäköintilaitokseen.

Kadun päällysteellä määritellään tiloja, luodaan yhteisiä mutta silti selkeästi rajattuja alueita autoilulle, jalankululle, pyöräilylle ja shared space tiloille.

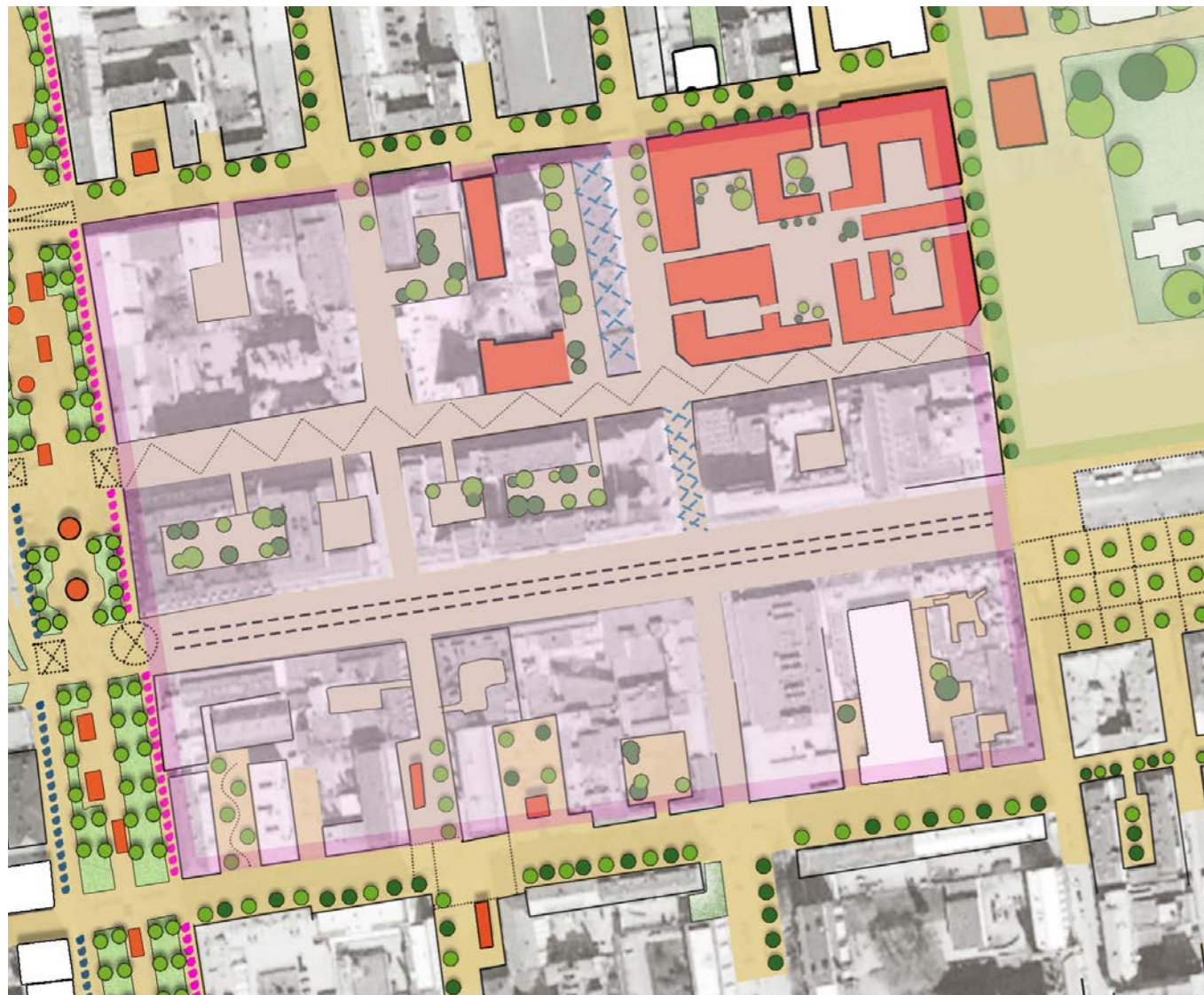
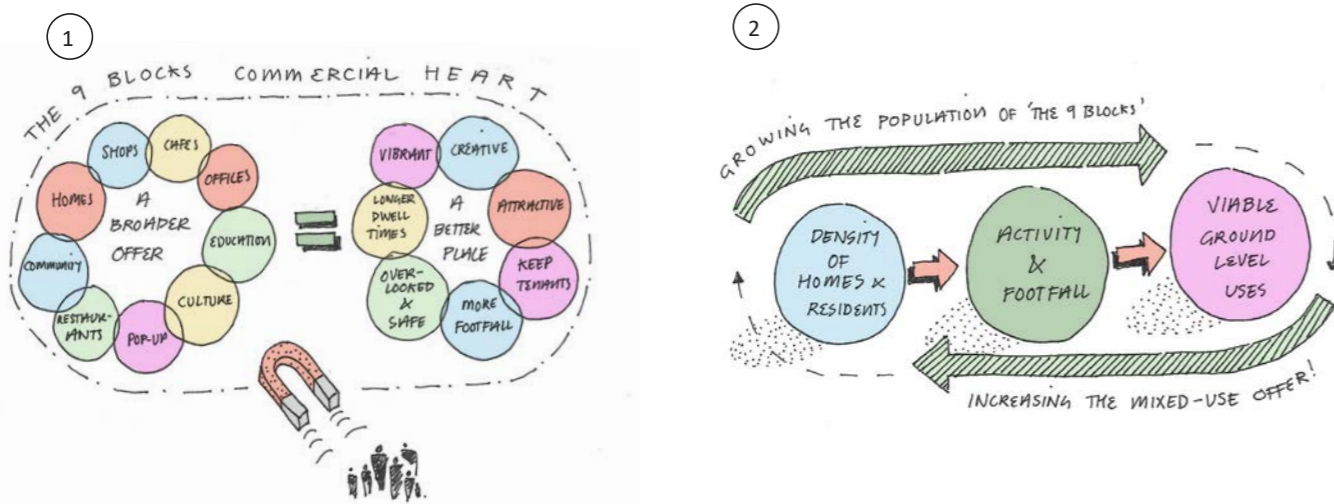
Ehdotus Frencckellin aukion uudistamiseksi: katutason toiminnot integroidaan aukioon, rinne- ja porraskaisurinnerratkaisu siirtymistä, istuskelua ja ajanviettoa varten.

Nykyinen kahvila säilytetään, katutason toimintoja rakennuksissa mietitään uusiksi, jotta ne voidaan integroida aukioon ja aukioista tulee saavutettavampi, toimivampi ja joustavampi tuleville muutoksille. Frencckellin aukion ja Finlaysonin alueen yhdistävä Satakunnankadun alikulkutunneli on jo olemassa. Alikulun sisäänkäyntiä (Frencckellin aukiolle) tulisi muuttaa näkyvämmäksi Aleksis Kiven kadulta, jotta se houkuttelisi jalankulkijoita käyttämään sitä.

Aivan kaupungin ytimessä sijaitsevat yhdeksän korttelia muodostuvat Tampereen kaupalliseksi, kulttuuriseksi ja asumisen keskuksi (Valokuvat VZI).

YHDEKSÄN KORTTELIA – KÄYNTIKOHDE

Tarkoituksena on päivittää WEST+-visioalueen kaupallista keskusta ja antaa sille keskeinen asema kaupungin keskustassa ja Tampereen monien muiden kaupallisten kohteiden joukossa, kuten Asemakeskus, Ratina, Kansi ja Arena sekä monet muut.

Kaupallinen ydin kattaa toki paljon muutakin kuin tässä määritellyt yhdeksän korttelia – naapurikorttelitkin hyötyvät yhdeksän korttelin kehittämisestä ja myös tuovat siihen oman panoksensa. Kaupallisen ytimen kehittämisestä puhuessamme tarkoitammekin käytännössä laajempaa aluetta, mutta koska fokuksen laajentamisessa on herpaantumisen vaara, on

viisainta aloittaa pienestä ja selkeästi määritellystä alueesta.

Yhdeksän korttelin kaupallinen ydin voisi hyötyä kahdesta laajemmasta kehityskonseptistä:

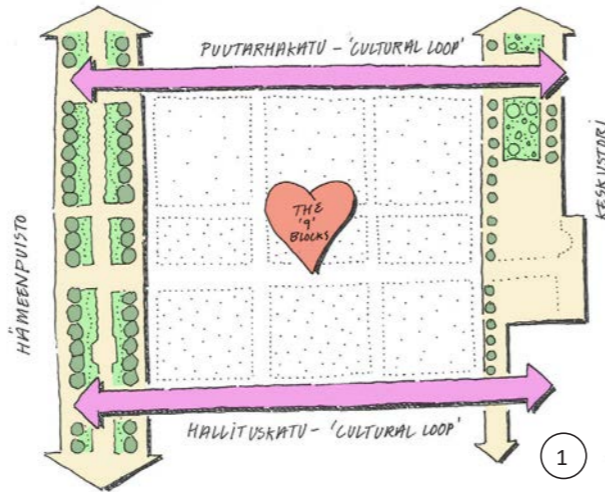
Jos korttelien käyttötarkoituksia tehostetaan ja monipuolistetaan ja niihin integroidaan lisää asumista, alueesta voi tulla elävämpi, luovempi, innostavampi ja houkuttelevampi niin asukkaille kuin vierailijoille ja asiakkaillekin, jotka houkuttelevat WEST+-alueen ytimeen.

Yhdeksän korttelin ympärivuorokautista elävyyttä voidaan kohentaa nimenomaan asukasmääriä lisäämällä.

Visio Kauppakadusta (valokuva: JTP, havainnepiirros: robpolley@me.com).

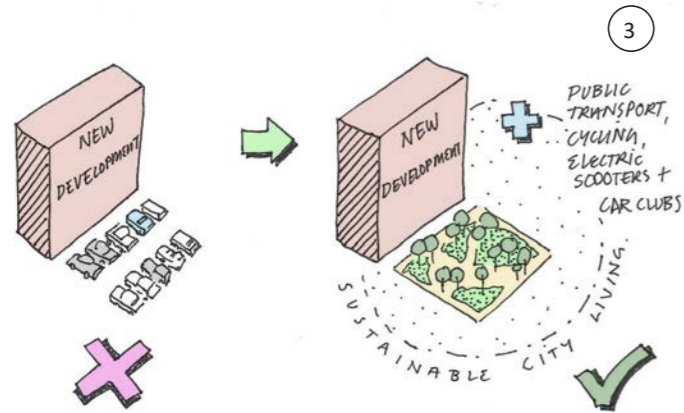

YHDEKSÄN KORTTELIA – KUINKA IDENTITEETTIÄ LUODaan?

Monet Hämeenkadun varren kohokohdista tunnetaan hyvin, mutta kohteet ovat kärsineet vuosien ajan raitiotien rakennustöiden aiheuttamasta häiriöstä. Kuinka sitten kaupallisen ytimen yhdeksästä korttelista voisi muodostua omaleimainen paikka, joka erottuu joukosta ja on helposti tunnistettava?

1. Kulttuurisilmukka määrittää yhdeksän keskeisen korttelin muodostaman kaupallisen ytimen pohjois- ja eteläpuolista rajaa, Hämeenpuisto sen länsirajaa ja Keskustori itärajaa.
2. Yhdeksän korttelin katumaisema kohentuu huomattavasti, kun luodaan sarja katuja, joilla autojen hallitsevaa asemaa vähennetään, palveluita parannetaan ja julkiseen tilaan tuodaan lisää elämää.

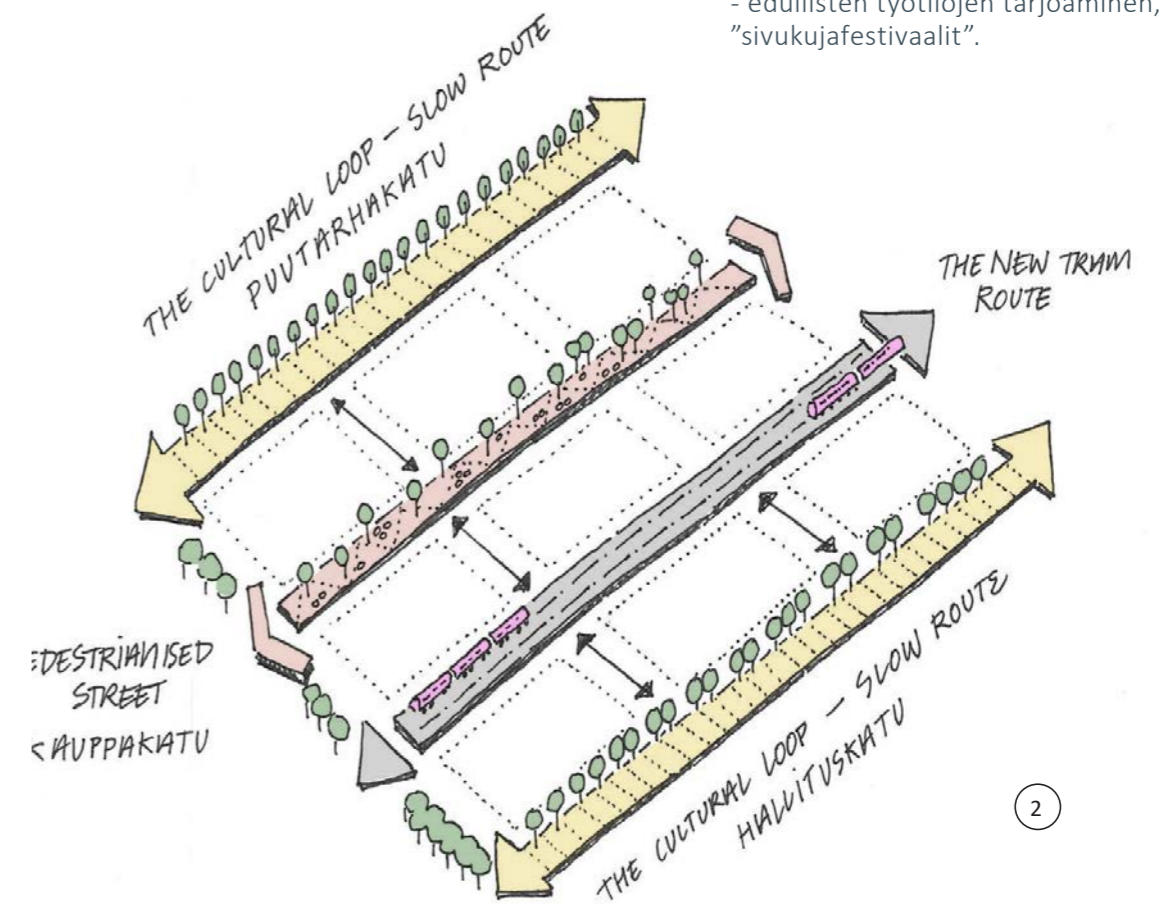
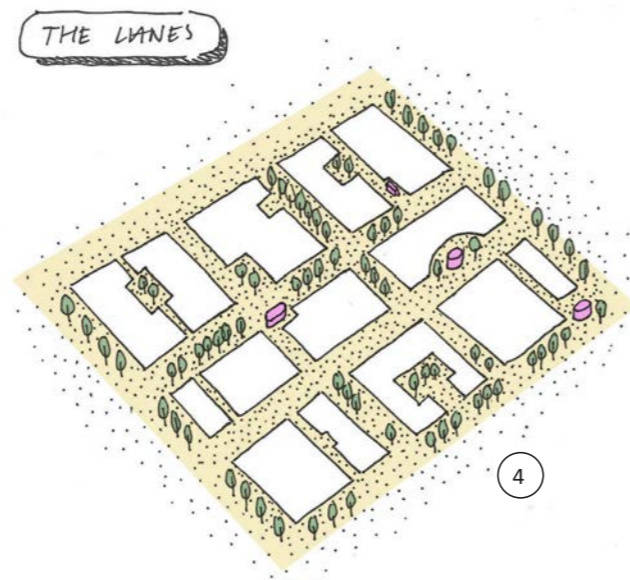
3. Yhdeksän korttelin alueen saavutettavuus kestäväillä liikennemuodoilla paranee raitiotien, linja-autojen ja pyöräilyn myötä. Aluetta tulisi kehittää autottomaan suuntaan.
4. Mielenkiintoisten ja vaihtelevien julkisten tilojen luomiseksi on monia mahdollisuuksia, kun kortteleiden sisään ja läpi avataan tiloja ja läpikulkureittejä: näin syntyy pienempiä, intiimejä paikkoja, jotka tuovat elämää yhdeksän korttelin alueelle. Tämä onnistuu seuraavilla keinoilla:
 - kannustaminen läpikulkureittien käyttöön
 - pop-upit/vaihteleva ohjelma
 - vihreyden lisääminen
 - vuokralaisten kannustaminen
 - levittäytymään julkisiin tiloihin
 - edullisten työtilojen tarjoaminen, "sivukujafestivaalit".

Visio Hämeenkadusta ja ratikasta (havainnekuva: Tampereen Ratikka).

Kadunvälien aktivointi: Kauppahallin viereinen kuja (valokuva ja havainnepiirros: Fred London).

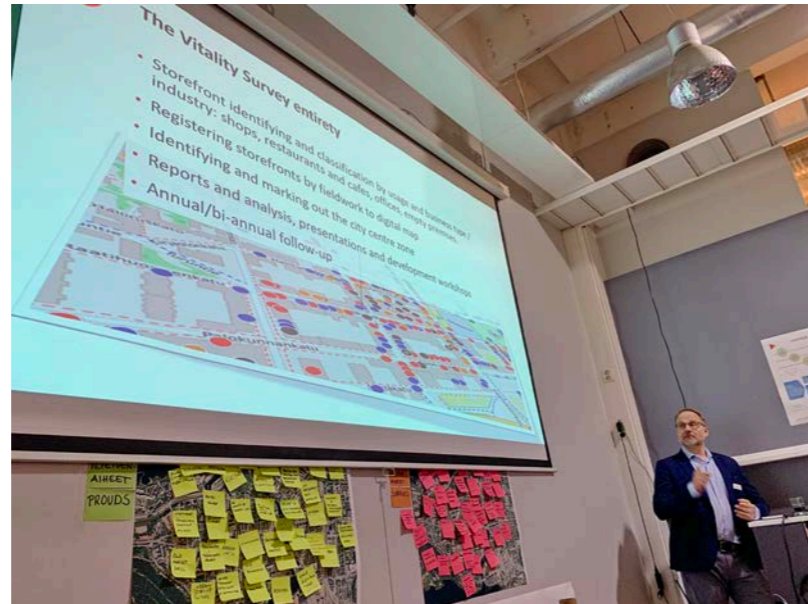
”Luodaan kutsuvaa kulttuuria! Yhdeksän korttelin alueelle saapuvista pitäisi tuntua kuin hotellin vieras-tal!”

Nick Taylor, Scarborough'n kaupunkitiimin johtaja (UK)

3.7 YHDEKSÄN KORTTELIN KAUPALLINEN YDIN

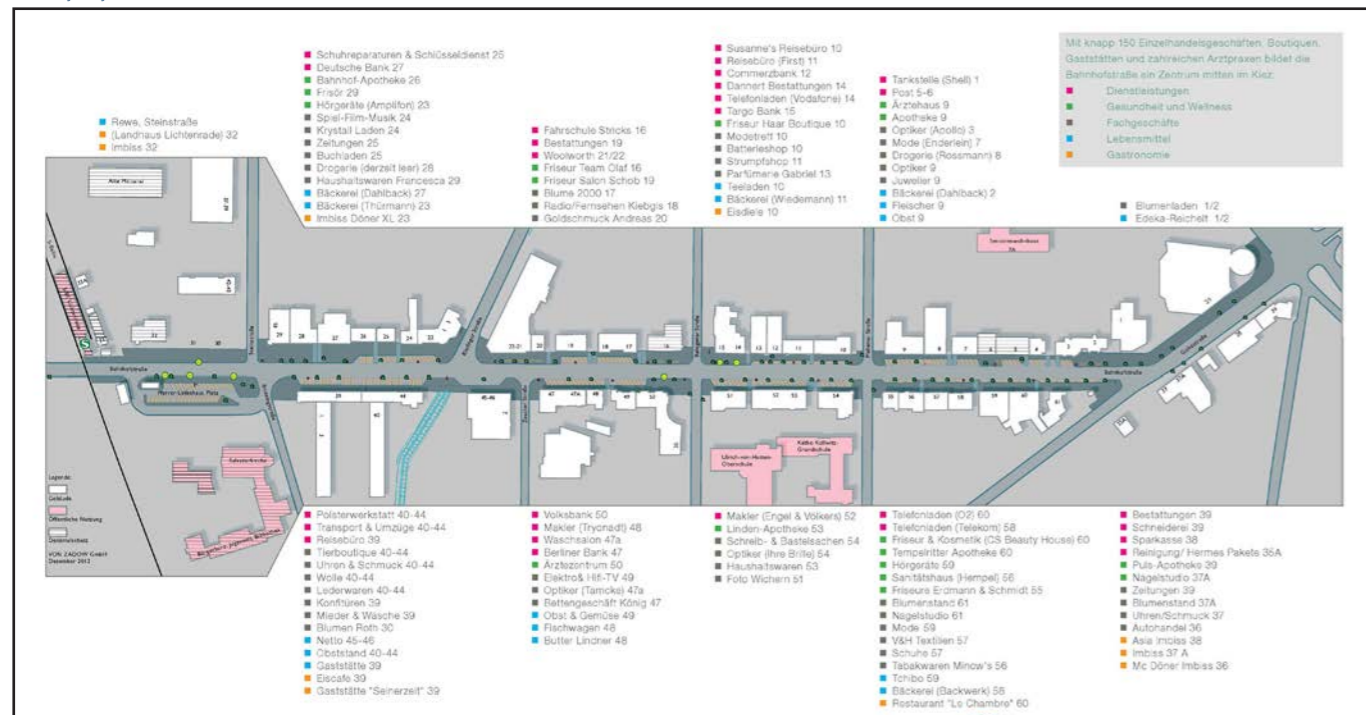

- 1. Särkänniemi Oy
- 2. Metsä Group
- 3. VTS
- 4. Varma, Finnlayson Factory
- 5. Lahtiset Oy
- 6. Finnpark
- 7. D-Kulma Oy
- 8. EQ
- 9. Sponda Oyj
- 10. POK / SOKOS
- 11. Tampere Tramway

Tampereen kaupungilta löytyy erinomaista data-asiantuntemusta, kuten tämä elinvoimaisuuden lämpökartta, jota voitaisiin hyödyntää myös yhdeksän korttelin alueen analysoinnissa ja päivittäisessä WEST'-alueen kukoistavaksi kaupalliseksi ytimeksi.

Esimerkki Berlinin Lichtenraden kaupunginosasta: yksityiskohtainen analyysi rakennuksista, ominaispiirteistä, liikkeistä ja palveluista toimii pohjatielona kiinteistönomistajille ja vision toteuttamisesta vastaaville.

YHDEKSÄN KORTTELIA – UUDISTUSSTRATEGIA

Kaupallisen ytimen uudistaminen vaatii merkittävää ajallista, luovaa ja rahallista panostusta sekä panostuksia asemakaavoitukseen ja fyysisten muutosten toteuttamiseen. Hanke vaatii kiinteistönomistajilta ja kaupallisilta toimijoilta sitoutumista pitkäjänteiseen toimintaan yhteistyössä useiden kaupungin palvelualueiden kanssa – kuten kaupunkikehityksestä, asemakaavoituksesta, liikenteestä ja liikkumisesta, viheralueista ja avoimista tiloista, kulttuuriperinnöstä ja nuorisotyöstä vastaavien yksiköiden kanssa. Kehitystyöhön tulee sitouttaa myös muita palveluntarjoajia, kuten Visit Tampere ja Events Tampere, laajemman markkinointistrategian tueksi. Yhdeksän korttelin uudistusstrategiaan kuuluisi seuraavaa:

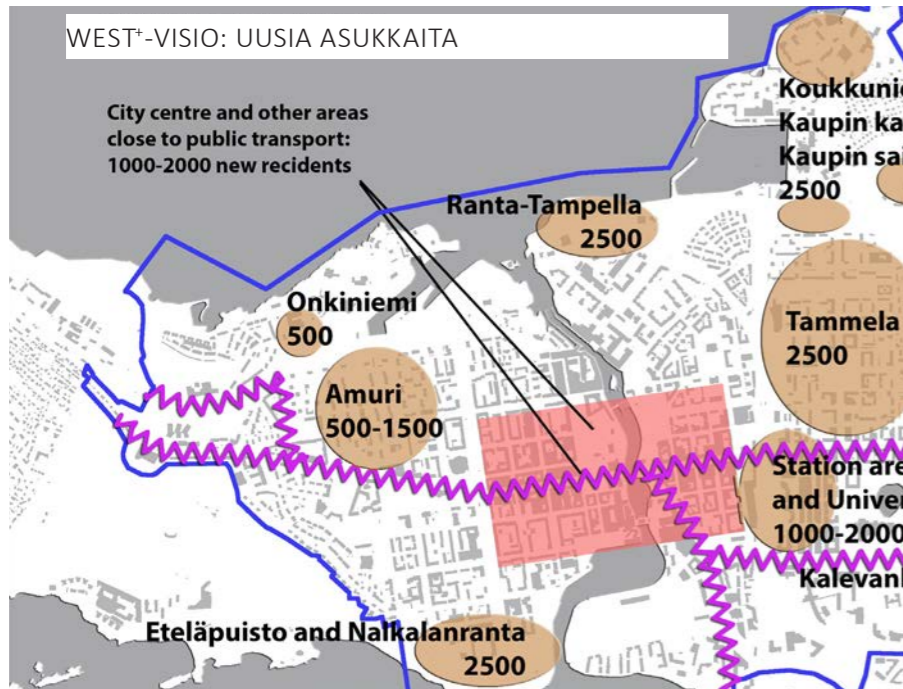
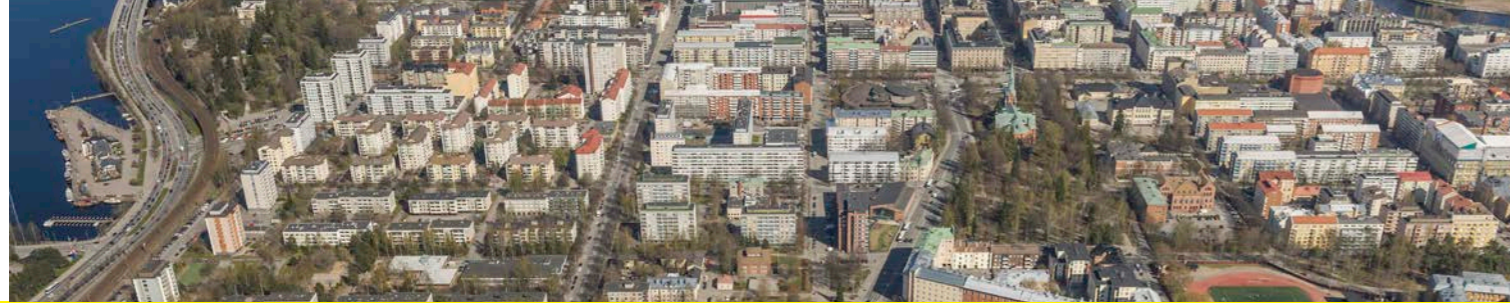
- Yhdeksän korttelin analyysi**, mukaan lukien:
 - ”rakenteellisia elementtejä”, kuten rakennuksia, ominaisuuksia, nykyisiä tai suunniteltuja, löydettyjä mahdollisuuksia, erityispiirteitä, omistussuhteita.
 - ”sisältöelementtejä”, kuten nykyiset käyttötarkoitukset, liikkeet, ravintolat, baarit, pubit, palvelut, toimistot, pankit, lämpökarttatyökalu
- Yhdeksän korttelin ääni** kuuluviin! Perustetaan yhdeksän korttelin tiimi, johon kuuluu edustajia yksityiseltä ja julkiselta sektorilta ja joka kokoontuu kuukausittain ohjaamaan yhdeksän korttelin vision laatimista ja toteuttamista.
- Tutkitaan onnistuneita esimerkkejä** muualta. Kutsutaan Tampereelle inspiroivien kaupunkibränditiimien edustajia.
- Perustetaan **yhdeksän korttelin tukiryhmä** lisäämään integraatiota, jouduttamaan asemakaavoitus- ja lupaprosesseja sekä auttamaan rakentamisen koordinoinnissa.
- Luodaan **yhdeksän korttelin kaupallinen foorumi** liikkeenomistajille ja palveluntarjoajille,

Monella WEST'-visiotyön sidosryhmistä on hallussaan kiinteistöjä yhdeksän korttelin alueella, ja yhdessä keskeisten kaupungin yksiköiden kanssa he voisivat toimia ”yhdeksän korttelin tiimin” moottorina, joka takaa hankkeen onnistumisen.

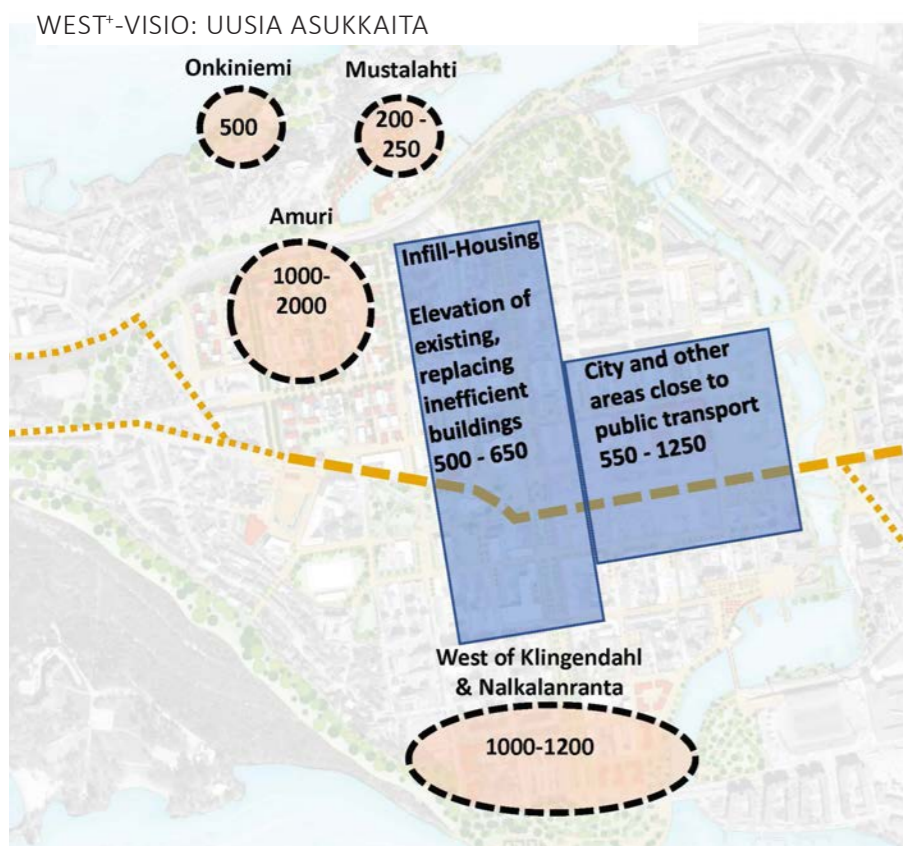
jotta he pääsevät ilmaisemaan mielipiteitään ja heidät saadaan integroiduksi laajempaan suunnitelmaan. Heidän mielipiteidensä ja neuvonsa pohjalta voidaan tehdä seuraavaa: Parannetaan uusien ratikkapysäkkien ympäristöä, aktivoidaan julkisivuja, koordinoidaan tarjouksia, palveluita ja aukioloaikoja, täytetään tyhjiä tiloja, avataan läpikulkuväyliä ja sisäpihoja, aktivoidaan nurkkauksia ja pieniä kujia sekä perustetaan ”yhdeksän korttelin yhdistys” järjestämään tapahtumia, katumarkkinoita, ruokatapahtumia ja festivaaleja.

- Luodaan **yhdeksän korttelin asukasfoorumi**, joka antaa ilmaisuväylän asukkaiden mielipiteille ja integroi heidät laajempaan kokonaisuuteen. Heidän mielipiteidensä ja neuvonsa pohjalta voidaan tehdä seuraavaa: luodaan paremmat asuinolosuhteet kaikenikäisille, rakennetaan uusia koteja, varsinkin autottomille sekä muutetaan kaupallisia tiloja asunnoiksi.
- Luodaan **yhdeksän korttelin brändi**, jonka pohjalta laaditaan **yhdeksän korttelin markkinointistrategia**, jota voidaan soveltaa jokaiseen katuun, liikkeeseen ja rakennukseen, niin että vierailijat löytävät yhdeksän korttelin kaupallisen ytimen ympäri maailmaa.
- Käynnistetään **julkisten ja yksityisten investointien budjetointi** markkinointia ja julkisten tilojen uudistamista varten.
- Houkutellaan uusia sijoittajia** ja pienyrityksiä sijoittamaan ja sitoutumaan yhdeksän korttelin alueeseen.

Development aims for new residential in WEST+	FIVES STAR FIGURES	
	Potential number of new residents (min)	Potential number of new residents (max)
Amuri densification	500	1500
Housing co-operatives (from online survey), Infill-housing, elevation of existing buildings, replacing inefficient building. Excluding Amuri area	0	0
City Centre and other areas close to public transport (only WEST+)	500	1000
Onkiniemi development	500	500
Mustalahti Harbour options		
Converting inner city commercial spaces into housing/ Change		
New developments Eteläpuisto	1200	1400
New development Nalkalanranta & West of Klingendahl	1000	1200
Totals	3700	5600

Development aims for new residential in WEST+	WEST+ VISION NEW FIGURES	
	Potential number of new residents (min)	Potential number of new residents (max)
Amuri densification	1000	2000
Housing co-operatives (from online survey), Infill-housing, elevation of existing buildings, replacing inefficient building. Excluding Amuri area	500	650
City Centre and other areas close to public transport, including converting commercial into residential spaces	550	1250
Onkiniemi development	500	500
Mustalahti Harbour options	200	250
New developments Eteläpuisto	0	0
New development Nalkalanranta & West of Klingendahl	1000	1200
Totals	3750	5850

MAHDOLLISIMMAN PALJON ASUKKAITA

Yksi Viiden tähden keskustan kehitysohjelman tärkeimmistä tavoitteista on lisätä kaupungin keskustassa asuvien määrää. Viereisen sivun ylemmässä kartassa eritellään karkeasti arvioiden WEST+-alueelle kaavailtujen 4 000–5 000 potentiaalisen uuden asukkaan sijoittumista alueelle. WEST+-visio noudattaa tätä kaupungin tärkeää tavoitetta, mutta hieman erilaisin painotuksin: enemmän panostuksia ja tukea suunnataan moniin pieniin ja keskisuuriin projekteihin. Koska kaksi suurinta tiivistämishanketta, Amuri ja Eteläpuistoon kaavailtu uusi asumiskeskittymä, eivät enää vaikuta realistisilta, kaupunki suuntaa toimia ydinkeskustan kiinteistönomistajien kannustamiseksi muuttamaan kaupallisia tiloja asunnoiksi. Lisäksi sijoittajien kaavoitus- ja lupapäätösten saamista tulisi helpottaa ja nopeuttaa autottomaan asumiseen tarkoitettujen uudis- ja täydennyskohteiden osalta. Erityisesti tulisi keskittyä lapsiperheisiin, opiskelijoihin, yksineläviin, vanhuksiin ja niihin, jotka haluavat asua kaupungin keskustassa kaupallisten sekä kulttuuri-, koulutus- ja vapaa-ajan palveluiden lähellä ja erinomaisten julkisen liikenteen yhteyksien varrella. Verkkokysely kertoi suuresta kysynnästä juuri tämän kohderyhmän keskuudessa.

LISÄPOTENTIAALIA

WEST+-alueen asukasmäärän lisäämiseksi visioteemi ehdottaa seuraavia toimenpiteitä.

- Kannustetaan ja tuetaan nykyisiä kiinteistönomistajia ja taloyhtiöitä koko WEST+-alueella:
 - asumisen täydennysrakentamiseen
 - nykyisten rakennusten korottamiseen
 - vanhojen ja tehottomien rakennusten korvaamiseen uusilla.
- Muutetaan kaupungin linjauksia niin, että ne kannustavat ydinkeskustan kaupallisten tilojen muuttamista asunnoiksi.
- Harkitaan asumista yhtenä Särkänniemen alueen käyttötarkoituksista.

- Muokataan Amurin kehittämiskonseptia niin, että se kannustaa kaupunkirakenteen huolelliseen ja kestävään tiivistämiseen, ja joudutetaan muutosprosessia yhteisymmärrystä kasvattavilla ja yhteistoiminnallista oppimista hyödyntävillä työkaluilla.

- Järjestetään näkökulmia avartavia seminaareja ja työpajoja kaikille mukana oleville kiinteistönomistajille, arkkitehdeille, asiantuntijoille ja päättäjille. Nostetaan odotuksia ja tuotetaan myönteisiä laskelmia muualta saatujen tutkimustulosten ja esimerkkien avulla ja opitaan uusista menetelmistä ja työkaluista, joilla on onnistuttu nopeuttamaan ja helpottamaan kaupunkikeskustojen muutosprosesseja ja tekemään niistä hyödyllisempiä ja kestävämpiä.

Kyiseisiä ehdotuksia esitellään tarkemmin seuraavilla sivuilla.

TOIMISTOTILOISTA ASUNNOIKSI

Toimistotilojen muuttaminen asuinkäyttöön edellyttää kaavamuutosta. Samassa yhteydessä kannattaa usein tutkia muitakin lisärakentamisen ja korttelin kehittämisen mahdollisuuksia. Toimisto- ja asuinrakentamista koskevat rakennusmääräykset eroavat toisistaan, minkä vuoksi kaikki toimistotilat eivät sovellu asuinkäyttöön.

KEHITETTÄVÄT TONTIT KLINGENDAHLIN JA NALKALANRANNAN LÄNSIPUOLELLA

Nalkalantori ranta-alueineen sekä entinen kulkutautisairaala Klingendahlin länsipuolella muodostavat nykyisellään alihyödynnetyn kokonaisuuden Tampereen läntisen keskustan eteläosassa. Kyseiset alueet kuuluvat selvästi keskustan kaava-alueeseen, ja niitä täydentämällä keskustaan voitaisiin saada merkittävästi lisää asuntoja. Samalla lisärakentaminen ja noin 1 000 uutta asukasta parantaisivat ja monipuolistaisivat läntisen keskustan eteläosan palveluita ja kaupallista kysyntää.

MILLAISIA VISIOITA TEILLÄ ON TAMPEREEN LÄNTISEN KESKUSTAN TULEVAISUUDESTA?

”Kaikenlaiset jalankulkijat pystyvät liikkumaan ja myös liikkuvat keskustan ympäri. Viheralueet liittyvät toisiinsa, ja niitä hoidetaan. Järvenrannat ovat täynnä kaupunkilaisia varten rakennettuja sopukoita. Puistoalueiden käyttö lisääntyy selvästi, ja kaupunkilaiset viettävät myös kesäviikonloppuja keskustassa. Mielenrveyden kannalta avaruus ja viheralueet ovat hyvin tärkeitä. Koronavirus korosti näitä tarpeita! Me hoidamme siisteyden, roska-astiat ovat tarpeeksi isoja.”
(Yksi monista verkkokyselyn vastauksista.)

3.8 LISÄÄ ASUMISTA KESKUSTAAN

VERKKOKYSELY WEST⁺-ALUEEN TALOYHTIÖILLE

Kesäkuun 18:n ja elokuun 16:n välisenä aikana vuonna 2020 käytiin läpi kaikki WEST⁺-alueen taloyhtiöt. Tarkoituksena oli kerätä tietoa alueen kiinteistöjen meneillään olevista ja tulevista hankkeista, jotta ne voitaisiin ottaa huomioon läntisen keskustan kehittämisessä ja jotta taloyhtiöitä voitaisiin aktivoida lisää.

Yhteensä 130 kiinteistönomistajaa tuotti kaikkiaan 544 vastausta seuraavista aiheista:

- taustatiedot
- taustatiedotiedossa olevat korjaustarpeet
- täydennysrakentamisen mahdollisuudet
- pysäköinti
- visiot WEST⁺-alueesta.

Kyselyn vastausprosentti oli hyvä, ja vastauksista oli luettavissa selvää kiinnostusta täydennysrakentamisen mahdollisuuksia kohtaan. Tämä on erittäin hyvä pohja esiin nousseiden kysymysten jatkopohdinnalle. WEST⁺-visiotyö on toiminut alkusysäyksenä sille, että vastaajien ja

kaupunkisuunnittelijoiden kesken voi nousta esiin vielä enemmän konsepteja ja ideoita, jotka edelleen valottavat kaikkein käytännöllisimpiä ja kestävimpiä lopputuloksia.

Useimmat vastaajat kertoivat tarvitsevansa tai toivovansa asiantuntijoilta apua ja lisää tietoa sen arvioimiseksi, minkä tyyppinen täydennysrakentaminen soveltuisi parhaiten heidän kiinteistöönsä. Lisäksi vastaajat toivoivat tiiviimpää yhteistyötä naapurikiinteistöjen kanssa ja kertoivat, että mahdollisuudet kehittää yhteistä näkemystä alueen tulevaisuuden mahdollisuuksista ja yhteisistä intresseistä ovat puuttuneet. Kommunikaation ja ajatustenvaihdon lisääminen vaikuttaa keskeiseltä edellytykseltä sille, että taloyhtiöitä kannustetaan omaksumaan aktiivisempi ja suurempi rooli WEST⁺-alueen kehittämisessä.

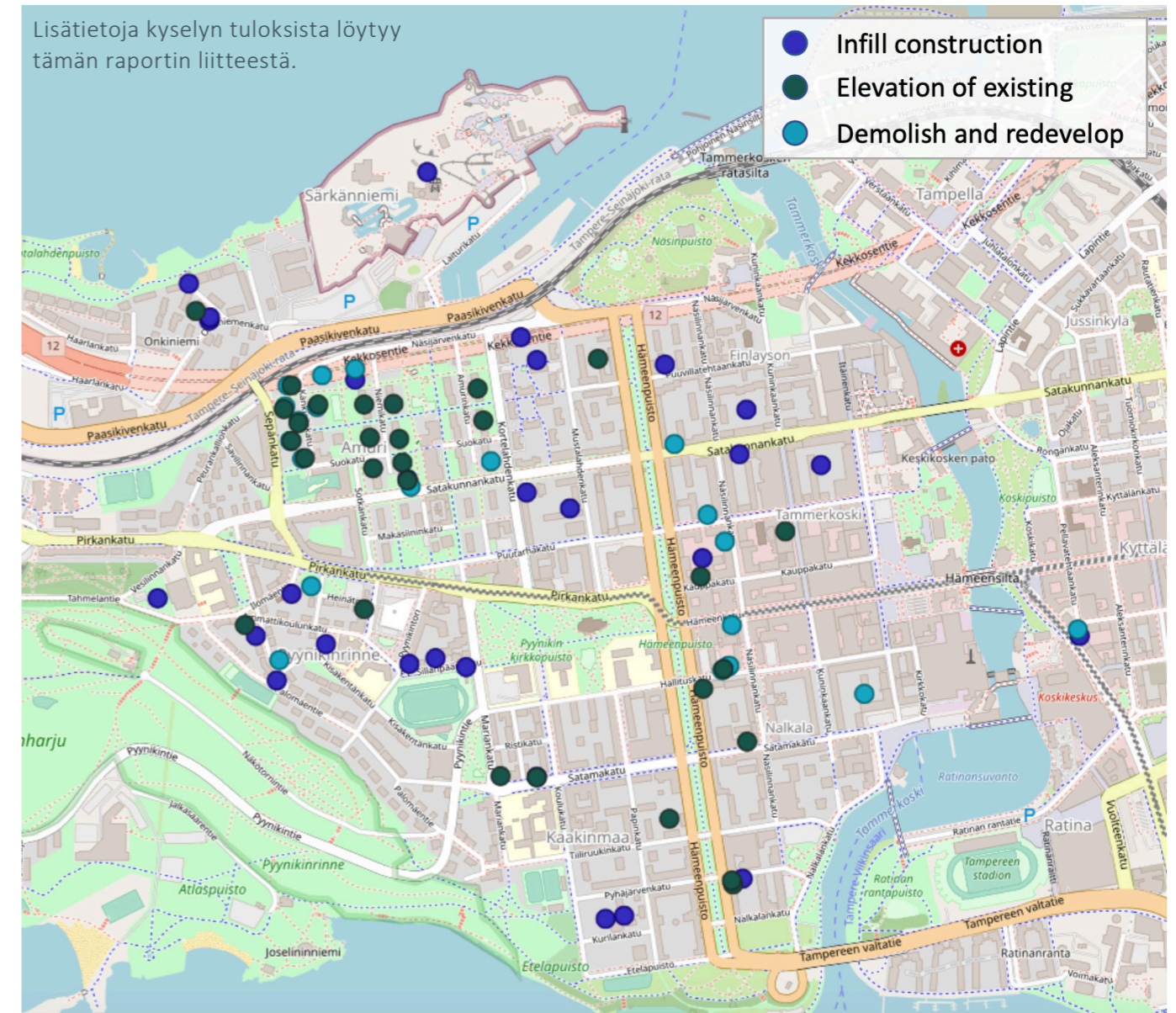
MITEN TALOYHTIÖT VOISIVAT AKTIVOITUA?

Täydennysrakentaminen tuo monia hyötyjä taloyhtiöille, kaupunginosille ja koko kaupungille – puhumattakaan ympäristö- ja taloushyödyistä. Taloyhtiöille lisä- tai täydennysrakentaminen voi olla keino rahoittaa yhtiön suuria saneeraushankkeita. Tonteille olisi usein mahdollista rakentaa lisää asuntoja, joilla voitaisiin rahoittaa remontteja ja lisätä esteettömyyttä esimerkiksi hissien avulla. Kaupunki on aina jollain tavalla mukana täydennysrakentamishankkeissa, mutta asuinrakennusten ja kokonaisten alueiden saneeraaminen ei ole mahdollista ilman alueen asukkaiden ja muiden toimijoiden yhteistyötä. Kaupunki kannustaa taloyhtiöitä etsimään ja toteuttamaan lisärakentamista nykyisen kaupunkirakenteen puitteissa. Tampereen kaupungin keskustahanke tuottaa vuosittain 2–5 korttelisuunnitelmaa yhteistyössä aktiivisten talo- ja kiinteistöyhtiöiden kanssa. Näitä tehdään ydinkeskustan liikekortteleissa ja asuinkortteleissa. Tavoitteena on keskustan täydennysrakentaminen,

kaupunkikuvan kehittäminen ja taloyhtiöiden keskinäinen yhteistyö. Rakentamisesta päättävät ja vastaavat kiinteistöjen omistajat.

Rakennusoikeuksien myymisestä ulkopuoliselle rakennuttajalle voi olla tontinomistajataloyhtiöllä merkittävää taloudellista hyötyä. Kaupungin vuokratontilla tapahtuvalle täydennysrakentamiselle puolestaan myönnetään lisärakentamiskorvausta.

Kun asuinrakentamisen rakennusoikeutta lisätään merkittävästi, tonttivuokrasta voi saada enimmillään 85 prosenttia alennusta enintään kymmeneksi vuodeksi. Lisäksi taloyhtiöllä on mahdollisuus myydä syntyvä tontinvuokraoikeus eteenpäin.

TÄYDENNYSRAKENTAMINEN PÄHKINÄN KUORESSA:

SELVITYS
 * TALOYHTIÖN TAHTOTILA
 * NAAPURI-TALOYHTIÖIDEN MUKAMMILLO
 * OMA-TIETÄMÄN KOKOAMINEN

KÄYNNISTYS
 * YHTEYDENOTTO FREENKELLIIIN
 * HANKESUUNNITELMA

HYÖDYT
 * MAAN KÄYTTÖ SUJUMISEN JA MAAYMPÄRÄN ALKUNEN
 * YHTIÖVASTUUKSEN MUKAINEN LISÄÄNTYMINEN
 * SANSERAUKSEN RAKOITTEEN JÄRJESTYMINEN
 * EKOTEHOKkuuden PARANEMINEN

AMURI – NYKYTILANNE

Nykytilanne Amurissa:
ilmakuva etelästä päin
(Tampereen kaupunki).

Alikulku radan ali Särkänniemeen.

Nasjärvenkatu

Puisto

Sotkankadun puistoreitti

AMURI – KESKEINEN TAVOITE

Amuri on suosittu kaupunginosa Tampereen ydinkeskustan tuntumassa. Alueen rakennuskanta päiväkodin ja ruokakaupan tuntumassa on pääosin peräisin 1970-luvulta ja koostuu lähinnä asuinrakennuksista. Alueen asukkaat arvostavat suuresti Amurin vihreää ja puistomaista ympäristöä ja etenkin Sotkankadun hurmaavaa puistokäytävää vanhoine puineen. Toisaalta Amurissa on potentiaalia asuinrakentamisen tiivistämiseen, mikä on tärkeä osa asukasmäärien kasvattamista läntisen keskustan alueella. Tavoitteena onkin tarkastella mahdollisuuksia alueen tiivistämiseksi ilman, että samalla menetetään vihreää tilaa.

Puisto
(Google
Images)

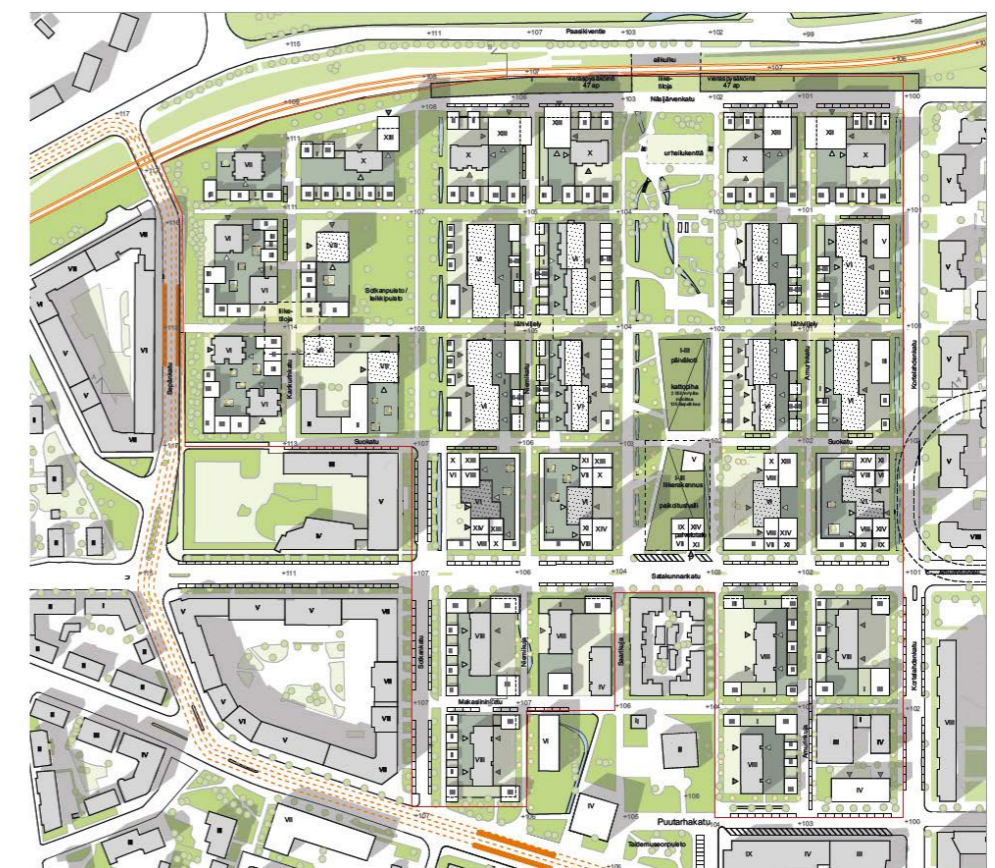
Yeissuunnitelma suositusvaihtoehto 1:2000

196 980 brm²
josta asuinista 178 930 brm²
(+ 100 730 brm²)

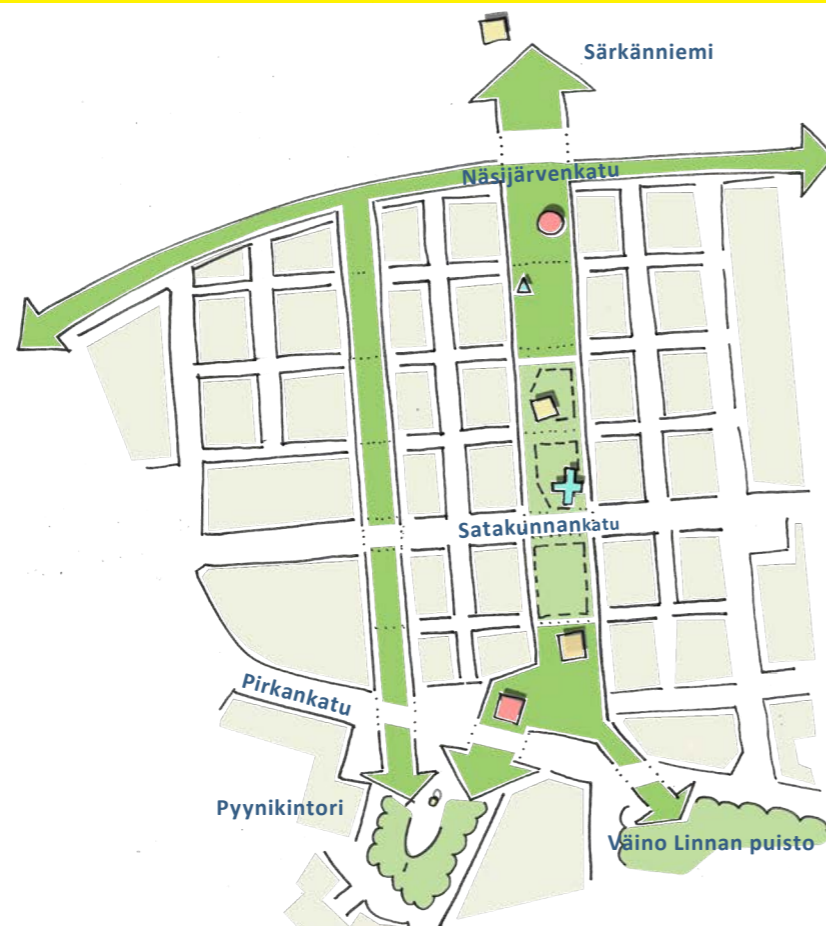
yhänsä n. 3 250 asukasta

1 818 ap

- nykyiset rakennukset
- uudet rakennukset
- laajennukset
- autopaikoitus, kansirakennus
- julkiset viheralueet
- yksityiset viheralueet

General Plan (City of Tampere)

Vahvistetaan pohjois-eteläsuuntaisia viheryhteyksiä (EMP).

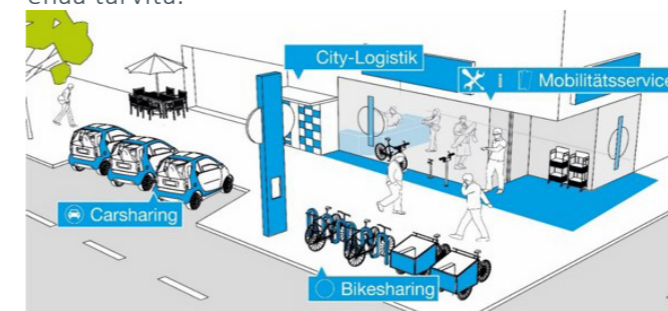
Verkon uudelleen järjestelyssä vältetään läpiajoliikennettä ja tuodaan alueelle keskitetty pysäköintiratkaisu. Lisäksi suositetaan matalapäästöisiä liikkumismuotoja ja kohennetaan julkisen liikenteen yhteyksiä (EMP).

VIHERYHTEYDET AMURISSA

Amurin keskeinen vihreä tukiranka ja puistobulevardi tulisi siis säilyttää ja sen laatua parantaa entisestään. Vihreän käytävän, jonka ympäristössä on yksittäisiä erityisiä rakennuksia, tulisi liittää Amuri WES-T+ -alueen kokonaisvisioon ja sisällyttää se ympäröivään vihreään vyöhykkeeseen. Viherkäytävä yhdistää Särkänniemen huvipuiston ja mahdollisen tulevan junapysäkin pohjoisessa Väino Linnan puistoon, uudistuvaan Pyynikintoriin ja edelleen Pyynikin luonto- ja virkistysalueeseen etelässä.

AMURIN MUUNTUVUVA LIIKENNEJÄRJESTELMÄ

Liikennejärjestelmää pitäisi mukauttaa ja verkko järjestää uudelleen niin, että alueella vältetään moottoriliikennettä. Sotkankadusta pitäisi tehdä kokonaan autoton. Kaupunkihallinnon hiljattain tekemä ehdotus on otettu huomioon visiossa, mutta sitä on muokattu hieman esimerkiksi leikkaamalla nykyisiä tieliikenneyhteyksiä ja ehdottamalla tilalle uusia. Alueelle ehdotetaan uusia keskitettyjä pysäköintilaitoksia päiväkodin ja ruokakaupan tonttien kehittämisen yhteydessä. Pysäköinnin voisi toteuttaa osittain maanalaisessa pysäköintilaitoksessa, mutta lisäksi tulisi tarkastella pintapysäköinnin mahdollisuuksia. Pintapysäköintiin osoitettujen alueiden käyttötarkoitusta voidaan myöhemmin muuttaa kaupalliseen tai muuhun käyttöön, jos pysäköintipakkoja ei tulevaisuudessa enää tarvita.

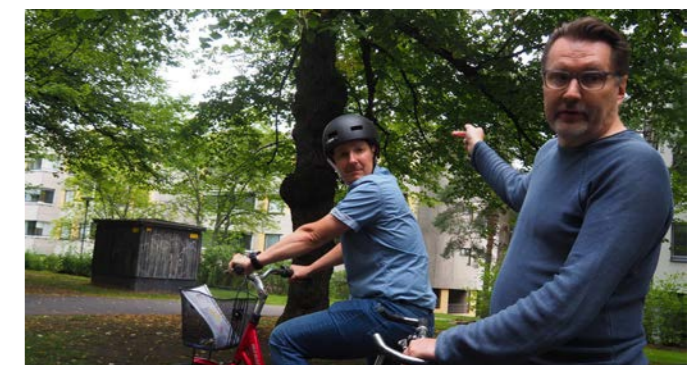
Multimodaalisen liikkumiskeskuksen toimintoja (Graphic Argus)

Puisto (valokuva: Google Images)

Puisto (valokuva: Google Images)

Sotkankadun puistoreitti (valokuva: sidosryhmätöypaja)

AMURIN PUUTARHAKAUPUNKI

1. Keskikorkeat maamerkkirakennukset
2. Lisää matalia rakennuksia
3. Lisää korkeita rakennuksia
4. Ei lisärakentamista tähän
5. Uusi keskus, jossa ruokakauppa, päiväkotia, palveluita, asuntoja ja pysäköintiä.

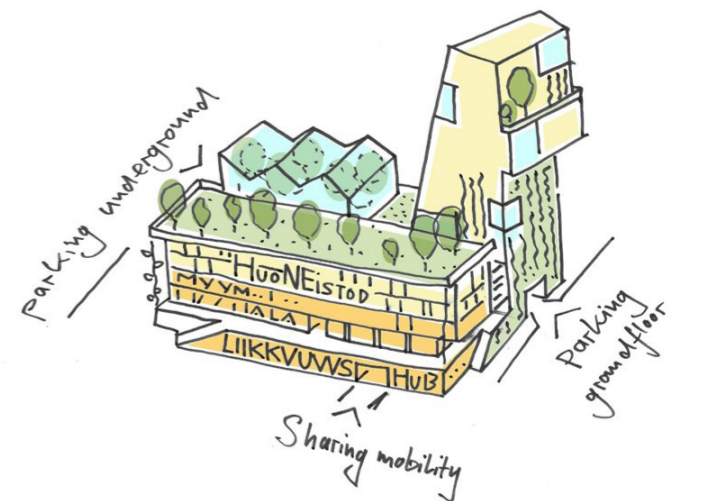
AMURIN PUUTARHAKAUPUNKI

Kun tarkastellaan Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisikin laatiman Amurin yleissuunnitelmaraportin massoitteluvaihtoehtoja vuodelta 2019 ja verrataan niitä paikallisilta asukkailta saatuun palautteeseen, jopa luonnosvaihtoehto S vaikuttaa melko rajulta ja massiiviselta. Näin ollen WEST*-ehdotuksessa lähdetään luonnosvaihtoehdosta S, mutta siihen esitetään joitain muutoksia. Ensinnäkin viherkäytäviä tulisi vahvistaa. Tämä tarkoittaa sitä, että puistobulevardin varrelle ei tulisi suurempia rakennuksia. Toiseksi Amurin keskeisen alueen kehittäminen infrastruktuurikeskittymäksi voisi siivittää kaupunkirakenteen uudistamista lisäämällä uusia toimintoja.

Amurin puutarhakaupunkiehdotus tähtää samanaikaisesti kaupunginosan vihreän luonteen tasapainottamiseen, uudisrakentamisen integroimiseen ja kestävyysasioiden huomioimiseen. Uuteen keskukseen tulisi sisällyttää hybridirakennuksia, joihin sijoittuu ruokakauppa, päiväkotia ja muita palveluita sekä niiden yläpuolelle asuntoja. Näiden lisäksi voidaan tarjota maanalaista pysäköintiä ja joustavasti kerrospysäköintiä. Uuteen rakentamiseen voi sisältyä uusia maamerkkirakennuksia ja nykyisten rakennusten korottamista sekä lisärakentamista keskikorkean ja matalan rakentamisen muodossa.

Yleissuunnitelmaraportin luonnosvaihtoehto S (Tampereen kaupunki ja Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik).

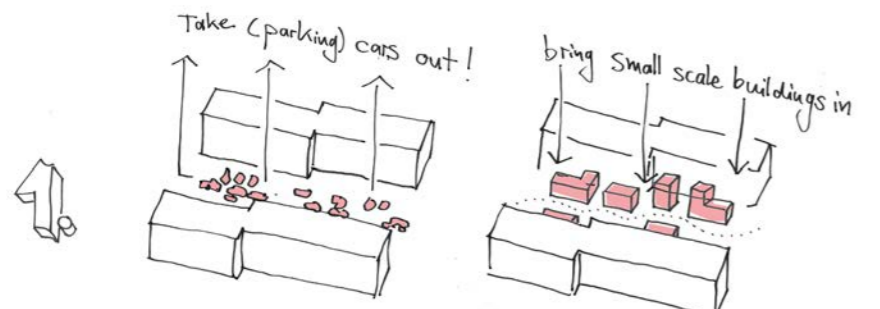

Uusi hybridirakennus palvelukeskuksen alueella: liikumis- ja infrastruktuuripalveluita sekä asuntoja (EMP).

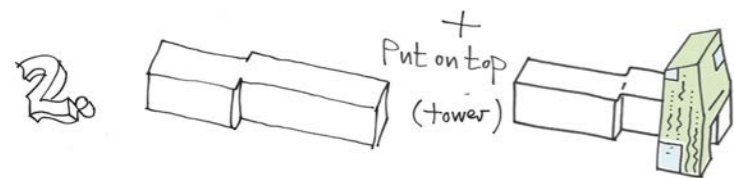
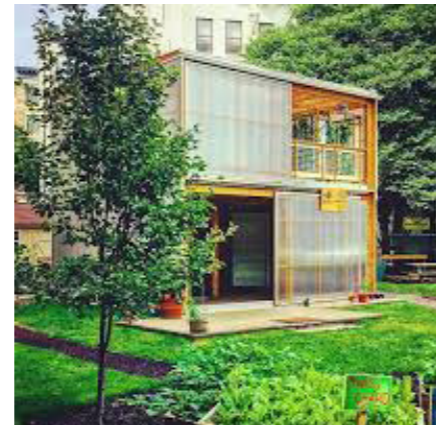
Keskeisen vihreän tukirangan leikkaus (EMP).

3.8 LISÄÄ ASUMISTA KESKUSTAAN

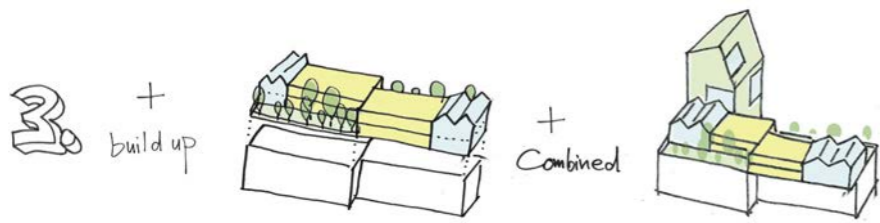
Esimerkki kokeellisesta matalasta rakennuksesta (valokuva: Human Habitat, New York/Kööpenhamina).

Pintapysäköinnin tilalle matalaa rakentamista (EMP).

Esimerkki vihreästä rakennuksesta. Havainnekuva: Hamburg Baakenhafen, Eble Messerschmidt Partner.

Viherrakentamista keskikorkeassa lisärakentamisessa.

Esimerkki rakennuksen korottamisesta kevytrakenteisella puurakentamisella (valokuva: Spittelmeister München).

Nykyisten rakennusten korottaminen lisäkerroksilla: lisää avointa tilaa katto-puutarhoilla ja kasvihuoneilla.

AMURIN KEHITTÄMISEN PERIAATTEET

Amurin kehittämisen tulisi noudattaa seuraavia periaatteita:

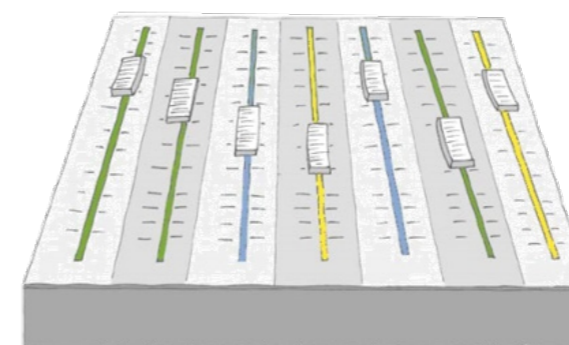
- Uusi keskus, jossa hybridirakennuksia: infrastruktuuri- ja muita palveluita ja niiden yläpuolella asuntoja. Lisäksi pysäköintiä ja liikumiskeskus, jossa huomioidaan myös jakamistalouteen perustuva lähestymistapa autoiluun, pyöräilyyn ja mikroliikkumiseen.
- Pysäköinnin järjestäminen maanalaisiin laitoksiin tai monikerroksisiin halleihin vapauttaa tilaa rakennuksille, esim. matalalle rakentamiselle.
- Nykyisten rakennusten korottaminen lisäkerroksilla puurakentamisen menetelmiä hyödyntäen.
- Amurin vihreän luonteen säilyttäminen suurempien lisärakennusten vihreillä julkisivuilla.
- Yhteisiä kattopuutarhoja ja kasvihuoneita, lisää avointa tilaa uusille asukkaille.
- Uudisrakennukset tulisi suunnitella hyvin kestäviksi, ja vanhoja rakennuksia tulisi uudistaa.

JATKOSUOSITUKSIA AMURIN ALUEELLE

Jo alkaneen suunnitteluprosessin tulisi mahdollistaa tonttien eriytetyn mutta yhteistä viitekehystä noudattavan kehittämisen taloyhtiöiden toimesta. Tätä varten tulisi kehittää suunnittelu- ja kestävyysohjeet, jotka koottaisiin käsikirjaksi. Suosittelemme yhteistoiminnallisten työpajojen järjestämistä, jotta suunnittelua voidaan ohjata kaupungin yleissuunnitelman sekä taloyhtiöiden meneillään olevien ja tulevien ehdotusten pohjalta. Lisäksi tarvitaan konsultointiprosessia suunnitteluohjeiden toteutumiseksi hanke-suunnitelmissa; tätä tarkoitusta varten voisi perustaa esimerkiksi laatutukiryhmän tai suunnitteluneuvoston. Kokemus on osoittanut, että suunnittelutyökalujen keskinäinen integroiminen kehitysohjon tuottaa erittäin laadukkaita projekteja, jotka saavuttavat kaikkien oleellisten toimijoiden tuen.

Integroidun ja yhteistoiminnallisen prosessin osatekijöitä:

- viitekehysten yhteistoiminnallinen selvittäminen mukaan lukien suunnittelu- ja kestävyysohjeet
- integrointi asemakaavaan, joka mahdollistaa joustavasti valmiiksi eriteltyihin ratkaisuihin perustuvia yksilöllisiä lähestymistapoja
- laadunvalvontaryhmän tai suunnitteluneuvoston jatkuva konsultointi
- suunnitelmien loppuarviointi ja hyväksyttäminen laadunvalvontaryhmässä tai suunnitteluneuvostossa.

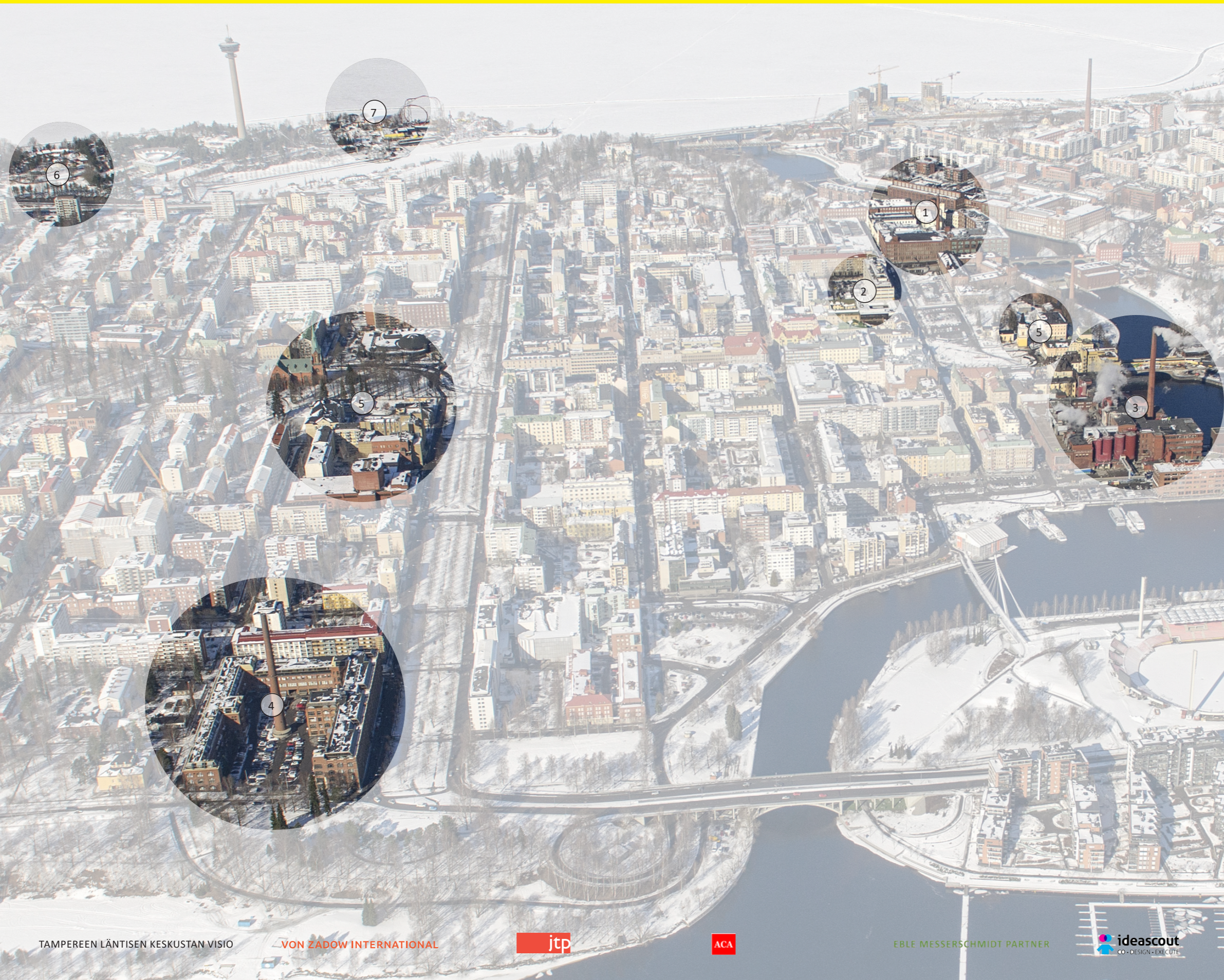
Ekologisten, sosiaalisten ja kaupunkikuvallisten elementtien mittarin konsepti havainnollistaa alueiden kehittämisessä vaadittavaa eri ominaisuuksien tasapainottelua.

3.9 YRITYS- JA TYÖPAIKKA-ALUEET

YRITYSPROFILOINTI WEST+-ALUEELLA

Tampereen ydinkeskustan yritys- ja toimistotilojen lisäksi WEST+-alueella on useita suuria työpaikkakeskittymiä. Viime aikoina suurimmat toimistokeskittymät on kuitenkin rakennettu rautatieaseman läheisyyteen, joka profiloituu tällä hetkellä vahvasti keskustan toimistorakentamisen ytimeksi. WEST+-alueen työpaikkakeskittymiä tulee profiloida voimakkaasti niin, että ne löytävät oman paikkansa toimitilamarkkinoilla. Läntisen keskustan vahvuuksia ovat historia ja ympäristökijät sekä monipuolinen kaupallinen keskus, josta löytyy useita lounasravintoloita.

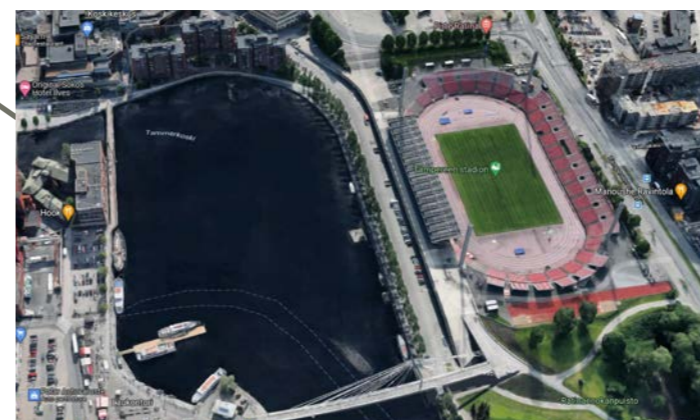
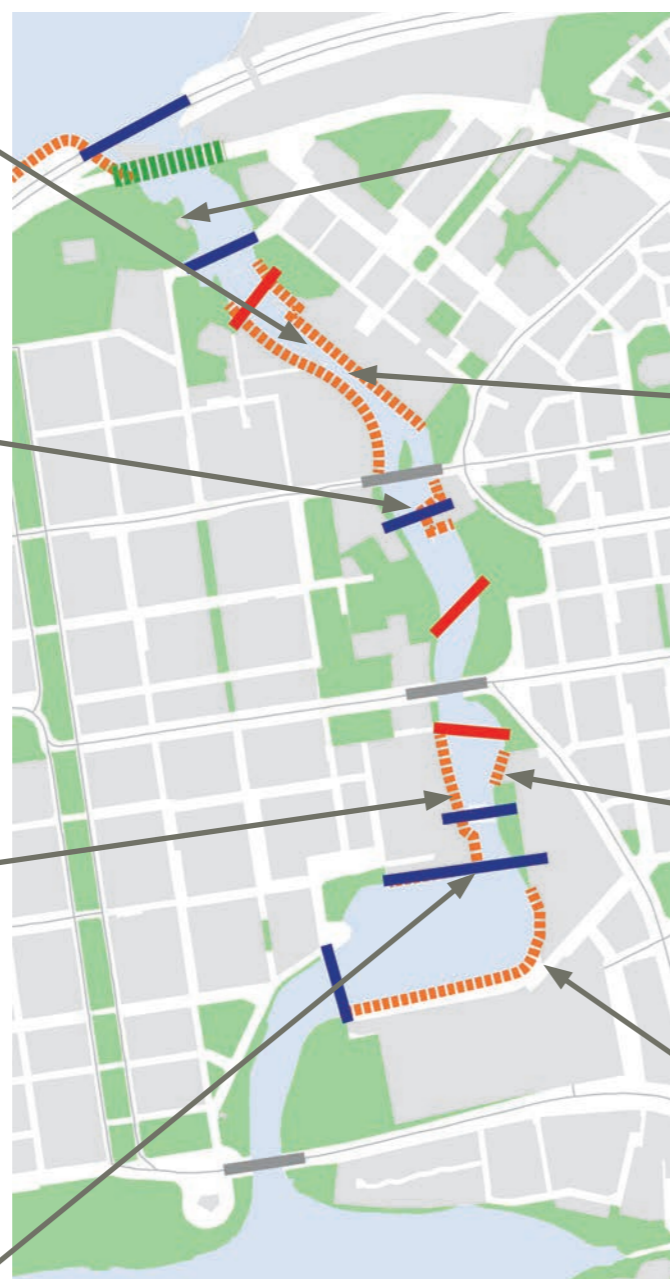
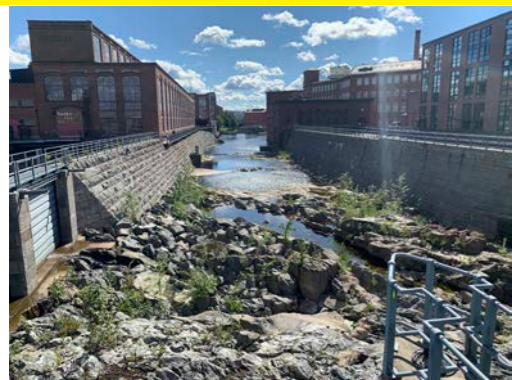
1. Finlaysonin entinen tehdasalue on tärkeä kulttuuri- ja matkailukohteiden magneetti, ja lisäksi se tarjoaa ainutlaatuisia tiloja arkkitehti- ja suunnittelutoimistoille, kulttuurilaitoksille ja taidegallerioille.
2. Tampereen keskusvirastotalossa työskentelee satoja työntekijöitä.
3. Tako säilyy teollisen tuotannon alueena ja tukee näin WEST+-alueen yrityselämän monipuolisuutta.
4. Klingendahlin entinen kehräämörakennus toimii monien käyttötarkoitusten kaupallisena tilana, mutta sen profiilia voisi nostaa vielä paremmin esiin WEST+-vision tukemiseksi.
5. Kulttuuri- ja koulutusala muodostaa merkittävän työnantajasektorin WEST+-alueella, jossa sijaitsee useita kouluja, teattereita ja kansainvälisesti tunnettuja museoita.
6. Onkiniemen entinen tehdasrakennus soveltuisi uudeksi innovaatiokeskukseksi, jossa toimisi start-up-yrityksiä sekä media- ja luovan alan toimijoita. Euroopasta on lukuisia esimerkkejä vastaavista muutoshankkeista (esim. Filmakademie Baden-Württemberg Saksan Ludwigsburgissa ja Tate Modern tai Camden Lock Lontoossa).
7. Särkänniemessä kehitetään uusia viihde- ja vapaa-ajan palveluita.

Merkittävässä osassa WEST*-visiossa on Tammerkosken ainutkertaisen ympäristön uudistaminen läntisen keskustan itälaitaa kiertäväksi vihreäksi luonto- ja virkistyskehäksi. Sen laadukkuutta ja saavutettavuutta täytyy parantaa.

3.10 VESI VETOVOIMATEKIJÄNÄ – TAMMERKOSKI JA RATINAN SUVANTO

YHTENÄISTÄ TILAA

Tammerkoski on Tampereen keskeinen ja ainutlaatuinen vetovoimatekijä. Koski muodosti joskus esteen liikkumiselle, mutta nykyään sen ylittävät kymmenen siltaa yhdistävät koskenrannat toisiinsa. Karttakaaviossa näkyvät nykyiset sillat ja ainakin kaksi uutta yhteyttä. Väliaikainen silta Hämeenkadun eteläpuolella ilmeisesti korvataan pysyvällä rakennelmalla, jonka ratkaisu todennäköisesti valitaan suunnittelukilpailun kautta, kun taas Hämeenkadun pohjoispuoliselle sillalle on suunniteltu useita käyttötarkoituksia. Näihin lukeutuvat mm. miellyttävä kävely-yhteys kosken yli, ylimääräinen poistumistie suurten väkimäärien kokoontuessa Keskustorille sekä mahdollisuus elävöittää koskenvarren vähemmän käytettyä nurmialuetta, joka on nykyisellään pähteiden väärinkäyttäjien suosima alue ja hyötyisi lisääntyneestä jalankulkuliikenteestä.

HANKALIA LIITTYMIÄ

Osa koskenvarren reiteistä on muita aktiivisemmassa käytössä. Koskipuisto kauniine vihreine tiloineen ja veistoksineen on hyvin suosittu, mutta muualla liittymäkohdat sekä pohjoiseen että etelään ovat hankalia. Uuden reitin linjaaminen Finlaysonin alueen itäreunaa pitkin on haastavaa, ja nykyisellä reitillä Tampellan alueen länsilaidalla on korkeusero, joka estää esteettömän kulun, ja reitti myös suljetaan talveksi. Finlaysonilta etelään kulkevan nykyisen reitin jatkaminen on tekeillä, ja reittiä on mahdollista jatkaa Takon tehtaan viertä alas niin, että se kääntyisi länteen ja liittyisi etelään avautuvaan Ratinan suvannon satama-alueeseen. Toinen kävelyreitti Tammerkosken eteläosaan on myös mahdollinen.

3.10 VESI VETOVOIMATEKIJÄNÄ – TAMMERKOSKI JA RATINAN SUVANTO

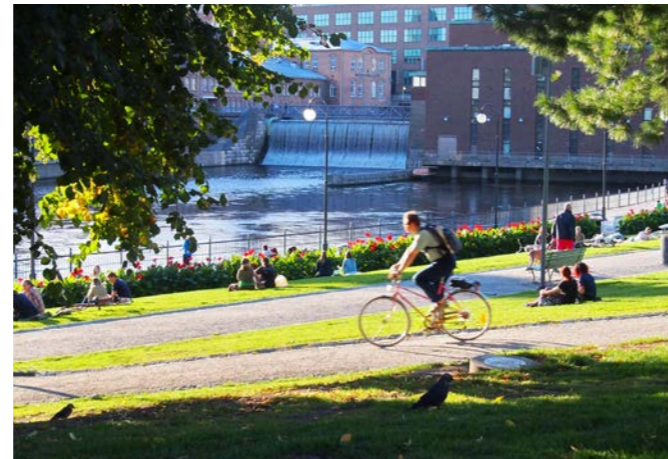
Finlayson, Frenckell ja Tammerkoski (valokuva: Visit Tampere, Laura Vanzo).

Tammerkosken maisemat ovat kauniita vuorokauden ympäri (valokuva vasemmalla: Tampereen kaupunki, oikealla: VZI).

Vapriikki on yksi harvoista paikoista, joissa voi istuskella nauttimassa perinnemaisemasta (valokuvat: VZI).

Kosken rannoilta löytyy tilaa rentoutua, nauttia auringosta, pyöräillä koskenvarrtta pitkin ja jopa pulahtaa uimaan Mältinrannassa (valokuvat: VZI).

- yhtenäinen viheryhteys
- helpotusta kaupungin hälinään
- rentoutumis- ja pohdiskelupaikka
- paikka, jota voi käyttää vuoden ja vuorokauden ympäri
- historiallinen maisema ja juhlapaikka.

MITÄ KOSKESTA HALUTAAN SAADA IRTI?

Laadukas sininen ympäristö edellyttää veden ja vesistöjen varrella kulkevien viherreittien yhdistämistä sekä siltoja, näköalapaikkoja ja tilaa nauttia toisten seurasta ja käydä kävelyllä. Vihreiden reittien tulee muodostaa yhteyksiä, jotka tarjoavat helpotusta kaupungin vilskeseen erilaisten rentoutumis- ja pohdiskelupaikkojen muodossa. Niiden täytyy olla saavutettavissa ja käytössä vuoden ja vuorokauden ympäri, ja niiden tulee tarjota yhtymäkohtia kaupungin historiaan ja kannustaa ihmisiä arvostamaan kaupungin identiteettiä. Tampereella kosken ympäristö on jo varsin laadukas, mutta monen mukavan paikan yhteyksiä voisi parantaa huomattavasti. Tampereen historialliset julkisivut tulee luonnollisesti säilyttää, ja vesi-infrastruktuurin täytyy säilyä turvallisena ja toimivana. Tämän sivun kuvista voi kuitenkin hakea inspiraatiota siihen, miten koskenvarren yhteyksiä voisi lisätä niin, että WEST+-aluetta kiertävä vihreä kehä täydentyisi ja tarjoaisi luontokokemuksia sekä virkistys-, liikunta- ja hauskanpitomahdollisuuksia ja elämää kaikille vuoden ympäri.

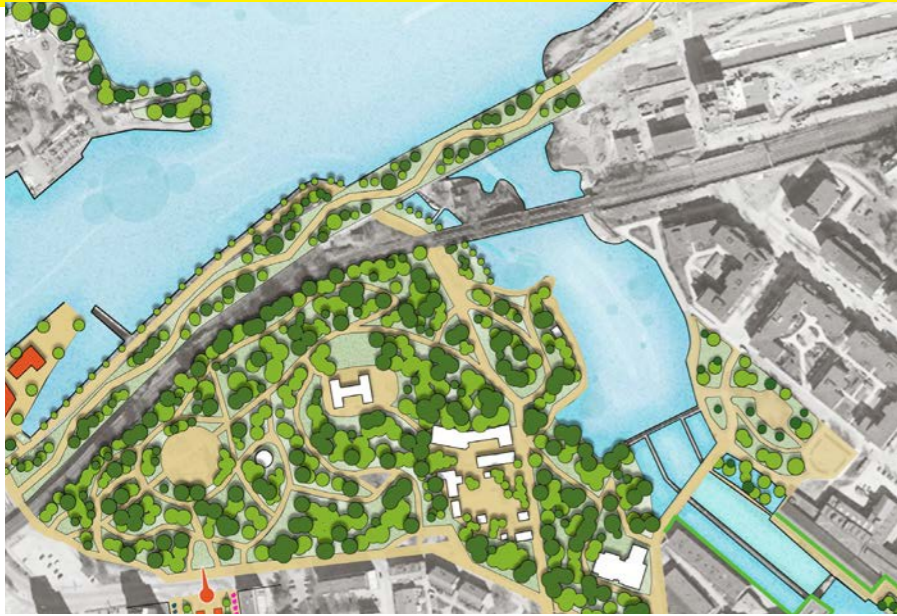
Soul: jokiympäristö on avattu ihmisille (valokuvat: JTP).

Hudson-joelle avautuva näkymä
New Yorkin Highline-puistosta
(valokuva JTP).

3.10 VESI VETOVOIMATEKIJÄNÄ – TAMMERKOSKI JA RATINAN SUVANTO

VIHREITÄ SILTOJA

Käytöstä poistetulle junaradalle perustettu New Yorkin High Line -puisto (valokuvat: JTP).

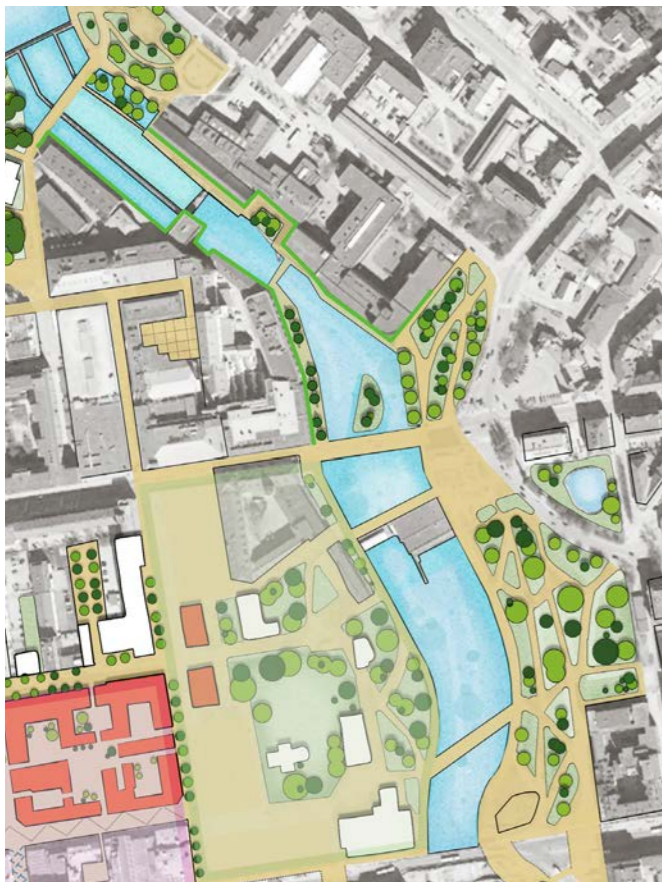

Käytöstä poistetulle junaradalle perustettu New Yorkin High Line -puisto (valokuvat: JTP)

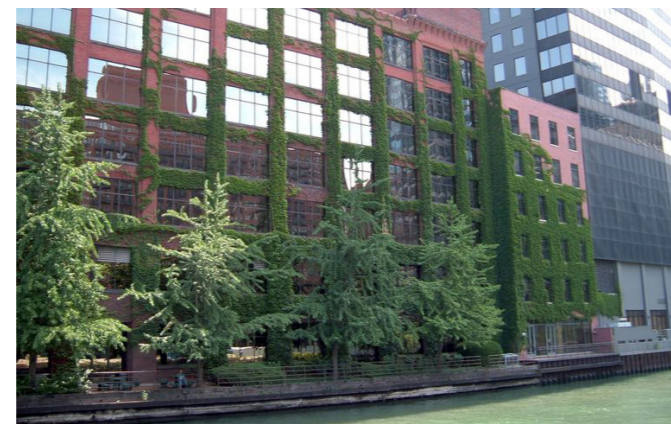
VIHREYTTÄ VEDEN ÄÄRELLÄ

Hankaliin kulkuyhteyksiin liittyviä haasteita voidaan osin ratkaista innovatiivisilla suunnitteluratkaisuilla – jotkin niistä ovat peräisin muista maista. Tällaisia ovat muun muassa kävelylaiturit, joista osa sijoitetaan reilusti vedenpinnan yläpuolelle ja kauempana rantaviivasta, kun taas rauhallisemmissa kohdissa kävelyreittejä voidaan sijoittaa myös lähemmäs vedenpintaa. Muita ideoita ovat veteen rakennettavat puutarhat, joissa on istumapaikkoja, tai vaikkapa yllättävät elementit, kuten lautoilla kelluvat puut.

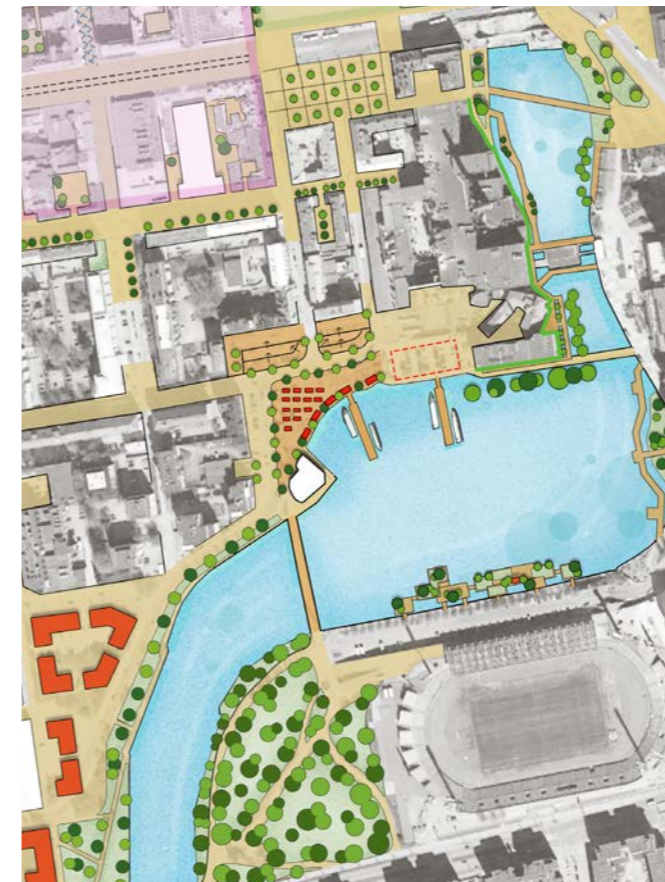

KÄVELYREITIT JA VIHREÄT SEINÄMÄT

Keskellä oikealla: Brisbane Riverwalk (valokuva: JTP)

Alhaalla oikealla: Paddington Basin, Lontoo. Keskellä oikealla: Kelluva metsä Rotterdamissa. (Valokuvat: JTP.)

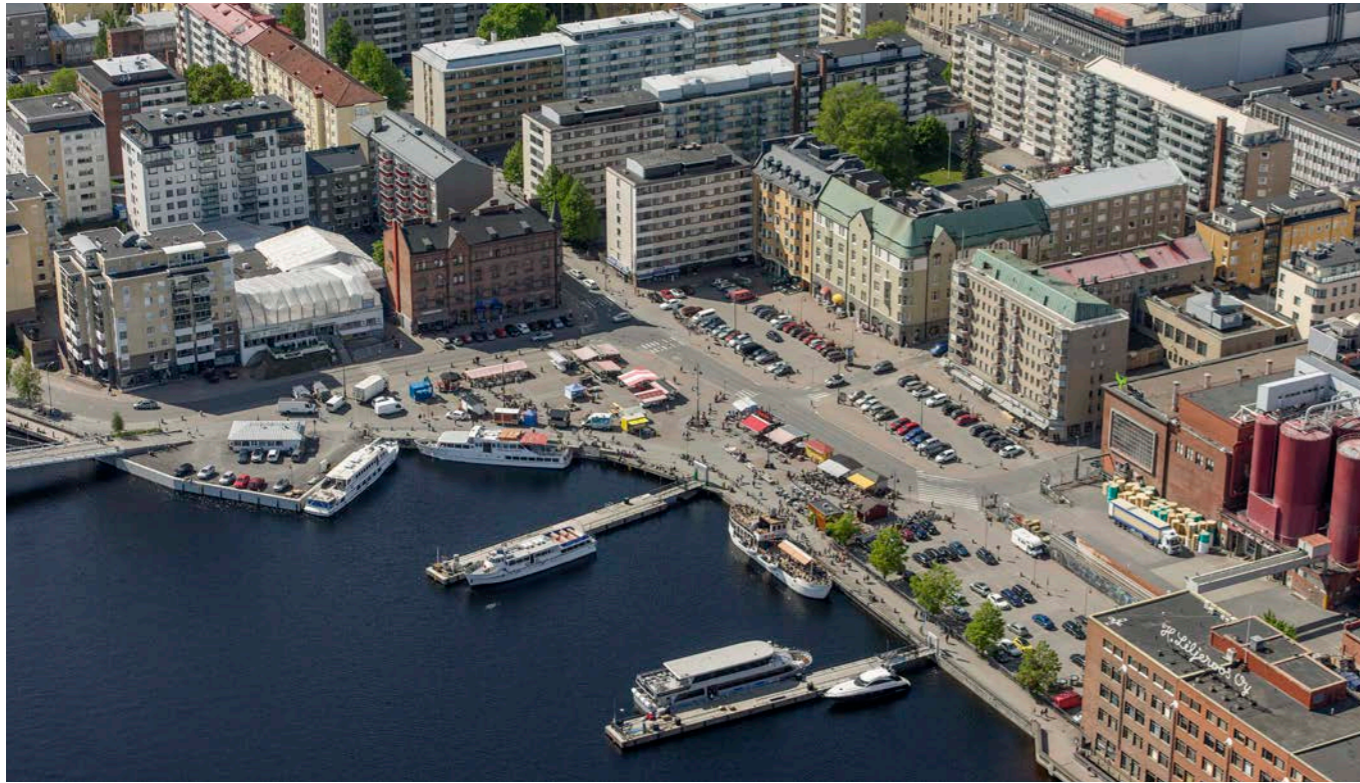
KELLUVIA PUUTARHOJA JA PUITA

3.10 VESI VETOVOIMATEKIJÄNÄ – TAMMERKOSKI JA RATINAN SUVANTO

Aurinkolasku Laukontorin yli Ratinan kauppakeskuksen Periscope-rakennuksesta nähtynä (valokuva: Visit Tampere Laura Vanzo).

Laukontori (valokuvat: Visit Tampere, Laura Vanzo)

LAUKONTORI

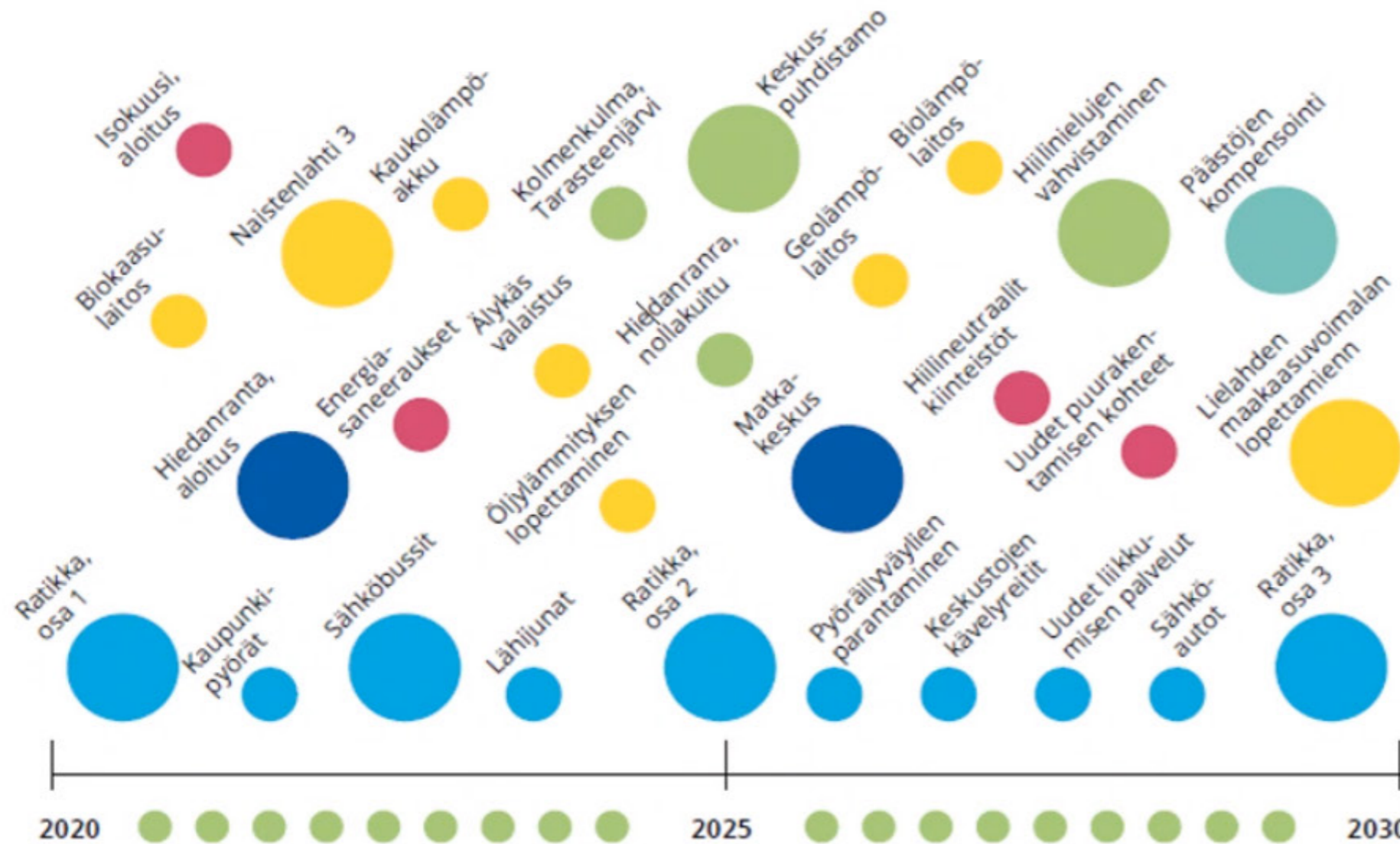
Laukontorilla ei ole hyödynnetty sen koko potentiaalia, ja alue kohenisi huomattavasti, jos se tarjoaisi ihmisille enemmän mahdollisuuksia nauttia erilaisista tiloista. Etelään avautuvan satama-alueen tarjontaa tulisi optimoida etenkin suhteessa sen suoriin yhteyksiin Keskustorille. Alue hyötyy myös helposta kulkuyhteydestä kosken yli idästä sekä nykyisistä ja ehdotetuista jalankulkuyhteyksistä Finlaysonin alueelta etelään. Satamakadulta on suora yhteys keskelle Laukontoria, ja lisäyhteyksiä tarjoavat jalankulkusilta Ratinannokanpuistoon etelässä sekä reitti Eteläpuiston virkistysalueille lounaassa.

Yksi ehdotus Laukontorin elävöittämiseksi on puukujien perustaminen rajaamaan tiloja kauniin alueen tarjoamia erilaisia käyttötarkoituksia varten. Laukontorin pohjoislaidalta löytyy ihanteellisia paikkoja kahviloille ja ravintoloille – nykyisin löytyy jo joitain ravintoloita, mutta kenties niitä voisi tulla vielä lisää. Lähempänä rantaa voi sijaita lippukioskeja laivaretkiä varten sekä joustavasti monikäyttöistä tilaa erityyppisille markkinoille ja tapahtumille, kuten

katuesiintyjille ja musikoille. Tilaa tarvitaan satunnaisesti myös Takon tehtaan kuorma-autoliikenteelle, ja liikennöintiäkojen rajoituksista keskustellaan parhaillaan.

Visio Laukontorista (valokuva: JTP, havainnepiirros: robpolley@me.com).

Roadmap towards carbon neutral Tampere

Kestävän kulutuksen edistäminen:

Kasvisruoka, kierrätys, hankinnat, jakamistalous, digipalvelut, kampanjat.

Approved by City Board, Aug 31, 2020

4

KESTÄVYYS JA
INNOVAATIOT

18

- 6 themes – 37 subthemes – 340 actions
- created in collaboration
- will be part of regular city operations through strategies, programs and climate budget
- updated annually

4.1 HOW TO PUT THE SMART IN THE SMART WEST?

INNOVAATIOT

Tampereella elää vahva teollisten innovaatioiden kulttuuri, joka näkyy erilaisissa alustoissa ja toiminnassa. Monia näistä mainitaan raportissa ”6Aika kaupunkien innovaatioalustat kansainvälisessä vertailussa”. [<https://avoimetinnovaatioalustat.files.wordpress.com/2018/08/6aika-analyysi-v2.pdf>]

Millainen sitten on WEST⁺-alueen innovaatiostrategia, ja miksi sitä on tärkeää pohtia?

- **Häiriöitä** syntyy salakavalasti. Ne alkavat huomaamatta ja niitä on vaikea huomata siinä vaiheessa, kun ne voitaisiin vielä välttää. Kuinka voisimme oppia asioista, joita ei ole vielä tapahtunut? Esimerkiksi ihmisten ostoskäyttäytyminen voi häiriintyä, kun kuluttajien tarpeissa ja kysynnässä tai arvoissa tapahtuu muutoksia.
- **Vahvistaminen ja monistaminen** – Verkostovaikutuksen avulla voidaan luoda ennennäkemätöntä arvoa tai volyyymiä. Esimerkiksi verkkopelejä voivat pelata yhtä aikaa miljoonat pelaajat, jotka toimivat yhdessä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. WEST⁺-vision digiversio voisi kutsua kaikki kehittämään yhdessä parempaa kaupunkia ja parempia palveluita.

- **Datan käyttö** – Se ei vielä riitä, että data liikkuu ja sitä on saatavilla. Tarvitsemme keinoja analysoida, rikastaa ja käyttää dataa. Julkista, yksityistä ja joukkoistettua dataa voi soveltaa WEST⁺-alueen palveluiden älykkäässä kehittämisessä. Data on avain älykkääseen tulevaisuuden liiketoimintaan.
- **Älykäs resursointi** – Meidän täytyy pystyä yhdistämään resursseja eri lähteistä: dataa, ihmisiä ja toimintaa. Esimerkki tästä voisi olla tehokkaampi tarveperusteinen jätteenkeräys taloyhtiöiden välisenä yhteistyönä.
- **Tunteet** luovat vetoa ja arvoa. Mitkä ovat WEST⁺-visiota johdattavat käytännön arvot? Kuinka tunteiden myönteistä voimaa voisi vahvistaa, kuten vaikkapa tunnetta siitä, että kuulumme joka paikkaan, jossa käymme?
- WEST⁺-yhteisön **innovaatiokapasiteettia** voidaan kasvattaa, etenkin yksityisten ja julkisten sidosryhmien yhteistyöllä. Yksi keino tähän on perustaa konkreettinen WEST⁺-innovaatiostudio ja palveluita keskelle WEST⁺-aluetta jatkuvan innovaatioprosessin tueksi ja esittelemään uusia ratkaisuja, teknologioita ja saavutuksia.

Testaamassa Tampereella kehitettyjä Scoutereita, sähköisiä kevytkulkuneuvoja WEST⁺-alueen kaduilla. (Valokuva: VZI.)

KOKEILUJA

Miksi kokeiluja tarvitaan? Yhdessä oppiminen on tehokkaampaa kuin riskien ottaminen. Kokeilut ovat tyypillisesti kustannuksiltaan edullisia järjestelyitä, ja niiden avulla tuotetaan runsaasti tietoa tarpeista, ongelmista, mahdollisuuksista ja ratkaisuista. Kokeilu on helppo aloittaa ja lopettaa ilman suuria konkreettisia, taloudellisia tai poliittisia riskejä.

WEST⁺ tarvitsee testaus- ja kokeilukapasiteettia uusille ratkaisuille ja teknologioille. Alue voitaisiin määrittellä kaupungin kokeilualustaksi, minkä myötä kokeilu- ja prototyypikulttuuri pääsisi kukoistamaan läntisessä keskustassa. Alla on esimerkkejä mahdollisista kokeiluaiheista:

- **Liikennekokeilut**, esim. robottikuljetukset ihmisille ja tavaroille.
- **Katukokeilut**, esim. katujen käyttäminen käveltävinä markkina-alueina, jolloin osa kadusta suljetaan autoliikenteeltä vaikutusten tutkimiseksi.
- **Naapurustokokeilut** sidosryhmien välisen synergian löytämiseksi: määrittellen erilaisia sidosryhmiä liittyen esimerkiksi kaupunkiviljelyyn, koska WEST⁺-alueen sisä- ja ulkotiloista löytyy runsaasti niin pystysuuntaista kuin vaakasuuntaistakin pinta-alaa viljeltäväksi ja kaupunkiviljely on merkittävä globaali kaupunkitrendi.
- **Bisnessmallikokeilut**, esimerkiksi pienten liikkeiden yhteiset työntekijät.
- **Kansainväliset** kokeilut, esim. yhteistyö ulkomaisten yritysten kanssa, jotka tarvitsevat kaupunkia kokeilualustakseen.
- Aika-projektissa laadittu **ketterän pilotoinnin käsikirja** (Pocket Book for Agile Piloting,

Ketterän pilotoinnin käsikirja esittelee ketterän pilotoinnin mallin ja esittää kaupunkien käyttöön kehitetyn viitekehksen, jonka avulla kaupunkiympäristössä voidaan kokeilla ketterästi innovatiivisia ratkaisuja. Käsikirja tarjoaa käytännön esimerkkejä siitä, miten yhteissuunnittelun keinoin voidaan sitouttaa yrityksiä, asukkaita ja muita sidosryhmiä kehittämään toimivampia kestäviä ratkaisuja. (Valokuva: Fortum Virium Helsinki.)

<https://6aika.fi/pocket-book-for-agile-piloting/>) esittää kaupunkien käyttöön mallin, jonka avulla kaupunkiympäristössä voidaan kokeilla ketterästi innovatiivisia ratkaisuja. Käsikirja tarjoaa käytännön esimerkkejä siitä, miten yhteissuunnittelun keinoin voidaan sitouttaa yrityksiä, asukkaita ja muita sidosryhmiä kehittämään toimivampia kestäviä ratkaisuja.

- Tampereella voitaisiin perustaa kaupunki-innovaatioryhmä tutkimaan WEST⁺-vision älykkäitä ratkaisuja (BioCurious-yhteisön hengessä) ja yhdistämään kaikenlaisia ihmisiä, joiden pyrkimyksenä on löytää innovatiivisia, resilienttejä ja kestäviä ratkaisuja paremman kaupungin luomiseksi.

OSTOSKULTTUURI

Ostoskulttuuri on murroksessa. Uudessa kulutuskäyttäytymisessä yhdistyvät digitaalinen tutkaileminen, liikkeenpitäjien tapaaminen ja ostopäätösten tekeminen jossain fyysisen ja digitaalisen ympäristön rajamailla. Esimerkkejä murroksesta:

- Liikkeet ovat nykyään harvemmin paikkoja, joihin mennään "shoppailemaan". Yhä useammin kauppaan mennään vain hakemaan **välittömästi tarvittavia käytännön hyödykkeitä** tai silloin, kun tarvitaan ihmismyyjän asiantuntemusta tai palvelua.
- Paikalliset 3D-tulostuspalvelut mahdollistavat varaosien tai erikoistuotteiden valmistuksen tilauksesta.
- Moni liike **muuttuu tuotteiden esittelytilaksi**, kun varsinaiset ostokset tehdään verkossa ja tuotteet toimitetaan suoraan koteihin ja toimistoihin.
- **Kotiinkuljetuspalvelut** muuttuvat suosituimmiksi kaikenlaisissa tuoteryhmissä. Tämä avaa pienille ja suurille liikkeille merkittäviä innovaatio- ja synergiamahdollisuuksia.
- **Kuluttajien mieltymyksiin ja päätöksiin vaikuttavat** verkon suosittelupalvelut, bloggaajat, sosiaalisen median vaikuttajat ja tekoälyn avulla kohdennettu markkinointi.

WEST+-visiossa liiketoimintamahdollisuudet liittyvät **liikkeiden ja palveluiden välisiin yhteyksiin** paremman tarjonnan ja asiakastehokkuuden tarjoamiseksi: "Samalla kun käyn kultasepällä vaihdattamassa rannekelloni pariston, käyn myös kukkakaupassa ja sitten kahvilla. Sain mahtavan yhteistarjouksen, jonka avulla kaikki kolme hoituivat samalla reissulla." Älykkäitä ostoskokemuksia voidaan luoda varsinkin digitaalisten palveluiden saralla.

Useissa kansainvälisissä tutkimuksissa on todettu, että **korkea sosiaalinen aktiivisuus tukee arvonmuodostusta**. Mitä enemmän yhteisöllisyyttä ihmiset kokevat, sitä korkeamman arvon he antavat kokemukselleen. WEST+-alueen yritysten tulisi korostaa sosiaalisen arvon muodostusta kaikessa liiketoiminnassaan.

Keskustatavaratalojen tulevaisuus: kaikki saman katon alla – ostoksia, näyttelyitä, kirjasto, kahvila, kokoukset, työtilat ja 3D-tulostuspalvelut (valokuvat: Kulturkaufhaus Tietz Saksan Chemnitzissä; 3D Step).

TULEVAISUUDENKUVIA

Tampere on aina ollut vahvoilla teknologisissa innovaatioissa ja tieteessä. WEST+-vision tulevaisuus pitää sisällään loputtomia innovaatiomahdollisuuksia. Alueesta voisi tulla uusien digiominaisuuksien keilukenttä. Alla on esimerkkejä tulevaisuuspankki.fi-sivustolla mainituista innovaatioista, joita voisi kehittää WEST+-alueella.

- **Tulevaisuuden robottiapulaiset** – Älykkäät autonomiset robotit voivat toimia ruoka- ja tavaralähetteinä, nostaa raskaita taakkoja, valvoa ympäristöä ja toimia kuljetuskapasiteettina. Ensimmäisiä apurobotteja on jo käytössä tehtaissa, ja niitä tulee yhä enemmän saataville myös WEST+-alueen kaduilla ja myymälöissä vuotta 2030 kohti mentäessä.
- **Sähköiset kevytkulkuneuvot** kuljetus- ja logistiikkapalveluita varten.
- **Kuljettajattomat ajoneuvot** – Kuljettajattomat ajoneuvot voivat tarjota kehittyvien tarpeiden mukaan muuntuvia kuljetuspalveluita, jotka hyödyntävät koneoppimista.
- **Kaupunkiviljely** – WEST+-alueen sisä- ja ulkotiloissa on runsaasti vaakasuoraa ja pystysuoraa pinta-alaa, joka soveltuu kaupunkiviljelyyn. Kaupunkiviljely on kasvava globaali kaupunkitrendi.
- **Digivaluutat** – esimerkiksi jos valuuttana on - neliometri, voimme käydä kauppa pysäköintipaikoilla, tyhjillä tiloilla tai varastotiloilla, tai - kilometri, voimme hankkia, käyttää ja vaihtaa kuljetuskilometrejä.

Robottikoira, Boston Dynamics (vas.); valokuva: Pekka Ketola.

UUSIA YRITYSMUOTOJA

WEST+-visiossa liike-elämän ympäristö koostuu suuresta määrästä toimistoja, myymälöitä ja palvelupisteitä. Jotkut niistä ovat liittyneet yhdistysten ja kehitysorganisaatioiden verkostoon. Me ehdotamme, että alueen yritysyhteistyö nostetaan uudelle tasolle, jotta WEST+-alueen vetovoimaa voidaan vahvistaa ja yritysten muutoskestävyyttä kasvattaa. Näin löydetään myös uudenlaista arvosynergiaa erilaisista kumppanuuksista, jaetuista resursseista ja paremmista palveluista. (Ks. myös kappale "Yhdeksän korttelia".)

Työpaikat ja toimistot digitalisoituvat. Ihmiset tekevät yhä enemmän etätöitä digitaalisten työvälineiden avulla. Tällä on monenlaisia seurauksia, esimerkiksi:

- **Digipalveluiden** vaatimuksista, kuten suuresta tiedonsiirron kaistanleveydestä, tulee uusi normaali.
- Työpaikat muuttuvat perinteisistä toimistoista yhä enemmän fyysisiksi ja digitaalisiksi **yhteistyötiloiksi**. Jaettuja työtiloja ja pop-up-työtiloja tarvitaan jatkossa nykyistä enemmän.
- **Tulevaisuuden toimistoissa** tarvitaan nykyistä vähemmän tilaa.

MIKÄ GREENSCENARIO?

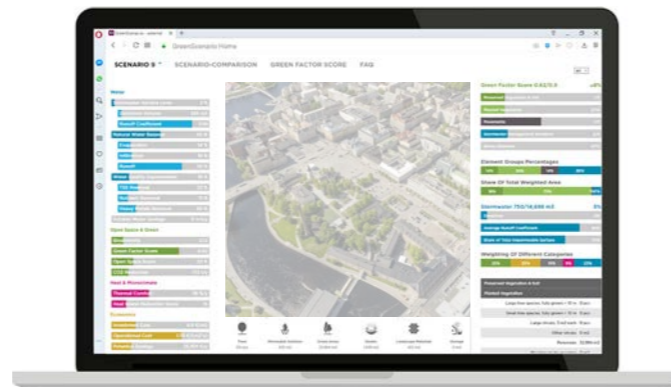
GreenScenario on nopean toistettavuuden ja suunnittelun työkalu, jonka avulla voidaan analysoida, simuloida ja optimoida muuttuneisiin ilmasto-olosuhteisiin sopeutettuja ratkaisuja.

Se yhdistää käytännön menetelmiä ja suunnitteluprosesseja ohjelmistojen tuottamiin, datapohjaisiin tuloksiin, ja tarkoituksena on tarjota teknologia-avusteisia hybridimuotoisia neuvontapalveluita.

GreenScenario toimii yhdellä ja samalla yhteistyöalustalla, jonka kautta tuloksia voidaan välittää useille sidosryhmille. Tämän ansiosta GreenScenario mahdollistaa päätöksenteon, joka perustuu oletusten sijasta vankkaan tietoon.

Yhteistoiminnallinen dialogi (prosessi)

Datapohjaiset tulokset (ohjelmisto)

INTEGROIDUN ILMASTOLÄHTÖISEN SUUNNITTELUTAVAN HYÖTYJÄ

- 1 Uusien ilmastovaatimusten ja -lakien sisällyttäminen suunnitteluun helpottuu.
- 2 Kaikkien mahdollisten ilmastosopeuttamiskenaarioiden ja -toimenpiteiden hahmottaminen selkeytyy, kun käytössä on reaaliaikainen interaktiivinen alusta, jolla voi vertailla hyötyjä ja haittoja nopeasti.
- 3 Taloudelliset muutujat yhdistetään suoraan sosioekologisiin indikaattoreihin samassa paikkakohtaisessa 3D-mallissa, jolloin vihreään infrastruktuuriin sijoittamisen riskit pienenevät ja se muuttuu ymmärrettävämmäksi kaikkein tärkeimmässä eli varhaisessa suunnitteluvaiheessa.
- 4 Skenaarioiden nopea tuottaminen, mukaan luettuna paikkakohtaisten työkalujen ja elementtien tilallinen kohdentaminen, lyhentää työaika ja lisää siten asiakkaiden kanssa kasvokkain vietettävää aikaa, mikä mahdollistaa integroitujen konseptien synnyttämisen.
- 5 Myös hyväksyntäprosessi nopeutuu, kun kaikki projektin osapuolet pääsevät mukaan yhteistoiminnalliseen ja integroituihin työpajoihin ja suunnittelukehykseen.

MITEN GREENSCENARIO VOISI TUKEA TAMPEREEN WEST+-ALUEEN KEHIT-

Analysoi ja aseta tavoitteita

Vaihe 1: laaditaan kolme perusasiakirjaa, asetetaan suunnittelun tavoitteet, järjestetään työpaja sidosryhmille.

1. Asemapiirros (2D-CAD)
2. Topografia (DTM tai vastaava)
3. Paikkakohtainen ilmastodata (taulukkomuodossa).

Analyysoi perusasiakirjat

Työpaja ja tavoitteiden asettaminen

Toista ja arvioi

Vaihe 2: Tuotetaan suuri määrä vaihtoehtoisia skenaarioita, arvioidaan niiden toteutettavuutta ja verrataan vaihtoehtoja objektiivisesti. Tarkastellaan kaikkia potentiaalisia vaihtoehtoja ja valitaan niistä paras tarkempaa, tietopohjaisiin päätöksiin perustuvaa arviointia varten.

Open Space and Green

Water

Heat and Micro-Climature

Economics

Indikaattorit

Optimoi ja ratkaise

Vaihe 2: Parhaaksi katsotun skenaarion validointi. Ratkaisut optimoidaan ratkaisut ja tulokset esitetään tiivistetysti GreenScenario dynaamisessa toteutettavuustutkimuksessa (sis. raportti ja verkkopohjainen mittaritaulu), joka määrittää vastaamaan oman projektin vaatimuksia ja vaadittuja suunnittelusiakirjoja.

Toteutettavuustarkastelu

GREENSCENARIO SOVELTAMINEN WEST+-KEHITYSTYÖSSÄ

1. Amurin alueen potentiaalinen optimointi ja hyötyjen ja haittojen visualisointi suhteessa ilmastomuuttujiin
2. Eteläpuiston kehittämissivaihtoehtot sekä kehittämistä edeltävien ja siitä seuraavien olosuhteiden vertaaminen.
3. Särkänniemen alueen kehittäminen ja kaupunkiasumisen lisäämiseen liittyvät ehdotukset suhteessa avointen tilojen ohjelmaan.
4. Täydennysrakentamiskohteet alkaen noin 0,5 hehtaarin alueesta mahdollisten parannusten arvioimiseksi.

Guidelines for Sustainable Tampere 2030 – towards a carbon-neutral city

Kestävä Tampere 2030 – kohti hiilineutraalia kaupunkia (kaavio: Tampereen kaupunki).

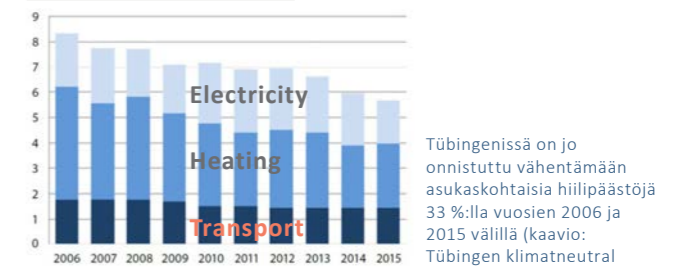
Kokonaisvaltainen kestävyys WEST+-alueella ja siihen liittyvät osa-alueet.

4.3 KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEITA JA SUUNNITTELUYÖKALUJA

HIILINEUTRAALIA SUUNNITTELUA VUODEKSI 2030

Tampereen kaupunki on asettanut itselleen kunnianhimoisen tavoitteen hiilineutraaliudesta vuoteen 2030 mennessä. Vertailu muihin saman tavoitteen asettaneisiin kaupunkeihin, kuten Tübingeniin Lounais-Saksassa, osoittaa, että tavoitteen saavuttamiseksi vaaditaan tarkkoja ja erittäin kunnianhimoisia toimenpiteitä kaikilla toimintasektoreilla – esimerkiksi liikkuvuuden, energian ja kaupunkiluonnon kuluttamisen alueilla. Suosituksemme on, että tämä otetaan huomioon kaikessa WEST+-hanketta koskevassa päätöksenteossa ja että kestävyystoimenpiteille määritellään hyvin yksityiskohtaiset tavoitteet. Niin taataan, että kaiken WEST+-alueella tapahtuvan kehittämisen täytyy saavuttaa korkeimmat mahdolliset kestävyystavoitteet.

Aurinkopaneeleita katoilla osana Tübingenin kestävyysstrategiaa (valokuva: www.tagblatt.de).

KOKONAISVALTAINEN KESTÄVYYS WEST+-ALUEELLA

Visiossa ehdotettu kokonaisvaltainen lähestymistapa kestävyteen sisältää useita toisiinsa liittyviä toimintoalueita. Kestävyys merkitsee muun muassa sitä, että alueella pyritään asuttavaan ja terveeseen kaupunkiin, kiertotalouteen rakennuksissa sekä ekologisesti ja sosiaalisesti katsottuna tiiviiseen rakenteeseen.

ENVIRONMENTAL POLICY GOALS 2030

Climate emissions will be reduced and carbon sinks strengthened	Natural resources will be used wisely	Natural capital will be used sustainably	State of the environment will be good and continually monitored
---	---------------------------------------	--	---

GUIDELINES FOR SUSTAINABLE TAMPERE 2030

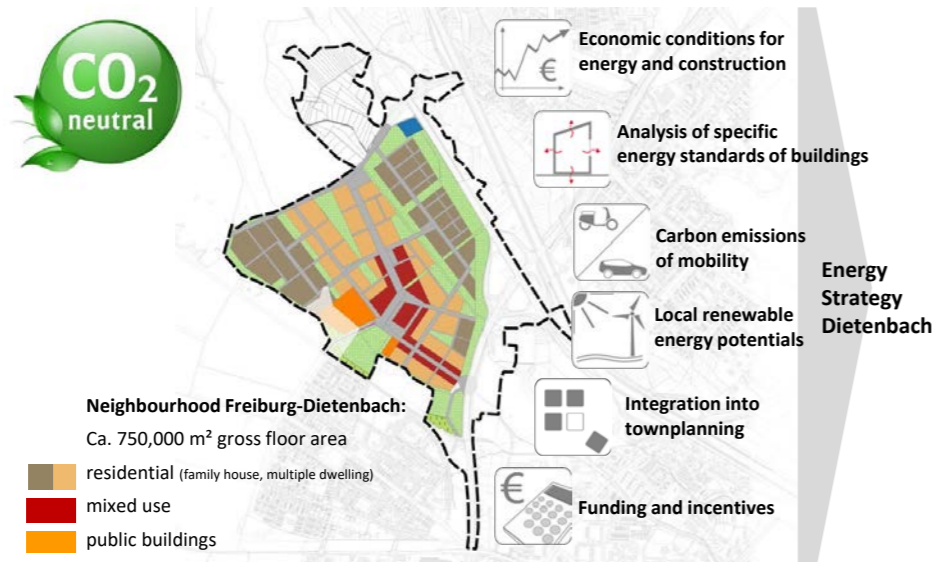
- Sustainable mobility and urban structure
- Sustainable housing and construction
- Sustainable production and consumption of energy
- Sustainable consumption and materials economy
- Sustainable urban nature
- Good state of the environment

Monitoring

Kestävä Tampere 2030 – kohti hiilineutraalia kaupunkia (kaavio: Tampereen kaupunki).

The Sustainable Tampere 2030 programme: Roadmap, measures and practices towards the goals and the implementation of guidelines.

NOLLAHIILISYYSSTRATEGIA

Nollahiilisyysstrategia 150 hehtaarin kaupunginosassa: aurinkolämpö, maalämpö, kausivarastointi ja kaukolämpö; aurinkopaneeleja kaikilla katoilla ja 30 %:ssa julkisivuis- ta (kaavio: Freiburgin kaupungin EGS-suunnitelma, IER, Universität Stuttgart, EMP).

Erilaisia toimintoja sekoittava kaupunkirakenne Tübingenin ranskalaisessa korttelissa (valokuva: Tübingenin kaupunki).

Vesisensitiivistä kaupunkisuunnittelua: "pesusienikaupungin" malli ilmastopeu- tetussa kaupunkisuunnittelussa, vesienhallinta kaupunkialueella (kuva: Ramboll Studio Dreiseitl).

Tulevaisuusvarma kaupunkirakenne: julkisen liikenteen, pyöräilyn ja kävelyn priorisointi tuottaa terveitä kaupunkilaisia (pyöräliikennettä Kööpenhaminassa, valokuva: heb / CC BY-SA 3.0).

Viehättävää avointa tilaa: viihtyisyyttä ja luonnon monimuotoisuutta julkisissa tiloissa ja puistoissa (puisto Portlandissa, Yhdysvalloissa, valokuva: Ramboll Studio Dreiseitl).

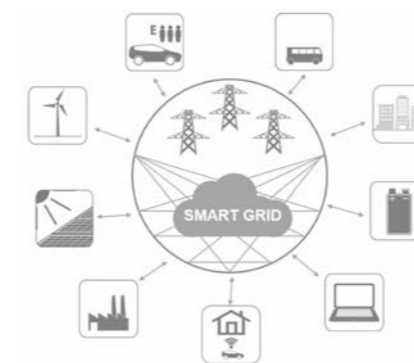
4.3 KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEITA JA SUUNNITTELUYÖKALUJA

KESTÄVYYSSTRATEGIAN OSA-ALUEET

Keskeisessä osassa on energiastrategia, joka sisältää älykkäät energiaverkot ja energian lähituotantoa esimerkiksi katoille tai julkisivuihin sijoitettavien aurinkopaneelien avulla.

Kaikki uudisrakentaminen tulisi toteuttaa vihreitä, luonnonvaroja säästäviä rakennustapoja käyttäen (esim. puurakentamisen menetelmät). Kestävän liikenteen strategiassa tulisi priorisoida uuteen raitiotiehen perustuvaa julkista liikennettä sekä pyöräilyä ja kävelyä, koska näin voidaan tukea terveellistä ja kestävä elämäntapaa. Autottomien tai vähäautoisten kaupunginosien lisäksi tulee edistää keskitettyä pysäköintiä – käytettyjen pysäköintiratkaisujen tulee kuitenkin olla joustavia ja muutettavissa myöhemmin muihin tarkoituksiin.

Kaupunkirakennetta tulee kehittää niin, että se mahdollistaa eri käyttötarkoitusten sekoittumisen. Tämä parantaa asuttavuutta ja vähentää liikkumistarvetta kaupunginosassa, jossa välimatkat ovat lyhyitä. Vesienhallinnan tulisi noudattaa "pesusienikaupungin" konseptia, joka on tärkeä osa ilmastopeutettua kaupunkisuunnittelua. Avoimet tilat, kuten kadut, puistot ja vihreäalueet, tulisi suunnitella mahdollisimman viihtyisiksi ja kaupunkiluonnon monimuotoisuutta tukeviksi. Vihreään kaupunkiin kuuluu vihreitä julkisivuja ja sisäpihoja sekä kattopuutarhoja. Kattavat rakentamisen konseptit, jotka profiloituvat erittäin kestäviksi, täydentävät holistisen kestävyysmallin, jonka avulla WEST⁺-alueesta tulee tulevaisuusvarma.

Energianhallinnan älykkäät verkot (EGS-suunnitelma-kaavio)

Green buildings - Climate positive buildings with PV panels on roofs and facades (We-house Baakenhafen Hamburg, Visualisation EMP / Moka Studio)

Vihreitä rakennuksia: ilmastopositiivisia rakennuksia, joiden katoilla ja julkisivuissa aurinkopaneeleja (We-house Baakenhafen, Hampuri, havainnekuva: EMP / Moka Studio).

Vihreitä rakennuksia: vihreät julkisivut tuovat viihtyisyyttä, luonnon monimuotoisuutta ja kauniita katumaisemia (valokuva: Green City Hotel Freiburg).

Vihreitä rakennuksia: puurakentaminen ja julkisivuihin kiinnitettävät aurinkopaneelit säästävät luonnonvaroja (BUGA Heilbronn 2019, valokuva: EMP).

YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (Sustainable Development Goals) muodostavat pohjan paremman ja kestävämmän tulevaisuuden saavuttamiseksi kaikille. Niissä käsitellään maailmanlaajuisia haasteita, kuten köyhyyttä, eriarvoisuutta, ilmastonmuutosta, ympäristön pilaantumista sekä rauhan ja oikeudenmukaisuuden edistämistä. Kaikki seitsemäntoista tavoitetta liittyvät toisiinsa, ja sen varmistamiseksi, ettei

WEST-alueen kehittämisessä tulee huomioida kestävän kehityksen tavoitteet alatavoitteineen, erityisesti tavoite numero 11: kestävät kaupungit ja yhteisöt (kaavio: YK).

KESTÄVYYDEN ARVIOINTITYÖKALUJEN TÄRKEIMMÄT OMINAISUUDET

Kehitetty jäseniltä jäsenille

Elinkaariajattelu sisällytetty kaikkiin laskelmiin

Ekologisten, taloudellisten ja sosiokulttuuristen osa-alueiden **tasapuolinen huomioiminen**

Painopiste kokonaisuudessa yksittäisten toimenpiteiden sijaan

DGNB-järjestelmää voidaan soveltaa arviointi- ja suunnittelutyökaluna.

DGNB-KRITEERIT KAUPUNKIALUEILLE

- Elinkaari-vaikutusten arviointi(LCA)
- Kaupunki-ilmast
- Vedenkierto-järjestelmät
- Maankäyttö
- Luonnon monimuotoisuus

- Elinkaarikutustannukset
- Resilienssi ja sopeutumiskyky
- Maankäytön tehokkuus
- Arvon vakaus
- Ympäristöriskit

- Lämpöolosuhteiden mukavuus tiloissa
- Avoimet tilat
- Melu- ja valosaaste
- Esteetön suunnittelu
- Kaupunkisuunnittelu
- Sosiaalinen ja toiminnallinen sekoittuvuus
- Sosiaalinen ja taloudellinen infrastruktuuri

- Energiainfrastruktuuri
- Resurssihallinta
- Älykäs infrastruktuuri
- Liikkumisen infrastruktuuri - moottoriajoneuvot
- Liikkumisen infrastruktuuri - kevyt liikenne

- Integroitu suunnittelu
- Konsultointi
- Projektinhallinta
- Hallinto
- Rakennustyömaat ja rakennusprosessi
- Monitorointi

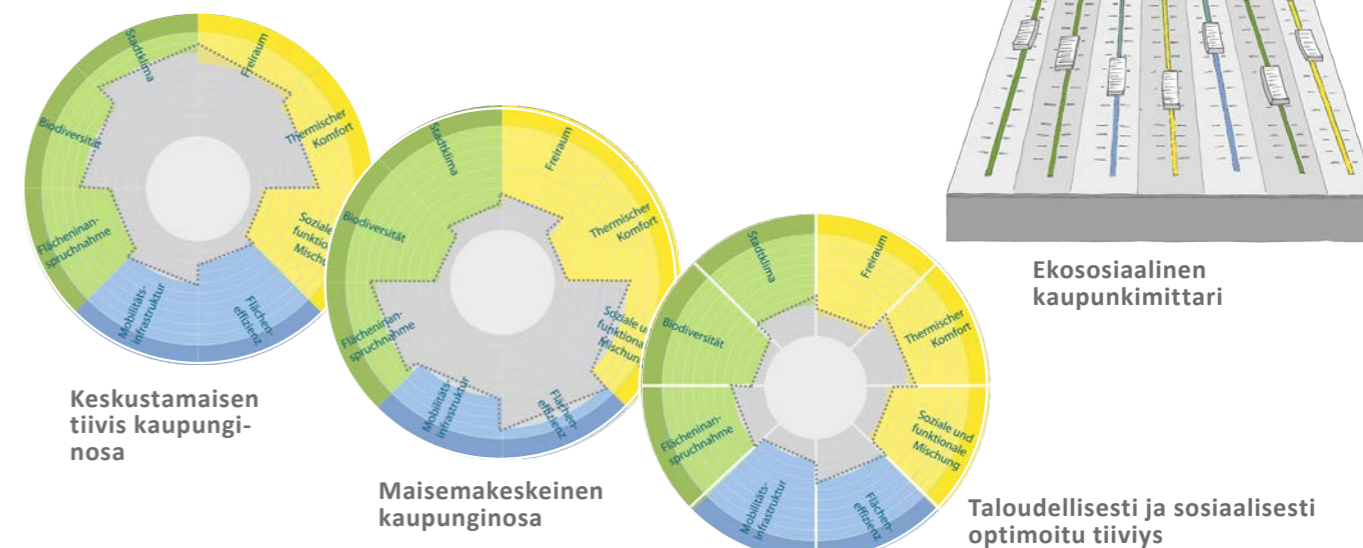
4.3 KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEITA JA SUUNNITTELUKALUJA

KEHITTYNEITÄ TYÖKALUJA KESTÄVÄÄN SUUNNITTELUUN JA ARVIOINTIIN

Kestävyyden toteutumisen varmistamiseksi ehdotamme, että suunnittelutyössä sovelletaan kestävien kaupunginosien suunnitteluun tarkoitettuja arviointi- ja sertifiointijärjestelmiä. Tällaisia ovat mm. saksalainen DGNB (Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen), iso-britannialainen BREEAM tai yhdysvaltalainen LEED. Nämä arviointijärjestelmät liittyvät YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin (SDG) ja tarjoavat suunnittelu- ja päätöksentekoprosessiin opastusta, organisoitua ja läpinäkyvyyttä. Niitä voidaan käyttää tasokkaan suunnittelun työkaluina, jotta kaikki oleelliset kestävyteen liittyvät kysymykset tulevat huomioituksi laadukkaasti kokonaisstrategioissa, yleissuunnitelmissa, suunnitteluohjeissa ja toteutusprosesseissa. Tämä voi johtaa kaupunginosien sertifiointiin sen osoittamiseksi, että suunnittelussa on noudatettu korkeatasoisia kestävyysvaatimuksia, kuten tapahtuu esimerkiksi Kööpenhaminan Carlsbergin alueen kehittämistyössä. Samaa prosessia voisi soveltaa Särkänniemen matkailukeskusalueena.

Työkalua voisi käyttää esimerkiksi erilaisten, osittain ristiriitaisten ominaisuuksien tasapainottamiseksi tiivistämisprosesseissa, kuten esimerkiksi Amurin alueella. Perusajatuksena on se, että monet toimenpiteet liittyvät tiiviisti toisiinsa. Kun joitain ominaisuuksia vahvistetaan "ekososiaalisen kaupunkimittarin" asteikolla, se vaikuttaa vääjäämättä muihinkin osa-alueisiin. Rationaalisen arvioinnin ja keskustelun tueksi voi valita joukon kriteereitä, joiden pohjalta eri osa-alueita arvioidaan. Esimerkiksi kaupunkirakenteen tiivistä korostava suunnittelu tukisi hyvää liikkumisen infrastruktuuria, maankäytön tehokkuutta ja toimintojen sekoittumista, kun taas maisemapainotteinen suunnittelu parantaisi kaupunki-ilmastoa, luonnon monimuotoisuutta, avoimia tiloja ja miellyttäviä lämpöolosuhteita, mutta yleistavoitteena tulisi olla ekologisesti ja sosiaalisesti optimoidun tiivyyden saavuttaminen. Eri toimenpiteitä, kuten pintapysäköinnin korvaamista matalalla rakentamisella tai uusilla vihreillä rakennuksilla, jotka tarjoavat lisätoimintoja ja palveluita asukkaille, voidaan arvioida ja sovittaa yhteen kaikkia osapuolia hyödyttäväksi ratkaisuksi. Tämä olisi hyvä pohja asukkaiden, suunnittelijoiden ja kaupunginhallinnon välisille keskusteluille ja yhteistoimintaprosesseille sekä kaupunginvaltuuston päätöksenteolle.

OSA-ALUEIDEN TASAPAINOTTELUA

DGNB-arviointimenetelmän eri kriteerien soveltaminen alueiden kehittämisessä (EMP).

PROSESSI

MAKSE MESTI- JA OSAVASTAJAKOKOUKSIIN

OSALLISET & SUUNNITTELUKOKOUKSET

HISTORIAALINEN TAUSTA

SIOTY

2020

KESKUS

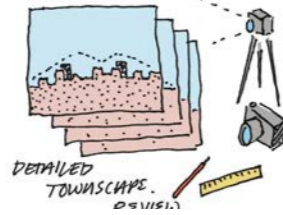
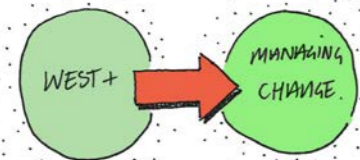
CENTRE • VISION WORK

VON ZADOW INTERNATI

5 JATKOVAIHEET

MUISTA TURVAVALI!

7.5.2021

Toiveena on tehostaa WEST+-alueen käyttötarkoituksia myönteisen muutoksen aikaan saamiseksi – tämä myös houkuttelisi lisää asukkaita keskustaan. Tähän liittyy nykyistä kaupunkimaisemaa koskevia kysymyksiä, minkä vuoksi nyt kaivataan kaupunkimaiseman ja hyväksyttävien rakennuskorkeuksien teknistä tarkastelua.

WEST+-KAUPUNKITIIMIN PERUSTAMINEN

Kehitystyössä kaivataan ennen kaikkea prosessin radikaalia uudistamista niin, että se parantaisi kaupungin ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä. Tämä on keskeinen tavoite, joka mahdollistaa merkittävien WEST+-kehitysprojektien toteuttamisen, kasvattaa luottamusta ja tuo tilanteeseen selkeyttä yksityisten sijoittajien näkökulmasta sekä nopeuttaa huomattavasti koordinoitua ja muutostöiden toteuttamista.

PRIORISOINTI JA MUUTOSTAHTI

WEST+-vision toteuttamiseksi vaaditaan monia toimia ja päätöksiä, ja niitä täytyy priorisoida. Lukuisilla toimijoilla, kuten yksityisen sektorin toimijoilla, taloyhtiöillä tai eturyhmillä, on osansa tässä työssä. Alla luetellaan ehdotuksia seuraavan vaiheen toimenpiteistä, joissa pääpaino on julkisen sektorin, kunnallispolitiikan, kaupunkihallinnon ja kaupungin liikelaitosten organisaatioissa.

JALANKULKUYHTEYDET/TAMMERKOSKI

- 1. Tammerkosken pohjoisvarren puistoalue / Pajasaari ympäristöineen
- 2. Kävelysiltojen ja yhteyksien tarkasteleminen / Takonraitti, Keskustori, Ratinan yhteydet

HÄMEENPUISTO

- 3. Liikennemittaukset/testit raitiotien käyttöönoton jälkeen, asemakaavoitus 2022–2023, uusien paviljonkien tarkastelut

AMURI – PYYNIKINTORI - TAIDEMUSEO

- 4. Amurin, Pyynikintorin ja Taidemuseon alueen pysäköintijärjestelyt, meneillään olevan asemakaavoituksen tarkastelu

SÄRKÄNNIEMI

- 5. Yhteydet läntisestä keskustasta Särkänniemeen, Näsinaukeen suunnittelu,

meneillään olevan asemakaavoituksen tarkastelu
LIIKENNE

- 6. Aleksis Kiven kadun kävelykatukokeilu
- 7. Muut katujen muutostöiden kokeilut

KAUPALLINEN KESKUS / KULTTUURISILMUKKA

- 8. Kaupunginosa-/korttelitarkastelut
- 9. Markkinointisuunnitelma

KOULUTUS JA VIRKISTYS

- 10. Pyykin urheilukentän palvelut ja yhteydet Pyynikille

KESKUSTORI

- 11. Keskustorin talvipuutarhan toteutustarkastelu
- 12. Kirjastonpuiston kohentaminen
- 13. Frenckellin aukion tulevien käyttötarkoitusten tarkastelu

SUUNNITELMIEN PÄIVITTÄMINEN

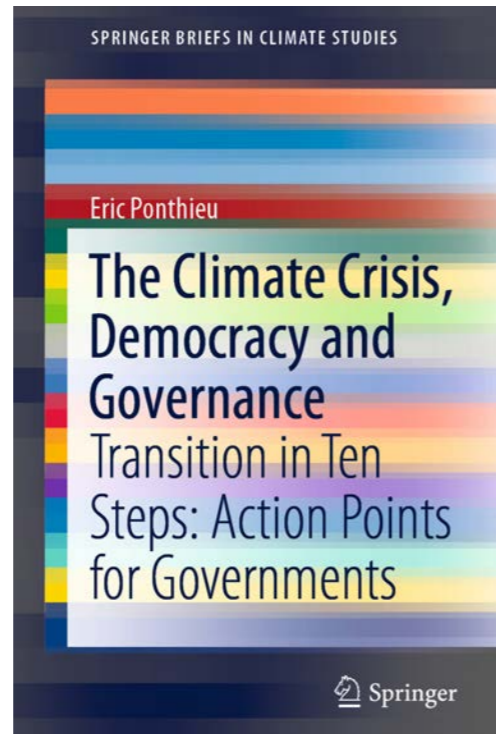
- 14. Kunkun parkin "kevytversio"
- 15. Korkean rakentamisen tarkastelut
- 16. Pysäköintipolitiikka
- 17. Kestävyyskirikumppanuus esimerkiksi Tübingenin kaupungin kanssa.

ODOTUSVAJE

Strategian tulisi mahdollistaa WEST+-projektien toteuttaminen niin lyhyellä, keskipitkällä kuin pitkälläkin aikavälillä. Hyvin tunnettu ilmiö asukkaiden ja sidosryhmien osallistamisessa uudistusohjelmiin on niin kutsuttu odotusvaje. Hankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen voivat kestää kauan, joskus useita vuosia, ja sinä aikana on tärkeää tarjota myös nopeampia ”voittoja” ja kevyempiä projekteja, jotka tukevat uudistamisstrategiaa, osoitukseksi kaupungin vakaista aikeista toteuttaa suunnitelmat. Tämä kasvattaa osapuolten luottamusta prosessiin ja vahvistaa yhteistyösuhteita koko yhteisössä. Punaisena lankana tässä työssä kulkee viestintästrategia, jonka ansiosta asukkaat pysyvät ajan tasalla hankkeiden ja niihin liittyvien toimien toteuttamisaikataulusta ja saavat jatkuvasti tietoa siitä, miten yhteisö voi jatkossakin osallistua uudistamisprosessiin.

EUROOPPALAINEN ULOTTUVUUS

Tampereella on vahvat perinteet EU-yhteistyöohjelmista sekä muista maista saatujen hyvien esimerkkien ja innostavien ennakkotapausten tarkastelemisesta. Lokakuussa 2020 julkaistun, ilmastonkriisiä ja demokratiaa käsittelevän kirjan kirjoittanut Eric Ponthieu vieraili EU-virkailijana Tampereella useaan otteeseen noin 15 vuotta sitten Vuoreksen kehittämistä siivittäneen ECOCITY-projektin vuoksi. Hän toimii nykyään EU:n Kestävän kehityksen seurantaryhmän johtajana ja on kirjoittanut aiheesta erittäin hyödyllisen oppaan. WEST+-alueen haasteet ovat suuria, ja Tampereen tavoite hiilineutraaliudesta vuoteen 2030 mennessä on kunnianhimoinen. Työssä olisi hyödyllistä pitää yhteyttä EU-tason tukijoihin, etenkin kun Tampere myös pyrkii Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodeksi 2026. Se voisi olla hyvä vaihe esitellä ensimmäisiä merkittäviä muutoksia kestävämmällä WEST+-alueella.

Kun COVID-19:n katastrofaaliset globaalit vaikutukset alkoivat käydä ilmi, maailmalla korostui hyvin traagisella ja dramaattisella tavalla se, miten tärkeää poliittisten päättäjien on kuunnella tutkijoita ja toimia nopeasti ja solidaarisesti.

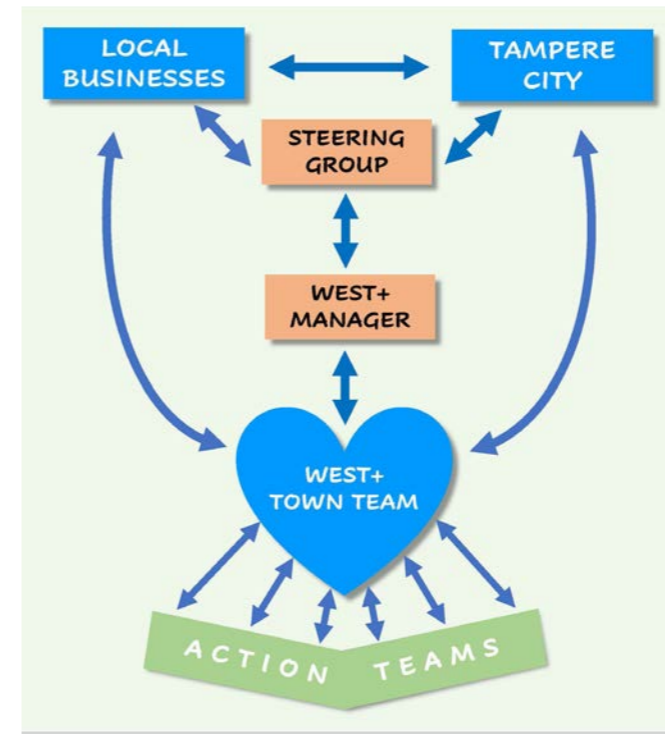
Kirjassaan Erik Ponthieu esittää, että kun maailma kohtaa ennennäkemättömiä terveyteen, ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyviä haasteita, hallitusten on osoitettava radikaalia ja edistyksellistä johtajuutta ja tehtävä muutoksia – tarvittaessa pakon nojalla – jotta kehitystä kohti maailmanlaajuisia tuhoa voidaan hidastaa ja se voidaan pysäyttää ja lopulta peruuttaa.

Kirja sisältää kymmenenkohtaisen muutokseen tähtäävän toimenpide-manifestin. Se viittaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan eli Green Dealiin, joka on EU:n lippulaiva-aloite. Kirjassa esitetään vaiheet ja toimenpiteet, joilla poliittista ja taloudellista ajattelua voidaan muuttaa:

- pitkän aikavälin integroitu visio
- johtajuus
- viestintä
- tiedon jakaminen
- kumppanuus
- asialle omistautuneet instituutiot
- paikallistoimet
- uudet talousmallit ja
- kulttuurin muutos.

Teos on kiireinen vetoisuus hallituksille päätöksenteon ja ilmastopoliittikan toteuttamisen muuttamiseksi. Se vetoaa myös kansalaisiin, nuoriso mukaan luettuna, jotta he ottaisivat asioista selvää, osallistuisivat muutokseen ja muodostaisivat enemmistön, joka haluaa toimia vastuullisesti mutta myös kykenee tunnistamaan vähemmistön huolet ja pelot.

<https://smartgrowthamerica.org/resources/driving-down-emissions/>

”Läntisestä keskustasta tulisi muodostua ainutlaatuinen paikka, ja haluamme olla merkittävä osa tätä!”

TAMPEREEN WEST+-KAUPUNKITIIMI

Koko West+-visiotyön ajan osallistajat ovat arvostaneet sitä, että heidän mielipidettään ja ideoitaan on kysytty ennen suunnitelmien laatimista ja viimeistelyä. Keskeisessä osassa visiossa on jatkaa osallistavaa prosessia ja perustaa WEST+-kaupunkitiimi toimimaan vision puolestapuhujana ja tukemaan sen toteutumista. Projektien monimutkaisuus ja laajuus vaihtelevat, mutta niiden avulla on mahdollista kokeilla ja testata edullisia mutta tehokkaita ja nopeita ratkaisuja läntisen keskustan kehittämiseksi.

Todellinen kestävä muutos WEST+-alueella toteutuu parhaiten tehokkaan kumppanuuden kautta, jossa on mukana niin julkinen ja yksityinen sektori kuin asukkaatkin. Tätä tarkoitusta varten kannattaa perustaa visiosta vastaava kaupunkitiimi ja sen tueksi joukko tiettyihin aihealueisiin keskittyviä toimenpidetiimejä, kuten liikkuminen ja sillat, liike-elämä ja kauppa, avoimet tilat ja ympäristö, elävät kadut, virkistys ja kulttuuri, nuoret kaupunkilaiset sekä suunnittelu ja kulttuuriperintö.

Kaupunkitiimillä olisi oma hallituksensa, jossa olisi toimenpidetiimien puheenjohtajien lisäksi kattava edustus kaupunginhallinnosta, kaupalliselta sektorilta, kolmannelta sektorilta ja paikallisyhteisöstä. Ajoittain kaupunkitiimi avaisi kehitysvaiheita paikallisille laajemmin järjestämällä yhteisiä keskustelutalouksia, jotta suunnittelutyö pysyy läpinäkyvänä ja avoimena, siitä voi syntyä laajempaa keskustelua ja se kannustaa uusia aktiivisia osallistujia liittymään mukaan prosessiin.

Laajemman uudistusprosessin toteuttaminen vaatii henkilöresursseja ja vastuualueiden määrittämistä. Näin kaikki, joita Tampereen läntisen keskustan tulevaisuus koskettaa, voivat jatkossakin tehdä yhteistyötä ja Charrette-prosessin yhteistoiminnallisessa hengessä WEST+-vision uudistustöiden toteuttamiseksi.

6

LIITE

RUUSUJA PÄHKINÄNKUORESSA

- Reilusti vihreää tilaa
- Mukavia katuja ja aukioita
- Rantareitit
- Historiallinen arkkitehtuuri
- Laivat ja järvet
- Väliaikainen kävelysilta
- Kauppahalli
- Kirjasto.

RISUJA PÄHKINÄNKUORESSA

- Liikaa pysäköintiä julkisissa tiloissa
- Autot hallitsevat katuja, liian suuret ajonopeudet
- Huonot pyöräily-yhteydet: monin paikoin vaarallisia
- Kapeat jalkakäytävät
- Suojateitä on vaikea käyttää ja ne tuntuvat turvattomilta
- Alikäytettyjä tiloja ja rakennuksia
- Rumia ja harmaita julkisia tiloja ja rakennuksia
- Eteläpuiston hiekkakenttä
- Laadukkaiden viheralueiden puute
- Joillain alueilla turvatonta, huumeidenmyyntiä
- Huono valaistus jne.
- Roskaa.

UNELMIA JA TOIVEITA

- Kevyen liikenteen reittejä parannettava, kenties erilliset pyöräkaistat.
- Autoliikennettä vähennettävä ja risteysalueita parannettava.
- Nykyisten viheralueiden laatua parannettava, varsinkin Hämeenpuiston esplanadia.
- Pysäköintipaikat korvattava julkisilla aukioilla tai puistoilla.
- Lisää virkistys- ja kulttuurimahdollisuuksia: toreja ja markkinoita, uimapaikkoja, ravintoloita, kahviloita, urheilu- ja tapahtumapaikkoja.
- Yhteyksiä veden ääreen parannettava ja yleisten ranta-alueiden laatua parannettava.
- Autopysäköinti mieluummin yksityisille sisäpihoille kuin julkiseen tilaan.
- Arkkitehtonisesti tärkeät vanhat rakennukset säilytettävä.
- Uudet rakennukset rakennettava laadukkaista ja kestävästä materiaaleista.
- Varmistettava, että julkiset tilat soveltuvat sekä päivä- että iltakäyttöön vuoden ympäri.
- Lisää penkkejä yleisiin tiloihin.
- Julkisten tilojen säännöllinen hoito varmistettava.
- Säästetään uusi väliaikainen kävelysilta.

QUOTATIONS FROM THE WEB

"Tarvitsemme vihreää tilaa, jossa kaupunkilaiset voivat rauhoittua ja hiljentyä."

"Mukulakiveä ja pieniä putiikkeja, mutta autopysäköinti-kin tulisi tehdä helpoksi kotimaanmatkailijoita ajatellen."

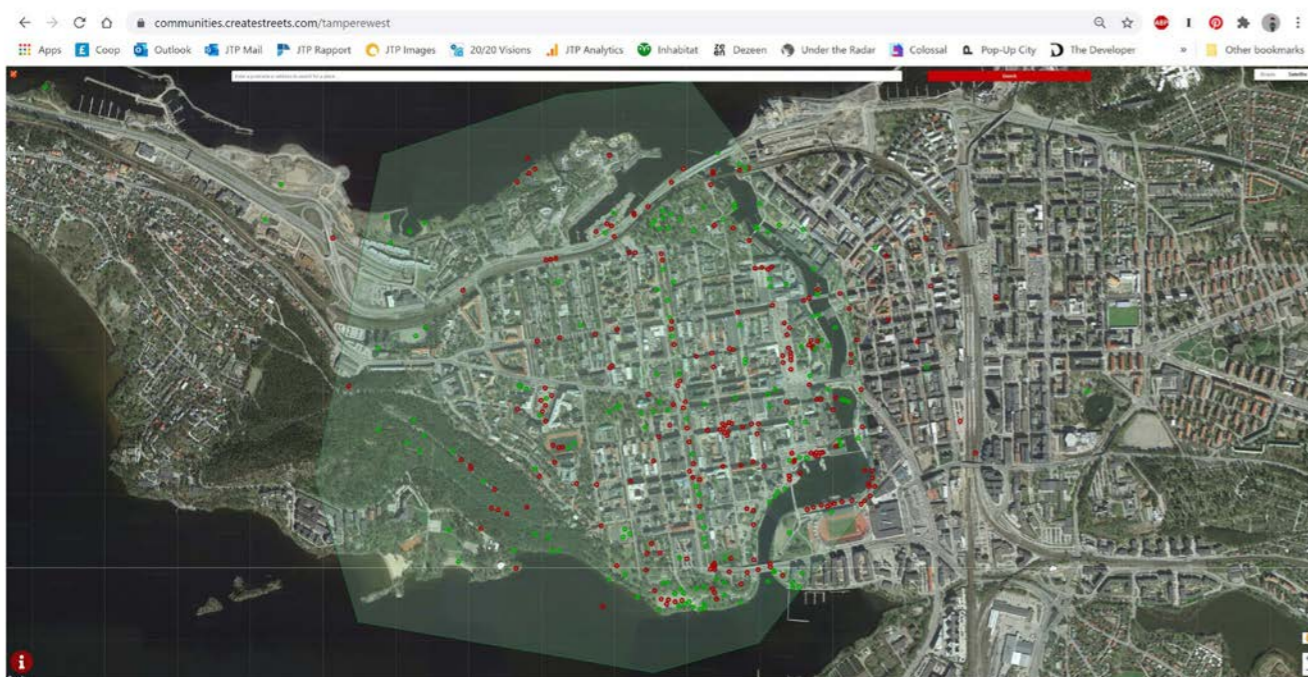
"Lisää elämää alueelle."

"Lisää rahaa puistoihin ja pyöräilyreitteihin ja vähemmän miljoonia uusiin autoteihin."

*"Hyvä pyöräilyverkko toisi kuluttajia keskustaan."
"Toivon lisää uimapaikkoja ja venepaikkojen siistimistä / hylätyt veneet pois ja tilalle mahdollisesti kaupungin omistamia soutuveneitä, joita voisi vuokrata."*

"Eteläpuistoa pitäisi kehittää kaupungin asukkaita varten. Liikunta-alueita, nurmikoita, kesäkahviloita, sauna jne."

409 comments submitted up to Friday 25 September 2020

- areas that people like
- areas that people dislike

Yhteenveto vastaajamääristä

Vastaajien lukumäärä yhteensä 130

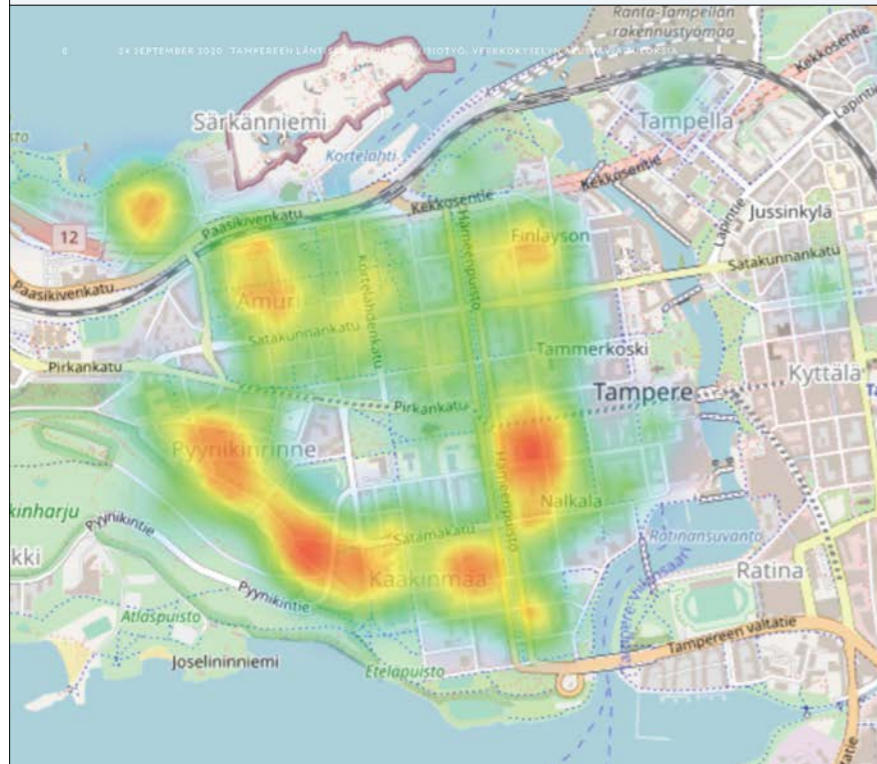
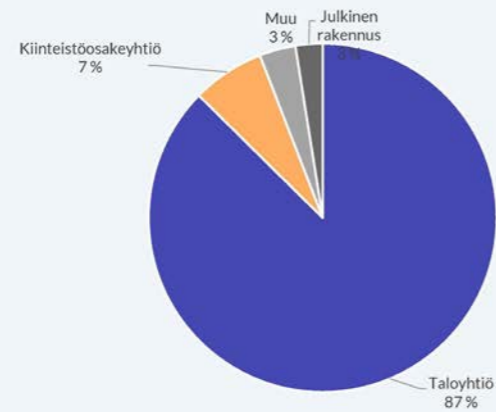
Kartalle merkittyjen vastausten määrä 544

Avokomenttien määrä yhteensä 477, joista 138 karttamerkintöihin liittyvää ja 339 tavallista avokomenttia

Taustatietoja kiinteistöistä

Valtaosa kyselyyn vastanneista edusti taloyhtiötä.

Kiinteistöjen sijainnit

Vastaajat merkitsivät kartalle 91 kiinteistöä.

Aktiivisimmin kyselyyn osallistuivat kiinteistöt Pyynikinrinteen, Kaakinmaan ja Nalkalan alueilta.

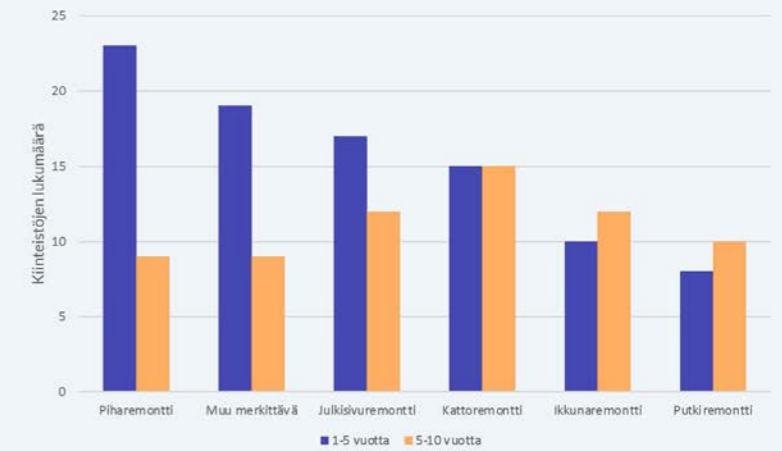

6.2 VERKKOKYSELY TALOYHTIÖILLE

Onko kiinteistöissä korjaustarpeita seuraavien vuosien aikana?

Vastaajia pyydettiin valitsemaan kahdessa monivalintakysymyksessä kiinteistön tulevat korjaustarpeet seuraavien 1-5 vuoden kuluessa sekä 5-10 vuoden kuluessa. 1-5 vuoden kuluessa eniten vastauksia keräsivät piharemontti, muu merkittävä remontti sekä julkisivuremontti. 5-10 vuoden korjaustarpeet jakautuivat tasaisemmin eri vaihtoehtojen kesken.

Muu merkittävä remontti: hissiremontti, energia/lämmitysremontti (erityisesti energiatehokkuuteen liittyen), sähköautojen lataus, mahdollinen lisärakentaminen

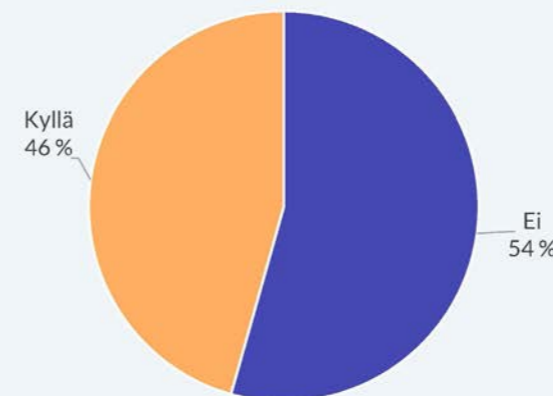

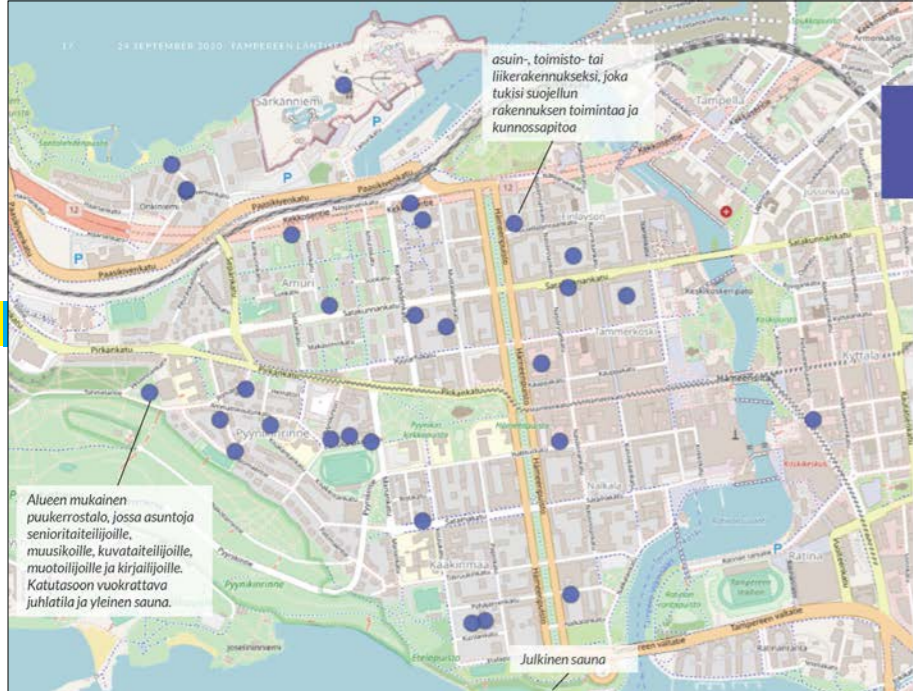
Onko edustamassanne kiinteistössä käyty keskustelua mahdollisesta lisärakentamisesta?

41 avokomenttia

Vajaa puolet keskustelua käyneistä kiinteistöistä kertoi, että täydennysrakentamista on jo toteutettu tai sitä ollaan toteuttamassa. Noin kolmasosa vastaajista kertoi, että keskustelua on käyty, mutta se on lopulta johtanut kielteiseen päätökseen. Syiksi kerrottiin mm. lisärakentamisen osoittautuminen kannattamattomaksi, tonttiin ja rakennuksiin liittyvät rajoitteet, kuten tontin epäedullinen muoto, korottamisen mahdottomuus tai lisärakentamisen soveltumattomuus ympäristöön.

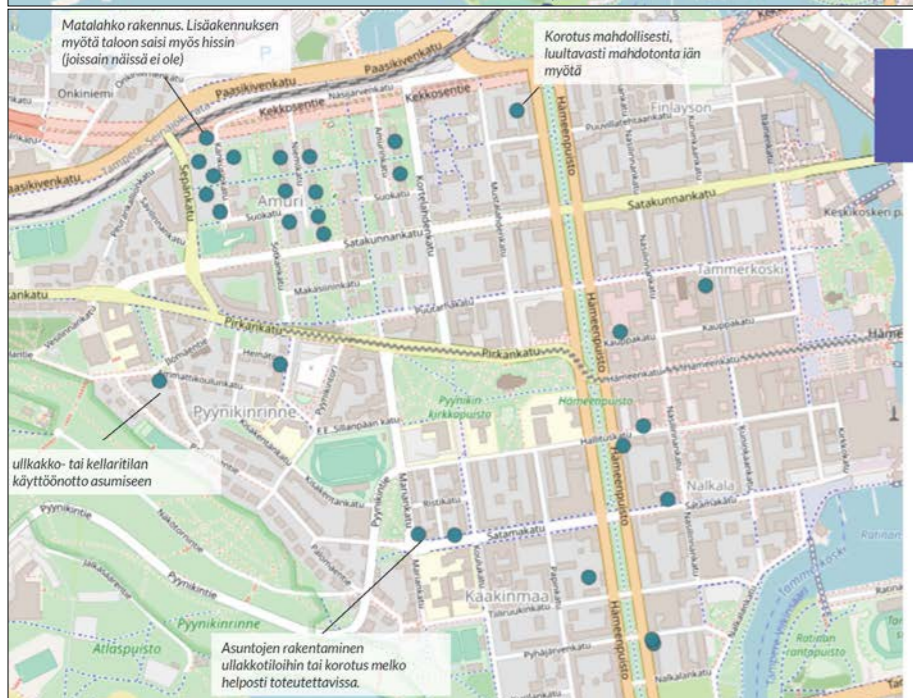
Muutama vastaaja kertoi, että lisärakentamista ei ole suljettu pois, mutta asia ei ole edennyt.

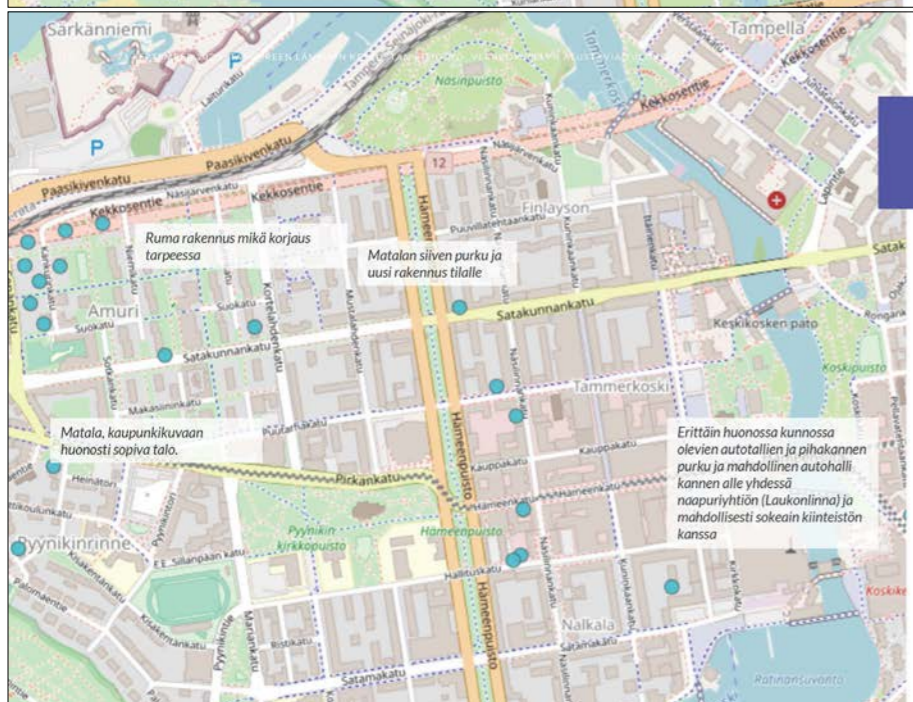
Mahdollinen paikka lisärakentamiselle

Vastaajien merkitsemiä paikkoja kartalla 27
 Vastaajat merkitsivät mahdollisia lisärakentamisen paikkoja alueelle hajanaisesti. Merkintöihin liitettiin vain muutamia kommentteja.

Mahdollinen nykyisen rakennuksen korotus tai ullakko-rakentaminen

Vastaajien merkintöjä kartalla 29
 Mahdollisia nykyisen rakennuksen korotuksia tai ullakkorakentamista vastaajat merkitsivät erityisesti Amurin alueen kiinteistöihin. Muualle läntisen keskustan alueelle merkintöjä tehtiin hajanaisemmin.

Mahdollinen nykyisen rakennuksen purku ja uusi tehokkaampi rakentaminen

Vastaajien merkintöjä kartalla 20

6.2 VERKKOKYSELY TALOYHTIÖILLE

Miten kiinteistöenne pyöräpysäköinti on ratkaistu?

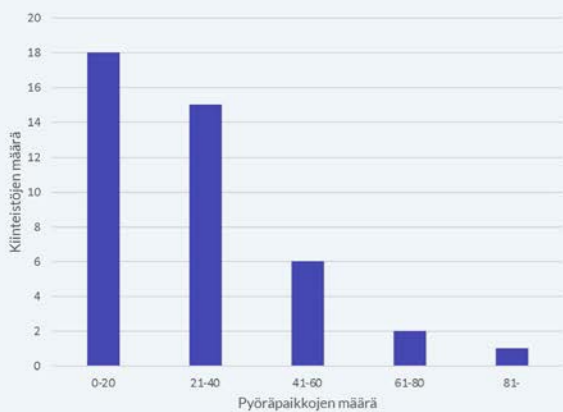

Kyselyyn vastanneissa kiinteistöissä pyörätelineet pihalla ja pyöräkellari olivat suosituin ratkaisu kiinteistön pyöräpysäköinnille.

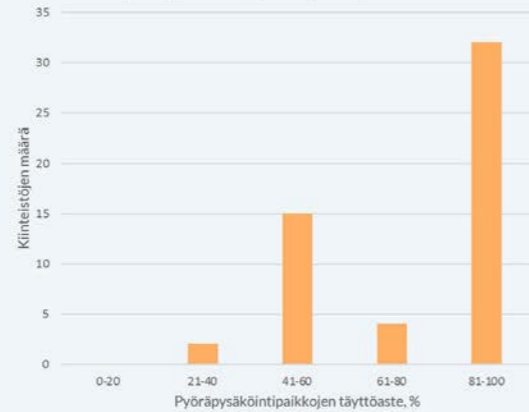

Pyöräpysäköintipaikkojen määrät ja täyttöaste

Arvio kiinteistön pyöräpysäköintipaikkojen määrästä

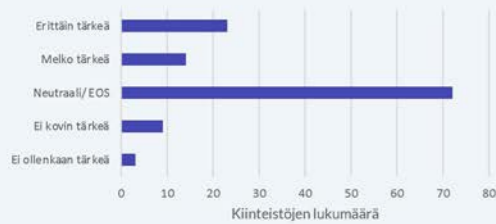

Pyöräpysäköintipaikkojen täyttöaste

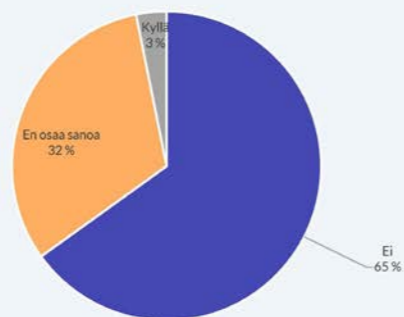

Pysäköinti tulevaisuudessa

Arvioi uuden asukkaan/vuokralaisen näkökulmasta kuinka tärkeä autoaika on?

Onko kiinteistössänne kiinnostusta hankkia vapaaksiostettavia kaavavelvoitepaikkoja Kunkun parkista?

6.2 VERKKOKYSELY TALOYHTIÖILLE

Tärkeimmistä viheralueista sanottua

[Hämeenpuistosta:] "Sen merkitys on tälle alueelle korvaamaton, todellinen viherkeidas kahden vilkkaasti liikennöidyn väylän välissä. Leveä hyvin hoidettu puistoväylä, johon mahtuvat sekä jalankulkijat että pyöräilijät. Erittäin suosittu kulkureitti. Lapsiystävällinen. Myös tärkeä ja turvallinen liikuntareitti erityisesti syksyn pimeinä iltoina."

"Hämeenpuisto luo aitoa kaupunkitunnelmaa"

"Eteläpuiston aluetta voisi kehittää. Ehdotettu Kirsikkapuupuisto lisäisi Tampereen ja alueen viihtyvyyttä, vetovoimaa ja ilmettä, niin asukkaille kuin turisteillekin."

"Eteläpuisto. On syntynyt eloon kun on annettu tilaa käyttöön. Kaljaterasseja on kaupunki täynnä, tällaiset aktiiviteetti- ja chillilalueet ovat tulevaisuutta. Tarjoavat mahdollisuudet myös pop-up-tyyppiselle toiminnalle."

"[Santalahdenpuistosta:] Pieni pala luontoa: Kallion lätäköt ovat kaupunkilaislapsista hienompia kuin leikkipuisto ja keväällä antavat mahdollisuuden seurata sammakonkudun kehitystä."

"Näsinpuisto on melko hyvässä kunnossa tällä hetkellä, joskin sekii kärsii roskapulmasta"

"Upea, kukkiva Kisakentäpuisto suihkulähteineen, todellinen keidas!"

"Eteläpuisto. Kaunis arvokas vanha puisto suurine puineen, hyvin hoidettu, hyvät kävely- ja pyöräilytiet, kaunis valaistu rantareitti veden äärellä, jota kautta yhteydet Nalkalaan ja Pyynikille. Upeat maisemat Ratinaan, Hatanpäälle ja Pyhäjärvelle."

Pyynikki. Vertaansa vailla oleva luontokohde. Suosittu ulkoilualue, jossa voi tehdä pitkiäkin kävelylenkkejä, yhdistyy saumattomasti Pispalaan, josta hienot näköalat Pyhäjärvelle. Hyvin hoidetut, turvalliset kävelyreitit

Aleksanterin kirkkopuisto. Arvokas vanha puisto hautausmaineen. Puusto kaunis kesätalvet. Kauniit koulurakennukset."

"Pyynikki on merkittävä ulkoilu ja liikunta-alue. Koronakeväänä sen merkitys vain kasvoi"

"Pikkuinen puisto Heinätorin kupeessa on todella kaunis. Vaikeasti tavoitettava, tosin. Harva on löytänyt sitä, ehkä lähiasukkaat."

Tärkeät viheralueet

Vastaajien merkintöjä kartalla 21. Näsinpuisto, Amurin alue, Hämeenpuisto, Pyynikin kirkkopuisto, Pyynikki ja Eteläpuisto kohoavat vastaajien suosikeiksi. Perusteluissa korostuvat erityisesti luontoarvot, ja merkityillä alueilla harrastetaan niin vapaa-ajan kuin työliikuntaa. Useat vastaajat motivoituvat, että heidän merkittävät alueet säilyisivät ennallaan.

Tärkeimmät kevyenliikenteen reitit

Vastaajien merkintöjä kartalla 63

Erityisesti Puutarhakatu-Rongankatu ja Pyynikin kirkkopuisto-Hämeenkatu sekä Koulukatu-Eteläpuisto-Ratina ja Hämeenpuisto ovat suosittuja kevyenliikenteen reittejä

Tärkeimmistä kevyenliikenteen reiteistä sanottua

"Yhteyden Puutarhakadun kautta esim Rautatieasemalle on hyvä. Odotan Hämeenkadun ratkaisuja innolla! Rantatietäkin on varmaan tulevaisuudessa mukava ajella. Itse asiassa täältä tähän pääsee nykyään mukavasti ihan joka suuntaan joko keskeltä kaupunkia tai Näsijärven tai Pyhäjärven rantaa."

"Hämeenpuisto toimii hyvänä pohjois-etelä reittinä, kunhan osattaisiin ajaa puisto-osassa eikä kapeilla jalkakäytävillä."

Puistossa järjestettävät tilaisuudet valitettavasti unohtavat järjestää vapaan kulun kevyelle liikenteelle. Tästä pitäisi olla selkeä vaatimus järjestäjille suunnitelmiseen ja tarkastukseen."

"Koko Pyynikki saisi aivan toisen ilmeen, jos näkötorille johtava tie kielletäisiin moottoriajoneuvoilta"

"Satamakadun jalankulku ja pyöräilyreitti. Autojen ajorata erittäin leveä ja kaistamerkkien puuttuessa vaikeasti hahmotettava havainnoitava ja leveä katu nostaa liikennenopeuksia. Pääosin autoilla ajetaan yhtä kaistaa, minkä johdosta autojen ajoradasta olisi otettavissa kevyelle liikenteelle ja selkeämmin osoitetulle kadunvarsipsäköinnille. Kadusta olisi potentiaalia kehittää tällä enemmän bulevardityyppinen kulkuväylä mikä houkuttelisi myös alueelle enemmän kaupallista toimintaa."

"Valmistuttuaan Hämeenkadun reitti tulee paranemaan kun pyöräilijät erotetaan selkeästi muusta liikenteestä."

"Uudistunut Hämeenkatu vaikuttaa hyvin toimivalta ja muodostuu alueella tärkeäksi kevyen liikenteen reitiksi"

Puuttuvat kevyenliikenteen reitit

Vastaajien merkintöjä kartalla 22

Suurin osa kommentista toivoo parempia pyöräilyjärjestelyjä.

6.2 VERKKOKYSELY TALOYHTIÖILLE

24 SEPTEMBER 2020 PRESENTATION NAME

Ongelmakohtista ja kehittämisen paikoista sanottua

"Viikonloppuisin valituksista huolimatta jatkuva mopo ja autotalli Pyynikille aiheuttaa liikenteen vaaratilanteita sekä heikentää alueen viihtyvyyttä oleellisesti. Tähän liikenteeseen tulisi puuttua."

"Tässä Satamakadun ja Marian risteyksessä on kovavauhtinen runsas liikenne. Risteyksen säännöt ja liikennemerkinnät epäselvät, jalankulkijat ja kevytliikenne ovat suuressa vaarassa jatkuvasti. Tarvitaan hidasteita, nopeudenoitinta, ehkä kiertoliittymää. Yksi kaupungin pahimmista paikoista. Toivon todella tähän fiksuja suunnitelmia."

Liikenne mm- ajaa jatkuvasti Mariankatua väääänsuuntaan sekä tahallaan että huomaamattaan. Kiellettyä kääntymistä ei ole lännestä Mariankadulle - kielletty ajosuunta on hieman piilossa. Koulu ja päiväkotit ovat vieressä."

Mariankatua ja Satamakadua kiihdytetään molempiin suuntiin, etenkin Satamakadulle voisi laittaa nopeuden osoittajan. Nyt on tullutkin niitä eri puolille kaupunkia, mikä on hieno juttu."

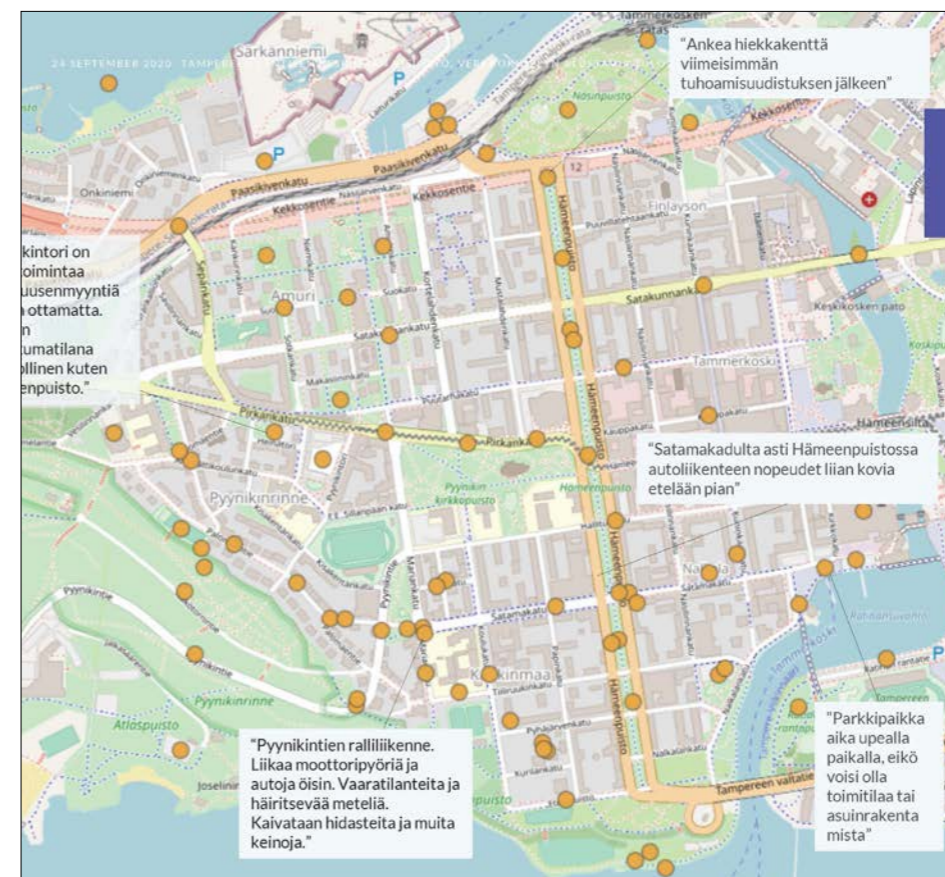
"Laiskolankujasta ja Palomäntiestä on tullut läpiajoreittejä. Tiet ovat kapeita ja kun autoja on parkissa tien varressa, autot ajavat jalkakäytävillä pitkin (joka tuo ymmärrettävästi vaaratilanteita kun alueella asuu mm. paljon lapsia). Tilanne pahenee entisestään talvella. Pitäisi estää läpiajo samoilla tavoilla kuin muissakin lähiöissä: hidasteita jne."

"Frenckellin alueelle toimintaa. Se voisi johtaa esim patsasreunusteisena taiteiden pariin Finlaysonin alueelle."

"Osittain todella löysiä kohtia, joihin voisi täydysrakentamista edistää"

"Parkkipaikka liian hienolla kohtaa, eikä tähän voisi rakentaa tyylkkäitä kerrostaloja, kuten jossain Viiden Tähtien Keskusta suunnitelmassa oli"

"Kauppakatu kävelykaduksi Näsilinnankadun ja Keskustorin välille. Jos vaatii Puutarhakadun ajosuunnan kääntämisen, niin se tehtäköön."

Ongelmakohta tai kehittämistä kaipaava kohde

Vastaajien merkintöjä kartalla 80

Merkinnät sijoittuivat melko tasaisesti keskustan alueelle, joskin erityisesti Pyynikinrinteeseen ja Kaakinmaahan.

Merkinnöistä suurin osa koski liikennettä. Jonkin verran elävöittämistä ja parempaa ylläpitoa ja suunnittelua.

Mistä olet erityisen ylpeä läntisessä keskustassa?

76 avokomenttia

Vastaajat kertoivat olevan erityisen ylpeitä alueen puistoista ja vihralueista. Erityisesti Pyynikki ja Hämeenpuisto toistuivat vastauksissa usein. Puistojen lisäksi historiallinen rakennuskanta mainittiin usein ylpeyden aiheena. Aluetta kuvattiin väljäksi, rauhalliseksi ja kiireettömäksi, vaikka samalla ydinkeskusta sijaitsee aivan vieressä. Hyvät ja nopeat yhteydet keskustaan sekä helppokulkuisuus mainittiin myös alueen voimavarana. Vastaajat kiittelivät myös alueen kulttuuritarjontaa, esimerkiksi Metso, teatterit ja Finlaysonin alue.

Ideoi vapaasti millainen on tulevaisuuden Läntinen keskusta?

56 kommenttia

Vastaajat visioivat Läntisen keskustan tulevaisuutta viihtyisänä, vihreänä ja elävänä. Viihtyisyyttä ja elävyyttä alueelle toivottiin esimerkiksi kivijalkaliikkeillä ja tarjoamalla alueen puistoissa toimintamahdollisuuksia ja oleskelupaikkoja.

Sujuva liikenne oli myös usein vastauksissa toistuva teema. Läntiseen keskustaan toivottiin sujuvaa pääsyä kaikilla kulkuneuvoilla, joskin kevyt liikenne korostui vastauksissa. Usein toivottiin myös kulkumuotojen parempaa erottelua.

24 SEPTEMBER 2020 PRESENTATION NAME

Mistä olet erityisen ylpeä Läntisessä keskustassa?

Alueen avaruudesta, vihralueista, palveluista, keskustan läheisyydestä, helppokulkuisuudesta, liikenneyhteyksistä.

Vihralueista, Ratinnan suvantoalueesta Pyhäjärvelle asti, siihen liittyvästä vihralueesta kokonaisuudessaan ja vihralueen avaruudesta. Hämeenpuistosta kaupungin läpileikkaavana vihralueena.

Viihtyisä, vihralueet lähellä, mukavia kävelyreittejä, kaikki palvelut lähellä

Aluetta on kehitetty voimallisesti. Ilaahuttaa synytyperäisen tamperelaisen mieltä.

Pyynikinrinteen alueesta. Se tunnetaan laajasti Suomessa ja Tampereella ja on tärkeä osa Tampereen julkisivua ja elävää elämää. Kauniiden rakennusten, luonnon, puistojen jne. lisäksi alue tunnetaan oppilaitoksistaan.

Yrittäjistä. Vaikeaa on ollut mutta silti jaksetaan.

Hämeenpuisto, Näsinkallio, Teatterit, Metso-kirjasto, Finlayson kokonaisuudessaan

Amurikupla: vehreys, väljyys ja kiireettömyys joista syntyy leppoisaa fiilis. Kaikki on sopivasti lähellä, helposti saavutettavissa niin jalan, pyörällä kuin autolla. Täysin esteetöntä liikkuminen ei ole, mutta ajatellen liikuntarajoitteisia ja iäkkäämpiä asukkaita, on täällä melko hyvät "maastot" missä liikkuu. Täällä on tilaa hengittää ja luonto on läsnä heti kun astuu ulos. Meidän käsittämättömän ihana puusto, lehmuskujat ja -kadut, puistot ja niiden mukana tuleva leppoisaa tunnelma. Kesällä huvipuiston äänimaisema tuo oman värinsä ympäristöön. Satama on kaunis kaikkina vuodenaikoina, mutta talvisin harmillisen vähällä käytöllä. Amuri on pop <3

24 SEPTEMBER 2020 PRESENTATION NAME

Ideoi vapaasti, millainen on tulevaisuuden Läntinen keskusta?

"Asukkailleen viihtyisä, eloisa ja asiakkaita houkutteleva"

"Elinvoimainen ja vireä, nuorekas ja viihtyisä"

"Nykyistä enemmän yhteisöllisyyttä, oleskelupaikkoja ja matkailijoille suunnattuja palveluita. Kevyt liikenne on huomioitava nykyistä paremmin, esim. pyöräilyreittien jatkuvuus ja johdonmukaisuus, liikennevalojen rytmitys."

"Vanhan rakennuskannan kunnossapito tärkeää. Urheilukentän ja konservatorion lisäksi voi olla muunlaista aktiviteettia torilla. Vihralueiden säilyttäminen tärkeää"

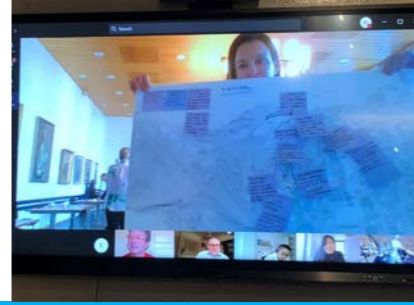
"Toiveena on, että vihralueet säilyvät. Vanhan speedwayradan kohdalla näkisin mielelläni maauimalan, pelikenttiä ja kesäravintoloita."

"Pyynikinalue on runsaspuinen ja puutarhainen asuinalue. Alueella on yhteisöllistä toimintaa ja yksi yleinen sauna sekä kokoontumistila."

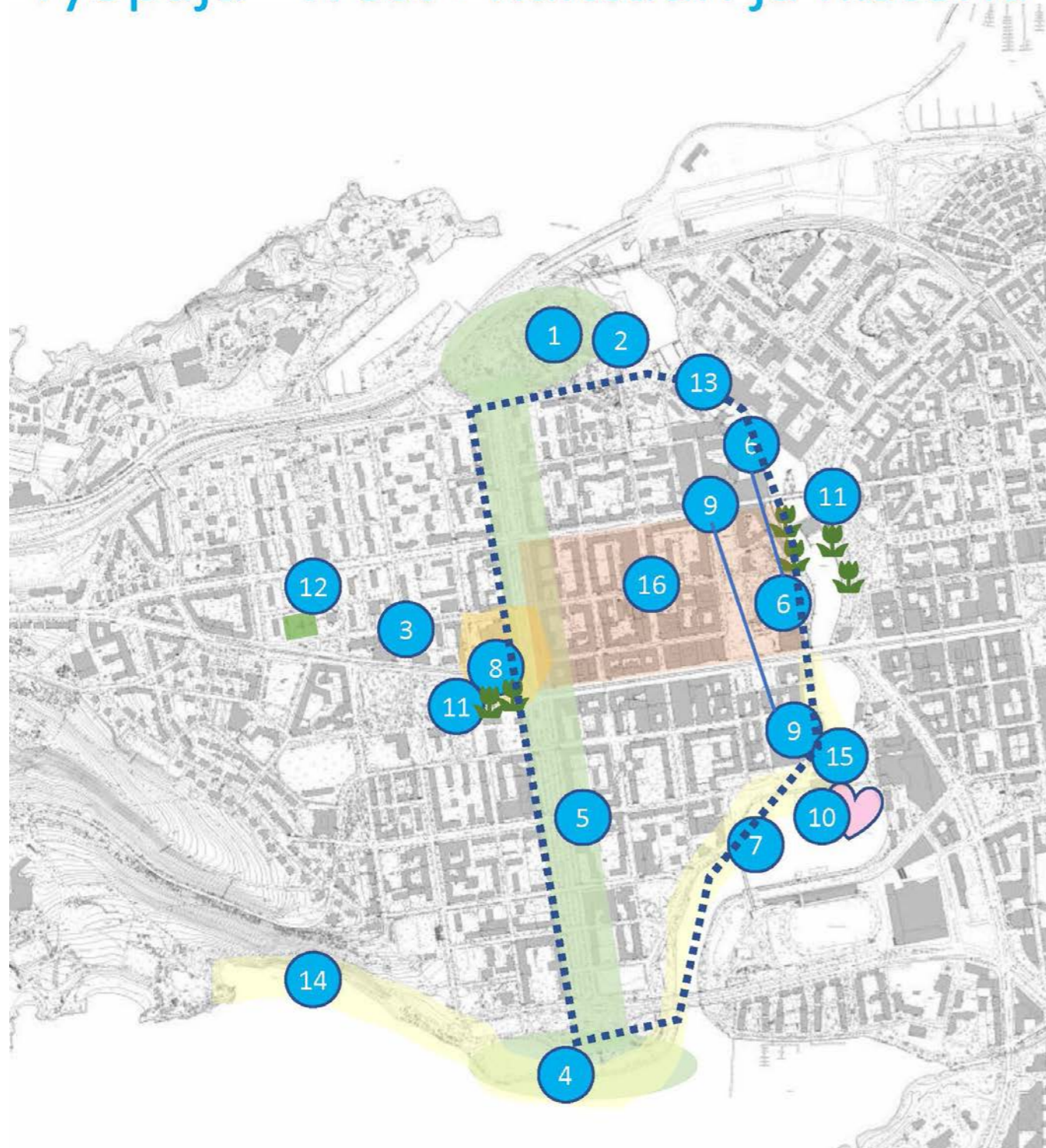
"Arvokas ja viihtyisä. Tiheämpään asuttu ja enemmän kivijalkaan liiketiloja"

"Hyvin saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla, mutta kulkumuodot on selkeästi erotettu toisistaan. Alue on myös vihreä eikä kaikkia tiloja rakenneta tukkoon vaan hyödynnetään paremmin ja olemassa olevaa rakennuskantaa."

"Kaikenlaiset kulkijat voivat ja saavat liikkua keskustassa. Vihralueet ovat toisiinsa yhdistyneitä ja niitä hoidetaan. Järvien rannat eivät ole täyteen rakennettuja vaan kaupunkilaisten henkireikiä. Kaikkien puistoalueiden käyttö on selvästi lisääntynyt, kaupunkilaiset viettävät myös kesäviikonloppuja keskustassa. Mielensterveyden kannalta avaruus ja vihralueet ovat erittäin tärkeitä (korona korosti näitä tarpeita). Siisteydestä huolehditaan, roskalaatikat ovat riittävän suuria."

Työpaja "West+ Kulttuuri ja historia"

1. WEST+ KULTTUURI JA HISTORIA

MERKET

- NÄSINPUISTON JA NÄSILINNAN KOROSTAMINEN. OMANLAINEN KOKONAISUUTENESA, HYVÄ JO NYKYISELLÄÄN. JÄÄ TÄLLÄ HETKELLÄ PIILON EIKÄ TUNNETA TARPEEKSI. OPASTAMINEN, TUNNETTUUDEN PARANTAMINEN.
- TALLIPIHA. KUTEN NÄSINPUISTO, JÄÄ PIILON JA VAIKEA LÖYTÄÄ.
- PUUTARHAKADUN ROOLI KULTTUURIKOhteita (METSO, TAIDEMUSEO, PYYNIKIN UIMAHALLI, PYYNIKINTORI) YHDISTÄVÄNÄ KATUNA? VIIHTYISÄMPI KÄVELIJÄLLE KUIN SATAKUNNANKATU TAI HÄMEENKATU/PIRKANKATU
- ETELÄPUISTO. ALUEEN KEHITTÄMINEN KOKONAISUUTENA. 1800-LUVUN ASEMAKAAVOJEN HENGEN SÄILYTTÄMINEN. ESIMERKKIÄ KOTKAN KAUPUNGIN PUISTOISTA. EI LIIAN STRUKTUROITU, PITÄÄ OLLA TILAA OMAEHTOISELLE TEKEMISELLE, KOKOONTUMISELLE JA VIIHTYMISELLE. ESIMERKIKSI LIIKUNTA, LUISTINRATA. LUONNON MONIMUOTOISUUS JA SIIHEN LIITTYVÄT OPASTEET. TOIMINNALLISUUS JA (FAKTAPERUSTEINEN) TARINALLISUUS.
- HISTORIALLINEN PUISTO-/YHTEYSKOKONAISUUS NÄSINPUISTO-HÄMEENPUISTO-ETELÄPUISTO, TULISI KUNNIOITTA
- YLPEYS TEOLLISESTA PERINNÖSTÄ. HYVIN TOTEUTETTUA ESIMERKKEJÄ MM. VAPRIIKIN ALUE, KEHRÄSAARI, TAMPELLA, FINLAYSON, LAIKUN LAVAN YMPÄRISTÖ.
- KANSALLISMAISEMAN JATKAMINEN/JATKUMINEN YHTENÄISENÄ RANTAA PITKIN PYYNIKILLE ASTI:
- VETOVOIMAINEN ALUE. ARKKITEHTUURI (KIRJASTO), PUISTO, TOIMINNOT
- TAKO JA FINLAYSON HIENOT TEOLLISTA

HISTORIAA ESIIN TUOVAT KOHTEET KESKUSTAN ALUEELLA

- KOSKIMAISEMAN KAUNEUS.
- KAUNIIT KUKKAISTUTUKSET
- PUISTOALUE TAIDEMUSEON VIERESSÄ ON TÄRKEÄ LÄHIVIHERALUE JA KOETAAN SOSIAALISESTI TURVALLISEKSI VAIKKA AURINGONOTTOON.
- ENGELIN HISTORIALLISEN KESKUSTAN KUNNIOITTAMINEN (VANHA ASEMAKAAVA)
- PYYNIKIN ALUEEN HISTORIA PAREMMIN ESIIN, ESIM. TULITIKKUTEHDAS
- KEHRÄSAAREN ALUEELLA HYVÄ TUNNELMA, MUTTA EI YLETY KOSKEN TOISELLE PUOLELLE. MYÖS KEHRÄSAARESSA SISÄPIHA-ALUETTA VOISI KEHITTÄÄ.
- JOULUVALOT TÄRKEÄT

Työpaja "West+ Kulttuuri ja historia", yleiskommentit

Workshop "Culture and history", General comments

Työpaja ”Lapset, nuoret ja lapsiperheet”

Workshop ”Children, Young people, and Families”

2. LAPSET, NUORET JA LAPSIPERHEET

MERKET

1. TIITIÄISEN SATUPUISTO (LEIKKIKENTTÄ), NÄSILINNA YMPÄRISTÖINEEN JA TALLIPIHA HIENO KOKONAISUUS, KULTTUURI JA TOIMINNALLISUUS RINNAKKAIN. TIITIÄISEN PUISTO KOETAAN IHANAKSI, MUTTA VÄHÄN KAUKANA TAI MUUTEN HANKALASTI SAAVUTETTAVA. NÄSIKALLIOLTA POISTETUT ISTUTUKSET TULISI PALAUTTAA.
2. ESTEETTISESTI, TEKNISESTI JA EETTISESTI KESTÄVÄ PUISTOKOKONAISUUS ERI ELEMENTTEINEEN. MALLIA KOTKASTA, JÄRVIMAISEMAN JA VESISTÖN HYÖDYNTÄMINEN. LAPSILLE JA NUORILLE AKTIVITEETTEJA: TILAA PELAAMISELLE, SKEITTIPAIKKA, LEIKKIPUISTO, TALVELLA PIENI LUISTELUKENTTÄ JA HIIHTORINKI PIKKULAPSILLE. TÄLLÄ HETKELLÄ HYÖDYNTÄMÄTÖN JA YLEISILME SILMIINPISTÄVÄSTI KESKENERÄINEN.
3. PIKKU-KAKKOSEN LEIKKIPUISTO ON ERINOMAINEN LEIKKIPUISTO, MUTTA AIKA LAILLA AINOA KESKUSTASSA. PALVELEE VAIN PIKKULAPSI, EI MITÄÄN LASTEN VANHEMMILLE.
4. PYYNIKINTORI ON ERILLÄÄN JA KÄYTTÄMÄTÖN. /
5. PYYNIKIN ULKOILUMAASTOT RUUHKAUTUVAT HELPOSTI, KOVAVAUHTINEN MAASTOPYÖRÄILY ONGELMA (TURVALLISUUS).
6. TAIDEMUSEON EDUSTA - NUORET VIETTÄVÄT AIKAA, NYT GRAFFITISEINÄ, MUTTA EI PALJON MUUTA. VOISIKO KEHITTÄÄ PAIKAKSI NUORILLE, JOSSA VOISI VAIN ”MALEKSIA”?
7. KIVIPUNALAN PUISTO ON PIMEÄ, TÄSTÄ SYYSTÄ PELOTTAVA, LISÄVALAISTUSTA TARVITAAN.
8. HÄMEENPUISTO - PIENIÄ ELEMENTTEJÄ LAPSILLE JA NUORILLE, ESIM. KAHLUUALLAS PALAUTETTAISIIN.

9. PIRKANKATU - LIIKENNETURVALLISUUS HUOLETTAA, PYÖRÄT TULEVAT MÄKEÄ ALAS TODELLA KOVAA VAUHTIA. / Pirkankatu – traffic safety is a concern, bikes coming downhill really rapidly.
10. MARIANPUISTO - ALUEEN VIIMEINEN VIHERALUE, HALUTAAN SÄILYTTÄÄ. TÄYDENNYSRAKENTAMINEN YLÖSPÄIN HYVÄ, EI VIEDÄ LISÄÄ TILAA POIS KAUPUNKILAISILTA. / Marianpuisto, the last green area in the area, should remain. Infill construction upwards (new levels to existing buildings) good idea, not taking away the urban space for citizens.

Työpaja "Viheralueet, puistot ja ranta-alueet"

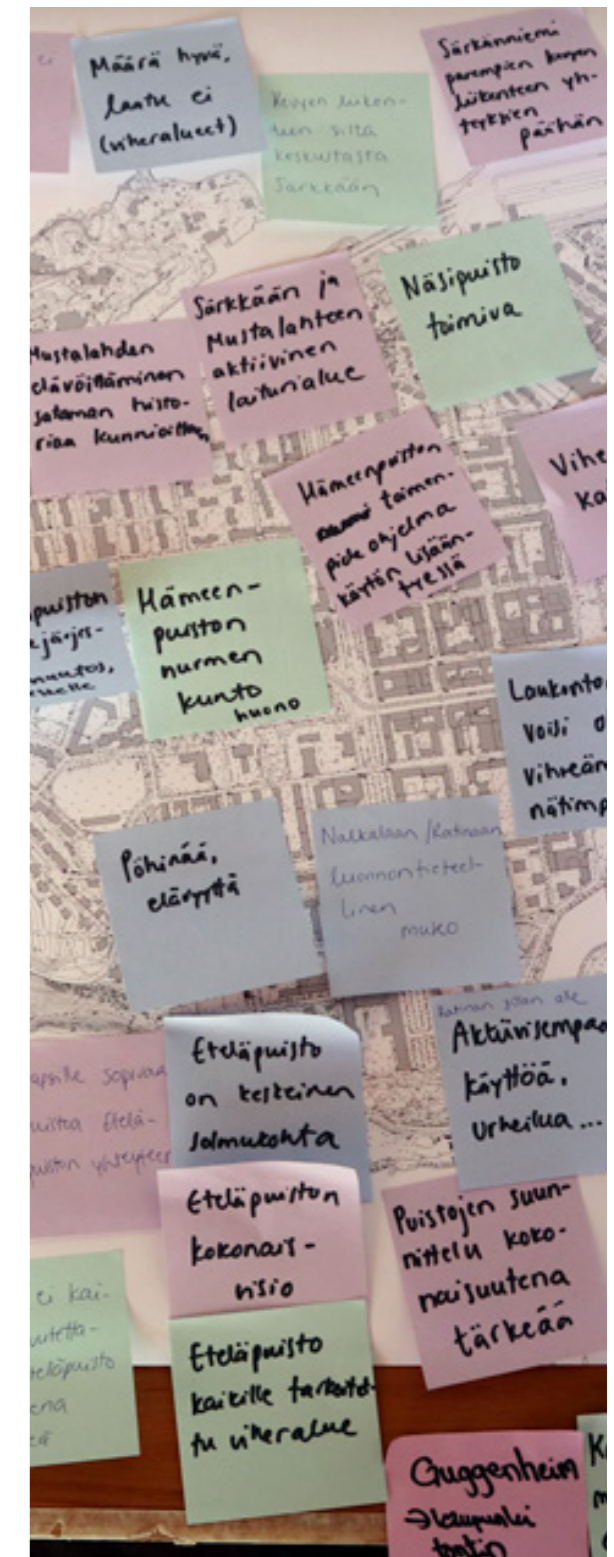
Workshop "Green areas, parks and shore areas"

3. VIHERALUEET, PUISTOT JA RANTA-ALUEET

MERKET

1. PUISTOJA JA VIHERALUEITA SEKÄ NIIDEN VÄLISIÄ REITTEJÄ TULISI KEHITTÄÄ KOKONAISUUTENA
2. RANTA-ALUEIDEN KEHITTÄMINEN: VEDEN JA KÄVELYREITIN KORKEUSEROJEN PIENENTÄMINEN (ESIM. KOSKIPUISTOSSA SUURI KORKEUSERO), REITTIEN RAKENTAMINEN LEVEÄMMIKSI (ESIM. RANTA-TAMPELLASSA LIIAN KAPEITA), RANTA-ALUEIDEN JA SATAMIEN TUNNELMAVALAISTUS, RATINAN RANTA-ALUEEN KEHITTÄMINEN PYSÄKÖINTIALUEEN TILALLE, MUSTALAHDEN SATAMAN KEHITYS
3. PYYNIKIN ALUE: TÄRKEÄ, MUTTA YLIKUORMITETTU ALUE, RANNASSA KULKEVIA REITTEJÄ TULISI KUNNOSTAA, SAAVUTTAMATTOMUUS MM. KORKEUSEROJEN TAKIA (MYÖS PERUSTELU ETELÄPUISTON SÄILYTTÄMISELLE)
4. LÄHES POIKKEUKSETTA OSALLISTUJAT KOKEVAT, ETTÄ ETELÄPUISTO TULISI SÄILYTTÄÄ JA SITÄ TULISI KEHITTÄÄ PUISTONA. KEHITYSHDOTUKSIA: UINTIPAIKKA, ARBORETUM, KOTKAN KAUPUNGINPUUTARHURI HEIKKI LAAKSONEN TEKEMÄÄN PUISTOSUUNNITELMA, ALATASANTEELLE LUONNON- JA KUKKANIITTYÄ, LIIKUNTAPAIKKOJA, TEEMAPUISTOA, OMENA- JA KIRSIKKAPUITA, MYÖS TYHJÄ TILA ESIM. NYKYINEN HIEKKAKENTTÄ MAHDOLLISTAA TOIMINTAA, TOISAALTA KOETAAN RUMANA JA TURHANA
5. HÄMEENPUISTOON TOIVOTAAN LISÄÄ PUITA, POLKUJA, PALVELUITA, NURMEN HUOLTOA, AKTIVITEETTEJA, ELÄVÖITÄMISTÄ / To
6. NÄSIPUISTO JA SEN YMPÄRISTÖ KOETAAN MIELLYTTÄVÄNÄ, ALUEELLE TOIVOTAAN KUITENKIN JULKISIA WC-TILOJA

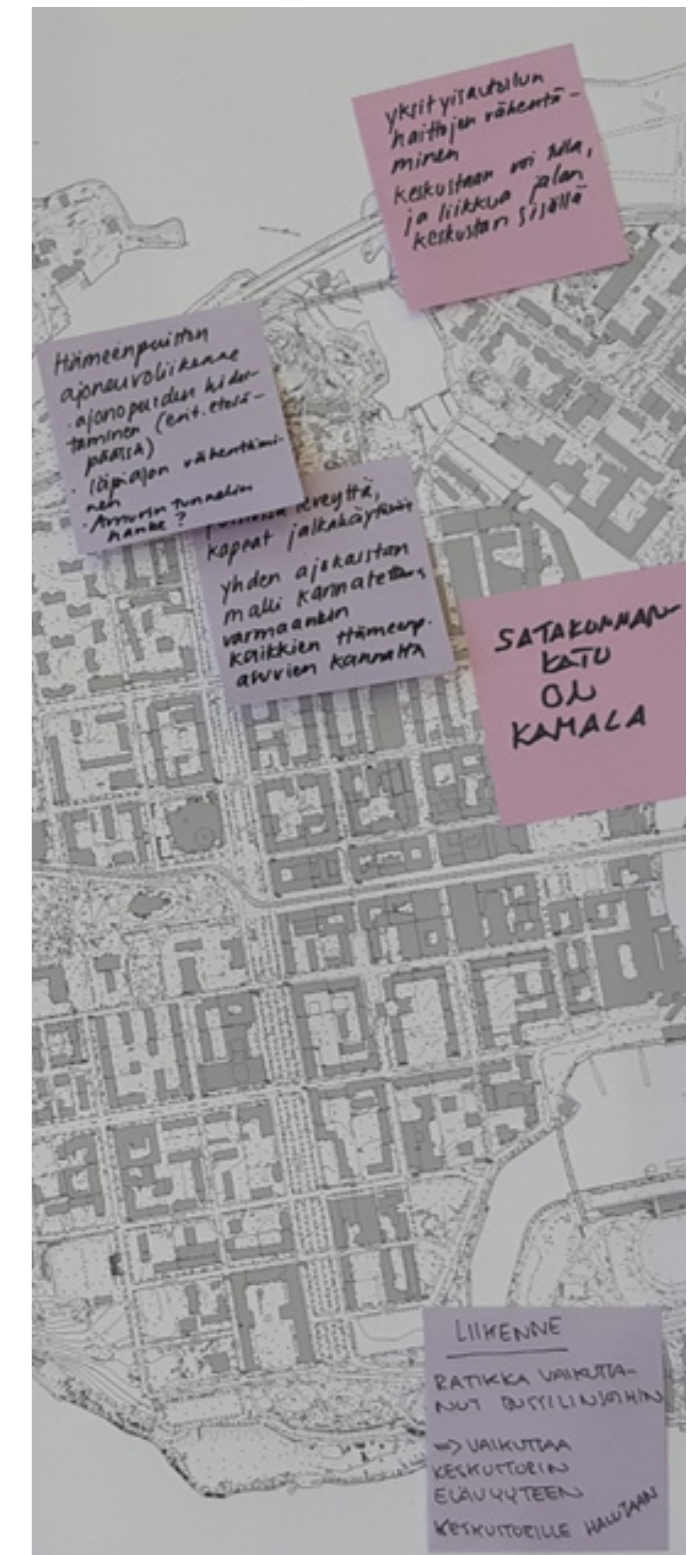
Työpaja "Liikenne" Workshop "Traffic"

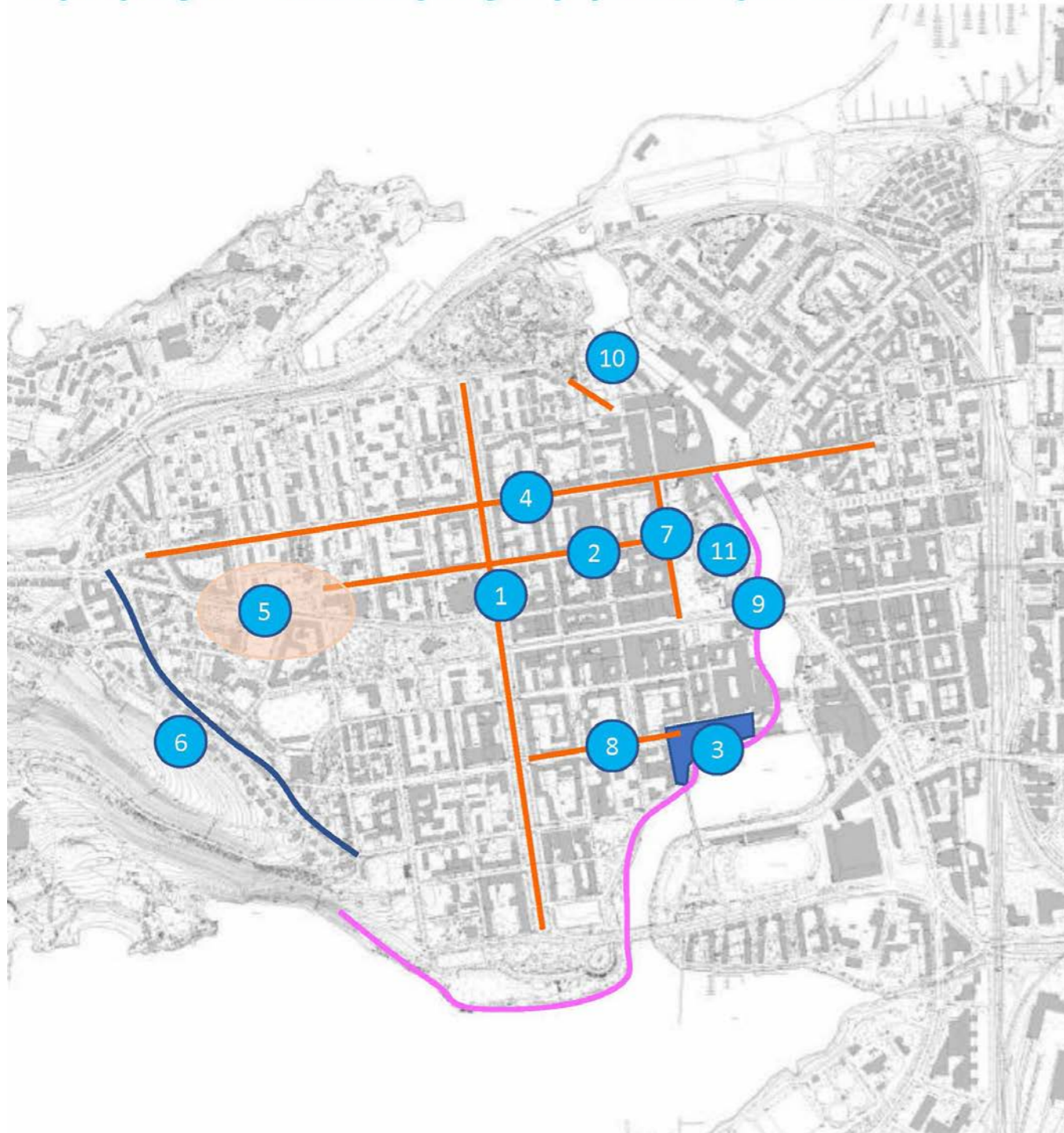
4. LIIKENNE

MERKET

1. KAPEAT JALKAKÄYTÄVÄT, YHDEN AJOKAISTAN MALLI KANNATETTAVA, AJONOPEUKSIEN HIDASTAMINEN
2. SATAKUNNANKATU ON KAMALA.
3. RATIKKA VAIKUTTAA BUSSLINJOIHIN – KESKUSTORILLE HALUTAAN JATKOSSAKIN – VAIKUTTAA KESKUSTORIN ELÄVYYTEEN

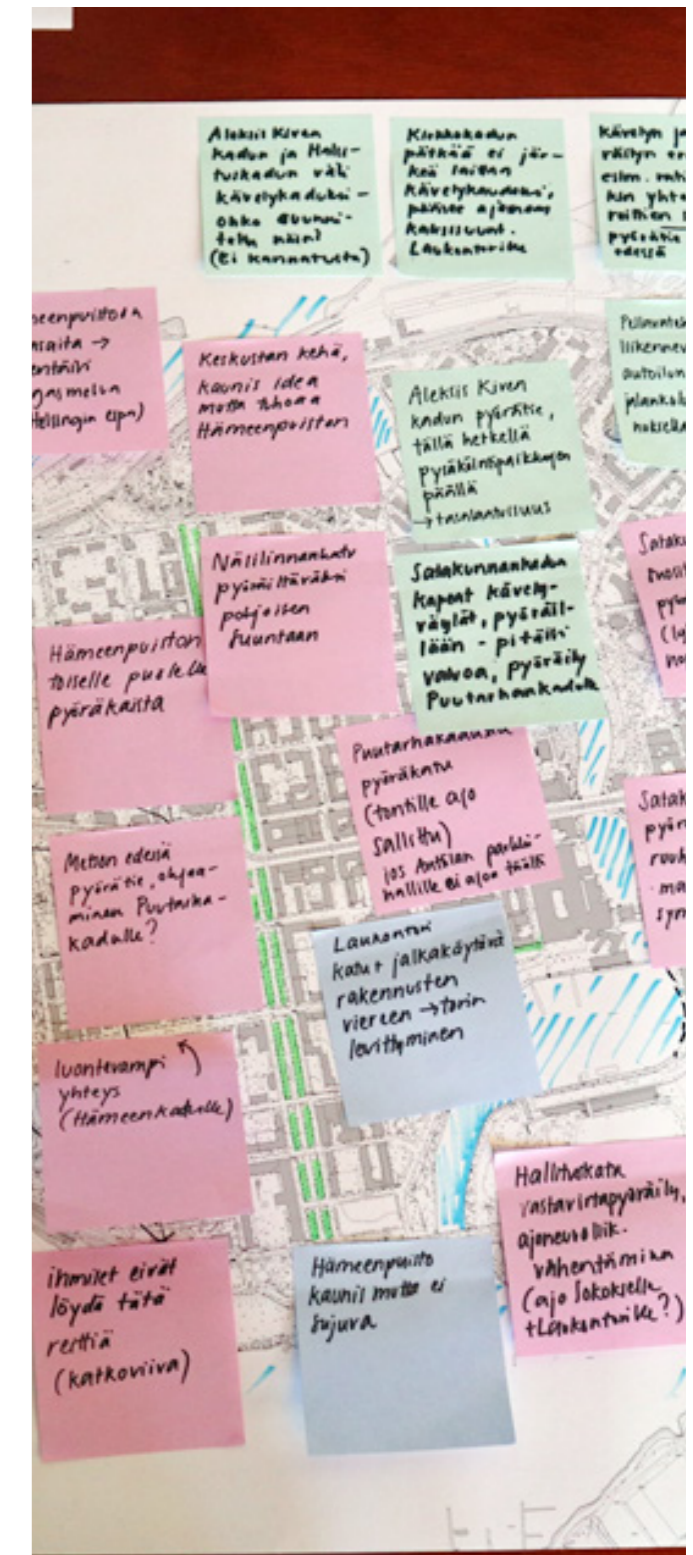
Työpaja ”Kävelyn ja pyöräilyn reitit” Workshop

5. KÄVELYN JA PYÖRÄILYN REITIT

MERKET

1. HÄMEENPUISTON KEHITTÄMINEN, ESIM. PYÖRÄKAISTA PUISTON JA AJORADAN VÄLIIN.
2. PUUTARHAKATU PYÖRÄKADUKSI
3. LAUKONTORI VIIHTYISÄKSI, PYÖRÄ- JA KÄVELYREITIT RAKENNUKSEN VIERTÄ JA MAHDOLLISESTI TAKON PARKKIALUEEN KEHITTÄMINEN.
4. PYÖRÄILYN MAHDOLLISTAMINEN SATAKUNNANKADULLA, ESIM. PYÖRÄKAISTOJEN MAALAAMINEN AJORADALLE.
5. PYÖRÄILYN KATKOALUEET.
6. UUSI YHTEYS AUTOILLE HÄMEENPUISTON RUUHKIEN VÄLTÄMISEKSI?
7. ALEKSISI KIVEN KADUSTA TASALAAITUINEN PYÖRÄILYN KANNALTA, LIITTYMIEN SATAKUNNANKATUUN + FINLAYSONILLE
8. SATAMAKATU ON KAMALA PYÖRÄILYN KANNALTA
9. PUUTTUVA YHTEYS RANNASSA.
10. OIKOREITIT KÄVELIJÖILLE NOTTBECKIN PUISTOSSA
11. KESKUSTORI EPÄMÄÄRÄINEN KÄVELYN KANNALTA

Työpaja ”Keskustori ja kaupallinen ydin”

Workshop ”Central Square and Commercial Heart”

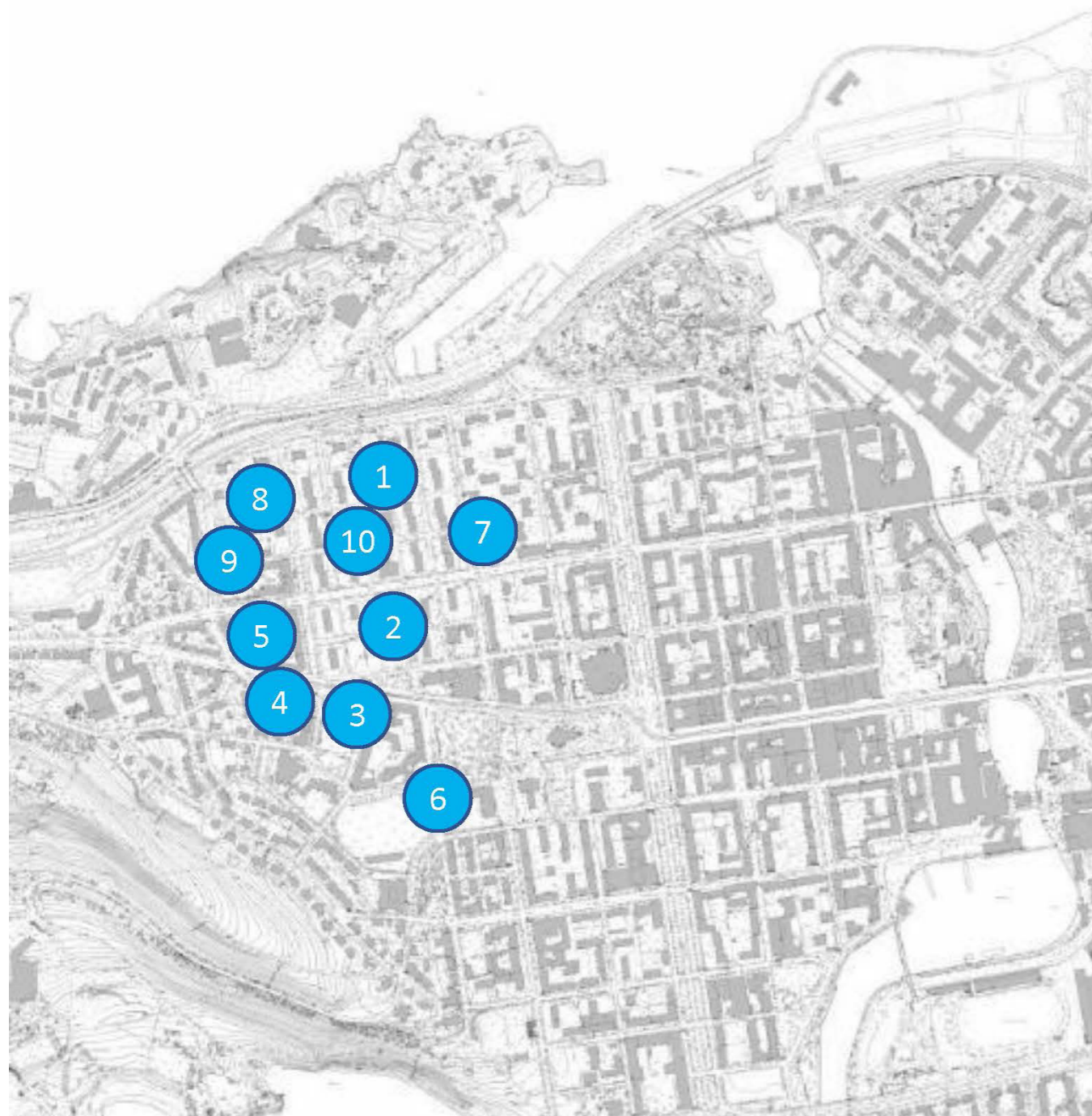
6. KESKUSTORI JA KAUPALLINEN YDIN

MERKET

1. KESKUSTORI ON JÄSENTYMÄTÖN. / Central Square is a bit disorganized hybrid zone. There are three different areas (Frenckell, Keskustori and Laikun Puisto). The borders of different zones are fuzzy. And areas are not linked together. There are no reason to stop by to Keskustori, you just walk through it. Keskustori has only stones and is a bit boring. But it is also important to have open space downtown.
2. KAUPPA-AUKIO EI OLE HOUKUTTELEVA. / Kauppa-aukio is a square that has no focus. What is the point of that area? It is not mostly a parking lot. Not attractive.
3. KUNINKAANKADULLE PYÖRÄVÄYLÄ. / Kuninkaankatu is a pedestrian street. But could there be bicycle line? Would it make the street more alive and more easier to use? Because there are bicycles anyway crossing the street.
4. KAUPPAHALLIN NÄKYVYYS. / Kauppahalli is quite hidden place. You have to know where it is to find it. Kauppahalli should be visible all area to Satamakatu to Satakunnankatu.
5. HALLITUSKADUN, SATAMAKADUN JA TIILIRUUKINKADUN LIITTYMINEN HÄMEENKATUUN.
6. MARKKINA-AUKIO TMS. KESKUSTORIN ETELÄPÄÄHÄN. / Could here be some kind of market place or just empty place, instead of bus-terminal?
7. KESKUSTORILLE PUISTO FRENCKELLIN AUKION YHTEYTEEN. Central Square. Could there be a little park near Frenckellin aukio (square). There is lot of parking but maybe a little green area could be nice.
8. REITTI PUISTON VIERESSÄ ON EPÄMIELLYTTÄVÄ.

Työpaja "Amuri ja Pyynikintori"

7. AMURI JA PYYNIKINTORI

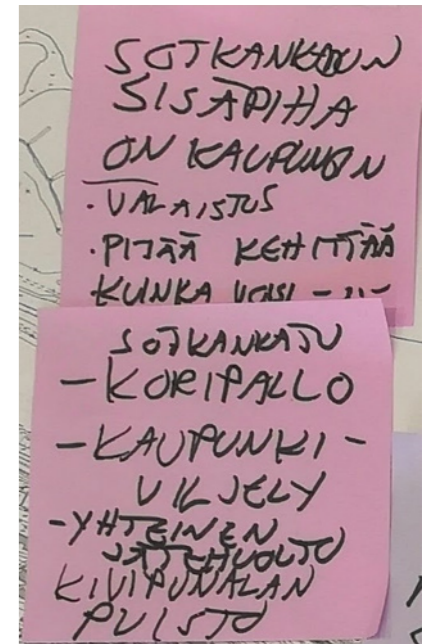
MERKET

1. VÄINÖ LINNAN PUISTO -LEGENDAARINEN VIHARKEIDAS JA LEIKKIALUE ON TÄRKEÄ SÄILYTETTÄVÄ KOHDE.
2. TYÖLÄISMUSEOKORTTELI, TAIDEMUSEO JA PYYNIKONTORI – VETOVOIMAINEN KULTTUURIKOHDTE TULEVAISUUDESSA.
3. PYYNIKINTORI KULTTUURIAUKIO. JOS AUTOT POISTUVAT TORILTA, SE VOISI TARJOTA NÄYTTÄVÄN AUKION MONENLAISELLE KULTTUURITOIMINNALLE
4. HEINÄTORIN PUISTO JA YMPÄRISTÖALUEET OVAT TÄRKEÄÄ KULTTUURIMAISEMAA JA KAUPUNKILUONTOA. OHJEITA KEHITYKSEEN!
5. SOTKANKATU – KAUPUNGIN KAUNEIN BULEVARDI. SÄILYTETTÄVÄ
6. TÄRKEIN KADUNYLITYSPAIKKA MM. KOULUIHIN. TURVALLISUUS MAKSIMOITAVA
7. PYÖRÄILYREITIT ERITTÄIN EPÄSELVIÄ AMURIN ALUEELLA. TÄYTYY SELVENTÄÄ JA KOROSTAA
8. HUONOT JULKISEN LIIKENTEEN YHTEYDET.
9. KIVIPUNALAN PUISTO / SISÄPIHA SUURI MAHDOLLISUUS TAOYHTIÖIDEN JA KAUPUNGIN YHTEISTYÖLLE.
10. TÄYDENNYSRAKENTAMINEN – ASUKKAAT VASTUSTAVAT, MUUT KANNATTAVAT

Tärkeitä paikkoja.

Important places:

- Sotkankatu
- Aleksis Kiven puisto
- Museokortteli
- Pyynikintori & Heinätori

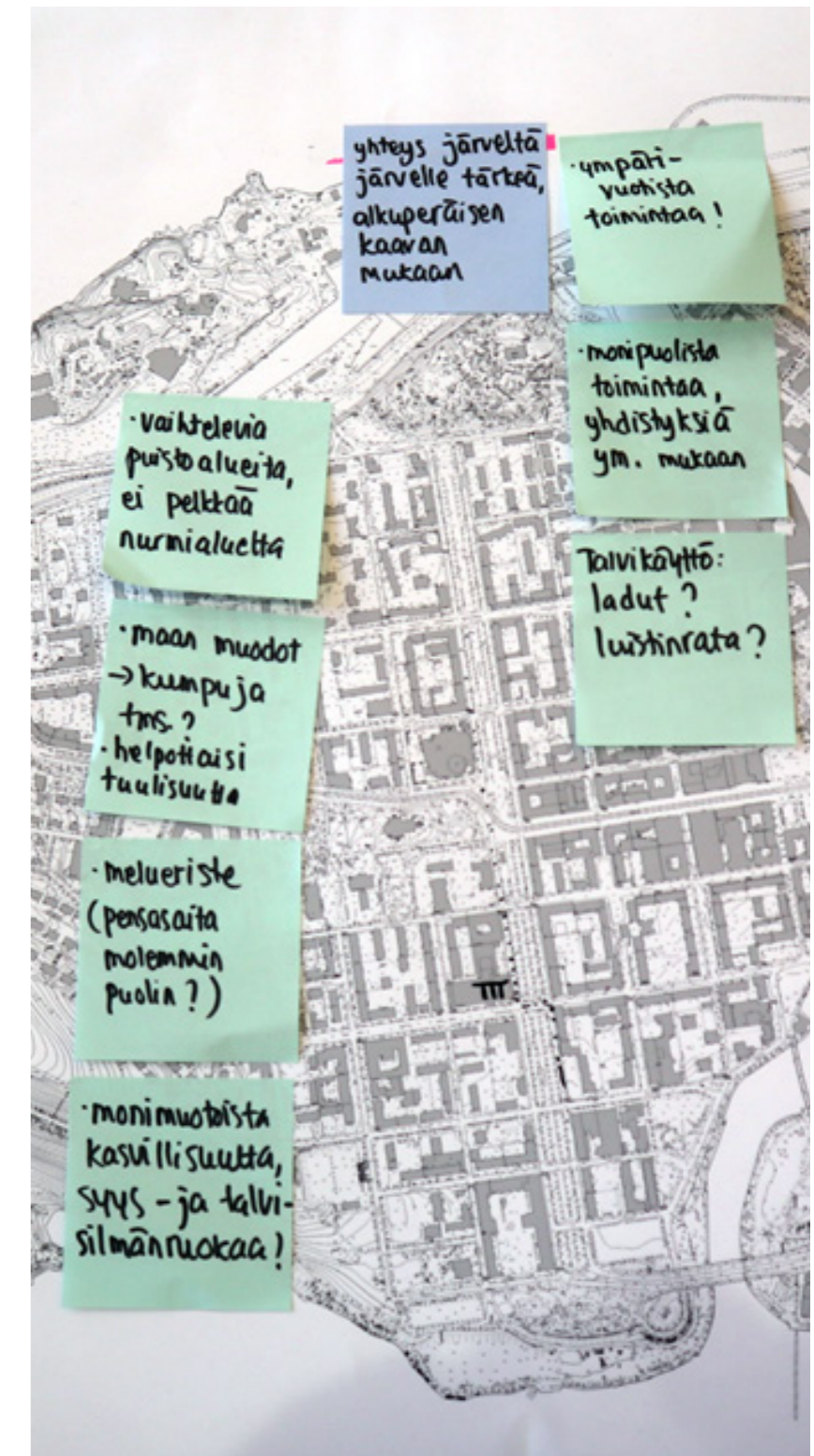
Työpaja "Hämeenpuisto" Workshop "Hämeenpuisto"

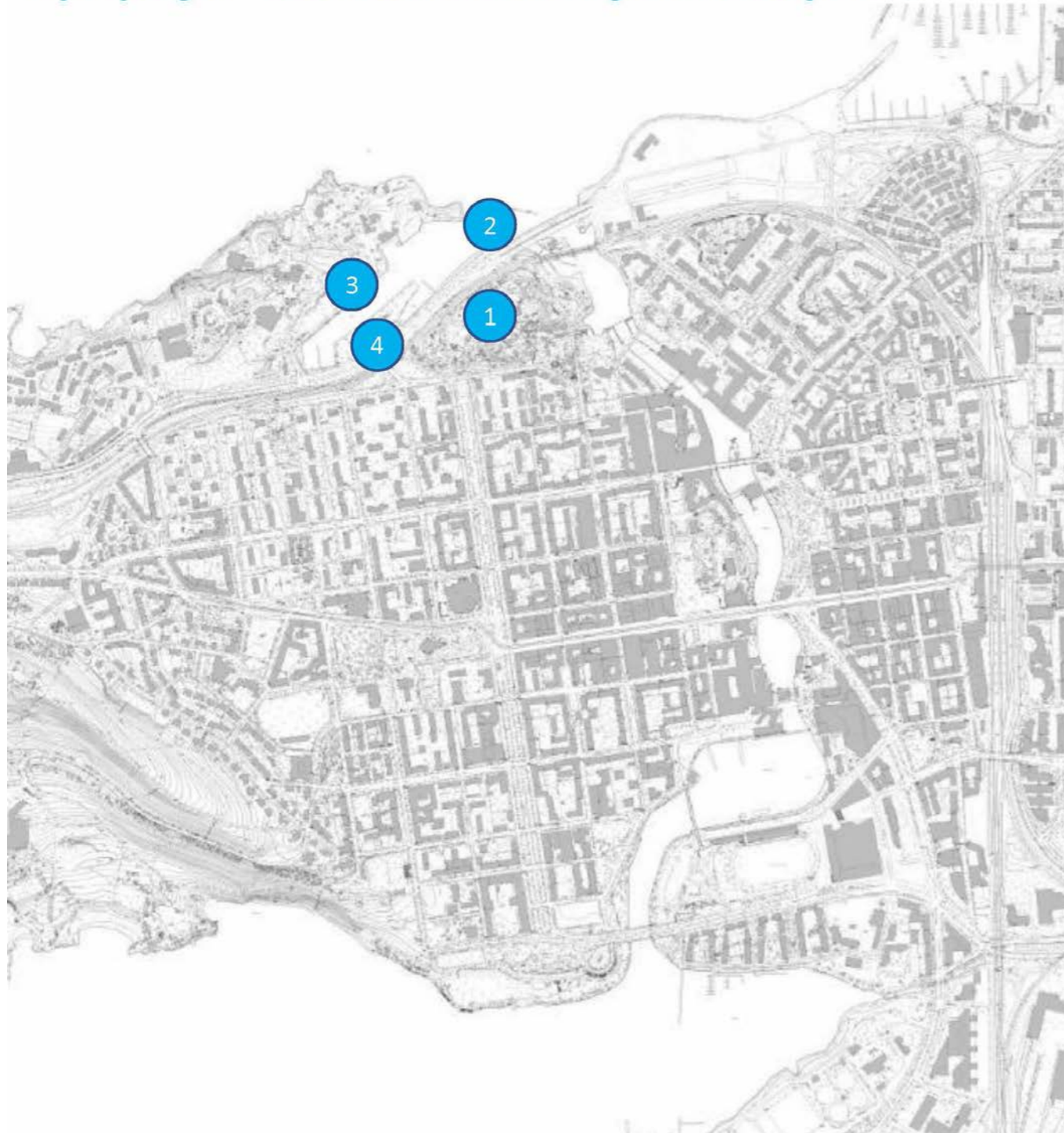
8. HÄMEENPUISTO

MERKET

1. KYHTEYS JÄRVELTÄ JÄRVELLE. / Connections from lake to lake.
2. PENSASAITA MOLEMMIN PUOLIN MELUERISTEEKSI. / Hedge on both side of the park to prevent traffic noise.
3. AVARAT RISTEYKSET. / Open and wide crossings.

Työpaja ”Särkänniemi ja Finlayson” Workshop “S

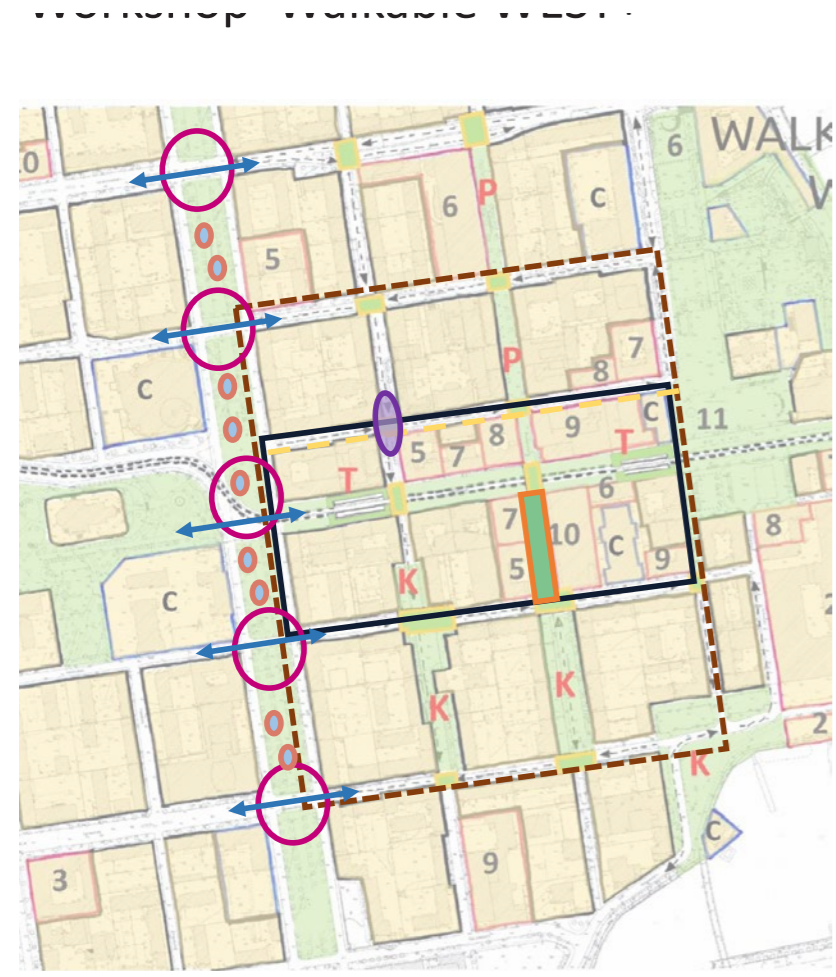
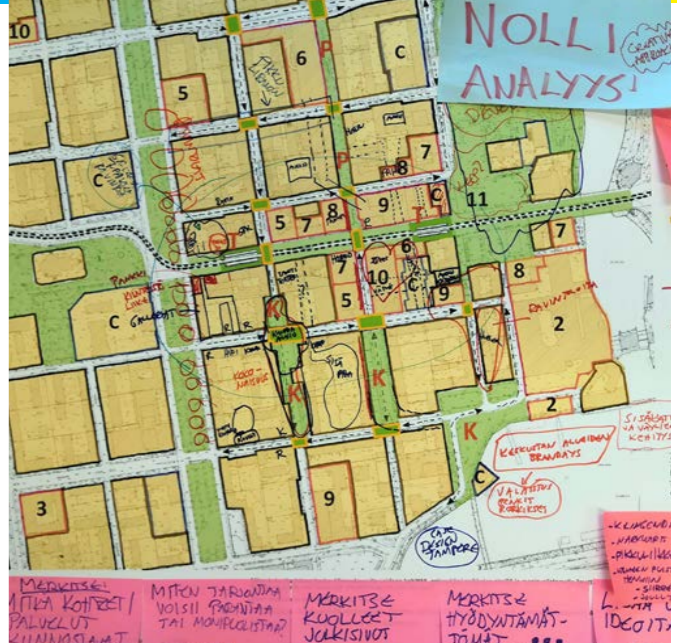

9. SÄRKÄNNIEMI JA FINLAYSON

MERKET

1. EI MUUTOKSIA NÄSIPUISTOON. / No changes to Näsinpuisto.
2. EI KAAPELIRATAA SÄRKÄNNIEMEEN. / No cable route to Särkänniemi.
3. HOTELLIHANKE JA SILTA JAKAVAT MIELIPITEITÄ. / The hotel and bridge get both positive and negative reactions.
4. MUSTALAHDEN SATAMAN KEHITTÄMINEN JA HISTORIAN HUOMIOMINEN. / Mustalahti harbour should be developed and the history acknowledged.

AKE WEST + A GREAT PLACE AGAIN
 est + visioning process 2020

VON ZADOW INTERNATIONAL
 jtp
 EBLE MESSERSCHMIDT PARTNER
 ideascout
 RAMBOLL
 STAMPEDEEN KÄÄPÄRI

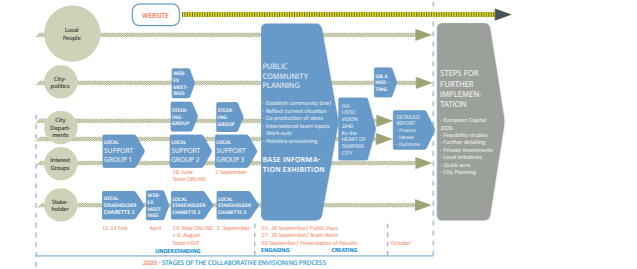

- Create identity by branding areas and blocks.
 Example areas:
 - Restaurant area
 - Little Lebanon
 - Kauppa-aukio
 Make identity with names, lights, benches, trash bins, ...
- Build avenues and routes in the buildings. Make indoor routes for pedestrians
- Define crypto currency for selling and buying square meters, for example for parking slots.
- Develop Hämeenpuisto for proper business platform.
 Move Christmas market to Hämeenpuisto
 Infrastructure: water, electricity.
- Think about the small businesses. What they need to be successful?
- Keskustori needs development - the area with theatre, market area, city hall and church is hard to modify, but the area from there to north has more potential to be developed

WEST+ VISION TYÖPROSESSI WEST+ VISIONING PROCESS

Tuu messiin!
If you care, be there!

PROSESSIN AJALLINEN KULKU | PROCESS IN TIME

Läntisen keskustan visionin tavoitteena on luoda väkäsä vision läntisen keskustan osalle vuodelle 2040 toteuttamalla yhteistyössä eri sidosryhmien välillä: kiinteistöomistajien, kauppa- ja asiantuntijoiden, erilaisten julkisten tahojen, poliittisten puoluorten, kaupungin yksiköiden ja paikallisten ihmisten. Näiden kasaaminen visionin pohjaksi on tärkeää, jotta läntisen keskustan kehittäminen on mahdollista. Tavoitteena on luoda osittain erillisiä osioita ja koota kaikki julkiseen yhteisösuunnitteluvaiheeseen 25.-26.9.2020. Läntisen keskustan kokonaisuutena visionin kootaan kansainvälinen asiantuntijajoukko, josta löytyy asiantuntimista niin paikallista ja kansainvälistä, ammattien, koulutuksen, kehityksen ja kovan osaamisen alueilta. Vision esittämisen jälkeen 30. syyskuuta ja sitä seuraavien päivien pitämiseksi, tulevaisuuden alustoille sekä tärkeitä investointeille kaupungin ja asukkaiden hyödyksi.

The WEST+ visioning process is aiming to create a shared vision for WEST+ 2040 by intensifying the communication between various different interest groups: Property owners, commercial and housing sector, various public interest groups, leading political parties, City departments and local people. During a 9 month preparation period we studied collaboratively the current situation in a variety of different meetings and workshops to formulate a joint planning brief. The aim is to share this information on the following pages and invite everyone to join public Community Planning Weekend on 25-26 September 2020. Under the lead of an international team of experts in planning, open space and traffic planning, sustainable development and creative vision processes, a most inclusive WEST+ vision for 2040 will be put together. It will be presented publicly on 30 September as it shall become the basis for political decision making, future initiatives and important investments to the benefit of the city centre and of people living there today and in the future.

TAPAAMISET | ACTIVITIES

Yli 45 asiantuntijaa ja sidosryhmien edustajia osallistui kansainvälinen yhteisösuunnitteluvaiheeseen helmikuussa 2020.

More than 45 experts and stakeholders came together during the first "Support Group" meeting in February 2020.

Sidosryhmät edustivat osallistumista eri-tyyppisillä tapaamisilla: "Tähtien keskustelu" ongelmat, toverit ja ideoita.

"Stakeholder Group" Post-it-Workshop on Problem-Dreams - Solutions regarding the future of WEST+ city centre development.

Sidosryhmien edustajat toteuttivat pyynnin luomaan yhteisen käsityksen visionin pohjaksi. Tärkeää on, että läntisen keskustan kehittäminen on mahdollista. Tavoitteena on luoda osittain erillisiä osioita ja koota kaikki julkiseen yhteisösuunnitteluvaiheeseen 25.-26.9.2020. Läntisen keskustan kokonaisuutena visionin kootaan kansainvälinen asiantuntijajoukko, josta löytyy asiantuntimista niin paikallista ja kansainvälistä, ammattien, koulutuksen, kehityksen ja kovan osaamisen alueilta. Vision esittämisen jälkeen 30. syyskuuta ja sitä seuraavien päivien pitämiseksi, tulevaisuuden alustoille sekä tärkeitä investointeille kaupungin ja asukkaiden hyödyksi.

Sidosryhmät olivat yhteisellä läntisen keskustan yhteistyöllä kahvella ja keskustelulla, mikä on tärkeää, jotta läntisen keskustan kehittäminen on mahdollista. Tavoitteena on luoda osittain erillisiä osioita ja koota kaikki julkiseen yhteisösuunnitteluvaiheeseen 25.-26.9.2020. Läntisen keskustan kokonaisuutena visionin kootaan kansainvälinen asiantuntijajoukko, josta löytyy asiantuntimista niin paikallista ja kansainvälistä, ammattien, koulutuksen, kehityksen ja kovan osaamisen alueilta. Vision esittämisen jälkeen 30. syyskuuta ja sitä seuraavien päivien pitämiseksi, tulevaisuuden alustoille sekä tärkeitä investointeille kaupungin ja asukkaiden hyödyksi.

Yhteisösuunnitteluvaiheeseen 2020 alusta ja josta lähtien läntisen keskustan kehittäminen on mahdollista. Tavoitteena on luoda osittain erillisiä osioita ja koota kaikki julkiseen yhteisösuunnitteluvaiheeseen 25.-26.9.2020. Läntisen keskustan kokonaisuutena visionin kootaan kansainvälinen asiantuntijajoukko, josta löytyy asiantuntimista niin paikallista ja kansainvälistä, ammattien, koulutuksen, kehityksen ja kovan osaamisen alueilta. Vision esittämisen jälkeen 30. syyskuuta ja sitä seuraavien päivien pitämiseksi, tulevaisuuden alustoille sekä tärkeitä investointeille kaupungin ja asukkaiden hyödyksi.

Amongst the "nerds" about WEST+ people are concerned about planning processes taking too long, other areas in Tampere are becoming more attractive, businesses in the city centre are going down because of unclear perspectives for the future.

Mainly the Support Group participants were proud of the very close WEST+ connections to two lakes, the rich culture, the unique industrial heritage and buildings as well as high investment to sustainable transport, particularly the tram system.

VISIOTYÖN TAVOITTEET AIMS & OBJECTIVES OF THE VISIONING PROCESS

- Yhteistyön paikallisten sidosryhmien kanssa
Create collaboration amongst local stakeholders and interest groups
- Viitekehysten Viiden tähden keskusta - kehittämisohjelma
Build on the 5-star City Centre development program
- Järjestää julkisen yhteisösuunnittelutapahtuman syyskuussa 2020
Facilitate a public community planning event in September 2020
- Rakentaa yhteinen vision läntisen keskustan kehittämiselle 2040
Create a shared Vision for Western City Centre 2040
- Luoda Tampereen läntisessä keskustassa kestävä, osallistava, eloisia ja ennen kaikkea hyvä paikka elää
Make Tampere Western City Centre a sustainable, inclusive, vibrant and, above all, liveable place

PROSESSIN VAIHEET | PROCESS STEPS

YMMÄRTÄMINEN
Paljon DNA:n ymmärtäminen on oleellista suunnittelun onnistumisen kannalta. Ennen kuin lähtemään tekemään yhteistä visiota, on yhteisen tavoitteen tuntemista sekä mahdollista jättää vision rakentamiseksi.

SUOSTUMINEN
Sidosryhmien ja asukkaiden sitoutuminen lähtökohtana on yhteisen tavoitteen tuntemista sekä mahdollista jättää vision rakentamiseksi.

LUOMINEN
Luominen alkaa visioilla ja päättyy konkreettisiin toimenpiteisiin. Mukaan viedään onnistuneita hankkeita sekä koordinoitavia asioita.

UNDERSTANDING
Understanding the DNA of a place is fundamental to successful planning. We don't start until we get under the skin of a place and identify what makes it special.

ENGAGING
Engaging stakeholders and clients encourages understanding, creates shared ownership and allows the construction of a collective vision.

CREATING
Creating begins with the visioning process and ends with physical interventions. Along the way, there are many issues to resolve and many actions to co-ordinate.

LUOTTAMUS & YHTEISTYÖ | TRUST & TEAMBUILDING

Visionin tärkein lähtökohhta on kutsua paikallisia sidosryhmiä henkilökohtaisesti tapaamaan valmisteluaiheeseen aikana. Tämän ymmärtämisen perusteella nämä yksittäiset osat voidaan yhdistää yhteiseksi yhteistyösuunnitteluvaiheeseen, josta lähtien läntisen keskustan kehittäminen on mahdollista. Tavoitteena on luoda osittain erillisiä osioita ja koota kaikki julkiseen yhteisösuunnitteluvaiheeseen 25.-26.9.2020. Läntisen keskustan kokonaisuutena visionin kootaan kansainvälinen asiantuntijajoukko, josta löytyy asiantuntimista niin paikallista ja kansainvälistä, ammattien, koulutuksen, kehityksen ja kovan osaamisen alueilta. Vision esittämisen jälkeen 30. syyskuuta ja sitä seuraavien päivien pitämiseksi, tulevaisuuden alustoille sekä tärkeitä investointeille kaupungin ja asukkaiden hyödyksi.

Main approach of the WEST+ process is to invite local interest groups and stakeholders by individual visits during the preparation phase. On the basis of this understanding those single "parts" pieces are brought together in various co-productive meetings and finally by a big public community planning event to build integrated solutions which are positive for all. As one effect of this collaborative experience, future developments will be realized with much more team spirit and effort. This collaborative planning approach pioneered by JTP and VON ZADOW INTERNATIONAL since more than 25 years was also successfully used at the Tampere Fall area in 2013/14.

1 MAKE WEST+ A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

OSALLISET & SUUNNITTELU TEHTÄVÄ PARTICIPANTS, CONTRIBUTORS & PLANNING BRIEF

OSALLISET | PARTICIPANTS & CONTRIBUTORS

SIDOSRYHMÄT | STAKEHOLDERS

Lähtökohdat sidosryhmät ja kiinteistöomistajat ovat kaupungin kutsusta osallistuneet ja taloudellisesti tukeneet läntisen keskustan visioning-prosessia. He ovat myös henkilökohtaisesti kutsuneet läntisen keskustan visioning tapahtumaan. A number of key stakeholder and property owners have accepted the city's invitation to participate and financially support the WEST+ visioning process. They are also amongst the key investors to realize a future vision for the city centre.

ETURYHMÄT & ASIANTUNTIJAT INTEREST GROUPS & SPECIALISTS

Yhteistyössä maanmittauslaitoksen kanssa on laadittu yhteisösuunnitteluvaiheeseen ja julkiseen asiantuntijajoukkoon lähtemään osallistujien luettelo. The organization mentioned above are contributing to the visioning process as members of the "Support Group" and local experts representing specific views.

TAMPEREEN KAUPUNGIN YKSIKÖT | TAMPERE CITY UNITS

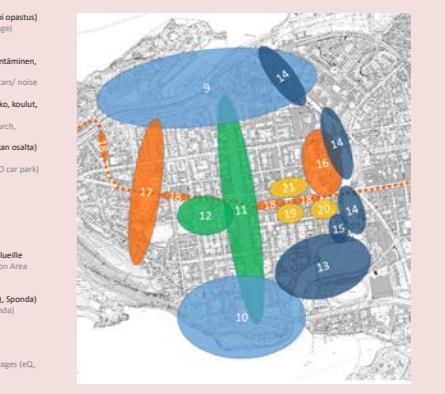
Kaikki toiminnat on saatavissa kutsun ja integroimalla vision läntisen keskustan osalle vuodelle 2040. Ihmiset kaikki kaupungin yksiköt toimivat osana prosessin yhteistyössä. Tavoitteena on luoda osittain erillisiä osioita ja koota kaikki julkiseen yhteisösuunnitteluvaiheeseen 25.-26.9.2020. Läntisen keskustan kokonaisuutena visionin kootaan kansainvälinen asiantuntijajoukko, josta löytyy asiantuntimista niin paikallista ja kansainvälistä, ammattien, koulutuksen, kehityksen ja kovan osaamisen alueilta. Vision esittämisen jälkeen 30. syyskuuta ja sitä seuraavien päivien pitämiseksi, tulevaisuuden alustoille sekä tärkeitä investointeille kaupungin ja asukkaiden hyödyksi.

SUUNNITTELU TEHTÄVÄ | THE PLANNING BRIEF

WEST+ SPECIFIC ISSUES

- 9 Pohjoiset yhteydet Särkänniemeeseen (yhteyksien kehittäminen, selkeämpi opastus) Northern links via Amusement park (improve connections, clearer signage)
- 10 Eteläiset yhteydet Eteläpuistoon (kippalu, yhteydet rantaan) Southern links to South park (Competition, access to water)
- 11 Hämeenpuiston autohallitteen vähentäminen (katujen uudelleenjärjestäminen, melutasot) Reduce car domination on Hämeenpuisto (road space reallocation for car/ noise levels)
- 12 Yhteydet Hämeenpuistosta länteen ja julkisiin palveluihin: kirjasto, kirkko, koulut, viheralueet Connections from Hämeenpuisto to public facilities to west: library, church, schools, green space
- 13 Tamperekaavi - Ratina suvanto (julkisen kehittäminen TAKIn parkkipaikka osalla) ja Ratina Tamperekaavi - South Bay design (square/ development on current TAKO car park) and Ratina
- 14 Uudet läheisyydet kosien varrella New pedestrian routes along the rapids
- 15 TAKIn kartonkitehtaan ympäristö Surroundings of TAKO cardboard factory
- 16 Keskustorin tulevaisuus (suunnitteluseuranta) Future purpose and design of Central Square (Design issues)
- 17 Etelä-Hämeenpuiston yhteydet taidemuseolle, Pyykkikorttelille ja virkistysalueelle South-West Connection for Art Museum, Pyykkikorttelin Square and Recreation Area
- 18 Naapurikorttelin kehittäminen (SOKOS, LAHSET, D-Kulma, EQ, Sponda) Neighbouring block developments (SOKOS, LAHSET, D-Kulma, EQ, Sponda)
- 19 Keskustorin läheisyydet (suunnitteluseuranta) Church Street pedestrianisation/ South part of Central Square
- 20 Kauppakaari & Kuningankatu: kävelyreitin edistämisen, kivatjan Shopping street & Kings-Road: Enhance pedestrian routes, activate frontages (EQ, Sponda, D-Kulma)

3 MAKE WEST+ A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

WEST+ TYÖRYHMÄ WEST+ VISIONING TEAM

MASTERPLANNERS PLACEMAKERS
jtp

EBLE MESSERSCHMIDT PARTNER
Architekten und Stadtplaner

TRAFFIC PLANNERS
ACA

STUDIODREISEITL
RAMBOLL

TAMPERE OFFICE
RAMBOLL

CO-DESIGN • EXECUTE
ideascout

leadership | coaching | change | events | cities
VON ZADOW INTERNATIONAL

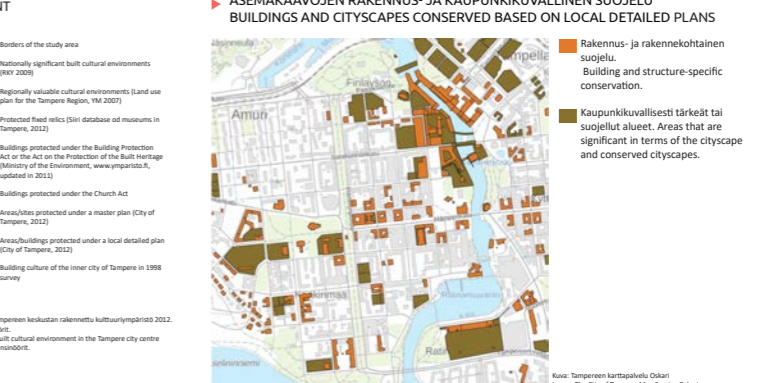
2 MAKE WEST+ A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

HISTORIALLINEN TAUSTA HISTORICAL BACKGROUND

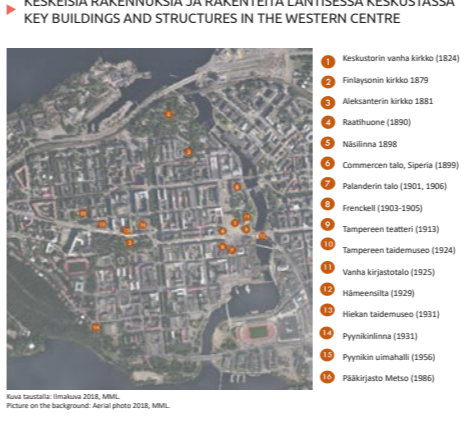
RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ | BUILT CULTURAL ENVIRONMENT

ASEMAKAAVOJEN RAKENNUS- JA KAUPUNKIKUVAALLINEN SUOJELU BUILDINGS AND CITYSCAPES CONSERVED BASED ON LOCAL DETAILED PLANS

KESKEISIÄ RAKENNUKSIJA RAKENTEITA LÄNTISESSÄ KESKUSTASSA KEY BUILDINGS AND STRUCTURES IN THE WESTERN CENTRE

KESKUSTORI VANHOISSA KUVISSA | THE CENTRAL SQUARE THROUGHOUT THE YEARS

- 1 Keskustorin vanha kirkko ja kellotapuli (1829)
- 2 Finlaysonin kirkko 1879
- 3 Aleksanterin kirkko 1881
- 4 Raathuone (1890)
- 5 Näsilinna 1898
- 6 Commercen talo, Siperia (1899)
- 7 Palanderin talo (1901, 1906)
- 8 Frenchin (1903-1905)
- 9 Tampereen teatteri (1913)
- 10 Tampereen taidemuseo (1924)
- 11 Vanha kirjastotalo (1925)
- 12 Hämeenlinna (1926)
- 13 Hiekan taidemuseo (1931)
- 14 Pyykkikorttelin (1931)
- 15 Pyykkien uimahalli (1956)
- 16 Pääkirjasto Metso (1986)

4 MAKE WEST+ A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

SUUNNITTELU TEHTÄVÄ: UNIIKIT PIIRTEET

PLANNING BRIEF: CELEBRATE UNIQUE QUALITIES

5

MAKE WEST + A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

Tampereen uniikki piirre on kaupungin sijainti kahden järven välisellä kannaksella, mikä mahdollistaa vesireittein hyödyntämisen sekä pohjoiseen että etelään.

A unique quality of Tampere's city centre is that it is located on an isthmus between two great lakes. This means one can choose to make boat trips either to the north or the south. West+ is in the perfect place for this

Imakuvat/erial photo: Vainio, 2016.

Kaupunki tarjoaa paljon mielenkiintoista tekemistä niin sisällä kuin ulkonakin. Tapahtumasta on helppo siirtyä toiseen suhteellisen lyhyiden välimatkojen vuoksi ja usein liikkumiseen liittyy kosken ylittämisen ilo.

The city is special for having so many interesting things to do, inside and out. Most are close enough for it to be easy to move from one activity or event to the next, often punctuated by the pleasure of crossing the rapids.

Valokuvat/Photographs: Laura Vainio, Viikl Tampere.

Tuodaan läntisen keskustan uniikit piirteet esiin: korostetaan teollisuusrakentamisen perintöä, historiallisia juuria, innovaatioiden merkitystä ja kaupungin hallinnollista keskusta.

Bring out the uniqueness of WEST+ in Tampere: celebrate the industrial heritage, the historical roots, the role of innovation, the formal and political heart of the city!

Valokuvat/Photographs: Laura Vainio, Viikl Tampere.

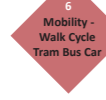

SUUNNITTELU TEHTÄVÄ: HYVINVOIVA LÄNSIKESKUSTA

PLANNING BRIEF: MAKING WEST+ HEALTHY

7

MAKE WEST + A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

Keveyen liikenteen priorisointi - miten läntisestä keskustasta tehdään kävelyn ja pyöräilyn alue? Miten jäsenellä katutia ja välttää ajoneuvojen ylivalka? Miten parantaa bussi- ja rattikkayrityksen integrointia, katujen suunnittelua ja yhteyksiä Kunkun parkkiin?

Priority concept for cyclists and pedestrians - How to make WEST+ a great place for walking and cycling? How to rebalance the streets to avoid vehicle domination? How to improve the integration of tram and bus stops, street design and Kunkun Parkki access?

Valokuvat/Photographs: Laura Vainio, Viikl Tampere.

Kuva/Imager: Länsikeskustan liikenteen yleissuunnitelmasuunnitelma. Master plan draft for West+ in the western city center, 2018, Ramboll.

Kunkun Parkki - mitkä ovat maanalaisten pysäköinnin lisäamisen ja liikenteen läpimenojen vaikutukset? Löytyykö pysäköinnille helpompia ratkaisuja? Coiko "WEST10" on taloudellinen vuonna 2040? Miten Tampere muuttuu ilmastovälisemmäksi ja vähentää hiilidioksidipäästöjä?

Kunkun Parkki - What are the impacts of more underground parking and through routes for traffic? Are there easier ways to allow for parking? Can "WEST-10" be economic by 2040? How will Tampere shift to more sustainable modes and carbon reduction?

Kunkun parkki, alustava hahmotelmuuskuva 7.2.2020.

Kuva: Abilo Architects. Kunkun parkki, Ajoneuvot ja yhteydet, 12.7.2020

Ihmiset ovat alkaneet herätä siihen, kuinka tärkeää on pitää huolta planeettamme. Suomi on montaa muuta maata edellä ja Tampere haluaa olla ilmastovälisyyden suunnannäyttäjä Suomen paikkakunnille ja kylille. Kuinka Tampere voi saavuttaa hiilineutraaluiden viisi vuotta ennen kansallista vuoden 2035 tavoitetta?

People are starting to wake up about how important it is to take care of the planet. Finland is ahead of most other countries, and Tampere wants to become the environmental frontrunner of Finland's cities, towns and villages. How can carbon neutrality in Tampere be achieved 5 years ahead of the national target in 2035?

SUUNNITTELU TEHTÄVÄ: URBAANI KYLÄ

PLANNING BRIEF: ACHIEVE THE MOST LIVEABLE URBAN VILLAGE

6

MAKE WEST + A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

Miten luoda ratkaisuja uusille asuinrakentamishankkeille ja tehdä läntisestä keskustasta inklusivinen ja elävä kaupunkikylä Tampereella: paikka asua, työskennellä, kasvatetaan perhe, tehdä ostoksia, nauttia kulttuuripalveluista ja juhla läpi vuoden?

How to create options for additional residential development to accommodate more residents and workplaces and make WEST+ become an inclusive and lively urban village in Tampere: a place to live, work, grow families, shop, enjoy the cultural richness and celebrate throughout the year?

Rambollin kehittämä Livey-työkalun pohjalta hehmap-karttaesitys kuvastaa määrättyjen vetovoimatekijöiden kerääntymistä elävyyden alueella. Vetovoimaisuuden kriteerit on haettu kaupunkikuvasta ja rakenteesta, yhteydestä ja saavutettavuudesta sekä toiminnasta ja elävyydestä. Alueet, jolla vetovoimaisuuksia on paljon, esiintyvät kartalla lämpimillä sävyillä, kun taas epävetoviat alueet näyttyvät kylmällä "tyyminä aluina".

The heatmap representation based on Livey analysis developed by Ramboll reflects the occurrence of defined structure factors in the survey area. Attractiveness criteria have been applied to the cityscape and structure, connectors and accessibility, as well as activities and liveliness. Areas with a lot of amenity factors appear on the map in warm tones, while uncomfortable areas appear on the map as "cold areas".

Kuva/Imager: VTB / Suomalainen 17

Kuva/Visualisaatio: Hämeneenpuisto Kuningankatu 24, Neva Architects Ltd.

Elävyyden tarkoittaa sitä, että jokapäiväinen elämä on sujuvaa ja asiat hoituvat sujuvasti. Voimmeko luoda yhteisöllisyyden verkoston kattamaan niin nuoret kuin vanhatkin ihmiset?

Livability means it is easy to manage daily life because things are set up to run smoothly. Can we generate a sense of community that involves people, young and old, as it is all part of being part of a network of acquaintances?

Valokuvat/Photographs: Laura Vainio, Viikl Tampere.

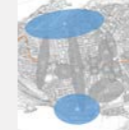

SUUNNITTELU TEHTÄVÄ: YHTEYDET JÄRVILLE

PLANNING BRIEF: CONNECT WITH LAKE FRONTAGES - NORTH & SOUTH

8

MAKE WEST + A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

9 Yhteydet keskustasta Särkänniemeen ovat avautuneet uuden rantatunnelin ansiosta. Miten maksimoidaan hienon sijainnin hyödyt uusien kulku- ja kuljetusyhteyksien ja opastuksen osalta?

9 Connections from the city centre to the Amusement Park have been opened up by the new northern tunnel. How will the West+ community maximise the benefits of this great location with so many new connections, transport links and better signage?

Kuva: Särkänniemen yleissuunnitelma, 2018. Arkkitehti: MTT. Pictures: Särkänniemen master plan, 2018. MTT Architects Ltd.

9 Särkänniemen ja Keskustorin välille suunniteltu köysirata kuulostaa kiinnostavalta, mutta olisiko se käytännöllinen?

9 The idea of a cable car connecting the Amusement Park to the Central Square sounds exciting, but would it be practical?

10 Hämeneenpuiston ja Eteläpuiston kehittämissuunnitelmat ovat olleet kiistanalaisia suuren tehokkuuden vuoksi. Kuinka voimme turvata julkisen vihreän säilymisen ranta-alueilla?

10 Design proposals from Hämeneenpuisto to South Park have been controversial due to the proposed density of development. How can we make sure to preserve the public green swathe along the waterfront?

10 Siniset merkinnät osoittavat historialliset rakennukset läntisen keskustan eteläosassa. Voisiko punaisella merkityn Klingendahlin vierisein tontin kehittämisen auttaa välttämään Eteläpuiston ranta-alueen negatiivisen kehityksen?

10 The blue shapes marked on this plan are historic buildings in the southern part of West+. Could the development of the "red box" site next to Klingendahl avoid damage to the South Park waterfront?

SUUNNITTELU TEHTÄVÄ: HÄMEENPUISTO
PLANNING BRIEF: IMPROVE HÄMEENPUISTO AND PUBLIC FACILITIES & LINKS

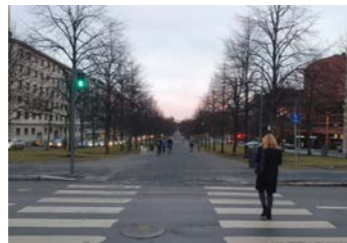
9

MAKE WEST + A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

Hämeenpuisto on esitetty osana autoliikenteen kehää, mutta etelään ja pohjoiseen suuntautuvat liikennemäärät ovat suhteellisen pieniä. Kenties voitaisiin tutkia sitä, miten kaupunkitilaa voitaisiin hyödyntää paremmin?

Hämeenpuisto is shown as part of the vehicular ring road around the city centre but the amount of traffic running north/south in the central area of the Esplanade is relatively small. Perhaps we could explore how those spaces could be used more effectively on some sections of Hämeenpuisto?

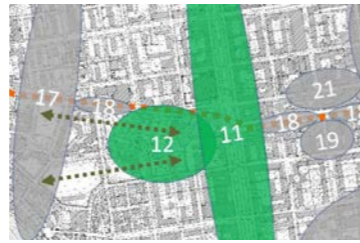
11 Voisiko katutilaa jäsentää niin, että autojen ylivalta ja melutasot pienisivät Hämeenpuistossa? Esplanadi on hyvin laaja, joten voisi olla mahdollista luoda tasapaino ajoneuvoliikenteen ja muiden tienkäyttäjien välille?

11 Could road space be reallocated to reduce car domination and noise levels on Hämeenpuisto? The Esplanade is a very wide space so might it be possible to achieve a more equal balance between vehicular traffic and other road users?

11 Tässä valokuvassa ihmiset nauttivat ulkoilusta COVID-paikkeusolojen aikana. Ehkä tällainen posititiivinen vaikutus voisi olla pysyvämpikin?

11 This photo shows people enjoying outdoor space during the COVID lockdown. Maybe the positive way they responded could be made more permanent?

12 Miten voimme kehittää Hämeenpuistosta avautuvia yhteyksiä lännen julkisiin palveluihin, mukaan lukien kirjasto, kirkko, koulut, viheralueet ja reitit Pynninkintorille ja uudelle museolle?

12 How can we improve connections from Hämeenpuisto to public facilities to the west including the library, church, schools, green spaces and routes to get to Pynninkintori and the new museum?

12 Miten Hämeenpuiston ja raitiotien risteyksessä saadaan toiminnallinen, viihtyisä ja turvallinen?

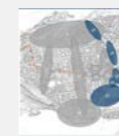
12 How will the junction where the tramway crosses Hämeenpuisto combine being functional, attractive and safe?

VON ZADOW INTERNATIONAL
jtp ACA
EBLE MESSERSCHMIDT PARTNER
ideascout
RAMBOLL
TAMPEREEN KAUPUNKI

SUUNNITTELU TEHTÄVÄ: KOSKI, TAKO JA SUVANTO
PLANNING BRIEF: BETTER USE OF RAPIDS, TAKO AND SOUTH BAY

10

MAKE WEST + A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

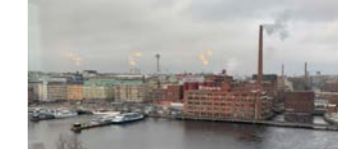
13 Miten Tammerkosken etelälähdän aukio muutetaan ihanaksi julkiseksi tilaksi, joka avautuu Ratnan suvannon suuntaan? Nyt aukiota dominoivat autot ja TAKOn henkilökunnan parkkialue.

13 How can the Tammerkoski South Bay square be transformed into a wonderful new public space overlooking Ratna Bay? At present it is dominated by vehicles including the TAKO staff car park.

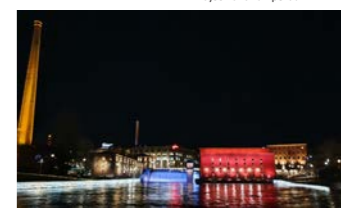

15 Miten TAKO-kortinkitehtaan ympäristöstä voidaan tehdä houkuttelevampi ja viihtyisämpi osa kaupungin ydinkeskustaa.

15 How can we make the surroundings of TAKO factory more attractive and pleasant?

14 Koski on Tampereen sydän, ja koskenrannat aiotaankin ottaa paremmin käyttöön siltojen ja uusien kävelyreittien avulla. Mikä olisi paras tapa luoda uusi reitti Satakunnansillan pohjoispuolelta, Finlaysonin ja Tampellan välille?

14 The Rapids is the beating heart of Tampere and there are plans to maximise the experience with more bridges and waterside footpaths. What would be the best way for new routes to be added to north of Satakunnansilta, between Finlayson and Tampella?

VON ZADOW INTERNATIONAL
jtp ACA
EBLE MESSERSCHMIDT PARTNER
ideascout
RAMBOLL
TAMPEREEN KAUPUNKI

SUUNNITTELU TEHTÄVÄ: AUKIOT, PYSÄKÖINTI JA RATIKKA
PLANNING BRIEF: INTEGRATE KEY SQUARES, PARKING AND TRAMWAY

11

MAKE WEST + A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

17 Yksikerroksisen parkkihallin rakentaminen Pynninkintorin alle olisi halvempaa ja nopeampaa rakentaa. Kapasiteetti olisi pienempi, mutta pitkän aikavälin ennuste osoittavat autoliikenne ja sen tilantarpeen vähenevän. Mikä ratkaisu olisi paras?

17 A single floor of parking under Pynninki Square would be faster to construct and cost less. The capacity would be lower but long-term projections suggest future car-use will diminish and fewer spaces would be required. Which solution will be the best?

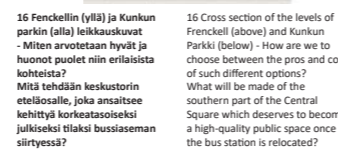

16 Voisiko vasemmanpuoleinen 1960-luvulle ajoittuva kuva puretusta keskustorilla sijainneesta rakennuksesta olla hyödyllinen ennakkotapaus, jos samaan paikkaan rakennettaisiin uusi rakennus? Keskustorin suunnitteluun liittyy pysäköinnin dilemma: vaikka Kunkun parkilla on puolenosa, se on kallis ja aikaavievä hanke. Onko suunnitelma toteutettavissa, vai olisiko käytännöllisempää laajentaa Frenckellin parkkia, jossa olisi vähemmän tilaa mutta maksaisi vähemmän ja olisi aiemmin valmis?

16 Could this image from 1960 showing the previous building on the main square be a useful precedent for the proposal to build a new structure in the same place? There is a dilemma regarding parking arrangements affecting the design of the Central Square. Whilst Kunkun-Parkki has its merits there are concerns about cost and timescale. Is this plan viable or is it more practical to extend the existing Frenckell car park which would have fewer spaces but cost much less and be ready much sooner?

Kuvat/Pictures: Voittajaehdotus Tampereen kaupunginmuseosta, Winning proposal of Tampere Art Museum. Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit Oy.

16 Frenckellin (yllä) ja Kunkun parkin (alla) leikkaukset - Miten arvioidaan hyvät ja huonot puolet niin erilaisista kohteista? Mikä tehdään keskustorin eteläosalle, joka ansaitsee kehittyä korkeatasoiseksi julkiseksi tilaksi bussiaseman siirtyessä?

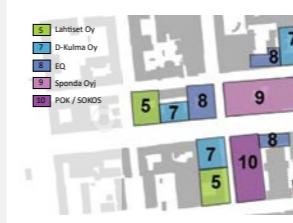
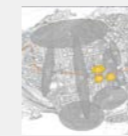
16 Cross section of the levels of Frenckell (above) and Kunkun Parkki (below) - How are we to choose between the pros and cons of such different options? What will be made of the southern part of the Central Square which deserves to become a high-quality public space once the bus station is relocated?

VON ZADOW INTERNATIONAL
jtp ACA
EBLE MESSERSCHMIDT PARTNER
ideascout
RAMBOLL
TAMPEREEN KAUPUNKI

SUUNNITTELU TEHTÄVÄ: ELÄVÄ KAUPALLINEN KESKUSTA KATUINEEN
PLANNING BRIEF: REGAIN COMMERCIAL HEART AND VIBRANT STREETS

12

MAKE WEST + A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

19 Mikä on tämän kehittäjäryhmän yhdistettyjen kykyjen luoma lopputulos?

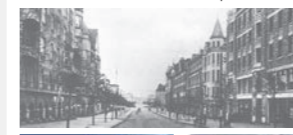
19 What will be the outcome of the places created by the combined talents of this group of developers?

Kauppahalli ylipyedenaiheena Proud of the Market Hall!

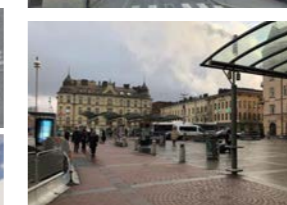
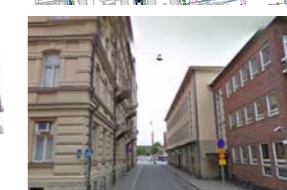

Epämieleisiä kuolleet kivijalat Sorry about the dead frontages!

19 Läntisen keskustan alue on tunnettu arkkitehtuuriperinnöstä. Oikealla oleva kuva yksi korkeampaa rakentamista ehdottavista hankkeista. Mikä on hyväksyttävä korkeus tällä erityisellä alueella?

19 The West+ area is celebrated for its architectural heritage. The proposal to the right is one of many that propose much taller buildings. In this special location the question is how high would be acceptable?

20 Voisiko Kirkkokadun pohjoisosa toimia jalankuluaueena yhdistäen Keskustorin ja Hallituskadun toisiinsa?

20 Could the northern part of Church Street become an additional pedestrian link connecting the central square with Hallituskatu?

21 Historialliselta Kauppakadulta alueella näkyvät itä kohti kirkkoa ja länteen kohti Hämeenpuistoa. Voisiko sen herättää henkin jalankulkijoiden putiikkiosastokatuina kontrastina kiireisintuntuiseen Hämeenkadulle?

21 Historic Kauppakatu has a view to the east towards the church and to the west towards Hämeenpuisto. Could it be brought to life as a pedestrianised 'boutique shopping street' that contrasts with busy Hämeenkatu?

21 Hyödyttisikö Kuninkaankadun julkisen katutilaa paremmasta suunnittelusta, jossa myös pyöräparkki olisi huomioitu?

21 Would the public realm of Kuninkaankatu benefit from better design, including the arrangements for bicycle parking?

VON ZADOW INTERNATIONAL
jtp ACA
EBLE MESSERSCHMIDT PARTNER
ideascout
RAMBOLL
TAMPEREEN KAUPUNKI

KAUPUNKIKULTTUURI, TAPAHTUMAT JA MATKAILU
urban culture, events, and tourism

4

Tapahtumat näkyvät kaupunkikuvassa ja tapahtumapaikat ovat helposti löydettävissä ja saavutettavissa. Tapahtumien osuus näin turvallisissa, ympäristöäkorostavissa ja digitaalisesti palvelukäsitön ottaen huomioon. Tapahtumat ovat kaupungin vetovoimatekijä myös matkailun ja markkinoinnin kannalta: vuonna 2030 Tampere on Pohjoismaiden vetovoimaisin elämyskaupunki ja vuonna 2026 Euroopan kulttuuripepparkoukku.

Events are a visible part of the city life and the event venues are reachable and easy to find. Regarding events, safety, environmental loading, and digital services are taken into account. Events will be an attraction for the city in terms of tourism and marketing: in 2030, Tampere will be the most attractive city of experience in the Nordic countries and in 2026, Tampere will be the European capital of culture.

VIIDEN TÄHDEN Keskusta, TAMPEREEN Keskustan Kehittämishoelma 2018-2030
FIVE-STAR CITY CENTER DEVELOPMENT PROGRAM 2018-2030

MATKAILULIISTOJA - TOURISM STATISTICS

TAPAHTUMAPAIKAT JA -ALUEET - EVENT VENUES

LÄHTÖTIETOJA LÄNTISESTÄ Keskustasta
background information about western city center

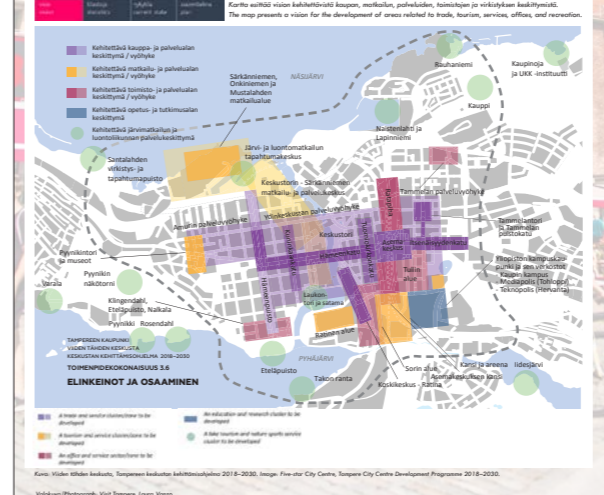
ELINKEINOT JA OSAAMINEN
the business and industrial sector, and knowhow

6

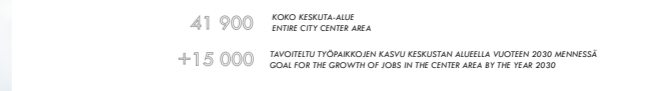
Tampereen keskus on tulevaisuudessa monipuolinen, joustava ja määrällisesti merkittävä työpaikka- ja osaamiskeskittymä Tampereen kaupunkiseudulla, Pirkanmaalla ja Etelä-Suomen maakuntatopalla yhä kasvavalla koulutusvoimavaroilla. Keskeisten kehittämistoimien avulla keskus on osaamista ja osaamiskeskittymää sekä luodaan kansainvälisesti kiinnostava ja saavutettava investointipaikka.

In future, the centre of Tampere will be a diverse, flexible, and quantitatively significant job and expertise cluster in the Tampere Central Region, Tampere Region, and the cross-regional development zones of Southern Finland. The city centre development solutions support the vitality and competitiveness of the entire central region and help create an internationally interesting and accessible large for investors.

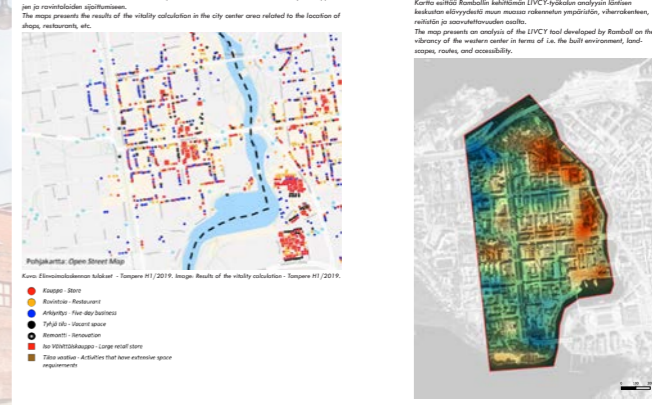
VIIDEN TÄHDEN Keskusta, TAMPEREEN Keskustan Kehittämishoelma 2018-2030
FIVE-STAR CITY CENTER DEVELOPMENT PROGRAM 2018-2030

TYÖPAIKAT - JOBS

ELINOIMA - VITALITY

PALVELUT - SERVICES

LÄHTÖTIETOJA LÄNTISESTÄ Keskustasta
background information about western city center

ASUMINEN JA ELÄMÄNTAPA
housing and lifestyle

5

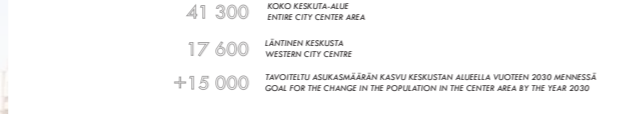
Tampereen keskus on tulevaisuudessa hyvän asumisen ja modernien palvelujen paikka. Laadukkaita korttelimallit, perinteisempiä kaupunkikuvaa, rauhallista lämpöä sekä puolekkaita ja kiviäkkäitä lauantai- ja sunnuntai-alueita. Keskeisillä alueilla monipuolista, ihmisille ja kiertoliikenteelle ja asukkaat ohjataan rakennusten ja ympäristön suunnittelun mukaan.

In the future, the centre of Tampere will be home to a good standard of living and modern services. The specific aspects for the development of high-quality housing include the high-quality blocks and their surroundings, the distinctive urban landscape, the proximity of the water, and the public transport and pedestrian zones. City-centre dwellings will be developed for a wide range of people and households and residents will be involved in the design of buildings and environments.

VIIDEN TÄHDEN Keskusta, TAMPEREEN Keskustan Kehittämishoelma 2018-2030
FIVE-STAR CITY CENTER DEVELOPMENT PROGRAM 2018-2030

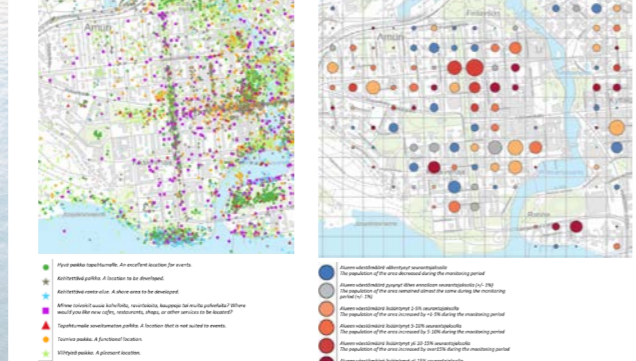
VÄESTÖ - POPULATION

VÄESTÖLIISTOJA LÄNTISEN Keskustan Osalta
POPULATION STATISTICS IN THE WESTERN CITY CENTRE

Asuinalueiden laadun kehittämisen tavoitteet (Asuinalueiden laadun kehittäminen)

LÄHTÖTIETOJA LÄNTISESTÄ Keskustasta
background information about western city center

TAMPEREEN LÄNTISEN KESKUSTAN VISIO WEST+

Mikä on parasta, mitä prosessista seurasi?

”WEST+ on ollut mahtava kokemus. Nautin siitä, että alussa kaikki tuntuu **mykistävän monimutkaiselta**, ja uutta tietoa tulee niin paljon, että sitä tuskin pystyy sisäistämään. Vähitellen ideat kuitenkin kypsyvät ja yhdistyvät yhteistoimintaprosessin myötä, ja muilta osallistujilta alkaa tulla ehdotuksia, niin että monimutkaisuudesta nousee esiin uskottavia päätelmiä.”

”Tärkeintä on ollut se, että **sidosryhmät on saatu yhteen** ja on luotu yhteinen visio WEST+-alueen uudistamiselle.”

”Kiinteistönomistajat ja kaupunginvaltuuston väki ovat tavanneet toisiansa, ja voimme pitää yhteyttä myös prosessin jälkeen ja jatkaa yhteistyötä **keskusta-asumisen lisäämiseksi**.”

”**Ison kuvan hahmottaminen** - kaikki näkevät koko vision. Jatkossa ymmärrämme kokonaiskuvaa paremmin, ja se helpottaa päätöksentekoa.”

”Visiotyö on käynnistänyt **uudenlaisen prosessin pohtimisen** organisaatiossamme, ja nyt osaamme sovittaa WEST+-alueen erilaiseen tulevaisuuteen.”

”Pieniä merkkejä on nähtävissä ympäri WEST+-alueetta – paljon keskustelua kaupunginvaltuustossa **projektien toteuttamisesta**, ja suurimpana mahdolliset muutokset Hämeenpuistossa sekä kulttuurisilmukka.”

”Kauppahallin väen kanssa käytiin keskustelua, ja he halusivat kuulla sidosryhmien esittelemästä suuresta alueesta aivan heidän naapurissaan. Nyt he odottavat innolla, että pääsevät **tekemään jotain yhdessä**.”

”Olemme saaneet nähdä, että **prosessia tulisi radikaalisti niin**, että se parantaisi kaupungin ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä.”